Mötesbok: Kommunfullmäktige (2025-12-15)

Kommunfullmäktige

Datum: 2025-12-15

Plats: Fullmäktigesalen, Rådhusesplanaden 6

Kommentar:

Dagordning

Val av justerare och fastställande av dagordning

260/25 KF Val av justerare och fastställande av dagordning 2025-12-15 4

Kl. 11.45 Utdelning av Umeå kommuns miljöpris

Kl. 13.00 Kommunrevisorerna informerar

Kl. 13.10 Jämställdhetsutskottet informerar

Interpellationer och frågor

261/25 Interpellation: 4 av 10 kvinnor i Umeå avstår från att gå ut ensamma av rädsla för att bli överfallna, rånade eller ofredade; Anders Ågren (M) 5

262/25 Interpellation: Öka nyttjandet av kommunens anläggningar; Joline Göttfert (M) 9

263/25 Interpellation: Varför fortsätter (S) att förhala införandet av krav på utdrag ut belastningsregistret vid anställning inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen i Umeå? Anders Ågren (M) 13

264/25 Interpellation: Hur är kunskapen i organisationen gällande klimakteriet? Hanna Lundin Jernberg (L) 17

265/25 Interpellation: Varför erbjuder inte Umeå kommun medicinhjälp till personer med palliativ hemsjukvård? Liv Zetterberg (V) 21

266/25 Interpellation: Vad kostar det att spola is på Nolias konstgräsplan i tio plusgrader? Davis Kaza (AP) och
Patrik Brännberg (AP) 25

267/25 Interpellation: Dialog, lokaler och översiktsplan – vad är kommunens plan för Holmsund? Veronica Kerr (KD) 29

268/25 Interpellation: Busshållplatsen som kommunen glömde; Maria Lindvall (-) (L) 33

269/25 Interpellation: Äntligen möjlighet att uppnå 15-barnsmålet; Anders Norqvist (L) 36

270/25 Interpellation: Personalens kunskaper måste tas tillvara för att vända trenden på Dragonen; Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP) 40

271/25 Interpellation: Säkerhetspröva våra politiker i ledande positioner; Anders Norqvist (L) 43

272/25 Interpellation: Varför fortsätter Umeå att rasa i Hemtjänstindex? Veronica Kerr (KD) 46

273/25 Fråga: Fallet med Kulturmejeriet; Anna-Karin Sjölander (C) 49

274/25 Fråga: När kommer de externa granskningarna av skandalerna inom Umeås äldreomsorg att redovisas? Anders Ågren (M) 50

275/25 Fråga: Monterar Umeå kommun ned barns tillgång till teckenspråkig kompetens inom förskolan? Hanna Lundin Jernberg (L) 52

Ärenden

276/25 Motion 11/2024: Fler måste våga vittna; Anders Norqvist (L) 54

277/25 Motion 20/2024: Stärk arbetstagarperspektivet i underlagen till politiska beslut; Jan-Olov Carlsson, Lennart Arvidsson och Rebecca Sellstedt (V) 81

278/25 Motion 9/2025: Kamerabevakning för ökad trygghet i Umeå; Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) 92

279/25 Motion 15/2025: Implementera ”Hälsa tillsammans” i kommunens grundskolor; Anders Norqvist (L) och Hanna Lundin Jernberg (L) 105

280/25 Motion 16/2025: Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen; Liv Zetterberg (V), Tobias Holmbom (V) och Daniell Anderson (V) 114

281/25 Antagande: Detaljplan för Kökstäppan 1 med flera 127

282/25 Förslag rådgivande organ för samverkan LSS 203

283/25 Taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa 219

284/25 Fastställande av kreditlimiter, internbankspåslag samt borgensavgift för Umeå kommunkoncern 2026 229

285/25 Omtag för hemtjänstens avgiftsmodell 245

286/25 Utbetalning av partistöd 2026 258

287/25 Avsägelse; ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i äldrenämnden och ersättare i personalnämnden; Rebecca Sellstedt (V) 277

288/25 Avsägelse; ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden; Jonathan Nilsson (S) 278

289/25 Avsägelse; Ledamot i Samråd för Vård och Omsorg; Carin Nilsson (S) 280

290/25 Fyllnadsval; ersättarei individ- och familjenämnden;Magnus Lindqvist (S) 282

291/25 Anmälningsärenden 2025-12-15 284

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-12-05
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/00031

Val av justerare och fastställande av dagordning 2025-12-15

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att till justerare av dagens protokoll utse Christina Bernhardsson (S) och Ulrik Berg (M)

att digital justering äger rum senast måndag 22 december kl. 15.00

att fastställa dagordning för mötet.

Beredningsansvariga
Tomas Jakobsson
Olov Häggström

Beslutet ska skickas till

Förnamn, Efternamn	Olov Häggström
Befattning	Utredare

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-31
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/00974

Interpellation: 4 av 10 kvinnor i Umeå avstår från att gå ut ensamma av rädsla för att bli överfallna, rånade eller ofredade; Anders Ågren (M)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Anders Ågren (M) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

4 av 10 kvinnor i Umeå avstår från att gå ut ensamma av rädsla för att bli överfallna, rånade eller ofredade

4 av 10 kvinnor i Umeå avstår ibland från att gå ut ensamma av rädsla för att bli överfallna, rånade eller ofredade. Detta enligt en ny undersökning av Umeå kommun, som presenterades den 16 oktober.

Folkhälsoenkäten ”Jämlika liv 2024” skickades ut till invånare i åldrarna 16 år och uppåt för att få bättre kunskap om livsvillkor, levnadsvanor och hälsa. I enkäten finns även frågor om till exempel trygghet.

En sak som är fortsatt bekymrande är den otrygghet som kvinnor i Umeå upplever. 41 procent väljer ibland att avstå från att gå ut ensam av rädsla för att bli rånad, överfallen eller på annat sätt ofredad. Cirka 5 procent av männen uppger samma svar. Vi har tidigare sett liknande mönster i Unga-enkäten, som riktar sig till yngre åldrar i Umeå. I "Unga-enkäten" från 2024 uppgav 39 procent av tjejerna i åldern 13-18 år att de känner sig otrygga när de går hem ensamma på kvällen.

Andelen otrygga är ungefär på samma nivå, som när jag lyfte detta för fyra år sedan med en liknande interpellation. Trygghetsfrågorna i det offentliga rummet har under senare år börjat uppmärksammas även i Umeå, men uppenbart inte tillräckligt.

Med anledning av ovanstående ställer jag följande frågor till kommunstyrelsens Hans Lindberg (S):

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00974

1. Hur ser du på den utbredda otryggheten bland kvinnor i Umeå?
2. Anser du att Umeå kommun gör tillräckligt beträffande trygghetsskapande insatser?
3. Finns det något ytterligare Umeå kommun borde göra för att öka tryggheten för kommunens invånare i det offentliga rummet?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Svar på fråga 1: Det är oacceptabelt att tjejer och kvinnor begränsas i sina liv till följd av förtyck, våld och otrygghet. Alla Umebor ska känna sig trygga i det offentliga rummet, likväl som innanför hemmets väggar. Målsättningen är att alla ska känna sig trygga att gå ut i Umeå oavsett tid på dygnet. Det handlar om rätten att kunna leva ett liv där ens rörelsemönster inte begränsas av rädsla. Trygghetsfrågorna är centrala för oss i Umeå kommun där vi jobbar under parollen ”Umeå växer tryggt och säkert” för att öka tryggheten och förebygga brottslighet.

Svar på fråga 2: Umeå kommun gör idag mycket arbete för att skapa en tryggare kommun och en bra stad för våra invånare. När vi pratar om otrygghet i det offentliga rummet handlar det ofta om upplevd trygghet eller snarare otrygghet, som inte nödvändigtvis avspeglar den faktiska risken för att bli utsatt för brott. Det som vi har att hantera är rädslan och känslan av otrygghet. De bästa verktygen för att försöka påverka den rädslan är det långsiktiga jämställdhetsarbetet, en proaktiv kommunikation kring trygghet och säkerhet samt arbetet med att gestalta det offentliga rummet. Vi vet att kvinnor generellt känner sig tryggare om det offentliga rummet är väl belyst, väl befolkat och att det finns alternativa flyktvägar, det handlar helt enkelt om hur vi planerar, bygger och gestaltar det offentliga rummet.

Gator och parker har i många år arbetat med trygghetsvandringar, i samverkan med polisen, i syfte att identifiera områden som av medborgarna uppfattas som otrygga för att det snabbt ska kunna sätta in insatser. Även Bostaden arbetar med regelbundna trygghetsvandringar. Överlag kan mycket av Gator och parkers arbete betraktas som trygghetsskapande, eftersom deras uppdrag handlar om att erbjuda Umeborna vackra, välskötta och trivsamma offentliga rum, som också uppmuntrar fler till att vilja visats i dem. Evenemang som Höstljus kan också betraktas som trygghetsskapande insatser såtillvida att de uppmuntrar medborgare att gå ut och röra sig i centrum efter mörkrets inbrott. Och sist men inte minst – det långsiktiga arbetet med jämställd stadsplanering är också en viktig förebyggande insats mot otrygghet,

eftersom det går ut på att gestalta en stad som möter kvinnors behov, inklusive i trygghetsfrågor.

Svar på fråga 3: Att alla ska känna sig trygga i det offentliga rummet, är både en rättighets- och en frihetsfråga. Det är också en fråga där vi som kommun alltid kan göra mer, men det är viktigt att det är rätt saker som görs som ger önskad effekt.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-11-24

§ 235

Diarienr: KS-2025/00974

Interpellation: 4 av 10 kvinnor i Umeå avstår från att gå ut ensamma av rädsla för att bli överfallna, rånade eller ofredade; Anders Ågren (M)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Anders Ågren (M) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-31
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/00977

Interpellation: Öka nyttjandet av kommunens anläggningar; Joline Göttfert (M)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Joline Göttfert (M) har inkommit med en interpellation till tekniska nämndens ordförande.

Öka nyttjandet av kommunens anläggningar
Umeå kommun äger ett stort antal fastigheter, varav många av dem kan hyras ut till föreningar, privatperson och företag. Det gäller exempelvis Umeås idrottshallar, där skolan är hyresgäster mellan kl. 08.00-16.00 på vardagar. Efter kl. 16.00 är det framför allt föreningslivet som bokar anläggningarna.

Det ligger i kommunens intresse att anläggningarna har en så hög nyttjandegrad som möjligt. Det är Umeåbornas pengar som har gått till att bygga och underhålla anläggningarna. Att låta dessa stå tomma är ett slöseri med resurser. Trots detta så är det idag många anläggningar som skulle kunna nyttjas mycket mer än de gör idag. Det gäller bland annat vissa skolidrottshallar. När inte skolan använder dessa för undervisning på dagtid, så borde möjligheten finnas för andra aktörer att boka dessa.
Ett konkret exempel är gymmet på Navet. Tidigare drevs det av USM, men i dag används inte lokalerna. När Vasaskolan öppnar kommer gymmet att användas för idrottslektioner. Det gäller från och med hösten 2027. Fram till dess tycks det inte finnas någon plan kring hur ytan ska användas. Att låta en så stor och centralt belägen yta stå outnyttjad under flera år innebär en onödig kostnad för kommunen.

Om gymmet på Navet ska nyttjas av gymnasieskolan efter hösten 2027, så gäller det dagtid. Även efter skoltid bör anläggningen kunna samnyttjas med andra verksamheter. Det måste även finnas en plan för hur lokalen ska användas under övriga timmar på dygnet.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00977

Genom att öka nyttjandegraden får vi mer värde för varje skattekrona och minskar samtidigt behovet av nybyggnationer. Det är både ekonomiskt och miljömässigt hållbart.

Med anledning av ovanstående ställer jag följande frågor till tekniska nämndens ordförande Christina Bernhardsson (S):

1. Anser du att det är rimligt att vi har kommunala lokaler som inte nyttjas?
2. Om inte – avser du att agera för att öka nyttjandegraden av kommunala anläggningar?
3. Finns det någon plan för hur lokalerna på Navet ska användas fram till dess att Vasaskolan öppnar?
4. Avser du att verka för att gymmet på Navet samnyttjas med andra verksamheter även efter att Vasaskolan tagit lokalerna i bruk?

Christina Bernhardsson (S), tekniska nämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Tack för interpellationen i ett ärende som ligger mig varmt om hjärtat. Tekniska nämnden har hela tiden målbilden klar för oss ”Förbättra vardagen för Umeå kommuns innevånare för att göra staden och kommunen lätt att leva och verka i”. Att våra gemensamma lokaler ska användas i så stor utsträckning som möjligt det råder inget tvivel om utan det är vårt uppdrag.

Vårt uppdrag är att säkerställa funktionsenliga och dugliga lokaler för de kommunala behoven. Att dessa den tid som ej behövs för verksamhetsnämndernas verksamheter ska kunna andrahands uthyras via Föreningsbyrån. I dagsläget är den överenskomna tiden för skolans behov av dem kl. 08–16, det är under dessa tider som utbildningsförvaltningens behov föreligger, schemaläggs och används. Det är den tiden nyttjandet av lokalerna är som störst och under den tiden det kan behöva göras schemajusteringar emellanåt evakueringar vilket gör det svårt att kunna vara flexibel med andrahandshyresgäster. Umeå Fritids uppdrag enligt protokoll från 2008 är att andrahands uthyra lokalerna på kvällar och helger.

Dessutom har som bekant ny lagstiftning efter skolskjutningen i Örebro i februari blivit den verklighet vi har att förhålla oss till. Den nya skolsäkerhetslagen som antogs i juni, kan komma att påverka möjligheterna att samnyttja lokaler. Det i sig sätter också käppar i hjulet för det uppdrag som Tekniska nämnden gav under fjolåret att se över och förenkla för att samnyttja kommunala lokaler även för föreningar och

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00977

privatpersoner. Vi ska på bästa möjliga sätt förverkliga det men det har behövt sättas på paus tills vi har koll på säkerhetslagstiftningen och utbildningsverksamhetens behov.

Svar på dina frågor

1. Är det rimligt att vi har lokaler som ej nyttjas? Både ja och nej blir mitt svar. Vissa lokaler är inte lämpliga att hyra ut utifrån olika orsaker.

2. Nyttjandegraden av våra kommunala lokaler är hög generellt sett. Någon gång måste de stå tomma för att städning och underhåll ska kunna ske på rimliga tider för våra medarbetare att utföra dessa sysslor på.

3. Finns det planer för lokaler på Navet ska användas fram till Vasa skolan öppnar? Beslutet att Vasaskolans elever kommer att använda gymmet för idrottsutbildning är nyligen taget, därför är planering för tiden t.o.m. dess inte klar ännu.

4. Avser du att verka för att gymmet på Navet samnyttjas med andra verksamheter även efter Vasaskolan tagit lokalerna i bruk? Jag utgår från att vi ska fortsätta följa de beslut och direktiv som tagits. Att vi dessutom har att hantera den lagstiftning kring skolsäkerheten som tillkommit hur den faller ut och ska tillämpas, där det ännu arbetas med att implementera då lagen endast är 4 månader ung och enheterna är många. Värt att väga in är ansvaret att inte konkurrera med näringslivet som är viktig att vara vaksam på och hantera.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-11-24

§ 236

Diarienr: KS-2025/00977

Interpellation: Öka nyttjandet av kommunens anläggningar; Joline Göttfert (M)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Joline Göttfert (M) har inkommit med en interpellation till tekniska nämndens ordförande.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-13
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01000

Interpellation: Varför fortsätter (S) att förhala införandet av krav på utdrag ut belastningsregistret vid anställning inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen i Umeå? Anders Ågren (M)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Anders Ågren (M) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Varför fortsätter (S) att förhala införandet av krav på utdrag ut belastningsregistret vid anställning inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen i Umeå?

I snart ett års tid har Socialdemokraterna förhindrat införandet av registerkontroll vid anställningar inom hemtjänsten, äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen inom Umeå kommun. Många kommuner – ungefär hälften - gör ju redan idag kontroller i brottsregistret vid anställningar inom äldreomsorgen, enligt en enkät från Sveriges Radio.

Moderaterna lämnade in en motion i december 2024 om att införa krav på utdrag ut belastningsregistret för anställningar inom omsorgen. Denna motion blev inte bifallen när den var uppe till beslut i fullmäktige i september 2025. I augusti lämnade dock Hans Lindberg (S) själv in ett nämndsinitiativ till kommunstyrelsen, där han ville se om det på frivillig grund gick att inhämta uppgifter ur belastningsregistret vid anställningar inom kommunal vård och omsorg.

I ett förslag från förvaltningen till Personalnämnden den 14 oktober, så föreslog man bl.a. att Äldreomsorgsförvaltningen och Stöd- och omsorgsförvaltningen skulle börja med frivilliga registerkontroller vid anställningar inom arbete med äldre och personer med funktionsnedsättning. Men vad händer på sammanträdet med personalnämnden den 14 oktober? Jo, Socialdemokraterna ändrar sig igen och återremitterar Lindbergs eget nämndsinitiativ.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01000

Regeringen har dock beslutat om en lagrådsremiss, med förslaget att kommuner ska få ta del av utdrag ur belastningsregistret och misstankeregistret avseende den som ska arbeta med äldre personer och vuxna med funktionsnedsättning i hemmet – till exempel hemtjänstpersonal. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2026.

Med anledning av ovanstående ställer jag frågor till kommunstyrelsens ordförande Hans Lindberg (S):

1. Varför fortsätter Socialdemokraterna att förhala införandet av krav på utdrag ut belastningsregistret vid anställningar inom bl.a. äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen?
2. Har ni tänkt vänta tills ni tvingas till detta av tvingande nationell lagstiftning under 2026?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande överlämnar besvarandet till Tomas Wennström, personalnämndens ordförande som lämnar följande skriftliga svar:

Anders ställer frågor om varför vi Socialdemokraterna fortsätter att förhala införandet av krav på utdrag ut belastningsregistret vid anställningar inom bland annat inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen? Han undrar också om vi har tänkt vänta tills vi tvingas till detta av tvingande nationell lagstiftning under 2026.

Här är mitt och Socialdemokraternas svar:
Redan idag sker inför anställning en rad kontroller. I delar av verksamheten har det sedan tidigare funnits ett rättsligt stöd att kräva registerutdrag som underlag inför bedömning. Under senaste året har det tillkommit en rad förändrade omvärldsfaktorer, både nationellt och lokalt, som har satt ljuset på behov av lagstöd för att registerkontroller ska göras även inför andra anställningar, bland annat inom funktions- och äldreomsorgsverksamhet.

Behovet har tydligt lyfts lokalt av oss Socialdemokrater, såväl i Umeå kommun som andra kommuner och uppmärksammats nationellt. Förutom registerkontroller vid anställning har vi lyft behovet av möjlighet till löpande kontroller under anställning. Så, lokalt och i sak är vi politiskt överens. Men till skillnad från Moderaterna har vi Socialdemokrater har hela tiden hävdat att kommunen behöver rättsligt stöd för att kunna genomföra adekvata och effektiva registerkontroller inför anställning i

Tjänsteskrivelse
Dnr: KS-2025/01000

äldreomsorg och funktionshinderverksamhet för vuxna. Samma slutsats har dragits av regeringens egen utredare i DS 2024:24 och det kan inte minst utläsas av den allvarliga kritik JO riktat mot en kommuns genomförande av registerkontroller. Kommunerna är, som alla vet, både arbetsgivare och myndighet. Därför behöver vi stöd i lagstiftning för att kunna göra registerkontroll även av den som erbjuds anställning eller på annan liknande grund erbjuds eller tilldelas uppgifter för att utföra vissa insatser i hemmet åt äldre eller personer med funktionsnedsättning. Men tyvärr har den nuvarande regeringen fördröjt och förhalat frågan nationellt. Vi hade beredskap att införa kontroller i enlighet med det som ministrar och andra företrädare flaggade för redan i somras. Men tyvärr har lagstiftningen uteblivit och fördröjts. Vi har bara fått månader av tystnad från regeringen i denna och för kommunerna så viktig fråga.

I stället kom en ny utredning tidig höst kring registerkontroller i kommunal verksamhet, med utredningstid till mars 2027. Vid efterfrågningar fick vi nu i oktober veta att det kommer att läggas fram en lagrådsremiss i november som nu utlovar en lagstiftning till mars 2026. Det var anledningen till att vi begärde återremiss i personalnämnden. Vi har nu fått lagrådsremissen och den bedöms leda till lagstiftning på utsatt tid och kan äntligen ge oss kommuner ett rättssäkert lagstöd för vårt behov av registerkontroller inför anställning inom äldreomsorg och funktionshinder, tidigt 2026.

Därför kommer vi socialdemokrater föreslå att vi redan imorgon fattar beslut i KSnau om förstärkta registerkontroller i Umeå kommun i början av årsskiftet.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-11-24

§ 237

Diarienr: KS-2025/01000

Interpellation: Varför fortsätter (S) att förhala införandet av krav på utdrag ut belastningsregistret vid anställning inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen i Umeå? Anders Ågren (M)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Anders Ågren (M) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-13
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01003

Interpellation: Hur är kunskapen i organisationen gällande klimakteriet? Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Hanna Lundin Jernberg (L) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Hur är kunskapen i organisationen gällande klimakteriet?
Klimakteriet är en naturlig fas i livet som berör hälften av befolkningen, men det är fortfarande ett ämne som ofta är tabubelagt och osynligt i arbetslivet. För många kvinnor kan symtom som värmevallningar, sömnsvårigheter, nedstämdhet och koncentrationssvårigheter påverka både hälsa och arbetsförmåga under flera år. Att kommunen som arbetsgivare lyfter frågan om klimakteriet är därför avgörande. Det handlar om jämställdhet, arbetsmiljö och möjligheten för medarbetare att kunna arbeta fullt ut genom hela yrkeslivet.

För 1,5 år sedan erbjöd Umeå kommun sina chefer att lyssna på en föreläsning med Mia Lundin, specialistsjuksköterska och expert på kvinnohälsa. Förhoppningen var att det skulle leda till att man skulle prata mer om klimakteriet i organisationen.

På flera håll i landet görs satsningar för att öka kunskapen om klimakteriet och dess påverkan på arbetslivet. Ett exempel är en unik satsning i Partille kommun där en föreläsning gavs om klimakteriet, precis som för cheferna i Umeå kommun, men också för alla kvinnor mellan 40-60 år i organisationen. Därefter kunde man välja att träffa en sjuksköterska som var specialiserad på klimakteriet. De som behövde fick även träffa läkare. Allt på betald arbetstid. Satsningen är nu permanent och föreläsningen erbjuds nu till alla män och kvinnor i deras organisation och detta har normaliserat klimakteriet. Dessutom har man sett en minskad sjukfrånvaro bland kvinnor i ålder 40-60 år.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01003

1. Efter att föreläsningen erbjöds till alla chefer i organisationen våren 2024, har några ytterligare satsningar gjorts i likhet som Partille kommun gjort?
2. Om inte, bör Umeå kommun införa samma satsning som Partille kommun inom ramen för kommunens ?
3. Finns det några nya planer på att hålla en föreläsning för inte bara kommunens chefer utan alla kvinnor och män i organisationen?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande överlämnar besvarandet till Tomas Wennström, personalnämndens ordförande som lämnar följande skriftliga svar:

Hanna Lundin Jernberg ställer några frågor om hur Umeå kommun som arbetsgivare arbetar med att förena en jämställd arbetsmiljö och hur kvinnor kan få stöd att hantera klimakterieproblem.

Den föreläsning för kommunens chefer 2024 om klimakteriet och hälsa, som Hanna hänvisar till, var en del i det förstärkta stödet genom kunskap och systematik som Umeå kommun som arbetsgivare nu erbjuder våra anställda. Basen i det arbetet är nytt stöd till medarbetare och arbetsplatser i klimakteriерelaterade frågor i företagshälsovårdsavtalet.

I det nya avtalet med start 2024, ställdes krav på kunskap och stärkta rutiner för stöd till individ och arbetsplatser i klimakteriерelaterade frågor. Det inkluderar kunskapskrav kring symtom och vägledning.

Det är viktigt att medarbetare som upplever nedsatt arbetsförmåga med till exempelvis sömnsvårigheter, nedstämdhet och koncentrationssvårigheter också kan få rätt stöd. Oavsett om måendet är arbetsrelaterat eller inte så påverkar det arbetsförmåga och arbetsmiljö, därför erbjuder Umeå kommun stöd genom vår företagshälsovård, som idag är Feelgood. De har också en föreläsning som ger en grundläggande insikt med målsättning att skapa öppenhet att våga prata om klimakteriet som kan beställas och hållas för medarbetare.

Under 2025 har även vår personalförening Sporren arrangerat en mycket uppskattad föreläsning med Moa Westman från företaget Mowes, Ledarskap och hälsa. Då intresset varit så pass stort utesluter de inte att arrangera återkommande föreläsningar i ämnet, dock inget bestämt ännu.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01003

Detta innebär att en rad anställda och arbetsplatser löpande får råd och stöd gällande klimakteriet. Både i kunskapshöjande insatser genom föreläsningar men främst genom individuell rådgivning och stöd.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-11-24

§ 238

Diarienr: KS-2025/01003

Interpellation: Hur är kunskapen i organisationen gällande klimakteriet? Hanna Lundin Jernberg (L)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen på grund av tidsbrist samt att interpellanten inte närvarar vid sammanträdet.

Ärendebeskrivning

Hanna Lundin Jernberg (L) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-14
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01004

Interpellation: Varför erbjuder inte Umeå kommun medicinhjälp till personer med palliativ hemsjukvård? Liv Zetterberg (V)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Liv Zetterberg (V) har inkommit med en interpellation till äldrenämndens ordförande.

Varför erbjuder inte Umeå kommun medicinhjälp till personer med palliativ hemsjukvård?

Palliativ vård ges till patienter som har en livshotande sjukdom som inte går att bota. Region Västerbotten har ett specialistteam för palliativ hemsjukvård, bestående av bland annat läkare, sjuksköterskor och kurator, för att patienter som bor kvar hemma ska få god vård. Teamets upptagningsområde är Umeå, Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Vindeln och Vännäs.

Många personer som får palliativ hemsjukvård har även kommunal hemsjukvård och hemtjänst, med insatser som hjälp med hygien, påklädning, måltider och mediciner. I det palliativa teamets upptagningsområde fungerar samarbetet med äldreomsorgens hemsjukvård bra kring medicinering. Undantaget är Umeå kommun, som tolkar den gemensamma länsrutinen på ett sådant sätt att patienter i kommunen inte kan vara inskrivna i det palliativa teamet och samtidigt få hjälp med läkemedelsadministration via kommunal hemsjukvård. Svårt sjuka personer tvingas därför välja mellan specialiserad palliativ vård och hjälp med mediciner. Palliativa teamet berättar om konkreta fall där personer känt sig tvingade att avstå palliativ vård för att kunna få hjälp att ta medicin. Att inte kunna vara inskriven i hemsjukvården och hos det palliativa teamet parallellt innebär även att svårt sjuka i Umeå går miste om möjlighet till besök av sjuksköterska nattetid, samt möjlighet till vak i livets slut, eftersom sådana insatser endast erbjuds i kommunal regi.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01004

Eftersom hemsjukvården sköter vård upp till distriktssköterskenivå, och palliativ medicin är specialistvårdsnivå menar Umeå kommun att den enskilde inte ha båda vårdformerna samtidigt. Detta trots att den länsgemensamma rutinen inte tolkas på detta sätt av någon annan kommun i det palliativa teamets upptagningsområde. Andra specialistkliniker i som ger vård i hemmiljö i Umeå drabbas inte heller av samma problem. Det är exempelvis fullt möjligt att ha geriatriskt öppenvårdsteam eller stroke-hemrehab, och samtidigt ha kommunens hemsjukvård. Åt andra hållet är det fullt möjligt att bo på särskilt boende i Umeå men ändå vara inskriven hos palliativa teamet. Det är också vanligt att sjuksköterskor på särskilt boende i kommunen ber sjuksköterskor i palliativa teamet att ombesörja omvårdnad på primärvårdsnivå.

Konsekvensen av Umeå kommuns princip att inte tillåta att svårt sjuka personer att vara inskrivna i det palliativa teamet och samtidigt få hjälp med läkemedelsadministration via hemsjukvården blir att brukare tvingas välja mellan att få palliativ vård eller att få hjälp med mediciner av hemsjukvården, vilket leder till att de inte får den vård de behöver eller riskerar att få i sig fel läkemedel på fel tider.

Frågor

1. Hur kan det komma sig att Umeå kommun, till skillnad från alla andra kommuner, tolkar den länsgemensamma rutinen så här, och för just denna grupp brukare?
2. Är det rimligt att svårt sjuka personer i Umeå kommun ska behöva välja mellan palliativ vård och hemsjukvård?

Lena Karlsson Engman (S), äldrenämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Svar på fråga 1

Hemsjukvården och palliativ medicin har inlett ett forum för samverkan i just dessa frågor, det handlar mycket om rätt insats i rätt tid och kontinuitet för individen. Det handlar också om vilka professioner som är där och när från olika verksamheter. Umeå Kommuns bedömning är att denna samverkan har utvecklats, överlag fungerar väl och några avvikelser har inte nått verksamheten.

När vårdbehov uppmärksammas hos en person ska det upprättas en SIP, samordnad individuell plan, där personen själv är delaktig. Där beslutas om vilka insatser det finns behov av och vilken organisation som ska utföra insatsen. Hur utfallet blir är olika beroende på den individuella

bedömningen som görs. Även regionens primärvårdsläkare är med i denna planering.

Svar på fråga 2
Nej, svårt sjuka personer ska inte behöva välja mellan palliativ vård och hemsjukvård. Det kan ha förelegat olika syn rörande ansvarsfördelningen som eventuellt har stört funktionaliteten, men det är nu utrett, palliativ medicin, regional primärvårdsläkare och hemsjukvården emellan. Kommunal och regional verksamhet ska samverka och ha individen i fokus. Detta är vi överens om. Samverkan kring patienten sker via SIP så som beskrivs ovan.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-11-24

§ 239

Diarienr: KS-2025/01004

Interpellation: Varför erbjuder inte Umeå kommun medicinhjälp till personer med palliativ hemsjukvård? Liv Zetterberg (V)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Liv Zetterberg (V) har inkommit med en interpellation till äldrenämndens ordförande.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-14
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01021

Interpellation: Vad kostar det att spola is på Nolias konstgräsplan i tio plusgrader? Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP) har inkommit med en interpellation till tekniska nämndens ordförande.

Vad kostar det att spola is på Nolias konstgräsplan i tio plusgrader?

Personalen inom en rad kommunala verksamheter, som exempelvis äldreomsorgen, har en ständig press på sig att vara så effektiva som möjligt och i praktiken ”vända på varje krona”. Hemtjänstpersonalens restider mellan brukarna har slimmats och kan som värst ligga på 1-3 minuter. Personal inom skolan hinner ibland inte gå på toaletten under en hel arbetsdag.

Inom Fritidsnämndens verksamheter kunde vi i underlagen för budgetarbetet läsa att nämnden har en ”mycket ansträngd ekonomi” och har en ”historik av svaga eller helt uteblivna indexuppräkningar vilket fått konsekvenser för fritidsgårdar, föreningstaxor m m”.

Mot denna bakgrund är det anmärkningsvärt att vi i lokalmedia kan läsa att Umeå kommun inledde arbetet med att spola is på konstgräsplanen på Noliaområdet redan under årets milda oktobermånad. Detta medan utomhustemperaturen låg på mellan 5-10 grader plus!

De leverantörer av konstgräs som vi har talat med rekommenderar inte att spola is förrän temperaturen ligger kring noll grader. Att spola isen då det är så pass varmt som 5-10 grader plus ute riskerar att bli ***mycket*** dyrt. Ett skäl till detta är att den is som spolas på konstgräs måste vara så pass tjock att den täcker grässtråna. Isen måste dessutom spolas upp varsamt för att inte skada konstgräset.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01021

I värsta fall skulle dessutom den stora mängden vatten som måste spolas kunna leda till sättningar i marken.

Det rimliga i situationer då det är för varmt för att spola is på konstgräsplanen på Nolia vore att använda sig av alternativa ytor. Innan förtätningen av Umeå, som på sina håll har gått för långt, fanns sådana ytor på olika platser i kommunen. Ett exempel var grusplanen intill Gammlia idrottsplats.

Vi ställer följande frågor:

1. Vad är Umeå kommuns kostnad, per timme, för att spola is på konstgräsplanen på Nolia när det är 5-10 plusgrader utomhus?
2. Hur mycket kostade det Umeå kommun att spola is på konstgräsplanen på Nolia under perioden 1 oktober till 7 november (då denna interpellation skrivs)?
3. Har kommunen någon riktlinje för då det anses vara för varmt och därmed kostnadsineffektivt att spola is på konstgräsplanen på Nolia? Om ja: Vid vilken temperatur ska isen inte spolas?
4. Vilka alternativa platser finns för spolning av en bandyplan om vädret innebär att det blir för dyrt att spola is på konstgräsplanen på Nolia?

Christina Bernhardsson (S), tekniska nämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Tack för interpellationen. Kommunen jobbar ständigt med förbättringar och att se över hur och vart dessa kan ske. Det gäller alla typer av fastigheter från garage, skolornas olika lokaler, kontor, djurstallar och anläggningar både med och utan vatteninblandningar i dvs, bad likväl som ishallar och konstanläggningar.

Riktlinjer både ur arbetsmiljöaspekter, användningsområden och kostnader följs och vägs in i åtgärdsval för förändringar. Målen är förstås att använda energi på bästa möjliga sätt i de lokaler och anläggningar vi är satt att äga och förvalta. Temperaturkrav för lokaler och anläggningar fastställs av tekniska nämnden på underlag framtagna av energiingenjörer i samarbete med berörda förvaltningar.

Föreningslivet och allmänheten som nyttjar kommunens anläggningar vill kunna nyttja det så mycket det bara går vilket vi både är glada och stolta över. Livaktigt föreningsliv ger en livfull kommun och friska medborgare. Att göra is på Nolia bandyplan har under alla år varit ett övervägande mellan de avtalade säsongstiderna med föreningarna som nyttjar isen och hur de yttre förhållandena lämpar sig för att göra is. Avtalat är att säsongen ska starta v 44, om de rådande förutsättningarna möjliggör detta.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01021

Frysning likväl som tining av Isbanor ute startar enligt säsongstider antagna av Fritidsnämnden.

Svar på frågorna:

1. Då priset på el varierar från timme till timme är det därför svårt att ge ett svar och kopplingen till grad angivelserna därför väljer jag att koncentrera på fråga 2

2. Det är svårt att svara på precis den frågeställningen därför väljer jag från då isen börjad spolas den 20/10 fram till den 7/11. 105120 kWh till kostnad av 0,92kr/kWh (internpriset på el okt -25) = 96710 kr exkl. moms samt effektabonnemanget kostnad med 112.000 kr/år = 208.710 totalt har det kostat för spolningen.

3. I dokumentet Temperaturkrav inom Umeå kommuns fastigheter (TN 2011-12-15, § 123, TN1262/2011) regleras samtliga temperaturer inklusive fritidsanläggningarna. Frysning av isbanor ute startas enlig säsongstider antagna av Fritidsnämnden, dock tidigast när dygnsmedeltemperaturen är -1 grad (eller kallare)

4. Det finns inga reservplatser för konstfrusen is i kommunen. Naturis som spolning av grusplan fanns för mycket länge sedan på Umedalens dåvarande grusplan

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-11-24

§ 240

Diarienr: KS-2025/01021

Interpellation: Vad kostar det att spola is på Nolias konstgräsplan i tio plusgrader? Davis Kaza och Patrik Brännberg (AP)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP) har inkommit med en interpellation till tekniska nämndens ordförande.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-14
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01026

Interpellation: Dialog, lokaler och översiktsplan – vad är kommunens plan för Holmsund? Veronica Kerr (KD)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Veronica Kerr (KD) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Dialog, lokaler och översiktsplan – vad är kommunens plan för Holmsund?

Det lokala föreningslivet är en av de viktigaste byggstenarna i ett starkt samhälle. I Holmsund bär föreningar, seniororganisationer och ideella krafter upp gemenskap, delaktighet och trygghet. Men istället för stabila och långsiktiga förutsättningar möts de av uppsägningar, kortsiktiga lösningar och beslut som tas utan att deras behov prövas på allvar.
PRO Holmsund har förlorat lokal efter lokal. Nu riskerar även Lövö skola – en byggnad som stått tom i över 15 år och som bär stark lokal identitet och historia – att tas i anspråk utan att det lokala föreningslivets behov fått verklig prioritet.

Lövö skola är inte vilken byggnad som helst. Den är en del av Holmsunds kollektiva minne, ett landmärke för generationer och en plats som engagerat mängder av bybor med idéer, initiativ och en tydlig vilja att själva bidra till bygdens utveckling.

Kristdemokraterna anser att civilsamhället är grunden i ett starkt samhälle. Redan 2023 lyfte vi i en interpellation den frustration som finns i Holmsund – känslan av att inte bli lyssnad på och att ingenting händer. Förhoppningen var att en fördjupad översiktsplan snart skulle vara på plats och därmed skapa förändring i kommundelen. Nu har två år passerat och ännu inga besked.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande Hans Lindberg (S):

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01026

1. Ser du en risk att civilsamhället trängs undan när kommunen prioriterar egna projekt och interna lösningar framför att stärka lokala befintliga föreningars förutsättningar?
2. Hur säkerställer kommunen att byggnader med särskilt historiskt och socialt värde, som Lövö skola, föregås av dialog med lokalsamhället innan inriktning beslutas?
3. Är det inte rimligt att tillgängliga kommunala lokaler i första hand prövas för lokalt föreningslivs behov, innan de erbjuds till externa aktörer från andra kommundelar?

Christina Bernhardsson (S), tekniska nämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Tack för en interpellation Veronica. Självklart är det viktigt att alla delar av kommunen känner framtidstro och har ett livaktigt och närvarande föreningsliv. Att detaljplaner och samhällsförändringar tar tid är inte något nytt, tyvärr, och kanske också tack och lov ibland. Det som däremot förändrats sedan 2022 är att vårt land, vår region och vår kommun står inför ett nytt geopolitiskt världsläge. Medlemskapet i NATO har sedan dess tillkommit och jag tror att få i vårt land hade kunnat ana vilka konsekvenser det nya och mer oroliga världsläget skulle få. Kommunen jobbar med flera utredningar som syftar till att analysera och identifiera de strategiska och långsiktiga infrastrukturbehoven i både regionen/omlandet samt i Holmsund. Umeå med vår hamn är också en utpekad urban nod i EU:s TEN-T nät. Att kunna vara flexibla i arbetet med detalj- och översiktsplaner samtidigt för att inte utestänga möjligheten till en fast förbindelse till Vasa är en utmaning som tyvärr medför förskjutningar vilket i sin tur förskjuter möjligheten att komma i gång med omvandlingen i den takt som hade önskats.

Just nu sker ett omtag när det gäller den fördjupade översiktsplanen, och arbetet med att färdigställa samrådsmaterial pågår under hösten. Där ska såväl konsekvenserna av en eventuell fast förbindelse till Vasa belysas som nya utvecklingsområden för bostäder lyftas fram. Ambitionen är att samrådet ska kunna påbörjas under första kvartalet 2026.

Svar på dina frågor

1. Självklart ska Umeå kommun fortsätta vara en kommun som värnar det lokala föreningslivet. Om föreningar inte har egna lokaler att bekosta och nyttja kan man via föreningsbyrån på Umeå fritid boka lokaler för sina verksamheter. Denna andrahandsuthyrning med samnyttjande kom till då det stod många föreningslokaler tomma och utan verksamhet medan andra föreningar ej lyckades hitta lokaler att bedriva sin verksamhet i. Alltså att de lokaler som kommunen har att erbjuda för

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01026

uthyrning ska för optimalt användande bokas genom föreningsbyrån. Här kommer civilsamhällets möjligheter in och kan tillgodoses i dialog och genom bokning.

2. Kommunen behöver ha ett strategiskt tänk när det handlar om att nyttja de kommunala lokalerna på bäst sätt. Det medför att det ibland är svåra intresseavvägningar som ska göras för att uppnå optimalt användande och tillgodose behoven som finns. Utmaningen är som alltid att få tillstånd en process där allt vägs samman och att uppdraget kan lösas på bästa sätt.

3. Vi är en kommun och har ansvar för att se till att det finns kommunala lokaler i alla kommunens delar. Kulturnämnden gav 2024 i uppdrag till sin förvaltning tillsammans med tekniska nämnden att utreda alternativa lokaler för föreningar och ateljéer. Det samarbetet och uppdraget ledde till att vidga området och få möjlighet att nyttja en kulturhistorisk byggnad som Lövö skola är. Att få ge den ett liv och utvecklingspotential som kan sprida sig och ge området ny och mer utveckling i Holmsund är målet.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-11-24

§ 242

Diarienr: KS-2025/01026

Interpellation: Dialog, lokaler och översiktsplan – vad är kommunens plan för Holmsund? Veronica Kerr (KD)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Veronica Kerr (KD) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-12-01
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01080

Interpellation: Busshållplatsen som kommunen glömde; Maria Lindvall (-)(L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Maria Lindvall (-)(L) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens och tekniska nämndens ordförande.

Busshållplatsen som kommunen glömde

Formvägen är en rätt intensivt trafikerad gata. Jag skriver specifikt om Formvägens mellan rondellerna vid SvT, Fogvägen och rondellen vid Stora COOP och ICA Kvantum Ersboda.

På mitten av denna vägsträcka, på cirka 600 meter, ligger det mängder av företag men det finns endast en busshållplats i ena riktningen. Den är placerad på den östra sidan av vägen, alltså på andra sidan om Niemi bil, Expo, Thaivagnen, Restaurang Beirut, Bilprovningen, Mekonomen, By bike eller RC Ljud & Bild och Bergners Bil men på samma sida som exempelvis Norrlands auktionsverk och Colorama. Bussen färdas alltså mot COOP/ICA då resenärer kan kliva av på den busshållplatsen.

Trottoar på den sida som bussen stannar saknas och det finns inget övergångsställe i närheten av busshållplatsen. Stiger man av bussen där så måste man ta sig över Formvägen till G/C-vägen som finns på den sidan om Formvägen. Om man inte ska ta sig 300 m åt ena eller andra hållet på gräs.

Så, om en person kommer till Ersboda och företagsområdet på Formvägen med buss och ska till någon av affärerna eller företagen som finns i närheten av busshållplatsen så blir det snabbt väldigt komplicerat om du är äldre med begränsad rörelseförmåga eller har en fysisk funktionsnedsättning som påverkar förmågan att promenera och utan hjälpmedel kunna orientera dig i trafiken där när det är mörkt.

Resenären måste nämligen ut på vägen och ta sig över till andra sidan. Hur ogenomtänkt och oplanerat är inte detta vad avser tillgänglighet? En mer

Tjänsteskrivelse
Dnr: KS-2025/01080

träffande rubrik på interpellationen hade kanske varit Busshållplatsen som gud glömde eller Fången på busshållplatsen.

Min fråga till kommunalråd Hans Lindberg (S) och tekniska nämndens ordförande Christina Bernhardsson (S) är:

- Vore det inte i detta fall lämpligt med ett övergångsställe i anslutning till busshållplatsen på aktuell plats på Formvägen?

Christina Bernhardsson (S), tekniska nämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Tack för interpellationen Maria, jag förstår vad du menar med och ibland kan det säkert finnas mer att önska. I detaljplanen från1977 så benämns området att vara för industri-och hantverksändamål. Planen för Stora Coop och nu Ica Kvantum säger handel, så med tiden har området förändrats. Vilket är utmanande då trafikflöden har förändrats och större och fler aktörer har etablerats sig i området. I områdets linda fanns inte gjort plats för gångare och cyklister utan man gick gatuutrymmet. Nuvarande GC-väg uppskattar jag kom på plats i slutet av 2000-talet.

Att det inte finns trottoar på båda sidor vägen ställer till det, det håller jag med om. Träd raden med grönytan har en stor betydelse i området som är så hårdgjort med asfalt, den behöver finnas. Gatuutrymmet inklusive GC-vägen har då endast ca 10 meter att förfoga över. För att ta sig fram på vintern på GC-vägen, som då blir ännu smalare, behövs möjlighet för snöupplag på motsatt sidan då plats för snöupplag saknas på den sidan som gränsar till fastighetsmark, som GC-vägen gränsar till.

Från att ha varit ett industriområde som tidigare saknade kollektivtrafikförbindelser har det skett en fin utvecklingen i och med att linje 2 numera trafikerar sträckan till de väl avvända hållplatserna vid COOP/Ica Kvantum och Fogvägen. Formvägen har innan linje 2:s etablering ej varit kollektivtrafikförsörjd.

Tidigare i höst kom en fråga till förvaltningen, Gator och Parker, om ett önskat övergångsställe på Formvägen vid hållplatsen. I slutet av november gjordes observationer, då kunde det konstatera att de inte fanns en enda fotgängare som korsade Formvägen på den platsen övergångsstället önskades.

Jag har även konsulterat kollektivtrafikens chef om behov av eventuellt övergångsställe där. Det ansågs inte vara aktuellt eftersom det är så pass få resenärer vid den hållplatsen. Då samverkan med gator och parker är väl

Tjänsteskrivelse
Dnr: KS-2025/01080

utarbetad för trafiksäkerheten och kollektivtrafikens framkomlighet litar jag på att bedömningen är välunderbyggd.

Att det behövs en översyn av funktionen av gatan, dess utformning och trafiken det tror jag vi kan vara överens om. Den gatan finns med på att-göra listan. Det som inte finns för det ännu är en tidplan.

Arbetet med detaljplan, Ersboda 2:1 i närområdet, som just nu är i granskningsskedet och börjar närma sig slutfasen kommer ge området ett lyft. Den innebär omdaning till mera bostäder och även att göra stadsgata av Cementvägen. Jag har stora förhoppningar om att i anslutning till det så kommer även Formvägen i blickfånget, att även den med det kommer bli mer användarvänlig för hållbara resesätt.

Som svar på din fråga: Med så få passagerare som stiger av där (ungefär 40 resor på en dag och ligger lågt i på/avstigning om man jämför med hållplatsen innan och efter) bedöms att ett övergångställe som inte heller leder till en trottoar i nuläget inte är en lämplig åtgärd.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-12-01
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01082

Interpellation: Äntligen möjlighet att uppnå 15-barnsmålet; Anders Norqvist (L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Anders Norqvist (L) har inkommit med en interpellation till för- och grundskolenämndens ordförande.

Äntligen möjlighet att uppnå 15-barnsmålet

Redan 2005 togs det politiska beslutet i KF om att minska barngruppernas storlek i Umeå kommuns förskolor. Målsättningen sattes till 15 barn i snitt per avdelning. Det har gått 20 år sedan beslutet togs och frågan har med jämna mellanrum debatterats i kommunfullmäktige, för- och grundskolenämnden och naturligtvis i media.

Orsaken till att målet inte uppnåtts har bland annat varit brist på både lokaler och förskolepersonal. I botten har hela tiden de ekonomiska aspekterna legat. Det har pratats om flera 10-tals miljoner som inte funnits tillgängliga, enligt den styrande majoriteten, för att kunna genomföra reformen.

I och med den nu prognostiserade minskningen av barnafödande har frågan fått ny aktualitet. Vi kunde läsa att fyra kommunala förskolor läggs ner som följd av färre barn eftersom det finns ett överskott på förskoleplatser och lokaler.

I sammanhanget kan också diskuteras hur den nedlagda förskoleverksamheten skulle kunna resultera i att lokalerna används av fritidsförvaltningen. Det är ju en brist på lokaler för ungdomar.

Jag vill därmed ställa följande frågor till för- och grundskolenämndens ordförande Moa Brydsten.

1. Hur stort överskott/underskott på platser skulle det finnas om 15-barnsmålet uppfylls?

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01082

2. Hur stor brist på förskolepersonal skulle det finnas, med de prognostiserade födelsetalen, om 15-barnsmålet uppfylls.
3. Varför måste förskolor stängas om nu 15-barnsmålet inte är uppfyllt?
4. Finns det diskussioner mellan för- och grundskolenämnden och fritidsnämnden om att använda de föreslagna övertaliga lokalerna för ungdomsverksamheten?

Moa Brydsten (S), för- och grundskolenämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

FGN arbetar med att utveckla förskolans kvalitet utifrån KFs mål, Skolverkets allmänna råd för förskola och inom ramen för de tilldelade medel vi fått av KF. Allmänna råden är mer långtgående än KFs mål och utgår från forskning och beprövad erfarenhet.

Svar på fråga 1

I dagsläget har vi 87 kommunala förskolor med 370 tillgängliga avdelningar, av dessa använder vi idag drygt 330. Antalet barn med placering är cirka 5500 och under våren beräknas cirka 500 barn tillkomma. Våra fristående enheter har cirka 800 platser.

Utifrån de minskade barnkullarna skulle vi idag kunna ha ett tak per avdelning på 15 barn per barngrupp. Det skulle dock innebära väldigt små möjligheter att ha barngrupper med färre barn än 15. En förutsättning är också att vi fortsatt kan använda alla tillgängliga platser som är externt förhyrda, paviljongslösningar med tillfälliga bygglov samt lokaler som ej är ändamålsenliga. Flera av lokalerna kommer då att behöva ersättas eller genomgå omfattande renoveringar.

Svar på fråga 2

Kompetensbehovsprognosen i kompetensförsörjningsplanen för 2025–2035 visar på ett rekryteringsbehov under perioden på 350 barnskötare och 406 förskollärare. Detta beräknat utifrån de förutsättningar som råder idag med cirka 3 personal per avdelning.

För att minskningen av barngruppernas storlek ska få önskad effekt krävs att antalet personal per avdelning bibehålls, alltså att personaltätheten ökar. Legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare är en förutsättning för att kvaliteten på barnens utbildning ska vara god. För att kunna minska barngruppernas storlek krävs som minst 90 förskollärare/barnskötare, vilket innebär en ökad personalkostnad på cirka 52 miljoner kronor per år.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01082

Antalet förskollärare som examineras vid våra universitet minskar och det kommer sannolikt bli svårt att ersätta de förskollärare som pensioneras eller lämnar yrket av andra skäl.

När personaltätheten ökar blir antalet medarbetare högre vilket medför att det krävs en utökning av antalet rektorer för att hålla målet med max 30 medarbetare per rektor. Uppskattningsvis behöver antalet rektorer utökas med 3–4 tjänster och det innebär en ökad kostnad på 3–3,5 miljoner kronor per år.

Svar på fråga 3

Resursfördelningen i förskoleverksamhet utgår från skollagen och bygger på att varje barn genererar en summa pengar. För att kunna minska barngrupperna behöver samtidigt personaltätheten öka. Att enbart minska barngruppernas storlek utan utökning av personaltätheten innebär svårigheter med att schemalägga så att det finns en rimlig bemanning per avdelning under förskolans öppettider. För att lösa det inom befintlig budget kommer det att kräva att barngrupper slås samman under längre tid vid öppning och stängning när det är färre barn på plats. Fler barn behöver då byta barngrupp och möta nya pedagoger en till flera gånger per dag beroende på vistelsetid.

Svar på fråga 4

För- och grundskolenämnden är hyresgäster, Tekniska nämnden ansvarar för kommunens lokaler och ser över hur de kan användas.

Statistik från kolada
https://kolada.se/verktyg/jamforaren/?focus=16808&report=148707

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01082

Umeå

Nyckeltal	2020	2021	2022	2023	2024
Barn i kommunal förskola, andel (%) av inskrivna barn	87.0	88.0	88.0	87.0	87.0
Barn per barngrupp i förskola, kommunal regi, antal	16.9	16.8	16.3	15.8	15.9

Riket

Nyckeltal	2020	2021	2022	2023	2024
Barn i kommunal förskola, andel (%) av inskrivna barn	79.0	79.0	79.0	78.0	78.0
Barn per barngrupp i förskola, kommunal regi, antal	14.8	14.7	15.5	15.5	15.6

Umeå

Personaltäthet					
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, kommunal regi, antal	5.3	5.2	5.0	4.9	5.0
Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation, kommunal regi	9.8	10.0	10.1	10.1	10.1

Riket

Personaltäthet					
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, kommunal regi, antal	5.2	5.1	5.1	5.1	5.2
Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation, kommunal regi	11.8	11.7	11.6	11.5	11.1

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-12-01
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01086

Interpellation: Personalens kunskaper måste tas tillvara för att vända trenden på Dragonen; Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Davis Kaza (AP) och **Patrik Brännberg (AP)** har inkommit med följande interpellation till äldrenämndens ordförande.

Personalens kunskaper måste tas tillvara för att vända trenden på Dragonen

Vi börjar med att citera några ur personalen på Dragonens äldrecenter: *”Fler chefer tillsätts, 30 miljoner till utbildning men vi blir inte fler på golvet. Det kommer inte göra skillnad för de äldre.”* - anonym outbildad men erfaren, rädd för repressalier *”Hur kan de tro att det ska bli bättre för våra äldre när vi fortsätter vara så få på golvet? Vem har kommit på så dumma åtgärder?”* - anonym undersköterska, rädd för repressalier *”Jag kommer söka nytt jobb. Cheferna här vill inte få det bättre. De högre upp vill bara skylla på oss. Jag orkar inte mer”* – anonym undersköterska, rädd för repressalier

I höstas avslöjades ett nytt dödsfall på Dragonens äldrecenter som kopplades ihop med vanvård. I samband med detta presenterade ansvariga politiker och chefer en rad panikartade åtgärder. En av de åtgärder som presenterades var att det skulle finnas en sjuksköterska på Dragonen dygnet runt. Men detta innebar ingen personalförstärkning utan bara en förflyttning av de fyra sjuksköterskor som arbetar kväll och natt i Umeå kommun från Sofieborg till Dragonen. Dessa har ansvar för alla brukare och patienter inom äldreomsorgen, hemsjukvården och funktionshinderomsorgen. Flytten orsakade merarbete, stress och försämrad arbetsmiljö för kvälls- och nattsjuksköterskorna. Efter dialog med facket och personalen uppges äldreomsorgsförvaltningen nu ha backat från sitt panikartade förslag – utan att ha satsat på en ytterligare sjuksköterska.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01086

En annan åtgärd som presenterades var att det skulle genomföras en extern granskning av Dragonens äldrecenter. Det talades till och med om en särskild granskning av det senaste dödsfallet (kvinnan som kallats ”Inger” i media). Den externa granskningen skulle, enligt äldreomsorgsdirektören, påbörjas i oktober och ta ungefär två månader (VK 2/10). Nu kommer istället uppgifter om att utredningen inte ska påbörjas förrän efter årsskiftet (Umeå kommuns intranät, 21/11).

Det som saknas i allt detta är en dialog med personalen på Dragonens äldrecenter. Detta trots att personalen är de som sitter på de största kunskaperna om hur verksamheten ska kunna förbättras. Detta kunde vi inte minst läsa i den debattartikel som ett antal anställda på Dragonen undertecknat (VK 27/10). Personalen har även tidigare, vid en rad tillfällen, tagit fram förslag på förbättringar – men utan att få gehör från ledningen. I vissa fall har ledningen istället utsatt personalen för smutskastning och repressalier, som i fallet med den visselblåsande sjuksköterskan. De åtgärder som presenterats under hösten har personalen fått reda på inte av sina chefer – utan av media! De högsta cheferna har, enligt uppgift, inte ens varit ut och talat med Dragonens personal.

Mot denna bakgrund ställer vi följande frågor:

1. Varför har den externa utredningen på Dragonens äldrecenter skjutits upp?
2. Varför har det inte anställts ytterligare personal så att det finns en sjuksköterska på Dragonen dygnet runt?
3. Varför informerades inte personalen om de åtgärder som chefer och politiker ämnade att vidta på Dragonen under hösten?
4. Varför har inte de förslag till förbättringar som personalen fört fram tagits tillvara på?

Lena Karlsson Engman (S), äldrenämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Svar på fråga 1

Den externa granskningen har inte skjutits upp, men i den upphandlingsprocess som gjordes lyckades man inte att kontraktera en utförare som kunde ta sig an kartläggningen med kort framförhållning då det är ett omfattande arbete på en stor arbetsplats. Det har också visat sig att kostnaden för att få uppdraget utfört tycks överskrida beloppet för förvaltningens delegation. Därför är processen nu överlämnad till Upphandlingsbyrån för omtag.

Svar på fråga 2

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01086

Sjuksköterskor har funnits stationerade på Dragonen sedan den 10 oktober. Det var en initial åtgärd för att undersöka behovet av att ha sjuksköterska på plats dygnet runt. Tidigt kom dock signaler att det inte finns behov av ständig närvaro och fortsatt har det visat sig att behovet på Dragonen inte är större än på andra vård – och omsorgsboenden. Sjuksköterskor och omvårdnadspersonal har varit delaktiga i utvärderingen av åtgärden, det är alltså inte en bedömning som enbart gjorts av ledningen. Dagtid finns det precis som på alla andra vård- och omsorgsboenden sjuksköterskor på plats och Dragonen har för övrigt sen tidigare utökad bemanningen med ännu en sjuksköterska.

Svar på fråga 3

Åtgärdsplanen behövde tas fram per omgående och det var också i nära anslutning till när nämnden behövde få information. Det fanns ett stort intresse även från media. Det blev inte optimalt och behovet av god kommunikation är något vi tar med oss som ett förbättringsarbete för framtiden.

Svar på fråga 4

Om personalen menar att de förbättringsförslag man föreslår inte omhändertas på ett bra sätt är det naturligtvis något som måste hanteras. Goda idéer ska inte negligeras.

Grundproblematiken, som också personalen pekar på är att det behövs fler som arbetar i omsorgen. Det är svårt att rekrytera både det antal personer som behövs och därtill har rätt utbildning. Den här situationen finns för övrigt i många kommuner, och behöver adresseras på flera sätt.

I dagsläget kompletteras med mer personal i form av serviceresurser utöver ram, som kommer avlasta omvårdnadspersonalen från tvätt och städ och på så sätt frigöra tid för omvårdnadsarbetet. Initialt görs detta på Dragonens vob, faller det väl ut kan det bli aktuellt också på andra boenden.

Det pågår också ett arbete med att se över scheman, och för att se hur arbetsledning på kvällar, nätter och helger kan se ut för att på sätt minska arbetsuppgifter som inte är vårdnära. Handledning och lärande på plats, att omfördela uppgifter efter kompetens och minska kringuppgifter för våra vårdbiträden och undersköterskor är viktiga delar i att vårdpersonal ska kunna arbeta med just vård och omsorg.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-12-04
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01099

Interpellation: Säkerhetspröva våra politiker i ledande positioner; Anders Norqvist (L) och Alf Molin (L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Anders Norqvist (L) och **Alf Molin (L)** har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Säkerhetspröva våra politiker i ledande positioner

Den ökade turbulensen i vår omvärld och det skärpta säkerhetsläget medför att beredskapen i Umeå kommun måste höjas. Behovet av samverkan mellan kommunen och Försvarsmakten samt andra totalförsvarsenheter ökar. Ska denna samverkan kunna bli effektiv, trygg och optimal innebär det bland annat möjligheten att hantera känslig information och sådan med hög grad av sekretess för rikets säkerhet. Umeå kommun behöver säkerställa att detta är möjligt.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) bör alla som tjänstgör i kommun- eller regionstyrelser säkerhetsprövas så att de ur ett nationellt säkerhetsperspektiv kan fortsätta att fullgöra sina uppdrag genom att leda och fatta beslut i ett förberedelseskede men främst i händelse av höjd beredskap och krig.

Bland Sveriges regioner och de 20 största kommunerna har drygt hälften beslutat att säkerhetspröva sina politiker enligt en undersökning som tidningen ”Dagens samhälle” låtit göra.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande Hans Lindberg:

1. Finns det enligt dig behov av att säkerhetspröva politiker i Umeå kommun?
2. Om svaret är Ja på fråga 1 – är det i så fall genomfört och för hur många politiker?

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01099

3. Om svaret är Nej på fråga 1 – var har ett sådant beslut eller ickebeslut tagits?
4. Finns det inom förvaltningen några säkerhetsprövade tjänstemän i Umeå kommun som kan ta emot och får hantera handlingar med hög eller högsta försvarssekretess?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Jag vill inleda med att tacka för en interpellation som anknyter till särskilt viktiga frågor i det omvärldsläge vi befinner oss i. Inledningsvis bör sägas att säkerhetsprövningar regleras i säkerhetsskyddslagen, säkerhetsskyddsförordningen samt säkerhetspolisens föreskrifter. Befattningar som ska säkerhetsprövas fastställs enligt dessa regler genom den säkerhetsskyddsanalys kommunen gör och de krav som ställs i säkerhetsskyddsavtal med annan part. Att olika kommuner vidtagit olika säkerhetsklassningar för förtroendevalda beror på de varierande förutsättningarna och hur dessa påverkar respektive kommuns säkerhetsskyddsanalys. En annan faktor är att kommunerna har olika säkerhetsskyddsavtal med annan part. Nivåerna i sådana avtal kravställs av den andra parten. Umeå kommun ingår sedan 2024 i ett säkerhetsskyddsnätverk med kommuner över 100 000 invånare. Där diskuteras dessa frågor aktivt för att utbyta kunskap och tolkningar av säkerhetsskyddslagens krav i relation till kommunerna. Stockholm stad är sammankallande för forumet. SKR deltar till viss del i dessa dialoger för att ta lärdom av hur lagen träffar kommuner i praktiken. Men SKR själva bedriver inte säkerhetskänslig verksamhet, varför en stor del av kompetensen finns hos kommunerna.

Svar på fråga 1, 2 och 3

Säkerhet och beredskap vid Umeå kommun gör bedömningen att det i dagsläget inte föreligger behov att säkerhetspröva förtroendevalda. Det är såklart något som kan förändras och min inställning är att kommunen ska göra det som krävs i varje givet läge, i takt med att säkerhetsskyddsanalysen utvecklas och enligt de krav som ställs från andra myndigheter och Försvarsmakten. Det är alltså inte i första hand en politisk fråga utan en fråga om tillämpning av säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsavtalen. Däremot är det naturligtvis en politisk fråga om lagen ska förändras så att kommun- och regionstyrelser per automatik ska säkerhetsprövas. Givet omvärldsläget tror jag att det är en fråga som regeringen borde överväga. Enligt gällande regelverk innebär dock inte ett förtroendeuppdrag i viss position att en säkerhetsprövning kan göras per automatik. Skyddet ska enligt lag också i första hand tillgodoses på annat sätt. Till exempel genom att planeringsförutsättningar redovisas och delges

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01099

utan att känsliga detaljer röjs. En fördel med detta är att fler kan delta i dialogen.

Svar på fråga 4

Det är ytterst sällan, om ens någonsin, kommuner når de högsta nivåerna i säkerhetsskydd. Kommuner kan inte heller fatta beslut om placering i säkerhetsklass 1, som är den högsta nivån, på egen hand. Beslut gällande de högsta nivåerna fattas av regeringen. Det är inte helt lämpligt att i ett öppet forum delge på vilka nivåer kommunen bedriver eller hanterar säkerhetskänslig verksamhet. Det som kan sägas är att kommunen har säkerhetsprövat personal i den omfattning som behövs för att kunna bedriva den säkerhetskänsliga verksamhet som kommunen har i sitt uppdrag och i enlighet med de säkerhetsskyddsavtal kommunen har undertecknat med andra aktörer, för att skydda den information kommunen tar del av.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-12-04
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01100

Interpellation: Varför fortsätter Umeå att rasa i Hemtjänstindex? Veronica Kerr (KD)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Veronica Kerr (KD) har inkommit med en interpellation till äldrenämndens ordförande.

Varför fortsätter Umeå att rasa i Hemtjänstindex?

Under många år har Umeå haft en stark position inom hemtjänsten. Kundnöjdheten har varit hög, valfriheten har gett trygghet och kvaliteten har placerat oss bland landets främsta kommuner. År 2023 låg Umeå på plats 23 i Hemtjänstindex. Året därpå föll vi dramatiskt till plats 80. Nu, med siffrorna för 2025, står det klart att raset fortsätter – Umeå hamnar på plats 113. Det är en historiskt negativ utveckling.

- Information: från plats 29 (2023) → 44 (2024) → 52 (2025)
- Utförande: från 24 → 58 → 134
- Stöd & utveckling: från 75 → 119 → 162
- Biståndshandläggning: från 113 → 187 → 228 – en dramatisk försämring på bara två år.

Den kraftigaste nedgången syns i biståndsbedömningen, som enligt tidigare års resultat varit en av Umeås största styrkor. Sedan kommunen beslutade att frångå individuella bedömningar och i stället införa fasta schablontider har kvaliteten i såväl utredning som utförande försämrats.

Samtidigt har kommunen, både i LOV/LOU-debatten och i hanteringen av schablontiderna, ägnat sig åt ett agerande som riskerar att skada förtroendet ytterligare. Privata utförare har offentligt misstänkliggjorts, och trots löften om samråd med berörda organisationer väljer den styrande majoriteten att skjuta dialogen till efter att besluten redan fattats. Valfrihet har historiskt varit en starkt bidragande faktor till hög upplevd kvalitet i Umeås hemtjänst, men med avskaffandet av LOV är det högst oklart om den kommer finnas kvar.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01100

Den bristande transparensen, smutskastningen – och den återkommande motsägelsen mellan vad som sägs och vad som görs – bidrar till en växande oro och minskat förtroende för kommunen.

Med anledning av den fortsatta negativa utvecklingen ställer jag följande frågor:

1. Vilka åtgärder har vidtagits för att förhindra det pågående förtroenderaset inom hemtjänsten – i synnerhet inom bistånd där kvalitetsfallet är som störst?

2. Vad anser du är den främsta orsaken till att Umeå rasat tre år i rad i Hemtjänstindex, och hur förklarar Socialdemokraterna den negativa utvecklingen?

3. När kommer ramtid i hemtjänsten finnas på plats?

Lena Karlsson Engman (S), äldrenämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Svar på fråga 1
Hemtjänstindex och andra mätningar av kvalitet är viktiga och skapar en möjlighet att se vilka områden som kommunen är starka på samt vilka vi behöver förbättra. Det kräver en del analys som för närvarande sker i verksamheten. Nämnden får en första redovisning av resultatet vid kommande sammanträde och kommer att definiera ambitioner och åtgärder efter årsskiftet.

Umeå kommun har försämrat sin rankingplats i Hemtjänstindex de senaste tre åren. Däremot har Umeå kommun behållit och förbättrat sitt eget totala indexvärde mellan år 2024 och 2025 (från 70,1 till 71,0), och det är det resultatet som nämnden har användning av i det fortsatta förbättringsarbetet. Umeå kommuns resultat ligger precis över medelresultatet i kommunsverige.

Svar på fråga 2
Jag vänder mig mot formuleringen att kommunen rasat i indexet tre år i rad. Inom områden information och utförande visar kommunen mycket goda resultat, och resultatet inom området stöd och utveckling är medelgott. Vad gäller just detta delindex har äldreomsorgen redan förra året konstaterat att det till mångt och mycket redan idag finns etablerade arbetssätt kopplade till preventiva riskbedömningar men att verksamheten

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01100

hittills inte använt kvalitetsregistret Senior Alert. Arbetet med Senior Alert ska intensifieras under 2026.
Området Biståndshandläggning visar dock på ett resultat som är lägre än kommungenomsnittet. Den försämringen skedde mellan år 2023-2024 och förbättringen för 2025 är ytterst marginell, och är i vissa delar överensstämmande med föregående år utifrån att det saknas stöd i nuvarande verksamhetssystem för att genomföra individbaserad systematisk uppföljning, samt att det inte finns policy gällande flexibilitet inom ramen för biståndsbeslut och att någon sådan information därmed inte heller presenteras på hemsidan.

Resultatet i brukarundersökningen tydliggör också att frågan om hur den enskilde uppfattar att biståndsbeslut är anpassat efter dennes behov, samt om personalen har tillräcklig tid eller ej för att utföra sitt arbete, är central Detta behöver analyseras närmare. Redan nu har signalen om att flexibiliteten i biståndsbedömningen bör ökas hörsammats och inom kort genomförs den ramtidsreform som syftar till att öka den enskildes inflytande. Hemtjänstindex och brukarundersökningen kommer att bli ett viktigt verktyg för att utvärdera hur väl våra intentioner med reformen får genomslag i vardagen för den enskilde.

Svar på fråga 3
Enligt tidplan kommer utredning om ramtid att presenteras i de sociala nämnderna, dvs Individ och familjenämnden och äldrenämnden i januari 2026.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-12-05
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01107

Fråga: Fallet med Kulturmejeriet; Anna-Karin Sjölander (C)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Anna-Karin Sjölander (C) har inkommit med en fråga till tekniska nämndens ordförande.

Fallet med Kulturmejeriet
Kulturmejeriet i Röbäck, Umeå, är mer än bara en byggnad; det är en etablerad nod för lokalt hantverk och konst, inrymmande allt från Textilmejeriet och keramikverkstäder till gjuteri och konstnärsateljéer. Trots att hantverkarna är nöjda med sina nuvarande lokaler, upplever de att kommunen tvingar fram en flytt. Centerpartiet är mycket orolig över att den pågående processen hotar försörjningsmöjligheter, riskerar att splittra viktiga samarbeten och rasera betydande kulturvärden. Fallet med Kulturmejeriet riskerar därmed att bli en symbol för hur socialdemokratiska beslut leder till en utarmning av kulturlivet, hantverkarnas samverkansmöjligheter och deras möjlighet till inkomst.

När flytten av Kulturmejeriet lyfts i berörda nämnder upplever Centerpartiet en brist på dialog och ett konstaterande att situationen förvärras av att fastighetsförvaltningen hävdar att det är en öppen fråga. Samtidigt har Kulturnämndens ledamöter återkommande fått information om att en dialog om flytt till en ny, olikvärdig fastighet i Holmsund redan är påbörjad – ett budskap som i praktiken betyder att beslutet redan är fattat.

Verksamheten i Kulturmejeriet är en viktig del av Umeås kulturliv och skulle kommunen göra verklighet av planerna oroar sig Centerpartiet för vad som händer med hantverkarna och deras möjlighet till samarbete men också deras unika verksamhet som berikar Umeå som stad.

Så min fråga;
Är du intresserad av att tillsammans med hantverkarna hitta en lösning som är till gagn både för kulturskaparna och kommunen?

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-12-11
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01150

Fråga: När kommer de externa granskningarna av skandalerna inom Umeås äldreomsorg att redovisas? Anders Ågren (M)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Anders Ågren (M) har inkommit med en fråga till äldrenämndens ordförande.

När kommer de externa granskningarna av skandalerna inom Umeås äldreomsorg att redovisas?

Hela det här året har präglats av skandaler kring den kommunala äldreomsorgen och hemtjänsten i Umeå. Vanvård, tystnadskultur, sexualbrott mot äldre, underlåtenhet att polisanmäla brott m.m. Efter massiv kritik och nationell uppmärksamhet har vissa förändringar beslutats av politiken: polisanmälningar av brott ska nu börja göras även i den kommunala äldreomsorgen.

Nämnden har beslutat bl.a. om en extern granskning och genomlysning av äldreomsorgens hantering av misstanke om brott mot äldre. En extern granskning gällande hanteringen av missförhållanden och vanvård inom äldreomsorgen förväntades också ske. Utöver detta kom besked i september om en specifik extern granskning riktad just mot situationen på Dragonens vård- och omsorgsboende. De externa granskningarna var helt i linje med de krav som vi moderater har framfört i debatten.

När jag ställde en fråga vid kommunfullmäktige i augusti till din företrädare Carin Nilsson gällande tidplanen för de två första granskningarna, så var hennes svar att granskingarna skulle redovisas under hösten. Nu är vi i mitten på december månad, och vad jag vet så har det ännu inte redovisats några granskningar.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande fråga till äldrenämndens ordförande Lena Karlsson Engman (S):

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01150

1. När kommer de externa granskningarna att vara färdiga och därmed redovisas offentligt?

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-12-11
Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/01153

Fråga: Monterar Umeå kommun ned barns tillgång till teckenspråkig kompetens inom förskolan? Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Hanna Lundin Jernberg (L) har inkommit med en fråga till för- och grundskolenämndens ordförande.

Monterar Umeå kommun ned barns tillgång till teckenspråkig kompetens inom förskolan?

Det har under den senaste tiden kommit flertal starka uttryck för kritik mot Umeå kommun från såväl Teckenspråksföreningen i Umeå som vårdnadshavare till teckenspråkiga barn, samt från Sveriges Dövas Riksförbund. Kritiken handlar om att kommunen genom omorganisationer och förändringar på förskoleavdelningen Snäckan riskerar att försämra barns tillgång till teckenspråkig personal med nödvändig kompetens, vilket i praktiken begränsar deras språkliga och pedagogiska förutsättningar. Flera vårdnadshavare har uttryckt att deras barn inte får de bästa förutsättningarna för lärande och utveckling, och att de upplever att deras oro och erfarenheter inte tas på allvar i det kommunala arbetet.

Detta är allvarligt eftersom rätten till teckenspråk för barn med svenska teckenspråk som modersmål är en språklig rättighet enligt svensk språklag och en central del av barns rätt till likvärdig utbildning, förstärkt genom barnkonventionen.

Med anledning av detta vill jag ställa följande fråga till för- och grundskolenämndens ordförande:

Hur säkerställer kommunen att teckenspråkiga barn får den språkliga miljö och pedagogiska kompetens de har rätt till, med tanke på omorganiseringen, och vilka konkreta åtgärder avser kommunen att vidta för att ta vårdnadshavarnas och Teckenspråksföreningens oro på allvar och

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01153

garantera att viktig teckenspråkskompetens inte förloras från de verksamheter där barnen behöver den mest?

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2025-11-06

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2024/00790

Motion 11/2024: Fler måste våga vittna; Anders Norqvist (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

Att avslå motionen.

Ärendebeskrivning

Liberalerna har anmält motionen ”Fler måste våga vittna” föreslår att

- kommunstyrelsen i samverkan med lämpliga aktörer utarbetar och genomför projektet “Våga Anmäla, Våga Vittna”.

För- och grundskolenämnden, fritidsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, individ- och familjenämnden samt jämställdhetsutskottet har alla yttrat sig på motionen.

Samtliga nämnder föreslår att motionen ska avslås, med undantag för individ- och familjenämnden som föreslår att motionen ska anses besvarad. Skolnämnderna hänvisar till att fenomenet bötning (som omnämns i motionen) inte är ett stort problem inom skolan. Individ- och familjenämnden lyfter dock i sitt yttrande att medarbetare inom enheten för prevention märker att brottsutsatta ungdomar är rädda att anmäla brott och med anledning av detta uppfattar de att det finns behov av ett mer sammanhållet stöd inom området.

Beslutsunderlag

Motion nr 11/2024
Fritidsnämndens yttrande
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande
För- och grundskolenämndens yttrande
Individ- och familjenämndens yttrande
Jämställdhetsutskottets yttrande

Beslutet ska skickas till
Motionären
FN, GVN, FGN, IFN

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott 2025-10-02

§ 48

Diarienr: KS-2024/00790

JUSK yttrande på motion 11/2024: Fler måste våga vittna

Beslut

Jämställdhetsutskottet föreslår kommunfullmäktige

att avslå motionen

Ärendebeskrivning

Liberalerna föreslår i motion 11/2024 att kommunstyrelsen i samverkan med lämpliga aktörer utarbetar och genomför projektet "Våga Anmäla, Våga Vittna". Motionären hänvisar till förekomsten av ett betydande mörkertal när det kommer till vilka brott som begås av och mot unga och i vilken omfattning och hänvisar bland annat till fenomenet "bötning". Vidare lyfter motionären tystnadskultur då unga inte vågar anmäla brott eller vittna i rättsprocesser av rädsla för konsekvenser och att pilotprojektet "Våga Anmäla, Våga Vittna" från Stockholm är ett initiativ som fått fler att delta i rättsprocesser.

För- och grundskolenämnden, fritidsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt individ- och familjenämnden har alla yttrat sig på motionen. Samtliga nämnder föreslår att motionen ska avslås, med undantag för individ- och familjenämnden som föreslår att motionen ska anses besvarad.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet instämmer i motionärens ambition att vidta åtgärder för att öka unga människors trygghet och vilja att vittna. I Umeå kommuns *Nulägesanalys 2025 Rekrytering av barn och unga till organiserad brottslighet* framkommer att i jämförelse med andra städer i samma storlek har Umeå låg kriminalitet i de flesta områden, och höga värden när det gäller tillit och trygghet. Enligt yttrandena från

skolnämnderna är fenomenet *bötning* inte vanligt förekommande inom vare sig grundskolan eller gymnasieskolan i Umeå kommun. Elevenkäten som genomförs årligen visar att de flesta elever upplever att de är trygga i skolan. Inom både grundskolan och gymnasieskolan finns ett pågående arbete med att öka säkerhet och trygghet samt att förebygga brott. Bland annat med anledning av detta föreslår skolnämnderna att motionen avslås. Individ- och familjenämnden lyfter dock i sitt yttrande att medarbetare inom enheten för prevention märker att brottsutsatta ungdomar är rädda att anmäla brott och med anledning av detta uppfattar de att det finns behov av ett mer sammanhållet stöd inom området.

Enligt Brottsförebyggande Rådets (BRÅ:s) nationella rapport *Skolundersökningen om brott 2023* uppger totalt 45,3% av eleverna i årskurs 9 år 2023 att de har utsatts för något brott under de senaste tolv månaderna, ungefär i lika stor utsträckning för båda könen. Det vanligaste brottet är stöldbrott, men på andra plats finns stora könsskillnader, där sexualbrott är den näst vanligaste formen av brottsutsatthet för flickor och också den typ av brott där det finns störst könsskillnader. 17,9% av flickorna uppger att de utsatts för sexualbrott medan motsvarande siffra bland pojkarna är 7,2%.

I samma undersökning framkommer också att såväl fysiska sexuella kränkningar som sexuella handlingar genom tvång är bland de brottstyper som polisanmäls i lägst omfattning. Endast 6,3% av de flickor som uppgett att de utsatts för sexuella handlingar genom tvång har polisanmält händelsen. Motsvarande genomsnittlig siffra för båda könen vad gäller hot, som också har en relativt låg anmälandegrad, är 13,3%.

Sammanfattningsvis hänvisar jämställdhetsutskottet till nämndernas bedömningar vad gäller den specifika föreslagna metoden ”Våga Anmäla, Våga Vittna”, men gör medskicket kring vikten av en förståelse i allt brottsförebyggande arbete för hur olika gruppers brottsutsatthet ser ut och ett synliggörande av vilka konsekvenser denna får utifrån en rad faktorer, inte minst kön.

Beslutsunderlag

För- och grundskolenämndens yttrande

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott 2025-10-02

Fritidsnämndens yttrande
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande
Individ- och familjenämndens yttrande
Motion 11/2024

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Joline Göttfert (M) för Moderaterna– bifall till motionen
Linda Lotare (V) – avslag till motionen
Maria Lindvall (-) (L) – avslag till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) mot bifall till motionen.
Ordförande finner att jämställdhetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen)

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet
Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2025-08-27

§ 181

Diarienr: IFN-2025/00081

Motion 11/2024 - Fler måste våga vittna

Beslut

Individ- och familjenämnden yttrar sig i enlighet med yttrande 2025-02-14 och föreslår att kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Reservation

Hanna Lundin-Jernberg (L) och Igor Hell (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Liberalerna yrkar i en motion till kommunfullmäktige att kommunstyrelsen i samverkan med lämpliga aktörer utarbetar och genomför samverkansmodellen *Våga anmäla, våga vittna*.

I motionen riktas särskild uppmärksamhet på fenomenet *bötning,* det vill säga en påhittad skuld som krävs in. Vidare framhävs företeelsen *tystnadskultur* som innebär att elever inte vågar anmäla eller vittna mot elever som går på samma skola och att föräldrar avråder sina barn att delta i rättsprocesser av rädsla för repressalier eller social utfrysning. Motionären menar att det är av yttersta vikt att Umeå kommun tar ett helhetsgrepp om denna problematik och vidtar åtgärder för att öka unga människors trygghet och vilja att vittna.

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Andreas Lundgren (S) yrkar bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut, att föreslå att kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Andreas Sellstedt (V) yrkar avslag till motionen.

Igor Hell (M) och Veronica Kerr (KD) yrkar bifall till motionen.

Arbetsutskottets beslutsgång

Ordförande ställer bifall mot avslag för tjänsteskrivelsens förslag till beslut.
Ordförande finner att arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Ordförande ställer bifall mot avslag gällande Sellstedts (V) yrkande.
Ordförande finner att arbetsutskottet avslår Sellstedts (V) yrkande.

Ordförande ställer bifall mot avslag gällande Hells (M) och Kerrs (KD) yrkande.
Ordförande finner att arbetsutskottet avslår Hells (M) och Kerrs (KD) yrkande.

Individ- och familjenämndens beslutsordning

Yrkanden

Andreas Lundgren (S) yrkar bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut, att föreslå att kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Hanna Lundin Jernberg (L), Igor Hell (M) och Veronica Kerr (KD) yrkar bifall till motionen.

Andreas Sellstedt (V) yrkar avslag på motionen.

Individ- och familjenämndens beslutsgång

Ordförande frågar om yrkandena är rätt uppfattade och finner så.

Ordförande ställer bifall mot avslag för respektive yrkande och finner att individ-och familjenämnden har beslutat att föreslå att kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Reservation

Hanna Lundin-Jernberg (L) och Igor Hell (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande att bifalla motionen.

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2025-08-27

Beslutsunderlag

Yttrande 2025-02-14
Motion 11/2024

Beredningsansvariga

Camilla Nilsson, Utredare

Beslutet ska skickas till
Kommunstyrelsen

Umeå kommun
För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag
2025-02-20

§ 16
Diarienr: SK-2024/00442

Yttrande om motion (L) 11/2024 - Fler måste våga vittna

Beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att motion från Liberalerna *Fler måste våga vitta* ska avslås i enlighet med nedanstående yttrande.

Reservation: Elmer Eriksson (M) till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Liberalerna har inkommit med en motion, 11/2024, *Fler måste våga vitta,* med förslag att kommunfullmäktige ska fatta beslut om att kommunstyrelsen i samverkan med lämpliga aktörer ska utarbeta och genomföra projektet “Våga Anmäla, Våga Vittna”. Projektet genomfördes 2021 som ett pilotprojekt i Farsta med syfte att öka unga brottsoffers benägenhet att anmäla brott samt minska risken för påtryckningar och hot.

I motionen lyfts fram att det finns ett stort mörkertal kring vilka brott som begås av unga, särskilt fenomenet “bötning” lyfts fram. Vidare framhåller motionen att det finns en tystnadskultur där elever inte vågar anmäla eller vittna mot elever som går på samma skola samt att föräldrar avråder sina barn att delta i rättsprocesser.

Yttrande

I Sverige finns allmän vittnesplikt som innebär att man är skyldig att vittna. Generellt i samhället är det problematiskt att få vittnen att träda fram och det beror till stor del på att skydd för vittnen saknas om man inte väljer att byta identitet eller flytta från sin kommun. Regeringen har beslutat att det ska vara möjligt att vittna anonymt, för att få fler att vittna, den lagen träder i kraft 1 januari 2025.

Skolsäkerhetsutredningen ”Skolor mot brott”, SOU 2024:17 har lämnat delbetänkande med förslag som innebär att skolväsendet involveras i ett arbete för att motverka brottsligheten och öka säkerheten inom skolan och i samhället i större utsträckning och mera systematiskt än vad som är fallet i dag. Där föreslås reglering av ett antal specifika skyldigheter i ett nytt kapitel i skollagen, *Säkerhetsarbete* (Skollagen 5 a kap.) Utredarna menar att ett aktivt säkerhetsarbete till skydd mot olika former av brott kommer öka elevers utveckling till ansvarskännande individer och medborgare.

Utredningen föreslår att grundskolans läroplan, kap 1 ”Skolans värdegrund och uppdrag“ får tillägget att skolan, förutom de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på, även ska lära eleverna om lagar och andra regler som gäller i samhället. I slutbetänkandet från skolsäkerhetsutredningen i december 2024 föreslås vilka uppgifter som kan behöva utbytas mellan skolor, polis, socialtjänst i brottsförebyggande syfte med förslag om nya sekretessbrytande bestämmelser. Via ändringar i skollagen föreslås även utökade skyldigheter för skolor att lämna information om elever till mottagande skolor i samband med skolbyten, i brottsförebyggande syfte. De lagändringar som förslås i Skolsäkerhetsutredningen föreslås börja gälla från 1 juli 2025.

Elevenkäten som genomförs årligen i grundskolan visar att eleverna i grundskolan är trygga och har varit det över tid. Inom grundskolan är inte ”bötning” något som är vanligt förekommande idag.

Inom grundskolan finns ett pågående arbetar med att öka säkerhetskulturen genom att dela lägesbilder med både interna och externa aktörer, exempelvis polismyndigheten. Inom för- och grundskolan finns flera samverkansgrupper/arbetsgrupper som arbetar med att förebygga brott t.ex. SSPF som står för skola, socialtjänst, polis och fritid samt det pågående arbetet inom UVTS. I detta arbete ingår en utbildningsinsats för att öka kunskaperna om att förebygga hot och våld samt motverka otillåten påverkan. Samtliga skolenheter har utarbetat en plan mot hot och våld och en sida på kommunens eget intranät har skapats för att medarbetare lättare ska hitta information. En

säkerhetsstrateg är anställd för att bland annat arbeta med övergripande säkerhetsfrågor både på taktisk och strategisk nivå.

Nämnden anser att fokus ska läggas på skolsäkerhetsutredningens förslag som kommer att öka skolans ansvar för att förbygga och hindra brott snarare än projektet ”våga anmäla och våga vittna”. Motionen lyfter ett viktigt ämne men utifrån hur förvaltningen och skolorna redan arbetar med frågan, satsningen på UVTS och de förändringar som föreslås i skollagen på ett aktivt säkerhetsarbete föreslås att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion - Fler måste våga vittna

Beredningsansvarig

Lina Gullbrand, skolstrateg, Grundskola
Peter Östgård, säkerhetsstrateg

Yrkanden

Elmer Eriksson (M) för bifall till motionen.

Jens Backman (S), Arvid Lundberg (MP), Maria Lindvall (-)(L), Tobias Holmbom (V), Lucas Nilsson (KD), Ron Mahieu (C) för bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden prövar bifall till tjänsteskrivelsens förslag mot bifall till motionen och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se märk ämnesraden KS-2024/00790

Umeå kommun
Fritidsnämnden

Protokollsutdrag
2025-02-19

§ 9
Diarienr: FN-2024/00042

Motion 11/2024: Fler måste våga vittna; Anders Norqvist (L)

Beslut

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige

att avslå motion 11/2024: *Fler måste våga vittna*.

Ärendebeskrivning

Anders Norqvist (L) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige med benämningen ”Fler måste våga vittna”. 2021 genomfördes ett pilotprojekt i Stockholm (Farsta) med syfte att öka unga brottsoffers benägenhet att anmäla brott samt minska risken för påtryckningar och hot.

Motionären skriver att det finns ett stort mörkertal kring vilka brott som begås av unga och särskilt fenomenet “bötning” lyfts fram. Vidare skriver motionären att det finns en tystnadskultur där elever inte vågar anmäla eller vittna mot elever som går på samma skola samt att föräldrar avråder sina barn att delta i rättsprocesser.

I Anders Norqvists (L) motion yrkar därför Liberalerna att kommunfullmäktige beslutar att:

- kommunstyrelsen i samverkan med lämpliga aktörer utarbetar och genomför projektet “Våga Anmäla, Våga Vittna ”.

Fritidsnämnden, för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och jämställdhetsutskottet (JUSK) har beretts möjlighet att yttra sig över motionen. Individ- och familjenämnden kommer också att få motionen för yttrande.

Fritidsnämndens yttrande

Fritidsnämnden instämmer i att brottslighet och tystnadskultur bland unga är allvarliga samhällsproblem som kräver åtgärder. Det är viktigt att

unga människor känner sig trygga och vågar anmäla brott utan rädsla för repressalier. Motionen "Fler måste våga vittna" lyfter en angelägen fråga som har betydelse för tryggheten i skolor.

Samtidigt anser fritidsnämnden att projektet "Våga Anmäla, Våga Vittna" primärt berör områden som ligger utanför nämndens grunduppdrag. Fritidsnämnden ansvarar för att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning.

Ett projekt med fokus på rättsprocesser och trygghet för vittnen där skolelever utgör målgruppen ligger snarare inom skolans, socialtjänstens och rättsväsendets kompetensområde.

Utöver grunduppdraget har fritidsförvaltningen även en aktiv roll i den brottsförebyggande och trygghetsskapande samverkansstrukturen *Umeå växer tryggt och säkert* (UVTS). Syftet är att möjliggöra gemensamma kraftsamlingar, riktade mot specifika utmaningar som hotar Umeås sociala hållbarhet. Samverkan sker internt, mellan kommunens olika förvaltningar och bolag, men även externt, med andra viktiga aktörer som Lokalpolisområde Umeå, Region Västerbotten, näringslivet och civilsamhället. Inom ramen för UVTS har förvaltningen aktiviteter som väl stämmer överens med och förstärker grunduppdraget.

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Beslutsunderlag

Motion 11/2024 Fler måste våga vittna; Anders Norqvist (L)

Beredningsansvariga

Ola Svensson, enhetschef Föreningsbyrå/stab

Fritidsnämndens beslutsordning

Yrkanden

Joline Göttfert (M) med instämmande av **Roger Persson (M)** – bifall till motionen.

Johan Asplund (MP) med instämmande av **Anders Hägglund (S)** – avslag till motionen.

Umeå kommun
Fritidsnämnden

Protokollsutdrag
2025-02-19

Propositionsordning som godkänns
Bifall till tjänsteskrivelsens förslag mot bifall till Moderaternas förslag.
Fritidsnämnden beslutar enlig tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till
KS diarium, märk ämnesraden med KS-2024/00790

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-02-19

§ 25
Diarienr: SK-2024/00442

Yttrande om motion (L) 11/2024 - Fler måste våga vittna

Beslut
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom yttrandet nedan och föreslår kommunfullmäktige att motionen *Fler måste våga vittna* ska avslås.

Reservation: Anders Norqvist (L) till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har tillsammans med för- och grundskolenämnden och fritidsnämnden fått i uppdrag att besvara den motion Liberalerna har inkommit med, 11/2024, *Fler måste våga vittna* med förslag att kommunfullmäktige ska fatta beslut om att kommunstyrelsen i samverkan med lämpliga aktörer ska utarbeta och genomföra projektet “Våga Anmäla, Våga Vittna”.

Liberalerna hänvisar till ett pilotprojekt som genomfördes 2021 i Farsta med syfte att öka unga brottsoffers benägenhet att anmäla brott samt minska risken för påtryckningar och hot.

I motionen lyfts fram att det finns ett stort mörkertal kring vilka brott som begås av unga, särskilt fenomenet “bötning” lyfts fram. Vidare fastställs att det finns en tystnadskultur där elever inte vågar anmäla eller vittna mot elever som går på samma skola samt att föräldrar avråder sina barn att delta i rättsprocesser.

Yttrande
I Sverige finns allmän vittnesplikt som innebär att man är skyldig att vittna. Generellt i samhället är det problematiskt att få vittnen att träda fram och det beror till stor del på att skydd för vittnen saknas om man inte väljer att byta identitet eller flytta från sin kommun. Regeringen har beslutat att det ska vara möjligt att vittna anonymt, för att få fler att vittna, den lagen träder i kraft 1 januari 2025.

Skolsäkerhetsutredningen ”Skolor mot brott”, SOU 2024:17 har lämnat delbetänkande med förslag som innebär att skolväsendet involveras i ett arbete för att motverka brottsligheten och öka säkerheten inom skolan och i samhället i större utsträckning och mera systematiskt än vad som är fallet i dag. Där föreslås reglering av ett antal specifika skyldigheter i ett nytt kapitel i skollagen, *Säkerhetsarbete* (Skollagen 5 a kap.) Utredarna menar att ett aktivt säkerhetsarbete till skydd mot olika former av brott kommer öka elevers utveckling till ansvarskännande individer och medborgare.

Utredningen föreslår att gymnasiets läroplan, kap 1 Skolans värdegrund och uppdrag får tillägget att skolan, förutom de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på, även ska lära eleverna om lagar och andra regler som gäller i samhället.

I slutbetänkandet från skolsäkerhetsutredningen i december 2024 föreslås vilka uppgifter som kan behöva utbytas mellan skolor, polis, socialtjänst i brottsförebyggande syfte: ”från socialtjänsten till skolan, och vice versa, från Polismyndigheten och Säkerhetspolisen till skolan [---]. Genom ändringar i skollagen föreslår vi utökade skyldigheter för skolor att lämna information om elever till mottagande skolor i samband med skolbyten, i brottsförebyggande syfte. 1) Uppgifter om enskilda från Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen till skolan – en ny sekretessbrytande bestämmelse (35 kap. 10 e § OSL) 2) Uppgifter om enskilda från socialtjänsten till skolan – en ny sekretessbrytande bestämmelse (10 kap. 18 d § OSL) 3) Utvidgad uppgiftsskyldighet mellan skolor vid skolbyte – ändrade bestämmelser i 3 kap. 12 j § skollagen.” De lagändringar som Skolsäkerhetsutredningen föreslår rekommenderar föreslås börja gälla från 1 juli 2025.

Inom Umeå kommuns satsning, Umeå växer tryggt och säkert (UVTS), deltar gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhetsområden med fyra av de 47 aktiviteterna. En aktivitet är den säkerhetssamordnare som har anställts på gymnasiet och målet med den satsningen är att öka tryggheten och få färre konflikter i skolan, färre obehöriga i skolan och mer kunskap om och i vilken omfattning kriminell problematik finns på skolorna samt tidig upptäckt av elever som är kriminella eller riskerar att dras in i kriminalitet. Den här aktiviteten ligger i linje med det skolsäkerhetsutredningen föreslår.

En annan aktivitet för att skapa trygghet i Umeås gymnasieskolor är skolornas förebyggande och främjande arbete och att förebygga skolmisslyckanden för individen. Målet är att öka tryggheten och säkra upp särskilt stöd till elever i behov av det.

Skolsäkerhetsutredningens förslag kommer att öka skolans ansvar för att förbygga och hindra brott, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden tror inte att en ny gruppering behövs för att öka förutsättningar för att få unga att våga vittna. Genom UVTS har ett arbete i hela kommunen påbörjats för att Umeå ska vara en trygg plats att leva på och det innefattar även elever inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens område.

Elevenkäten som genomförs årligen i Umeå gymnasieskolor (UGS) visar att eleverna är trygga, 8,7 av 10. På frågan ”Känner du dig rädd för andra elever i skolan?” svarar 9,2 av 10 nej på.

Inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens områden arbetar vi även brottsförebyggande via SSPF (samverkan mellan skola, socialtjänst, polis, och fritid). Förebyggande arbete sker tillsammans med säkerhetssamordnare, ungdomspolisen, polisen och rektorer samt elevhälsan. Obehöriga ska ej vistas i våra skollokaler, droghantering ska inte förekomma och vid misstanke om brott finns det snabba inarbetade vägar för att förebygga brott och skapa trygga miljöer för våra elever. Inom UGS är inte ”bötning” något som är vanligt förekommande idag.

Motionen *Fler måste våga vittna* lyfter ett viktigt ämne men utifrån hur skolorna redan arbetar med frågan, satsningen på UVTS och de förändringar som skolsäkerhetsutredningen föreslår samt ändringar i skollagen som kommer skärpa kraven på skolornas arbete så är förvaltningens förslag att motionen *Fler måste våga vittna* avslås.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion - Fler måste våga vittna.

Beredningsansvariga

Cathrin Backman Löfgren, utbildningsstrateg
Peter Östgård, säkerhetsstrateg

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-02-19

Yrkanden

Peter Vigren (S), Mariam Salem (MP) för bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Anders Norqvist (L), Baland Reza (C), Frida Fröberg (KD) och Madelene Nord (M) för bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden prövar bifall till tjänsteskrivelsens förslag mot bifall till motionen och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se märk ämnesraden KS-2024/00790

MOTION TILL UMEÅ KOMMUNFULLMÄKTIGE

Fler måste våga vittna

Det finns idag ett betydande mörkertal när det kommer till vilka brott som begås av och mot unga och i vilken omfattning. Från flera skolor i landet har det på senare tid larmats om att fenomenet "bötning" har spridit sig bland eleverna i olika skolor, det vill säga en påhittad skuld som krävs in. När det gäller brott bland unga är det inte ovanligt att samtliga inblandade parter känner till varandra i skolans värld. I det här fallet är det äldre personer utanför skolan som kontaktar högstadie-elever för att kräva dem på pengar. Om de inte betalar riskerar eleven att utsättas för våld. Det är svårt att veta exakt hur utbrett problemet är då många unga inte vågar berätta av rädsla för konsekvenser.

Rädslan för vad som kan hända, i synnerhet om brottsoffer och gärnings-person går i samma skola gör att många unga drar sig för att anmäla brott eller vittna. Det har också blivit vanligare att föräldrar avråder sina barn från att delta i rättsprocesser när de bevittnat brott i kompis-kretsen av rädsla för repressalier eller social utfrysning. Detta brukar kallas för tystnadskultur.

Brister i information och utbildning kring vittnesmåls betydelse samt vilka skyddsåtgärder som finns förstärker ytterligare problemet. Det är därför av yttersta vikt att Umeå kommun tar ett helhetsgrepp om denna problematik och vidtar åtgärder för att öka unga människors trygghet och vilja att vittna.

Pilotprojektet “Våga Anmäla, Våga Vittna” är ett sådant exempel. Modellen startades som ett pilotprojekt i Stockholm och syftar till att öka unga brottsoffers benägenhet att anmäla brott samt minska risken för påtryckningar och hot. Trygghetsarbetet, med fokus på att vid rån och andra våldsbrott riktade mot elever, ta fram en säkerhetsplan som inkluderar eleven, skolan, fältassistenter, polis och familj, har fått fler i Farsta att våga anmäla och ställa upp på själva rättsprocessen.

Därför yrkar Liberalerna att kommunfullmäktige beslutar att:

- kommunstyrelsen i samverkan med lämpliga aktörer utarbetar och genomför projektet “Våga Anmäla, Våga Vittna”.

Anders Norqvist (L). Ledamot Umeå kommunfullmäktige

UMEÅ KOMMUN

Yttrande Sida 1 av 4

2025-02-14 Dnr: IFN-2025/00081

Kommunfullmäktige

Yttrande över motion 11/2024 - Fler måste våga vittna

Liberalerna yrkar i en motion till Kommunfullmäktige att Kommunstyrelsen i samverkan med lämpliga aktörer utarbetar och genomför samverkansmodellen *Våga anmäla, våga vittna*.

I motionen riktas särskild uppmärksamhet på fenomenet *bötning,* det vill säga en påhittad skuld som krävs in. Vidare framhävs företeelsen *tystnadskultur* som innebär att elever inte vågar anmäla eller vittna mot elever som går på samma skola och att föräldrar avråder sina barn att delta i rättsprocesser av rädsla för repressalier eller social utfrysning. Motionären menar att det är av yttersta vikt att Umeå kommun tar ett helhetsgrepp om denna problematik och vidtar åtgärder för att öka unga människors trygghet och vilja att vittna.

Individ- och familjenämndens yttrande

Våga anmäla, våga vittna
Under hösten 2019 uppmärksammade samverkansgruppen SSPF (Skola Socialtjänst Polis och Fritid) i Farsta stadsdelsförvaltning en eskalerande ovilja bland brottsutsatta ungdomar att polisanmäla brott och medverka i brottsutredningar när gärningspersonen var en ungdom. Den samstämmiga bilden var att tystnadskulturen bland ungdomar i Farsta stadsdel eskalerat, och således tillsattes en arbetsgrupp för att finna en väg att stävja problematiken. Denna arbetsgrupp utarbetade samverkansmodellen *Våga anmäla, våga vittna*.

Det ursprungliga primära syftet med modellen var att få fler ungdomar att göra en polisanmälan när de blivit utsatta för brott av annan ungdom, samt att de brottsutsatta ungdomarna ska få ett samordnat och sammanhållet stöd av socialtjänst, stödcentrum, fritid, skola och polis. Det indirekta syftet var att förebygga att brottsutsatta ungdomar hamnar i isolation eller utvecklar en social problematik som en konsekvens av att ha blivit brottsutsatta.

Umeå Kommun

Postadress 901 84 Umeå
Besöksadress Skolgatan 31A
Tel växel 090-16 10 00 (växel)

Ledning och stab IFN

Camilla Ulrika Nilsson

camilla.nilsson@umea.se

Under arbetets gång har utmaningar identifierats och utifrån dessa har modellen reviderats. Utmaningar som polisen identifierat är svårigheten för dem att delta i möten med anledning av dels deras rapporteringsskyldighet, dels risken att informationen från mötena skulle kunna påverka deras objektivitet i rättsprocessen. Ytterligare en identifierad utmaning är att de som begår brott mot andra elever i skolan vanligen inte är straffmyndiga vilket innebär att en polisanmälan får ett ganska lågt värde för dem som blir utsatta.

Det som har fungerat i praktiken, om än så länge i liten omfattning, är det stödjande sociala arbetet där brottsutsatta barn och unga får chansen att berätta om sin otrygghetskänsla och får hjälp att bryta den. De professionellas upplevelse är att ungdomarna och deras familjer oftast inte har behov av det samlade stödet i form av ett stort nätverksmöte utan att behovet snarare ligger i stöd från enskilda och rätt berörda aktörer. Ibland kan ungdomen och familjen välja att involvera flera aktörer i mötet men då i mindre skala.

Efter 2023 års utvärdering beslutades att fokus skulle läggas på ökad samverkan mellan enskilda aktörer och att stötta ungdomarna att våga berätta att de blivit utsatta för brott av annan ungdom och få stöd och hjälp på ett sätt som är anpassat efter ungdomens behov snarare än att lägga vikt på att anmäla brottet. Den reviderade modellen har fått namnet *En hjälpande hand*.

Läget i Umeå kommun
I Umeå kommuns *Nulägesanalys 2025 Rekrytering av barn och unga till organiserad brottslighet* framkommer att i jämförelse med andra städer i samma storlek har Umeå låg kriminalitet i de flesta områden, och höga värden när det gäller tillit och trygghet. Under 2023 började polisen uppmärksamma ett antal oroväckande tendenser kopplade till förändrade arbetssätt hos Umeås kriminella, såsom distansstyrning av narkotikahandel och konflikter, förstärkta hierarkier, ökat våld och ökad involvering av barn och unga. Polisen märkte också av en mer utbredd *tystnadskultur*, inte minst bland ungdomar, som gjorde det svårare att få fram information i förhör. Utöver de tidigare observerade problemen har polisen i lägesanalysen 2025 uppgett att de bland annat registrerat en ökad förekomst av användning av hot och tvång för att få barn och unga att utföra kriminella uppdrag. Detta görs genom en påhittad skuld som krävs in.

Enligt yttrandena över motion 11/2024 från både gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och för- och grundskolenämnden är fenomenet

bötning inte vanligt förekommande inom vare sig grundskolan eller gymnasieskolan i Umeå kommun. Elevenkäten som genomförs årligen visar att de flesta elever upplever att de är trygga i skolan. Inom både grundskolan och gymnasieskolan finns ett pågående arbete med att öka säkerhet och trygghet samt att förebygga brott. Bland annat med anledning av detta föreslår båda nämnderna att motionen avslås.

Det Ingången, alkohol och drogrådgivningen för unga, gör för att fånga upp ungdomar som blivit utsatta för brott av andra ungdomar är att använda ett frågeformulär och samtalsstöd i syfte att skapa samtal om sexuell hälsa, relationer, utsatthet och rättigheter. Bland annat frågar de upp kring våld och utsatthet i de ärenden där det bedöms lämpligt.

Både Ingången och Fältgruppen möter ungdomar som i olika former varit utsatta för våld men de erbjuder ingen behandling utan enbart råd och stöd, icke behovsprövade insatser, och vid behov ger de hjälp vidare till mer omfattande stöd på annat håll, exempelvis insatser via Ungdomsmottagningen och socialtjänstens myndighetsutövning. Förutom stöd till den direkt utsatte ungdomen så har verksamheterna även kontakt med exempelvis ungdomens föräldrar och eventuella syskon/partner.

Enheten för prevention upplever att det finns en rädsla och otrygghet bland ungdomar att anmäla brott som de varit utsatta för, därför tänker de att det finns behov av ett mer sammanhållet stöd inom området.

En medarbetare inom familjebehandlingen uppger att det inte finns något särskilt utformat stöd inom socialtjänsten för den här specifika målgruppen. Om det kommer till familjebehandlingens kännedom att ungdomen som de har kontakt med har varit utsatt för brott försöker de att ge stöd till ungdomen för detta eller hänvisar ungdomen vidare. De ungdomar som utsatts för brott som familjebehandlingen får kontakt med är oftast personer som redan har kontakt med socialtjänsten. Med anledning av detta är det svårt att veta omfattningen av denna problematik.

Slutsatser
Motionens problembeskrivning om *tystnadskultur* och *bötning* styrks av Umeå kommuns *Nulägesanalys 2025 Rekrytering av barn och unga till organiserad brottslighet*. Däremot bedömer utbildningsnämnderna att *bötning* inte är vanligt förekommande och elevenkäten visar att de flesta eleverna upplever att de är trygga i skolan. Medarbetare inom enheten för prevention märker att brottsutsatta ungdomar är rädda att anmäla brott

och med anledning av detta uppfattar de att det finns behov av ett mer sammanhållet stöd inom området.

Individ- och familjenämnden bedömer att Kommunstyrelsen behöver utreda hur stort behovet av ett samordnat och sammanhållet stöd för denna målgrupp är, hur ett sådant stöd ska finansieras och hur behovet bäst kan mötas. Väljer kommunen att starta upp och utveckla samverkansmodellen *Våga anmäla, våga vittna* finns behov av att se över hur de identifierade utmaningarna med modellen ska hanteras och om modellen behöver anpassas till Umeås lokala förutsättningar.

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Camilla Nilsson
Utredare

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-12-02

§ 221

Diarienr: KS-2024/00790

Motion 11/2024: Fler måste våga vittna; Anders Norqvist (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen.

Reservation
Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Liberalerna har anmält motionen ”Fler måste våga vittna” och föreslår att:

- kommunstyrelsen i samverkan med lämpliga aktörer utarbetar och genomför projektet “Våga Anmäla, Våga Vittna”.

För- och grundskolenämnden, fritidsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, individ- och familjenämnden samt jämställdhetsutskottet har alla yttrat sig på motionen.

Samtliga nämnder föreslår att motionen ska avslås, med undantag för individ- och familjenämnden som föreslår att motionen ska anses besvarad. Skolnämnderna hänvisar till att fenomenet bötning (som omnämns i motionen) inte är ett stort problem inom skolan. Individ- och familjenämnden lyfter dock i sitt yttrande att medarbetare inom enheten för prevention märker att brottsutsatta ungdomar är rädda att anmäla brott och med anledning av detta uppfattar de att det finns behov av ett mer sammanhållet stöd inom området.

Beslutsunderlag

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsen 2025-12-02

Motion nr 11/2024
Fritidsnämndens yttrande
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande
För- och grundskolenämndens yttrande
Individ- och familjenämndens yttrande
Jämställdhetsutskottets yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) och **Bore Sköld (V)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Anders Ågren (M) och **Mattias Larsson (C)** – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen).

Anders Ågren (M), Hanna Lundin Jernberg (L), Mattias Larsson (C) och **Veronica Kerr (KD)** – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag att avslå motionen.

Reservation

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-12-02

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till
Motionären
FN, GVN, FGN, IFN

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-25

§ 353

Diarienr: KS-2024/00790

Motion 11/2024: Fler måste våga vittna; Anders Norqvist (L)

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen.

Reservation
Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning
Liberalerna har anmält motionen ”Fler måste våga vittna” och föreslår att:

- kommunstyrelsen i samverkan med lämpliga aktörer utarbetar och genomför projektet “Våga Anmäla, Våga Vittna”.

För- och grundskolenämnden, fritidsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, individ- och familjenämnden samt jämställdhetsutskottet har alla yttrat sig på motionen.

Samtliga nämnder föreslår att motionen ska avslås, med undantag för individ- och familjenämnden som föreslår att motionen ska anses besvarad. Skolnämnderna hänvisar till att fenomenet bötning (som omnämns i motionen) inte är ett stort problem inom skolan. Individ- och familjenämnden lyfter dock i sitt yttrande att medarbetare inom enheten för prevention märker att brottsutsatta ungdomar är rädda att anmäla brott och med anledning av detta uppfattar de att det finns behov av ett mer sammanhållet stöd inom området.

Beslutsunderlag

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-25

Motion nr 11/2024
Fritidsnämndens yttrande
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande
För- och grundskolenämndens yttrande
Individ- och familjenämndens yttrande
Jämställdhetsutskottets yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) och **Bore Sköld (V)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Anders Ågren (M) och **Mattias Larsson (C)** – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären
FN, GVN, FGN, IFN

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-05

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2024/01040

Motion 20/2024: Stärk arbetstagarperspektivet i underlagen till politiska beslut; Jan-Olov Carlsson, Lennart Arvidsson och Rebecca Sellstedt (V)

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

Att bifalla motionen.

Ärendebeskrivning
I en motion till kommunfullmäktige yrkar Vänsterpartiet:

- att resultat och synpunkter från verkställd facklig samverkan eller förhandling enligt MBL ska ingå som en del av underlaget inför politiska beslut som påverkar kommunanställdas arbetsmiljö eller villkor.
- att resultat från genomförda risk- och konsekvensanalyser ska ingå som en del av underlaget inför politiska beslut som påverkar kommunanställdas arbetsmiljö eller villkor.

Förvaltningen framför i förslaget till svar på motionen att arbetsgivaren enligt Arbetsmiljölagen har att fullgöra sitt ansvar för arbetsmiljön, med vägledning i föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete.
Vidare har kommunstyrelsen i Anvisning vid justering av ansvar- och arbetsfördelning mellan nämnder, slagit fast ansvaret att berörd nämnd ansvarar för samverkan samt risk- och konsekvensbedömning inför beslut. Dokumentation avseende dessa åtgärder ska även bifogas handlingarna inför att ärendet går vidare till kommunstyrelsen för fortsatt beredning och beslut.

Förvaltningens förslag är att motionen ska anses besvarad.
Personalnämnden har berett ärendet och föreslår att kommunfullmäktige ska bifalla motionen.

Beslutsunderlag
Motion nr 20/2024
Personalnämndens yttrande

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/01040

Beslutet ska skickas till
Motionären

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
Personalnämnden

Protokollsutdrag
2025-04-15

§ 17

Diarienr: PN-2025/00009

Motion 20/2024: Stärk arbetstagarperspektivet i underlagen till politiska beslut

Beslut

Personalnämnden beslutar

att bifalla motionen.

att lämna yttrande till motionen enligt bifogad skrivelse.

Reservation
Mikael Thyni (M), Gabriel Farrysson (M) Josefin Gustafsson (M)

Ärendebeskrivning

I en motion till kommunfullmäktige yrkar Vänsterpartiet:

- att resultat och synpunkter från verkställd facklig samverkan eller förhandling enligt MBL ska ingå som en del av underlaget inför politiska beslut som påverkar kommunanställdas arbetsmiljö eller villkor.
- att resultat från genomförda risk- och konsekvensanalyser ska ingå som en del av underlaget inför politiska beslut som påverkar kommunanställdas arbetsmiljö eller villkor.

Förvaltningen framför i förslaget till svar på motionen att arbetsgivaren enligt Arbetsmiljölagen har att fullgöra sitt ansvar för arbetsmiljön, med vägledning i föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete.

Vidare har kommunstyrelsen i Anvisning vid justering av ansvar- och arbetsfördelning mellan nämnder, slagit fast ansvaret att berörd nämnd ansvarar för samverkan samt risk- och konsekvensbedömning inför beslut. Dokumentation avseende dessa åtgärder ska även bifogas handlingarna inför att ärendet går vidare till kommunstyrelsen för fortsatt beredning och beslut.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Personalnämnden 2025-04-15

Förvaltningens förslag är att motionen ska anses besvarad.

Beslutsunderlag

Förslag till yttrande
Motion 20/2024: Stärk arbetstagarperspektivet i underlagen till politiska beslut

Beredningsansvariga

Karin Ahnqvist, SLK HR

Personalnämndens beslutsordning

Yrkanden

Tomas Wennström (S) och Lennart Arvidsson (V) – Bifall till motionen.
Josefin Gustafsson (M) – motionen anses besvarad.

Propositionsordning som godkänns

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut och ställer förslagen mot varandra. Personalnämnden beslutar att bifalla motionen.

Reservation

Mikael Thyni (M), Gabriel Farrysson (M) och Josefin Gustafsson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till
KS-diarium@umea.se

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2024-11-27

Stärk arbetstagarperspektivet i underlagen till politiska beslut

Umeå kommun är en stor arbetsgivare, och har särskilda skyldigheter att förhandla med avtalsbärande arbetstagarorganisation. Som ett led i detta ska kommunen ta initiativ till förhandling inför viktigare förändringar. I MBL 11 § står följande:

> *Innan arbetsgivare beslutar om viktigare förändring av sin verksamhet, skall han på eget initiativ förhandla med arbetstagarorganisation i förhållande till vilken han är bunden av kollektivavtal. Detsamma skall iakttagas innan arbetsgivare beslutar om viktigare förändring av arbets- eller anställningsförhållandena för arbetstagare som tillhör organisationen.*

I Umeå kommun inlemmas denna form av regelbundna förhandlingar i en modell för samverkan, där företrädare för fackförbunden får möjlighet att yttra sig och ställa sig eniga eller oeniga till förändringar i verksamheten. Som ett underlag till förhandling genomförs även en risk- och konsekvensanalys för att bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva åtgärdas. Dessa analyser är centrala för att identifiera potentiella problem i förväg. De ger en strukturerad överblick över hur beslut kan påverka faktorer som arbetsbelastning, hälsa och säkerhet. Tyvärr är det väldigt sällan som synpunkter från de fackliga organisationerna, eller resultatet från de genomförda risk- och konsekvensanalyserna, lyfts med till underlaget inför politiskt beslut. Det har också hänt att samverkan med facket har skett först efter det att ett beslut redan är fattat av politiken och det inte längre finns någon möjlighet att ta tillvara på synpunkter från facket. Detta förfarande riskerar att reducera förhandlingar enligt MBL till en nödvändig formalitet vars resultat nonchaleras av beslutsfattare.

Vänsterpartiet anser därför att resultat och synpunkter från facklig samverkan och annan förhandling enligt MBL ska finnas med i underlaget för politiska beslut som påverkar personalens arbetsmiljö och villkor. Vi anser också att resultatet från genomförda risk- och konsekvensanalyser för personalens arbetsmiljö också ska presenteras som en del av underlaget. Fackförbunden representerar de anställda och har en unik förståelse för arbetsplatsens utmaningar och behov. Genom att inkludera deras perspektiv kan beslutsfattare få en mer nyanserad bild av hur förändringar kommer att påverka medarbetarna – både i praktiska frågor och i deras dagliga arbetsmiljö.

Vänsterpartiet yrkar:

> att resultat och synpunkter från verkställd facklig samverkan eller förhandling enligt MBL ska ingå som en del av underlaget inför politiska beslut som påverkar kommunanställdas arbetsmiljö eller villkor.
>
> att resultat från genomförda risk- och konsekvensanalyser ska ingå som en del av underlaget inför politiska beslut som påverkar kommunanställdas arbetsmiljö eller villkor.

Jan-Olov Carlsson
Lennart Arvidsson
Rebecca Sellstedt Vänsterpartiet

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-12-02

§ 222

Diarienr: KS-2024/01040

Motion 20/2024: Stärk arbetstagarperspektivet i underlagen till politiska beslut; Jan-Olov Carlsson (V), Lennart Arvidsson (V) och Rebecca Sellstedt (V)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bifalla motionen.

Ärendebeskrivning

I en motion till kommunfullmäktige yrkar Vänsterpartiet:

- att resultat och synpunkter från verkställd facklig samverkan eller förhandling enligt MBL ska ingå som en del av underlaget inför politiska beslut som påverkar kommunanställdas arbetsmiljö eller villkor.
- att resultat från genomförda risk- och konsekvensanalyser ska ingå som en del av underlaget inför politiska beslut som påverkar kommunanställdas arbetsmiljö eller villkor.

Förvaltningen framför i förslaget till svar på motionen att arbetsgivaren enligt Arbetsmiljölagen har att fullgöra sitt ansvar för arbetsmiljön, med vägledning i föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete.
Vidare har kommunstyrelsen i Anvisning vid justering av ansvar- och arbetsfördelning mellan nämnder, slagit fast ansvaret att berörd nämnd ansvarar för samverkan samt risk- och konsekvensbedömning inför beslut. Dokumentation avseende dessa åtgärder ska även bifogas handlingarna inför att ärendet går vidare till kommunstyrelsen för fortsatt beredning och beslut.

Förvaltningens förslag är att motionen ska anses besvarad.

Personalnämnden har berett ärendet och föreslår att kommunfullmäktige ska bifalla motionen.

Förvaltningen (stadsledningskontoret) överlämnar därefter personalnämndens förslag om bifall till motionen till näringslivs- och arbetsutskottet för ställningstagande.

Beslutsunderlag

Motion nr 20/2024
Personalnämndens yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Bore Sköld (V) och **Tomas Wennström (S)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (bifall till motionen).

Anders Ågren (M) – Bifall till att anse motionen besvarad.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (bifall till motionen) *mot* bifall till att anse motionen besvarad. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att bifalla motionen.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om att anse motionen besvarad.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (bifall till motionen).

Anders Ågren (M), Mattias Larsson (C), Lars Forsgren (SD), Veronica Kerr (KD) och **Hanna Lundin Jernberg (L)** – Bifall till att anse motionen besvarad.

Propositionsordning som godkänns

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsen 2025-12-02

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (bifall till motionen) *mot* att anse motionen besvarad. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag att bifalla motionen.

Beslutet ska skickas till
Motionären

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-25

§ 354

Diarienr: KS-2024/01040

Motion 20/2024: Stärk arbetstagarperspektivet i underlagen till politiska beslut; Jan-Olov Carlsson (V), Lennart Arvidsson (V) och Rebecca Sellstedt (V)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bifalla motionen.

Reservation
Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om att anse motionen besvarad.

Ärendebeskrivning

I en motion till kommunfullmäktige yrkar Vänsterpartiet:

- att resultat och synpunkter från verkställd facklig samverkan eller förhandling enligt MBL ska ingå som en del av underlaget inför politiska beslut som påverkar kommunanställdas arbetsmiljö eller villkor.
- att resultat från genomförda risk- och konsekvensanalyser ska ingå som en del av underlaget inför politiska beslut som påverkar kommunanställdas arbetsmiljö eller villkor.

Förvaltningen framför i förslaget till svar på motionen att arbetsgivaren enligt Arbetsmiljölagen har att fullgöra sitt ansvar för arbetsmiljön, med vägledning i föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete.
Vidare har kommunstyrelsen i Anvisning vid justering av ansvar- och arbetsfördelning mellan nämnder, slagit fast ansvaret att berörd nämnd ansvarar för samverkan samt risk- och konsekvensbedömning inför beslut. Dokumentation avseende dessa åtgärder ska även bifogas

handlingarna inför att ärendet går vidare till kommunstyrelsen för fortsatt beredning och beslut.

Förvaltningens förslag är att motionen ska anses besvarad.

Personalnämnden har berett ärendet och föreslår att kommunfullmäktige ska bifalla motionen.

Förvaltningen (stadsledningskontoret) överlämnar därefter personalnämndens förslag om bifall till motionen till näringslivs- och arbetsutskottet för ställningstagande.

Beslutsunderlag

Motion nr 20/2024
Personalnämndens yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Bore Sköld (V) och **Tomas Wennström (S)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (bifall till motionen).

Anders Ågren (M) – Bifall till att anse motionen besvarad.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (bifall till motionen) *mot* bifall till att anse motionen besvarad. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att bifalla motionen.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om att anse motionen besvarad.

Beslutet ska skickas till

Motionären

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-25

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-09

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/00219

Motion 9/2025: Kamerabevakning för ökad trygghet i Umeå; Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M)

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

Att avslå motionen med hänvisning till tekniska nämndens yttrande.

Ärendebeskrivning
Anders Ågren (M) och Lena Anderson (M) har lämnat in en motion där de yrkar på att kommunfullmäktige beslutar;

- Uppdra till tekniska nämnden att föreslå platser i Umeå där kamerabevakning kan införas.

Tekniska nämnden har i yttrande föreslagit att motionen ska avslås. Nämnden hänvisar till att polisen under de senaste åren satt upp ett antal kameror i Umeå. Nämnden har fullt förtroende för polisens bedömning av kamerornas placering. Därför finns inget behov av att komplettera polisens bedömning med ytterligare enheter.

Beslutsunderlag
Motion 9/2025
Tekniska nämndens yttrande
Jämställdhetsutskottets yttrande

Beslutet ska skickas till
Motionären
Tekniska nämnden

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott 2025-10-02

§ 51

Diarienr: KS-2025/00219

JUSKs yttrande över motion 9/2025: Kamerabevakning för ökad trygghet i Umeå; Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M)

Beslut

Jämställdhetsutskottet föreslår kommunfullmäktige

Att avslå motionen.

Reservation
Moderaterna reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Anders Ågren (M) och Lena Anderson (M) har lämnat in en motion där de yrkar på att:

- Kommunfullmäktige beslutar uppdra till tekniska nämnden att föreslå platser i Umeå där kamerabevakning kan införas.

Yttrande
I motionen lyfts att utökad kamerabevakning kan bidra till en förbättrad situation samt att polisen numera kameraövervakar områden som centrala Umeå, delar av Ålidhem och Ersboda. I december 2024 meddelade Polisen i Umeå en utökning av kamerabevakningen i centrala staden: ”Detta beslut innebär att övervakningskameror nu täcker Umeå centrum, den så kallade centrumfyrkanten, samt närliggande områden kring strandpromenaden, inklusive Broparken och Döbelns park. Syftet med denna utökning är att stärka det brottsförebyggande och brottsutredande arbetet samt öka tryggheten för allmänheten.” Motionärerna lyfter i sin motion en förändrad lagstiftning, 1 april 2025 togs tillståndskravet för kamerabevakning bort. Offentliga verksamheter som vill kamerabevaka behöver inte längre ansöka om tillstånd hos

Integritetsskyddsmyndigheten, IMY, för bevakningen. Dock ska en dokumenterad intresseavvägning av den verksamhet som vill sätta upp kameraövervakning och bevakningsintresset behöver väga tyngre än integritetsintresset.

Tekniska nämnden skriver i sitt yttrande att tryggheten i det offentliga rummet är viktiga för alla medborgare samt att i jämförelser med andra kommuner ligger Umeå kommun väl till i upplevd trygghet, där upplevd trygghet när det är mörkt ute ligger tydligt över snittsiffrorna för riket. Tekniska nämnden lyfter därtill att de kommunicerar med polisen vid uppsättande av kameror ex. vad gäller placering, kopplat till bland annat tekniska möjligheter och plats för montage etc.
Kommunen bekostar även elförbrukning i de fall placeringen är på av kommunen ägd fastighet. Tekniska nämnden lyfter även att de har fullt förtroende för polisens bedömningar och inte ser behov av att komplettera polisens bedömning med ytterligare enheter. Att Umeå ska växa tryggt och säkert är en prioritering i Umeå kommun och arbete pågår för att säkra tryggheten och säkerheten i Umeå, bland annat genom stor samverkan med polisen och andra aktörer.

Vad som skapar trygghet och vad som i motsats gör att man känner sig otrygg är en komplex fråga som kan variera med bakgrund, kön, ålder och funktion och är därför beroende av många faktorer. Att mer kameraövervakning skulle öka känslan av trygghet för till exempel unga och kvinnor är ingenting som går att förutsätta. Kameraövervakning av våra gemensamma rum kan också upplevas som ett utmanande av det faktum att det är våra gemensamma rum. Umeå kommun arbetar hårt, inte minst tekniska nämnden, med att skapa allmänna platser där alla invånare ska känna sig välkomna och berättigade till platser. Att övervaka dessa med kameror bör genomföras med varsamhet då det är en inskränkning i vår frihet som medborgare. Kamerorna övervakar alla invånare, inte endast de som begår brottsliga handlingar.
Kameraövervakning får heller inte ersätta annat trygghetsskapande arbete, där fokus bör ligga på att få ut människor i våra offentliga rum och skapa förutsättningar för positiva möten. Kameraövervakning är även en större reaktiv än proaktiv åtgärd, för att underlätta polisens arbete med att lagföra. Effekten av kameraövervakning fungerar bäst på specifika platser (exempelvis i parkeringshus) och mot vissa brott, exempelvis stöld

och skadegörelse. Bevakningskameror kan emellertid inte betraktas som en heltäckande lösning för alla former av brottslighet och i alla miljöer. Kameror har större effekt på lagföring än på brottslighet samt det leder inte nödvändigtvis till att brott upphör utan att det förflyttas.
CCTV Surveillance for Crime Prevention: A 40-Year Systematic Review with Meta-Analysis | Office of …

I Umeå kommuns brottsförebyggande arbete lyfts idag inte ökad kameraövervakning som ett behov.

Jämställdhetsutskottet vill också lyfta vikten av en möjlig utökad dialog med polisen om inte endast tekniska aspekter av hur kameror sätts upp utan även möjligheter till dialog kring var. ex. finns idag kameraövervakning kring Frizon, ett projekt där jämställdhetsarbete och dialog med ungdomar varit ett viktigt inslag. Det är viktigt att var kameror sätts upp i vårt gemensamma offentliga rum inte blir en fråga om var det finns en lämplig stolpe ex. inom centrumfyrkanten utan att det i högre utsträckning genomförs dialog kring den exakta placeringen utifrån polisens behov och kommunens önskemål och synpunkter kopplat till specifika platser.

Beslutsunderlag

Motion 9/2025
Tekniska nämndens yttrande

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson
Annika Dalén

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden
Josefin Gustafsson (M) för Moderaterna – bifall till motionen
Mehrana Bassami (S) för Socialdemokraterna – avslag till motionen

Propositionsordning som godkänns
Tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) mot bifall till motionen.
Ordförande finner att jämställdhetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott 2025-10-02

Reservation
Moderaterna reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till
KF

Umeå kommun
Tekniska nämnden

Protokollsutdrag
2025-06-19

§ 63
Diarienr: TN-2025/00208

Motion 9/2025: Kamerabevakning för ökad trygghet i Umeå

Beslut

Tekniska nämnden beslutar

att föreslå Kommunfullmäktige att avslå motionen med nedanstående motivering.

Reservation
Stefan Nordström (M) reserverar sig till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Anders Ågren (M) och Lena Anderson (M) har lämnat in en motion där de yrkar på att kommunfullmäktige beslutar uppdra till tekniska nämnden att föreslå platser i Umeå där kamerabevakning kan införas.

Yttrande

Tryggheten i det offentliga rummet är viktig för alla våra medborgare. När jämförelse sker med andra kommuner hur tryggheten upplevs i SCBs undersökning ligger Umeå väl till. För den upplevda tryggheten när det är mörkt ute har upplevelsen förbättrats de senaste åren och resultatet i mätningen ligger tydligt över snittsiffrorna för riket.

Polisen har det senaste åren satt upp ett antal kameror i centrala Umeå samt i några stadsdelar. Tekniska nämnden bistår polisen i det arbetet med tekniska möjligheter och plats för montage när behov finns genom att möjliggöra utplacering av kameror på kommunens anläggningar och byggnader på de platser där polisen bedömer det lämpligt och angeläget att placera kameror. Kommunen bekostar även elförbrukning i de fall placeringen är på av kommunen ägd fastighet.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Tekniska nämnden 2025-06-19

Tekniska nämnden har fullt förtroende för kamerornas placering utifrån den bedömning är polisen gör. Därför finns inget behov av att komplettera polisens bedömning med ytterligare enheter.

Förslag på sammanträdet
Stefan Nordström (M) yrkar på bifall till motionen.
Maria Edblom Tauson (KD) ställer sig bakom Stefan Nordströms (M) yrkande.

Lina Farhat (S) yrkar bifall till tjänsteskrivelsen.
Johan Stål (V) yrkar bifall till tjänsteskrivelsen.
Rebecka Dejby (MP) yrkar bifall till tjänsteskrivelsen.

Tekniska nämndens beslutsordning
Ordföranden frågar om nämnden kan besluta i enlighet med tjänsteskrivelsen och konstaterar att så är fallet.

Votering begärd
Ja-röst för beslut enligt tjänsteskrivelsen
Nej-röst för beslut enligt Stefan Nordströms (M) yrkande.

Namn och parti	Ja	Nej	Avstår
Christina Bernhardsson (S)	x		
Stefan Nordström (M)		x	
Håkan Johansson (S)	x		
Lina Farhat (S)	x		
Tommy Stark (S)	x		
Andreas Georgsson (S)	x		
Johan Stål (V)	x		
Fredrik Rönn (C)	x		
Rebecka Dejby (MP)	x		
Marianne Löfstedt (M)		x	
Maria Edblom Tauson		x	
Summa:	8	3	

Omröstningsresultat
Med 8 ja-röster mot 3 nej-röster beslutar nämnden att fastställa beslutet i enlighet med tjänsteskrivelsen.

Reservation

Umeå kommun
Tekniska nämnden

Protokollsutdrag
2025-06-19

Stefan Nordström (M) reserverar sig till förmån för eget förslag.

Beslutsunderlag

Motion kamera 250220. Bilaga.
Checklista för handläggning av ärenden inför politiska beslut anses inte tillämpbar.

Beredningsansvariga

Karin Isaksson
Annika Kjellsson Lind

Beslutet ska skickas till
KSdiarium märk ämnesraden med diarienummer: KS-2025/00219.

Motion till Umeå kommunfullmäktige

Kamerabevakning för ökad trygghet i Umeå

En ny kameralagstiftning träder i kraft i Sverige den 1 maj 2025. Steg för steg genomförs nationella reformer för att ge tillbaka det offentliga rummet till den skötsamma majoriteten. Det handlar om att återupprätta tryggheten, friheten och integriteten för vanliga hederliga medborgare i hela vårt land.

Historiskt har vi haft låg brottslighet i Umeå, men under senare år så har tyvärr sådant som gängkriminalitet och omfattande narkotikahandel tagit en allt större plats även i vår kommun. Otryggheten bland kvinnor i det offentliga rummet är därtill, enligt kommunens egna undersökningar, utbredd. Otryggheten har alltså en påtaglig påverkan på många Umeåbors liv.

Utökad kamerabevakning kan bidra till en förbättrad situation. Polisen kamerabevakar numera områden som centrala Umeå, delar av Ålidhem och Ersboda. I december 2024 meddelade Polisen i Umeå en utökning av kamerabevakningen i centrala staden: ”Detta beslut innebär att övervakningskameror nu täcker Umeå centrum, den så kallade centrumfyrkanten, samt närliggande områden kring strandpromenaden, inklusive Broparken och Döbelns park. Syftet med denna utökning är att stärka det brottsförebyggande och brottsutredande arbetet samt öka tryggheten för allmänheten.”

Även svenska kommuner får det nu lättare att sätta upp kamerabevakning. I regeringens proposition finns förslag på ändringar i kamerabevakningslagen för att underlätta användningen av kameror för att öka tryggheten. Lagförslagen innebär bland annat att tillståndskravet för kommuner tas bort, och det är kommunen själv som ska göra en intresseavvägning. Det blir också möjligt att bedriva kamerabevakning på fler platser - också där det idag inte förekommer brottslighet men vid en framåtblickande bedömning finns risk för allvarlig eller omfattande brottslighet. Det kan också vara en plats som är strategiskt viktig för att motverka allvarlig brottslighet. Den lagstiftning som möjliggör detta träder alltså i kraft 1 maj i år.

De reformer som genomförs för att öka tryggheten är viktiga för oss i Umeå. Kamerabevakning på vissa utvalda allmänna platser är viktigt både ut ett brottsförebyggande arbete och ur ett trygghetsperspektiv. Det kommer dock att krävas en dokumenterad intresseavvägning innan bevakningen påbörjas.

Med anledning av ovanstående yrkar undertecknade

att kommunfullmäktige beslutar uppdra till tekniska nämnden att föreslå platser i Umeå där kamerabevakning kan införas.

Umeå 2025-02-20

Anders Ågren
Kommunalråd, M

Lena Andersson
Vice gruppledare, M

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-12-02

§ 223

Diarienr: KS-2025/00219

Motion 9/2025: Kamerabevakning för ökad trygghet i Umeå; Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen med hänvisning till tekniska nämndens yttrande.

Reservation
Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Anders Ågren (M) och Lena Anderson (M) har lämnat in en motion där de yrkar på att kommunfullmäktige beslutar:

- att uppdra till tekniska nämnden att föreslå platser i Umeå där kamerabevakning kan införas.

Tekniska nämnden har i yttrande föreslagit att motionen ska avslås. Nämnden hänvisar till att polisen under de senaste åren satt upp ett antal kameror i Umeå. Nämnden har fullt förtroende för polisens bedömning av kamerornas placering. Därför finns inget behov av att komplettera polisens bedömning med ytterligare enheter.

Beslutsunderlag

Motion 9/2025
Tekniska nämndens yttrande
Jämställdhetsutskottets yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden
Mattias Larsson (C), Tomas Wennström (S) och **Bore Sköld (V)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Anders Ågren (M) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns
Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Reservation
Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden
Hans Lindberg (S) och **Mattias Larsson (C)** – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen).

Anders Ågren (M), Lars Forsgren (SD) och **Veronica Kerr (KD)** – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns
Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag att avslå motionen.

Reservation
Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till
Motionären
Tekniska nämnden

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-25

§ 355

Diarienr: KS-2025/00219

Motion 9/2025: Kamerabevakning för ökad trygghet i Umeå; Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen med hänvisning till tekniska nämndens yttrande.

Reservation
Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Anders Ågren (M) och Lena Anderson (M) har lämnat in en motion där de yrkar på att kommunfullmäktige beslutar:

- att uppdra till tekniska nämnden att föreslå platser i Umeå där kamerabevakning kan införas.

Tekniska nämnden har i yttrande föreslagit att motionen ska avslås. Nämnden hänvisar till att polisen under de senaste åren satt upp ett antal kameror i Umeå. Nämnden har fullt förtroende för polisens bedömning av kamerornas placering. Därför finns inget behov av att komplettera polisens bedömning med ytterligare enheter.

Beslutsunderlag

Motion 9/2025
Tekniska nämndens yttrande
Jämställdhetsutskottets yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-25

Yrkanden

Mattias Larsson (C), Tomas Wennström (S) och **Bore Sköld (V)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Anders Ågren (M) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären
Tekniska nämnden

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-01

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/00421

Motion 15/2025: Implementera ”Hälsa tillsammans” i kommunens grundskolor; Anders Norqvist (L) och Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

Att anse motionen besvarad i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.

Ärendebeskrivning
Liberalerna har anmält motionen ”Hälsa tillsammans i kommunens grundskolor” och yrkar *att*

- ”Hälsa tillsammans” implementeras i kommunens grundskolor så att Folktandvården kan utföra sitt viktiga arbete med att främja bättre tandhälsa hos alla barn i länet.

För- och grundskolenämnden har yttrat sig över motionen. Tandvårdsstrateg inom Region Västerbotten har initierat en kontakt med Umeå kommun och utbildningsförvaltningen för att titta på möjligheterna av ett stegvis införande och implementering. Nämnden skriver i sitt yttrande att det behöver tas i beaktning elevernas garanterade undervisningstid, lokaler, logistik och samtyckesinhämtning från vårdnadshavare samt att Umeå kommun är huvudman för elever som går i kommunala skolor, ca 15 procent av eleverna går i fristående skolor. Nämnden föreslår att kommunfullmäktige ska anse motionen besvarad.

Beslutsunderlag
Motion 15/2025
För- och grundskolenämndens yttrande

Beslutet ska skickas till
FGN
Motionärerna

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag
2025-06-19

§ 56
Diarienr: SK-2025/00285

Yttrande om motion (L) 15/2025 - Implementera Hälsa tillsammans i kommunens grundskolor

Beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Reservation: Elmer Eriksson (M) och Lucas Nilsson (KD) till förmån för egna yrkanden.

Ärendebeskrivning

Liberalerna har inkommit med en motion med yrkandet *att ”Hälsa tillsammans” implementeras i kommunens grundskolor så att Folktandvården kan utföra sitt viktiga arbete med att främja bättre tandhälsa hos alla barn i länet.*

”Hälsa tillsammans” riktar sig till årskurserna 4-9 och är en hälsofrämjande satsning som Folktandvården i Västerbotten utför i samverkan med grundskolor i regionens kommuner. Satsningen är vetenskapligt utvärderad och regionalt finansierad och syftar till att främja färre kariesangrepp hos barn oavsett socioekonomiskt bostadsområde.

I korthet handlar det om att Folktandvården kommer till skolan med hälsobudskap om goda levnadsvanor och munhygien. Besöken tar 30 minuter och sker varje termin i årskurserna 4–9. Vid varje besök erbjuds eleven även fluorlackning av tänderna.

”Hälsa tillsammans” finns idag i nio kommuner och i ett par av Umeå kommuns skolor med målsättningen att det ska kunna erbjudas till hela länets alla elever. Folktandvården vill få till stånd ett samarbete på övergripande kommunal nivå för att säkerställa implementeringen.

Yttrande

Tandvårdsstrateg inom Region Västerbotten beskriver att fluor har stor effekt på förekomsten av karies och att det är en investering för framtiden, kariessjukdom kan förebyggas. Strategen lyfter att Region Västerbotten ligger dåligt till i statistiken vad gäller kariessjukdom och är angelägen om att få till ett samarbete med Umeå kommuns grundskolor.

”Hälsa tillsammans” upplägg är att Folktandvården besöker klasserna i årskurs 4-9 varje termin. Folktandvården behöver inga särskilda lokaler för genomförandet. Besöken består av hälsobudskap och fluoridlackning vid varje träff som tar cirka 25 minuter. Det är en vetenskapligt utvärderad intervention där man även studerat barnens perspektiv. Resultatet är färre kariesskadade tänder hos alla barn oavsett socioekonomiskt område. ”Hälsa tillsammans” är en investering i framtidens munhälsa eftersom friska tänder hos barn och ungdomar ökar chansen till en god munhälsa senare i livet. Region Västerbotten satsar medel för införande av ”Hälsa tillsammans” i hela länet.

Tandvårdsstrateg inom Region Västerbotten har initierat en kontakt med Umeå kommun och utbildningsförvaltningen för att titta på möjligheterna av ett stegvis införande och implementering då Umeå kommun är en stor kommun. För att skapa goda förutsättningar för samarbete, planering och genomförande är det viktigt i sammanhanget att också beakta elevernas garanterade undervisningstid, lokaler, logistik, samordning och samtyckesinhämtning från vårdnadshavare.

Nämnden vill även betona tandvård på lika villkor och i förlängningen jämlik tandhälsa och därmed även påtala för Region Västerbotten att Umeå kommun är skolhuvudman för de elever som går i våra kommunala skolor. Ungefär 15% av kommunens skolpliktiga barn går i fristående skolor.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion Hälsa tillsammans 15/2025

Beredningsansvarig

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
För- och grundskolenämnden 2025-06-19

Erika Holmberg elevhälsochef

Arbetsutskottets beslut

För- och grundskolenämnden föreslås besluta att föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Yrkanden

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Maria Lindvall (-)(L), Miljöpartiet och Centerpartiet för bifall till arbetsutskottets förlag till beslut att anse motionen besvarad.

Moderaterna och Kristdemokraterna för bifall till motionen.

Propositionsordning
Ordföranden prövar bifall till arbetsutskottets förslag mot bifall till motionen och finner att nämnden beslutar att bifalla arbetsutskottets förslag till beslut att anse motionen besvarad.

Reservation: Elmer Eriksson (M) och Lucas Nilsson (KD) till förmån för egna yrkanden.

Beslutet ska skickas till
KS diarium, KS-2025/00421

MOTION TILL UMEÅ KOMMUNFULLMÄKTIGE

Implementera ”Hälsa tillsammans” i kommunens grundskolor

Hälsa tillsammans för barn och ungdomar i årskurserna 4–9 är en hälsofrämjande satsning som Folktandvården i Västerbotten utför i samverkan med grundskolor i regionens kommuner.

Det är en vetenskapligt utvärderad satsning med regional finansiering och syftar till att främja färre kariesangrepp hos barn, oavsett socioekonomiskt bostadsområde. Folktandvården kommer till skolan med hälsobudskap om goda levnadsvanor och munhygien. Besöken tar 30 minuter och sker varje termin i årskurserna 4–9. Vid varje besök erbjuds eleven även fluorlackning av tänderna.

Hälsa tillsammans finns idag i de flesta skolorna i kommunerna Åsele, Dorotea, Vindeln, Robertsfors, Lycksele, Vilhelmina, Sorsele, Vännäs och halva Skellefteå. Målsättningen är att kunna erbjuda Hälsa tillsammans till länets alla elever.

I Umeå kommun vill Folktandvården få till stånd ett samarbete på övergripande kommunal nivå för att säkerställa implementering av den hälsofrämjande satsningen Hälsa tillsammans. Det stora antalet skolor i kommunen är en utmaning när det gäller att erbjuda barn och ungdomar tillgång till tandvård på lika villkor och i förläningen jämlik tandhälsa. Förbättrad tandhälsa gör att barn tillbringar mer tid i skolan. I dag finns Hälsa tillsammans endast i Hörnefors skola och sedan denna termin även på Ersängsskolan, Ersboda.
Liberalerna tycker att *Hälsa tillsammans* är en viktig satsning och då det redan är finansierat av annan part och inte belastar nämndens ekonomi yrkar vi:

- Att *Hälsa tillsammans* implementeras i kommunens grundskolor så att Folktandvården kan utföra sitt viktiga arbete med att främja bättre tandhälsa hos alla barn i länet.

Anders Norqvist, skolpolitisk talesperson Umeå
Hanna Lundin Jernberg, gruppledare

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-12-02

§ 224

Diarienr: KS-2025/00421

Motion 15/2025: Implementera ”Hälsa tillsammans” i kommunens grundskolor; Anders Norqvist (L) och Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

Liberalerna har anmält motionen ”Hälsa tillsammans i kommunens grundskolor” och yrkar:

- att ”Hälsa tillsammans” implementeras i kommunens grundskolor så att Folktandvården kan utföra sitt viktiga arbete med att främja bättre tandhälsa hos alla barn i länet.

För- och grundskolenämnden har yttrat sig över motionen. Tandvårdsstrateg inom Region Västerbotten har initierat en kontakt med Umeå kommun och utbildningsförvaltningen för att titta på möjligheterna av ett stegvis införande och implementering. Nämnden skriver i sitt yttrande att det behöver tas i beaktning elevernas garanterade undervisningstid, lokaler, logistik och samtyckesinhämtning från vårdnadshavare samt att Umeå kommun är huvudman för elever som går i kommunala skolor, ca 15 procent av eleverna går i fristående skolor. Nämnden föreslår att kommunfullmäktige ska anse motionen besvarad.

Beslutsunderlag

Motion 15/2025
För- och grundskolenämndens yttrande

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsen 2025-12-02

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Moa Brydsten (S), **Bore Sköld (V)** och **Mattias Larsson (C)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (att anse motionen besvarad).

Anders Ågren (M) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (att anse motionen besvarad) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Moa Brydsten (S) och **Mattias Larsson (C)** – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (att anse motionen besvarad).

Hanna Lundin Jernberg (L) och **Anders Ågren (M)** – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (att anse motionen besvarad) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag att anse motionen besvarad.

Beslutet ska skickas till

FGN
Motionärerna

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-25

§ 356

Diarienr: KS-2025/00421

Motion 15/2025: Implementera ”Hälsa tillsammans” i kommunens grundskolor; Anders Norqvist (L) och Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

Liberalerna har anmält motionen ”Hälsa tillsammans i kommunens grundskolor” och yrkar:

- att ”Hälsa tillsammans” implementeras i kommunens grundskolor så att Folktandvården kan utföra sitt viktiga arbete med att främja bättre tandhälsa hos alla barn i länet.

För- och grundskolenämnden har yttrat sig över motionen. Tandvårdsstrateg inom Region Västerbotten har initierat en kontakt med Umeå kommun och utbildningsförvaltningen för att titta på möjligheterna av ett stegvis införande och implementering. Nämnden skriver i sitt yttrande att det behöver tas i beaktning elevernas garanterade undervisningstid, lokaler, logistik och samtyckesinhämtning från vårdnadshavare samt att Umeå kommun är huvudman för elever som går i kommunala skolor, ca 15 procent av eleverna går i fristående skolor. Nämnden föreslår att kommunfullmäktige ska anse motionen besvarad.

Beslutsunderlag

Motion 15/2025
För- och grundskolenämndens yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Moa Brydsten (S), **Bore Sköld (V)** och **Mattias Larsson (C)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (att anse motionen besvarad).

Anders Ågren (M) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (att anse motionen besvarad) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad.

Beslutet ska skickas till

FGN
Motionärerna

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-15

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/00423

Motion 16/2025: Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen; Liv Zetterberg (V), Tobias Holmbom (V) och Daniell Anderson (V)

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

Att avslå motionen i enlighet med för- och grundskolenämndens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttranden.

Ärendebeskrivning
Vänsterpartiet har anmält motionen ”Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen” och yrkar att

- Umeå kommun utreder former och tillskapar förutsättningar för en tidsbegränsad försöksperiod med senarelagd tid för skolstart på morgonen för elever på kommunalt högstadium och gymnasieskola där det finns intresse.
- Umeå kommun undersöker möjligheterna till ett samarbete med Umeå universitet, eller någon annan forskningshuvudman, för att undersöka och utvärdera effekterna av detta försök.

Skolnämnderna har yttrat sig och föreslår att kommunfullmäktige ska avslå motionen. Nämnderna hänvisar i sina yttranden till att det i nuläget pågår forskning i Sverige inom området senarelagd skolstart och att Umeå kommun bör invänta svensk evidens.

Beslutsunderlag
Motion 16/2025
För- och grundskolenämndens yttrande
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Beslutet ska skickas till
Motionärerna, FGN, GVN

Elin pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag
2025-09-25

§ 66
Diarienr: SK-2025/00286

Yttrande om motion (V) 16/2025 - Genomför försök med senarelagd skolstart på morgonen

Beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att ställa sig bakom yttrande nedan och föreslår att motionen *Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen* ska avslås.

Reservation: Tobias Holmbom (V) till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

För- och grundskolenämnden har tillsammans med gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fått i uppdrag att besvara motion från Vänsterpartiet *"Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen".* Motionen lyfter fram att tonåringar sover för lite på grund av pubertetens senarelagda sömnfaser och att sömnbrist kan ge negativa effekter som försämrad koncentrations- och inlärningsförmåga, ökad frånvaro och risk för depression och ångest.

Motionen menar att forskning visar att en senarelagd skolstart skulle motverka detta och vara positivt för bättre skolnärvaro, förbättrade skolresultat och skydd mot psykisk ohälsa.

Vänsterpartiet yrkar på:

- Att Umeå kommun utreder former och tillskapar förutsättningar för en tidsbegränsad försöksperiod med senarelagd tid för skolstart på morgonen för elever på kommunalt högstadium och gymnasieskola där det finns intresse.
- Att Umeå kommun undersöker möjligheterna till ett samarbete med Umeå universitet, eller någon annan forskningshuvudman, för att undersöka och utvärdera effekterna av detta försök.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
För- och grundskolenämnden 2025-09-25

Yttrande

Idag finns det främst internationell forskning gällande senarelagt skolstart och dess effekter, medan det i Sverige pågår forskning som ännu inte är avslutade. På Hälsohögskolan vid Jönköpings universitet och Engelbrektsskolan i Borås pågår försök att skjuta upp skolstarten till kl. 9.00 för elever i årskurs 8 och 9. Forskarna kommer undersöka hur den senare skolstarten påverkar sömn, psykisk hälsa och kognitiva funktioner hos eleverna (”Sömnforskare utvärderar senare skolstart”, Hälsohögskolan, Jönköpings universitet, 2024 06 08, hämtad 2025 06 23).

Karolinska institutet har under 2024/2025 påbörjat ett forskningsprojekt och kommer initialt undersöka intresset från skolor att senarelägga skolstarten samt vilka hinder och möjligheter ett införande av senarelagd skolstart kan medföra (”Ungas sömn och forskningsläget kring senare skolstartstider”, Karolinska Institutet, 240920, hämtad 250623).

Senarelagt skolstart för enstaka eller flera skolor i Umeå kommun skulle leda till behov av ekonomiska resurser då förändringar i skolors start- och stopptider påverkar skolskjutsar. Samtliga skolors start- och stopptider används för att skapa så kostnadseffektiva och samordnade skolskjutsar som möjligt. För att kunna samordna skolskjutsar krävs det att skolor har olika start- och stopptider då en och samma buss kan passera flera skolor. En förändring av start- och stopptider på en skola kan därmed påverka flera skolor.

Med hänsyn till att det i nuläget pågår forskning i Sverige inom området senarelagd skolstart föreslår för- och grundskolenämnden att motionen ska avslås och att vi bör invänta svensk evidens.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion (V): Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen

Beredningsansvarig

Lina Gullbrand, skolstrateg

Yrkanden

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
För- och grundskolenämnden 2025-09-25

Vänsterpartiet för bifall till motionen.

Moderaterna, Miljöpartiet, Kristdemokraterna, Maria Lindvall (-)(L), Centerpartiet och Socialdemokraterna för bifall till tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Propositionsordning
Ordföranden prövar bifall till tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen mot bifall till motionen och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation: Tobias Holmbom (V) till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till
ksdiarium@umea.se märk ämnesraden med: KS-2025/00423

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-09-24

§ 87
Diarienr: SK-2025/00286

Yttrande om motion (V) 16/2025 - Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen - KS-2025/00423

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom yttrande nedan och att föreslå att motionen *Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen* ska avslås.

Reservation Karl Modig (V): se propositionsordning.

Ärendebeskrivning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har tillsammans med för- och grundskolenämnden fått i uppdrag att besvara den motion Vänsterpartiet (V) inkommit med: *Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen.* V lyfter i motionen fram att tonåringar sover för lite på grund av pubertetens senarelagda sömnfaser. Sömnbrist kan enligt V ge negativa effekter som försämrad koncentrations- och inlärningsförmåga, ökad frånvaro och risk för depression och ångest.

V menar att forskning visar att en senarelagd skolstart skulle motverka detta och vara positivt för bättre skolnärvaro, förbättrade skolresultat och skydd mot psykisk ohälsa.

Vänsterpartiet yrkar på:

- att Umeå kommun utreder former och tillskapar förutsättningar för en tidsbegränsad försöksperiod med senarelagd tid för skolstart på morgonen för elever på kommunalt högstadium och gymnasieskola där det finns intresse.
- att Umeå kommun undersöker möjligheterna till ett samarbete med Umeå universitet, eller någon annan forskningshuvudman, för att undersöka och utvärdera effekterna av detta försök

Yttrande

I dag finns det främst internationell forskning gällande senarelagd skolstart och vilka effekter det kan leda till. Det saknas svenska vetenskapliga utvärderingar av hur senarelagd skolstart påverkar lärandet.

Två svenska forskningsprojekt har det senaste året påbörjats. Ett av projekten pågår vid Karolinska institutet som 2024/2025 påbörjat ett forskningsprojekt där man initialt kommer undersöka intresset från skolor att senarelägga skolstarten samt vilka hinder och möjligheter ett införande av senarelagd skolstart kan medföra. (”Ungas sömn och forskningsläget
kring senare skolstartstider”, Karolinska Institutet, 2024 09 20, hämtad 2025 06 23.)

Ett annat nystartat forskningsprojekt sker på Hälsohögskolan vid Jönköpings universitet tillsammans med Engelbrekts skolan i Borås där skolstarten på morgonen kommer skjutas upp till kl. 9.00 för elever i årskurs 8 och 9. Forskarna kommer undersöka hur den senare skolstarten påverkar sömn, psykisk hälsa och kognitiva funktioner hos eleverna. (”Sömnforskare utvärderar senare skolstart”, Hälsohögskolan, Jönköpings universitet, 2024 06 08, hämtad 2025 06 23.)

Senarelagt skolstart för enstaka eller flera gymnasieskolor i Umeå kommun skulle leda till behov av ekonomiska resurser då förändringar i skolors start- och stopptider påverkar schemaläggning, bussar och skolskjutsar. Redan idag har skolor olika start- och sluttider för att för att skapa så kostnadseffektiva och samordnade scheman som möjligt för att få plats med alla elever samt för samordning av skolskjutsar.

Med hänsyn till att det i nuläget pågår forskning i Sverige inom området senarelagd skolstart föreslår gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att motionen ska avslås och att vi bör invänta svensk evidens.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion (V) - Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen

Beredningsansvarig

Cathrin Backman Löfgren, utbildningsstrateg

Yrkanden

Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Moderaterna och Liberalerna för bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Vänsterpartiet för bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen mot bifall till motionen, och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Reservation Karl Modig (V):

Tjänsteskrivelsens och nämndmajoritetens argument framstår inte som övertygande – jämförda med de avsevärda hälso- och studiefördelar som ett genomförande av motionen skulle kunna leda till på sikt. Därför anser jag fortfarande att nämnden bör rekommendera kommunfullmäktige att ge bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se märk ämnesraden med: KS-2025/00423

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2025-04-16

Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen

Många tonåringar sover för lite. Det finns olika skäl till det, men en viktig faktor är att kroppens dygnsrytm delvis ser annorlunda ut för tonåringar än för vuxna. Det finns alltså biologiska faktorer som gör att tonåringar har en senarelagd sömnfas, och som bidrar till att man under puberteten är mindre trött på kvällen och behöver sova längre på morgonen.

Sömnbrist kan leda till en rad negativa effekter, både på kort och på lång sikt: försämrad koncentrations- och inlärningsförmåga, nedsatt minne, humörsvängningar, ökad skolfrånvaro, sämre skolprestationer, sämre självkänsla och ökad risk för depression och ångest.

En senarelagd skolstart på morgonen kan ta hänsyn till tonåringars förskjutna dygnsrytm och ge bättre förutsättningar för att få tillräckligt med sömn. Vetenskapliga studier av senarelagd skolstart pekar på att detta verkar kunna bidra till såväl ökad sovtid som bättre sömnkvalitet. Redan kortare förskjutningar av skolstarten, från en halvtimme senarelagd starttid, kan ha positiva effekter.

Förutom ökad och förbättrad sömn har man i forskning sett positiva effekter på bland annat skolnärvaro, koncentrationsförmåga, skolresultat, studiero i klassrummet, förekomst av depression, minskat koffeinintag och vissa psykosociala utfall. I förhållande till andra insatser för att exempelvis förbättra skolresultat och öka närvaro är senarelagd starttid en mycket kostnadseffektiv åtgärd – som dessutom kan fungera skyddande mot psykisk ohälsa.

Vänsterpartiet yrkar:

> Att Umeå kommun utreder former och tillskapar förutsättningar för en tidsbegränsad försöksperiod med senarelagd tid för skolstart på morgonen för elever på kommunalt högstadium och gymnasieskola där det finns intresse.
>
> Att Umeå kommun undersöker möjligheterna till ett samarbete med Umeå universitet, eller någon annan forskningshuvudman, för att undersöka och utvärdera effekterna av detta försök.

Liv Zetterberg
Tobias Holmbom
Daniell Anderson
Vänsterpartiet

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-12-02

§ 225

Diarienr: KS-2025/00423

Motion 16/2025: Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen; Liv Zetterberg (V), Tobias Holmbom (V) och Daniell Anderson (V)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med för- och grundskolenämndens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttranden.

Reservation
Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet har anmält motionen ”Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen” och yrkar att

- Umeå kommun utreder former och tillskapar förutsättningar för en tidsbegränsad försöksperiod med senarelagd tid för skolstart på morgonen för elever på kommunalt högstadium och gymnasieskola där det finns intresse.
- Umeå kommun undersöker möjligheterna till ett samarbete med Umeå universitet, eller någon annan forskningshuvudman, för att undersöka och utvärdera effekterna av detta försök.

Skolnämnderna har yttrat sig och föreslår att kommunfullmäktige ska avslå motionen. Nämnderna hänvisar i sina yttranden till att det i nuläget pågår forskning i Sverige inom området senarelagd skolstart och att Umeå kommun bör invänta svensk evidens.

Beslutsunderlag

Motion 16/2025

För- och grundskolenämndens yttrande
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Moa Brydsten (S) och **Anders Ågren (M)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Bore Sköld (V) och **Mattias Larsson (C)** – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Anders Ågren (M) och Moa Brydsten (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen).

Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag att avslå motionen.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionärerna, FGN, GVN

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-12-02

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-25

§ 357

Diarienr: KS-2025/00423

Motion 16/2025: Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen; Liv Zetterberg (V), Tobias Holmbom (V) och Daniell Anderson (V)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med för- och grundskolenämndens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttranden.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet har anmält motionen ”Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen” och yrkar att

- Umeå kommun utreder former och tillskapar förutsättningar för en tidsbegränsad försöksperiod med senarelagd tid för skolstart på morgonen för elever på kommunalt högstadium och gymnasieskola där det finns intresse.
- Umeå kommun undersöker möjligheterna till ett samarbete med Umeå universitet, eller någon annan forskningshuvudman, för att undersöka och utvärdera effekterna av detta försök.

Skolnämnderna har yttrat sig och föreslår att kommunfullmäktige ska avslå motionen. Nämnderna hänvisar i sina yttranden till att det i nuläget pågår forskning i Sverige inom området senarelagd skolstart och att Umeå kommun bör invänta svensk evidens.

Beslutsunderlag

Motion 16/2025

För- och grundskolenämndens yttrande
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Moa Brydsten (S) och **Anders Ågren (M)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Bore Sköld (V) och **Mattias Larsson (C)** – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionärerna, FGN, GVN

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-10-22

Kommunstyrelsens
planeringsutskott

Diarienr: KS-2025/00954

Detaljplan för Kökstäppan 1 med flera

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att anta detaljplanen för fastigheten Kökstäppan 1 m.fl. enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Syfte
Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och bostäder som är anpassade till rådande stadsbild. Syftet är också att skapa förutsättningar för friyta för lek och utevistelse som följer Boverkets allmänna råd om friyta samt rekommendation om friytans minsta storlek. Ett annat syfte är att bevara de naturvärden som förekommer inom planområdet och att säkerställa ytor för dagvattenhantering. Dessutom syftar detaljplanen till att skapa förutsättningar för återvinning och parkering.

Ärendebeskrivning
Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering den 30 november 2022.

Planområdet är beläget i Tomtebo. Detaljplanen bekräftar användningen skola för fastigheterna Kökstäppan 1 och Kålmasken 1. De båda fastigheternas storlek är tänkt att utökas genom att delar av angränsande naturmark inom fastigheten Tomtebo 2:1 tas i anspråk för ändamålet. Detta behöver göras för att säkerställa nödvändig friyta för förskola med sex avdelningar.

Fastigheten Kålmasken 1 är bebyggd med en förskola med sex avdelningar vars friyta bedöms vara för liten för den andel barn som förskolan är dimensionerad för. Genom att ianspråkta naturmark norr och väster om fastigheten tillförs cirka 1 200 m^2 vilket innebär att friytan per barn efter planens genomförande blir minst 40 m^2 och att den totala sammanhängande friytan blir minst 3 000 m^2.

Fastigheten Kökstäppan 1 är obebyggd och där planeras det för en förskola med sex avdelningar. Även här är fastigheten för liten i förhållande till den

planerade bebyggelsen då friytan inte blir tillräckligt stor. Genom att ianspråkta naturmark sydväst om fastigheten tillförs cirka 1 200 m^2 vilket innebär att friytan per barn blir minst 40 m^2 och att den totala sammanhängande friytan blir minst 3 000 m^2 efter planens genomförande. Lillberget är viktigt för allmänhetens tillgång till natur och har dessutom höga naturvärden vilket har medfört att utökningen av skolområdet har placerats för att minimera intrång i naturmark med höga värden.

Inom fastigheten Kålmasken 1 bekräftas användningen bostäder. Byggrätten för bostäder är densamma som för skola, vilket kan generera cirka 30 bostäder.

Detaljplanen bekräftar även användningen återvinning inom fastigheten Nyttoväxten 2 och användningen utökas till att även omfatta parkering, för att möjliggöra en mer flexibel användning.

Detaljplanen handläggs med utökat förfarande då planförslaget inte överensstämmer med kommunens översiktsplan i sin helhet.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Samrådsmöte hölls den 17 september 2024.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bland annat att Swedavia anser att högsta medgivna höjd över nollplan för samtliga objekt inom planområdet bör regleras. Av yttrande betecknat som ”Yttrande 1” framgår det bland annat att den som skrivit yttrandet anser att Förskolan Kålmaskens placering ger störningar, skuggig utegård mot norr, går emot Boverkets riktlinjer och stämmer inte heller med Umeå kommuns råd i funktionsprogram. I samma yttrande står det också att Umeå kommun behöver införa solstudier hela året om och det ges även förslag till alternativ placering, utformning och användning.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen, utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet, att förnyad granskning inte behöver ske.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att detaljplanen handläggs med utökat förfarande. Detaljplanen handläggs med utökat förfarande eftersom planförslaget inte överensstämmer med översiktsplanen i sin helhet. I det nu aktuella

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00954

planförslaget innebär utökningen av fastigheten Kålmasken 1 ett avsteg från översiktsplanens användningsavgränsning, där mark som är utpekad för rekreation tas i anspråk för att möjliggöra för ytterligare kvartersmark. Syftet med det här avsteget är att skapa förutsättningar för en förskola med sex avdelningar, vilket kräver en större tomtstorlek än vad som möjliggörs i gällande detaljplan. Det här avsteget bedöms inte motverka översiktsplanens intentioner och intrånget bedöms inte heller påverka någon bevarandevärd naturmark eller något område för rekreation.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-10-28
Byggnadsnämndens beslut om godkännande 2025-20-22, BN § 226

Antagandehandlingar

- Plankarta daterad oktober 2025
- Planbeskrivning daterad oktober 2025

Övriga handlingar

- Granskningsutlåtande daterat oktober 2025
- Samrådsredogörelse daterad juni 2025

Beredningsansvariga

Henrik Axelsson, planarkitekt
Johanna Söderholm, planchef

Föredragande

Henrik Axelsson, planarkitekt

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till
detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till

- Sökanden
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen

UMEÅ KOMMUN

Granskningsutlåtande

Diarienummer: BN-2022/00198
Datum: 2025-10-02
Handläggare: Henrik Axelsson

Detaljplan för fastigheten
Kökstäppan 1 m.fl
inom Tomtebo i Umeå kommun, Västerbottens län

Ett förslag till detaljplan för fastigheten Kökstäppan 1 m.fl har upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och bostäder som är anpassade till rådande stadsbild. Syftet är också att skapa förutsättningar för friyta för lek och utevistelse som följer Boverkets allmänna råd om friyta samt rekommendation om friytans minsta storlek. Ett annat syfte är att bevara de naturvärden som förekommer inom planområdet och att säkerställa ytor för dagvattenhantering. Dessutom syftar detaljplanen till att skapa förutsättningar för återvinning och parkering.

Samråd och granskning

Detaljplanen handläggs med utökat planförfarande och har varit föremål för samråd från den 4 september till den 26 september 2024 samt för granskning från och med den 17 juni till och med den 11 juli 2025. Samrådskrets, statliga och kommunala instanser, föreningar m.fl. har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Nedan redovisas de inkomna synpunkterna. Vissa yttranden har sammanfattats, men kan begäras ut i sin helhet.

LÄNSSTYRELSEN VÄSTERBOTTEN

Beskrivning av ärendet

Detaljplanen har överlämnats till Länsstyrelsen för granskning i enlighet med 5 kap. 20 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Detaljplanen handläggs med utökat förfarande.

Syftet med detaljplanen

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och bostäder som är anpassade till rådande stadsbild. Syftet är också att skapa förutsättningar för friyta för lek och utevistelse som följer Boverkets allmänna råd om friyta samt rekommendation om friytans minsta storlek. Ett annat syfte är att bevara de naturvärden som förekommer inom planområdet och att säkerställa ytor för dagvattenhantering. Dessutom syftar detaljplanen till att skapa förutsättningar för återvinning och parkering.

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen

Umeå kommun
Postadress: 901 84 Umeå
Besöksadress: Skolgatan 31A
Telefon: 090-16 10 00 (växel)
Webbplats: www.umea.se/kommun

Detaljplanering
Telefon: 090-16 64 90
Mejladress: detaljplanering@umea.se
Webbplats: www.umea.se/detaljplanering

Detaljplanen överensstämmer inte med översiktsplanen och handläggning sker därmed med utökat planförfarande. Avvikelsen beskrivs och motiveras på ett tillräckligt sätt.

Länsstyrelsens synpunkter – prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inget att tillägga i fråga om hur planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer, med hänsyn till prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

LANTMÄTERIMYNDIGHETEN I UMEÅ KOMMUN

Lantmäterimyndigheten har ingen erinran på granskningshandlingarna för Detaljplan för Kökstäppan 1 m.fl., BN-2022/00198.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

SWEDAVIA

Swedavia har granskat nuvarande planförslag och önskar att framföra följande:

Swedavia anser att högsta medgivna höjd över nollplan för samtliga objekt inom planområdet bör regleras.

Flygplatsens hinderytor på platsen medger en höjd upp till 52,4 m ö.h. Planen medger en maximal nockhöjd om 11 m och med nuvarande markläge överstiger detta inte flygplatsens hinderytor. Vid höjning av marknivån eller vid uppförande av uppstickande byggnadsdelar riskerar dock flygplatsens hinderytor att genomträngas. Därför bör hinderfriheten säkerställas genom att nya bestämmelser införs.

Utöver ovan har Swedavia inga övriga synpunkter i denna granskning.

Kommentar

En planbestämmelse med lydelsen: ”Högsta totalhöjd är 52.4 meter över angivet nollplan.” har lagts till inom hela planområdet, med motiveringen att säkerställa att tillkommande bebyggelse inte överskrider Umeå flygplats horisontella hindersyta.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Nämndens synpunkter i samrådet har beaktats på ett tillfredsställande sätt inför granskningsskedet.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

TEKNISKA NÄMNDEN/GATOR OCH PARKER

Trafik och gata har inga synpunkter.

Park och natur har ett medskick från park: Viktigt att det gröna släppet mot Nydalasjön, vid Kv Kålmasken återställs ordentligt för att kunna uppfylla sin funktion som grön korridor/grönt stråk. Viktigt också att i anläggningsskede skydda befintlig naturmark/markvegetation och träd som ska sparas ordentligt. Gäller där avverkning inte redan skett främst Kv Kökstäppan, mot omkringliggande naturmark/skog.

Kommentar

Dessa frågor hanteras inte inom ramen för arbetet med detaljplaner, de hanteras i senare skeden.

UMEÅREGIONENS BRANDFÖRSVAR

Umeåregionens brandförsvar har följande synpunkter på planförslaget.

Tillgänglighet – Insatstid
Eftersom insatstiden överstiger 10 minuter till detta område är utrymning med hjälp av räddningstjänsten inte något alternativ.

Tillgång till brandvatten/brandvattenförsörjning
För att säkerställa möjligheterna att genomföra en effektiv släckinsats i händelse av brand behöver markbrandposter som ger en kapacitet på 600 l/min vid brandplats säkerställas. Om närmaste brandpost är 390 meter från fastighet behöver brandpost kunna leverera minst 900-1000 l/min. Detta är värt att uppmärksamma i planprocessen, så att de blir kända för sökanden i ett tidigt skede. Vad baseras bedömningen på kapaciteten på i dagsläget?

I detaljplanen beskrivs även att brandposterna har tillräcklig kapacitet för släckvatten. *Släckvatten* är det kontaminerade vatten som avrinner efter en släckning. Brandposter levererar *brandvatten*.

Notering avseende skydd mot brandspridning mellan byggnader
Ur brandskyddssynpunkt ska det vara minst 8 meter mellan byggnader för att inte krav på brandteknisk avskiljning ska föreligga. Detta är värt att uppmärksamma i planprocessen, så att de blir kända för sökanden i ett tidigt skede.

Kommentar

Informationen under rubriken Tillgång till brandvatten/brandvattenförsörjning har lagts in i planbeskrivningen, men är inte något som hanteras inom ramen för arbetet med detaljplanen.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

UMEÅ ENERGI

Umeå Energi har inget att erinra avseende fjärrvärme-, fjärrkyla-, el- eller bredbandsledningar.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

VAKIN, VATTEN OCH AVLOPP

Vakin VA har inga synpunkter på aktuellt planförslag.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

VAKIN, AVFALL & ÅTERVINNING, HUSHÅLLSAVFALL

Transportväg för sop- och slambil

Säkerställ att finns ett tillräckligt stort utrymme för sopbilens uppställningsplats och svängradie vid återvinningstationen. Detta gäller även vid soprum.

För hämtning av kommunalt avfall eller avfall under kommunalt ansvar måste transportvägar, mått och anvisningar enligt gällande NOA efterlevas.

Transportvägen ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer, om parkering förekommer måste vägen vara bredare. Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare, dock minst 3,5 meter bred. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på vägens bredd eller den fria höjden. Snövallar får inte inkräkta på transportvägens bredd och transportvägen ska vara halkbekämpad vintertid. Längs hela transportvägen, fram till hämtningsfordonets uppställningsplats, ska det vara fri höjd på minst 4,7 meter. Genomfart eller tömning ska av säkerhetsskäl inte ske utanför entréer eller lekplatser. Vid transport, tömning och eventuell vändning ska det vara fri sikt och god framkomlighet.

Genomfart eller vändmöjlighet för sop- och slambil ska finnas. Vändplan ska ha en diameter på minst 18 meter. Alternativ till detta kan vara en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en T-vändning. Backning ska undvikas på platser och i områden där barn och äldre kan förväntas

befinna sig, exempelvis daghem, skolor, förskolor, servicehem och liknande.

Dragväg

Om hämtningspersonalen drar eller skjuter tunnan från uppställningsplatsen fram till sopbilen ställer detta krav på jämna hårdgjorda ytor utan kanter som snöröjs och halkbekämpas vintertid. Det får inte finnas trottoarkanter, trösklar eller andra ojämnheter som kan påverka avfallshämtarnas arbetsmiljö.

Fettavskiljare

Tömning av fettavskiljare ska ske så ofta att fett inte tillåts följa med avloppsvattnet ut i spillvattennätet, dock minst två gånger per år enligt Umeå kommuns avfallsföreskrifter. Tömning av fettavskiljare görs av Vakin. Vid tömningen av fettavskiljaren ska slangdragningen inte överstiga 10 m ur arbetsmiljösynpunkt för chauffören.

Insamling av förpackningsavfall

Från och med den 1 januari 2024 ska verksamheter lämna sitt utsorterade förpackningsavfall till ett insamlingssystem för verksamheters förpackningsavfall. Du som verksamhetsutövare kan anlita valfri transportör, som har tillstånd att transportera avfall, för att hämta förpackningsavfall som uppstår i din verksamhet och låta köra detta till någon av mottagningsplatserna eller till de marknadsdrivna systemen. Vakin kommer att hämta förpackningar från hushåll från och med 1 januari 2027. De fraktioner som avses utöver mat- och restavfall är pappersförpackningar, plastförpackningar, metallförpackningar, glas, färgat och ofärgat och returpapper.

Kommentar

Ett av syftena med detaljplanen är att skapa förutsättningar för återvinning. Inom fastigheten Nyttoväxten 2 bekräftar detaljplanen befintlig användning återvinning [**E_1**], vilket innebär att detaljplanen inte bedöms medföra någon förändring av förutsättningarna avseende återvinning.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

YTTRANDE 1

Tidigare yttrande, som finns i Samrådsredogörelse kvarstår. Detta utvecklas i nedan yttrande bl a efter svar i juni från Umeå kommun, Samhällsförvaltningen, ang. utomhusytor, som utökas för att klara Boverkets råd.

Förskolan Kålmasken har en placering med byggnaden i söder, nära P-hus, intill gata/trafik och flervånings-bostadshus. Detta ger störningar och skuggig utegård mot norr och går emot Boverkets riktlinjer samt stämmer inte heller med Umeå kommuns råd i funktionsprogram.

Det bekräftas i svar från Utbildningsförvaltningen när man inte kunde yttra sig då Fastighet ej haft någon på utbildningssidan vid möte där läget fastslogs. F ö hade då en flytt från första läge i sydvästra hörnet till sydöstra gjorts, där båda gick emot funktionsprogramråd om läge.

Yttrandet innehåller ett utdrag ur, och hänvisning till, e-brevväxling med Umeå kommun. Enligt yttrandet står här under Lokalklimat: ”placera byggnader i norr”. Under ”Förskolans utformning” anges att ”solstudier genomförts”…”solen skiner”…uppfylla ”krav” om solljus. Men inga solstudier finns för vinterhalvåret, 15/9–15/3, då solen står som lägst, skuggorna är längst och då solljuset behövs som mest och bäst!
Så Umeå kommun behöver införa solstudier hela året om (och görs ibland för bostadshus).

Yttrandet innehåller också bilder, ritningar, situationsplan med vy Nydalasjön/skog, olika sydläge förskola, skuggor och alt ”flex”-förskola, 8 avd. Förskolan Kålmasken i ritning med EN entré/plan, emot råd i funktionsprogram, vilka ej utvärderats mot ritning. Montage av ”Atrium-idé” i ”soligt” läge/byggnad i norr + 8 avd i 2 plan (2 mer).

”Två fastigheter om ca 6 500 m² per fastighet”. Med idag oklart förskolebehov blir ny förskola med fler avd., flexibel utformning och följer råd – mer ekonomisk. Och naturnära läget attraktivare för barn – även för frilufts/sommarförskola. Sedan kan Kålmasken kan göras om för olika samhällsbehov, ”äldrehus”, smålägenheter, etc!

Delvis utegård i norr i förskola på Kökstäppan 1 passar bättre i flytt 90 grader och med 4 avd i 1 plan, även flexibel modell i ”Atriumidé”, kan nuvarande uteplatsbehov klaras…

Kommentar

Förskolans utformning har ännu inte detaljprojekterats och byggnadens placering är inte fastställd. Plankartan låser ingen utformning utan lämnar gestaltningen öppen, förutsatt att kraven på tillräcklig friyta kan tillgodoses. Det finns en placeringsbestämmelse [**p**] som reglerar att huvudbyggnad ska placeras med fasadens långsida mot gata eller torg, högst 1,0 meter från fastighetsgräns, i syfte att säkerställa en stadsmässig karaktär och anpassning till omgivningen.

Skuggstudie för fastigheten Kökstäppan 1 omfattar vårdagjämning 20 mars, högsommar 20 juli samt höstdagjämning 23 september. Dessa tidpunkter har valts för att illustrera de tidpunkter som föreslagen bebyggelse

påverkar omkringliggande bebyggelse mest, samt tidpunkter då även annan befintlig bebyggelse skuggar.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

Ändringar efter granskning

Planhandlingarna ändras på följande punkter:

Plankartan

- En planbestämmelse med lydelsen: ”Högsta totalhöjd är 52.4 meter över angivet nollplan.” läggs till.
- Redaktionella ändringar.

Planbeskrivningen

- En planbestämmelse med lydelsen: ”Högsta totalhöjd är 52.4 meter över angivet nollplan.” läggs till och motiveras med att säkerställa att tillkommande bebyggelse inte överskrider Umeå flygplats horisontella hindersyta.
- Avsnittet om brandsäkerhet uppdateras med information om markbrandposter.
- Redaktionella ändringar.

SAMMANFATTNING

Byggnadsnämnden föreslås godkänna detaljplanen och lämna över den till kommunfullmäktige för antagande.

Kvarstående synpunkter

Nedan listas berörda och sakägare med kvarstående synpunkter vilka ges underrättelse med besvärshänvisning.

Privatpersoner benämns [YTTRANDE 1, osv]. En förteckning över vilka som har lämnat in synpunkter hanteras av Umeå kommun, detta med hänsyn till GDPR.

Kvarstående synpunkter från samrådsskedet

- YTTRANDE 1

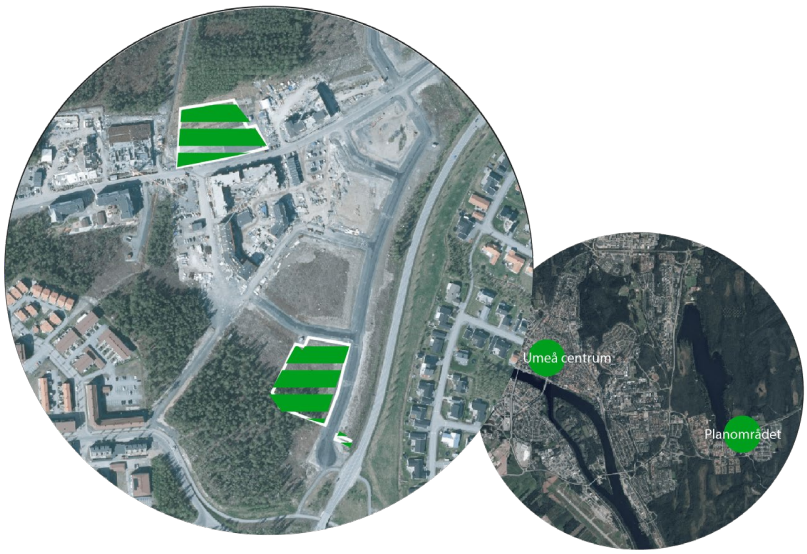
Kvarstående synpunkter från granskningsskedet

- YTTRANDE 1

Detaljplanering, Umeå kommun, oktober 2025

Detaljplan för fastigheten Kökstäppan 1 m.fl.

inom Tomtebo i Umeå kommun, Västerbottens län

Planbeskrivning – antagandehandling

Oktober, 2025

Diarienummer: BN-2022/00198

Gällande lagstiftning:	**Planbesked:**	**Antagen:**	**Laga kraft:**	**Aktnummer:**
PBL 2010:900 BFS 2020:5 BFS 2020:6 BFS 2020:8	BN § 134 2022-05-18			

Innehållsförteckning

Detaljplaneprocessen 3
Planens syfte 4
Beskrivning av detaljplanen 4
Motiv till detaljplanens regleringar 7
Förhållningssätt till tidigare ställningstaganden 9
Ställningstaganden enligt miljöbalken 13
Planeringsförutsättningar 19
Förändringar och konsekvenser 26
Mark- och vattenanvändning 26
Stads- och landskapsbild 27
Naturmiljö 27
Social miljö 29
Sol- och skuggförhållanden 30
Trafik 31
Geotekniska förhållanden 32
Teknisk försörjning 33
Hälsa och säkerhet 33
Genomförandefrågor 37
Organisatoriska frågor 37
Ekonomiska frågor 37
Lovplikt 38
Fastighetsrättsliga frågor 38
Tekniska frågor 39
Upplysningar 40
Samrådskrets 40
Medverkande 41
Källor 42

Detaljplaneprocessen

Om detaljplaner

En detaljplan reglerar hur mark och vatten får användas och hur bebyggelse och byggnadsverk får se ut. Detaljplanen reglerar rättigheter och skyldigheter. Plankartan är bindande vid prövning av exempelvis bygglov. Planbeskrivningen beskriver detaljplanens syfte och hur plankartan ska tolkas.

Under arbetet med detaljplanen tar kommunen ställning till hur marken får användas, utifrån en avvägning av allmänna och enskilda intressen. En detaljplan kan handläggas med standardförfarande, begränsat standardförfarande, utökat förfarande eller samordnat förfarande. Detaljplaneprocessen för utökat förfarande beskrivs nedan.

Kungörelse

Vid utökat förfarande ska kommunen inför samrådet kungöra förslaget till detaljplan. Kungörelsen ska göras i en ortstidning och anslås på kommunens digitala anslagstavla.

Samråd

Samråd av planförslaget sker med länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, kända sakägare och andra berörda. Syftet med samrådet är att samla in information och synpunkter, förankra förslaget och få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt. De skriftliga synpunkter som inkommit under samrådstiden redovisas och bemöts i en samrådsredogörelse. Därefter justeras förslaget utifrån inkomna synpunkter. Samrådstiden är minst tre veckor.

Granskning

Planförslaget ska därefter tillgängliggöras för granskning i minst tre veckor. Om detaljplanen antas medföra betydande miljöpåverkan gäller minst 30 dagar granskningstid tillsammans med miljökonsekvensbeskrivning. Granskningen är ytterligare ett tillfälle att lämna synpunkter på planförslaget.

Antagande

Detaljplanen antas genom ett politiskt beslut av kommunfullmäktige.

Laga kraft

Om detaljplanen inte överklagas får beslutet att anta detaljplanen laga kraft, vilket innebär att detaljplanen får rättsverkan. Därefter kan genomförandet av detaljplanen påbörjas.

Planens syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och bostäder som är anpassade till rådande stadsbild. Syftet är också att skapa förutsättningar för friyta för lek och utevistelse som följer Boverkets allmänna råd om friyta samt rekommendation om friytans minsta storlek. Ett annat syfte är att bevara de naturvärden som förekommer inom planområdet och att säkerställa ytor för dagvattenhantering. Dessutom syftar detaljplanen till att skapa förutsättningar för återvinning och parkering.

Beskrivning av detaljplanen

Plandata

Planområdet ligger i Tomtebo, cirka 6 km från Rådhustorget, se figur 1.

Stadsdel: Tomtebo.

Planområdets area: cirka 12 900 m^2.

Avstånd till Rådhustorget: cirka 6 km.

Markägoförhållanden: kommunal ägo.

Figur 1: Ortofoto över planområdet i förhållande till Rådhustorget.

Planens huvuddrag

Detaljplanen bekräftar användningen skola där fastigheterna Kökstäppan 1 och Kålmasken 1 utökas, genom att ta i anspråk delar av angränsande naturmark inom fastigheten Tomtebo 2:1, för att säkerställa nödvändig friyta för förskola med sex avdelningar. Även annan typ av verksamhet eller funktioner som inryms inom användningen skola kan bedömas lämpliga. Byggrätten för huvudbyggnad regleras till 900 m^2 byggnadsarea och får uppföras i två våningar med en nockhöjd på 11 meter. Tillhörande komplementbyggnader kan uppföras till en byggnadsarea om 150 m^2 med en nockhöjd på 3,5 meter.

Fastigheten Kålmasken 1 är bebyggd med en förskola med sex avdelningar vars friyta bedöms vara för liten för den andel barn som förskolan är dimensionerad för. Genom att ianspråkta naturmark norr och väster om fastigheten tillförs cirka 1 200 m^2 vilket innebär att friytan per barn efter planens genomförande blir minst 40 m^2 och att den totala sammanhängande friytan blir minst 3 000 m^2.

Fastigheten Kökstäppan 1 är obebyggd och där planeras det för en förskola med sex avdelningar. Även här är fastigheten för liten i förhållande till den planerade bebyggelsen då friytan inte blir tillräckligt stor. Genom att ianspråkta naturmark sydväst om fastigheten tillförs cirka 1 200 m^2 vilket innebär att friytan per barn blir minst 40 m^2 och att den totala sammanhängande friytan blir minst 3 000 m^2 efter planens genomförande. Lillberget är viktigt för allmänhetens tillgång till natur och har dessutom höga naturvärden vilket har medfört att utökningen av skolområdet har placerats för att minimera intrång i naturmark med höga värden.

Inom fastigheten Kålmasken 1 bekräftas användningen bostäder. Byggrätten för bostäder är densamma som för skola, vilket kan generera cirka 30 bostäder.

Detaljplanen bekräftar även användningen återvinning inom fastigheten Nyttoväxten 2 och användningen utökas till att även omfatta parkering, för att möjliggöra en mer flexibel användning. Byggnaden får uppföras med en byggnadshöjd på 7,5 meter för att anpassas till intilliggande byggrätt inom fastigheten Nyttoväxten 1.

Högsta totalhöjd inom planområdet är 52,4 meter över nollplanet, för att säkerställa att tillkommande bebyggelse inte överträder Umeå flygplats horisontella hindersyta.

Detaljplanen handläggs med utökat förfarande då planförslaget inte överensstämmer med översiktsplanen i sin helhet. Planförslaget bedöms vara förenligt med Länsstyrelsen Västerbottens granskningsyttrande över översiktsplanen. I planarbetet har en behovsbedömning tagits fram med slutsatsen att planen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan, varför en miljökonsekvensbeskrivning inte har upprättats.

Allmän platsmark

Befintlig allmän platsmark inom planområdet utgörs av användningarna natur och natur, våtmark. Naturmarken avses tas i anspråk till förmån för användningsområde skola och bostäder. Planförslaget reglerar således ingen allmän platsmark. I anslutning till planområdet finns allmän platsmark i form av gata, torg och natur.

Kvartersmark

Befintlig kvartersmark inom planområdet är avsedd för skola och bostäder samt återvinning. Detaljplanen reglerar kvartersmark i form av användningen skola, bostäder, återvinning och parkering.

Vattenområde

Planen berörs inte av något vattenområde.

Genomförandetid

Genomförandetiden är fem år från den dag då planen får laga kraft.

En detaljplan får enligt 4 kap. 39 § plan- och bygglagen (2010:900) inte ersättas, ändras eller upphävas före genomförandetidens utgång om någon fastighetsägare som berörs motsätter sig det. Undantag kan göras om det behövs en ny detaljplan på grund av nya förhållanden av stor allmän vikt som inte har kunnat förutses vid den ursprungliga planläggningen. Undantag kan även ges för införande av bestämmelser om fastighetsindelning eller vissa rättigheter (exempelvis servitut). Om planen ersätts, ändras eller upphävs under genomförandetiden kan berörda fastighetsägare ha rätt till ersättning av kommunen.

Under genomförandetiden har fastighetsägare en garanterad byggrätt i enlighet med detaljplanen. Efter genomförandetidens utgång kan kommunen ändra eller upphäva detaljplanen utan att fastighetsägare får någon ersättning för byggrätt som inte kan utnyttjas. I övrigt ligger detaljplanen fast och fortsätter gälla till dess att den ersätts, ändras eller upphävs.

Den gällande detaljplanen har pågående genomförandetid, men bedöms kunna upphävas och ersättas i de delar som planförslaget omfattar. Detta då det inte påverkar någon berörd fastighetsägare negativt och då det finns ett behov av att utöka fastigheternas storlek för att skapa förutsättningar för friyta för förskola med sex stycken avdelningar.

Planförfarande

Detaljplanen handläggs med utökat förfarande eftersom förslaget till detaljplan inte överensstämmer med översiktsplanen i sin helhet. Mer ingående information finns under avsnittet *Översiktsplan, fördjupningar och tematiska tillägg.*

Planhandlingar

- Plankarta.
- Planbeskrivning.

Underlag

- Undersökning av betydande miljöpåverkan, december 2022.
- Samrådsredogörelse, juni 2025.
- Granskningsutlåtande, oktober 2025.
- Grundkarta, april 2025.
- Fastighetsförteckning, april 2025.

Motiv till detaljplanens regleringar

Kvartersmark

Nedan redogörs motiven till regleringen av kvartersmark i aktuell detaljplan.

Användningsbestämmelser för kvartersmark

B - Bostäder

Motiv: Område avsatt för bostäder med syfte att möjliggöra för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet, med stöd av 2 kap. 3 § 5 plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

E_1 - Återvinning

Motiv: Område avsatt för återvinning med syfte att möjliggöra för avfallshantering, med stöd av 2 kap. 5 § 3 PBL.

P - Parkering

Motiv: Område avsatt för parkering med syftet att möjliggöra för en förlängning av det parkeringshus som är möjligt att uppföra inom fastigheten Nyttoväxten 1, med stöd av 2 kap. 5 § 3 PBL.

S - Skola

Motiv: Område avsatt för skola. Syftet är att möjliggöra för skolverksamhet inom området. I användningen ingår till exempel förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, högskola, universitet och övrig vuxenutbildning. Även idrottshall, matsal, bibliotek, personalkontor, skolgård och parkering som hör till skolverksamheten ingår. Regleras för att möjliggöra för den här typen av samhällsservice, med stöd av 2 kap. 5 § 3 PBL.

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark

Höjd på byggnadsverk

h_1 - Högsta nockhöjd på huvudbyggnad är 11,0 meter.

Motiv: Högsta nockhöjd på huvudbyggnad är 11,0 meter med syfte att skolbyggnaden inte ska dominera stadsbilden och för att säkerställa en gårdsmiljö med goda ljusförhållanden. Regleras med hänsyn till stadsbilden, med stöd av 2 kap. 6 § 1 plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

h_2 - Högsta nockhöjd på komplementbyggnad är 3,5 meter.

Motiv: Högsta nockhöjd på komplementbyggnad är 3,5 meter med syfte att säkerställa att komplementbyggnader inte blir dominerande i stadsbilden och för att säkerställa en gårdsmiljö med goda ljusförhållanden. Regleras med hänsyn till stadsbilden, med stöd av 2 kap. 6 § 1 PBL.

h_3 - Högsta byggnadshöjd är 7,5 meter.

Motiv: Högsta byggnadshöjd är 7,5 meter med syfte att anpassa höjden till intilliggande byggrätt för parkering inom fastigheten Nyttoväxten 1. Regleras med hänsyn till stadsbilden, med stöd av 2 kap. 6 § 1 PBL, och för att främja en ändamålsenlig struktur, med stöd av 2 kap. 3 § 1 PBL.

Högsta totalhöjd är 52,4 meter över nollplanet.

Motiv: Högsta totalhöjd är 52,4 meter över nollplanet med syfte att säkerställa att tillkommande bebyggelse inte överskrider Umeå flygplats horisontella hindersyta. Regleras med hänsyn till behovet av en god trafikmiljö, med stöd av 2 kap. 6 § 6 PBL.

Markens anordnande och vegetation

n_1 - Träd får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk.

Motiv: Regleras för att inte påverka Lillbergets naturvärden mer än marginellt. I syfte att främja en långsiktigt god hushållning med mark och goda miljöförhållanden i övrigt, med stöd av 2 kap. 3 § 3 PBL.

n_2 - Endast parkering för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga samt parkering för hämta/lämna får anordnas.

Motiv: Endast parkering för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga samt parkering för hämta/lämna får anordnas inom kvartersmark för skola, med syfte att begränsa antalet parkeringsplatser till förmån för friyta. Regleras för att främja en ändamålsenlig struktur, med stöd av 2 kap. 3 § 1 PBL, och med hänsyn till behovet av att det inom områden med sammanhållen bebyggelse finns lämpliga platser för lek och annan utevistelse, med stöd av 2 kap. 7 § 4 PBL.

Placering

p - Huvudbyggnad ska placeras med fasadens långsida mot gata eller torg, högst 1,0 meter från fastighetsgräns.

Motiv: Huvudbyggnad ska placeras med fasadens långsida mot gata och torg, högst 1,0 meter från fastighetsgräns. Syftet är att säkerställa en stadsmässig karaktär och anpassning till omgivningen. Regleras med hänsyn till stadsbilden, med stöd av 2 kap. 6 § 1 PBL.

Utförande

b - Minst 50 % av marken ska vara genomsläpplig.

Motiv: Minst 50 % av marken ska vara genomsläpplig med syftet att säkerställa yta för dagvattenhantering i enlighet med tidigare utförd dagvattenutredning. Regleras för att främja en långsiktigt god hushållning med mark och vatten, med stöd av 2 kap. 3 § 3 PBL.

Utnyttjandegrad

e_1 - Största byggnadsarea är 900 kvadratmeter för huvudbyggnad.

Motiv: Största byggnadsarea är 900 m^2 för huvudbyggnad. Syftet är att reglera skalan på tillkommande bebyggelse för att skapa förutsättningar för friyta för lek och utevistelse som följer Boverkets allmänna råd om friyta samt rekommendation om friytans minsta storlek. Regleras med hänsyn till behovet av att det inom områden med sammanhållen bebyggelse finns lämpliga platser för lek och annan utevistelse, med stöd av 2 kap. 7 § 4 PBL.

e_2 - Största byggnadsarea är 150 kvadratmeter för komplementbyggnader.

Motiv: Största byggnadsarea är 150 m^2 för komplementbyggnad. Syftet är att reglera skalan på tillkommande bebyggelse för att skapa förutsättningar för friyta för lek och utevistelse som följer Boverkets allmänna råd om friyta samt rekommendation om friytans minsta storlek. Regleras med hänsyn till behovet av att det inom områden med sammanhållen bebyggelse finns lämpliga platser för lek och annan utevistelse, med stöd av 2 kap. 7 § 4 PBL.

Ändrad lovplikt

a - Marklov krävs även för fällning av träd.

Motiv: Marklov krävs även för fällning av träd. Syftet är att inte påverka Lillbergets naturvärden mer än marginellt. Regleras för att främja en långsiktigt god hushållning med mark och goda miljöförhållanden i övrigt, med stöd av 2 kap. 3 § 3 PBL.

Förhållningssätt till tidigare ställningstaganden

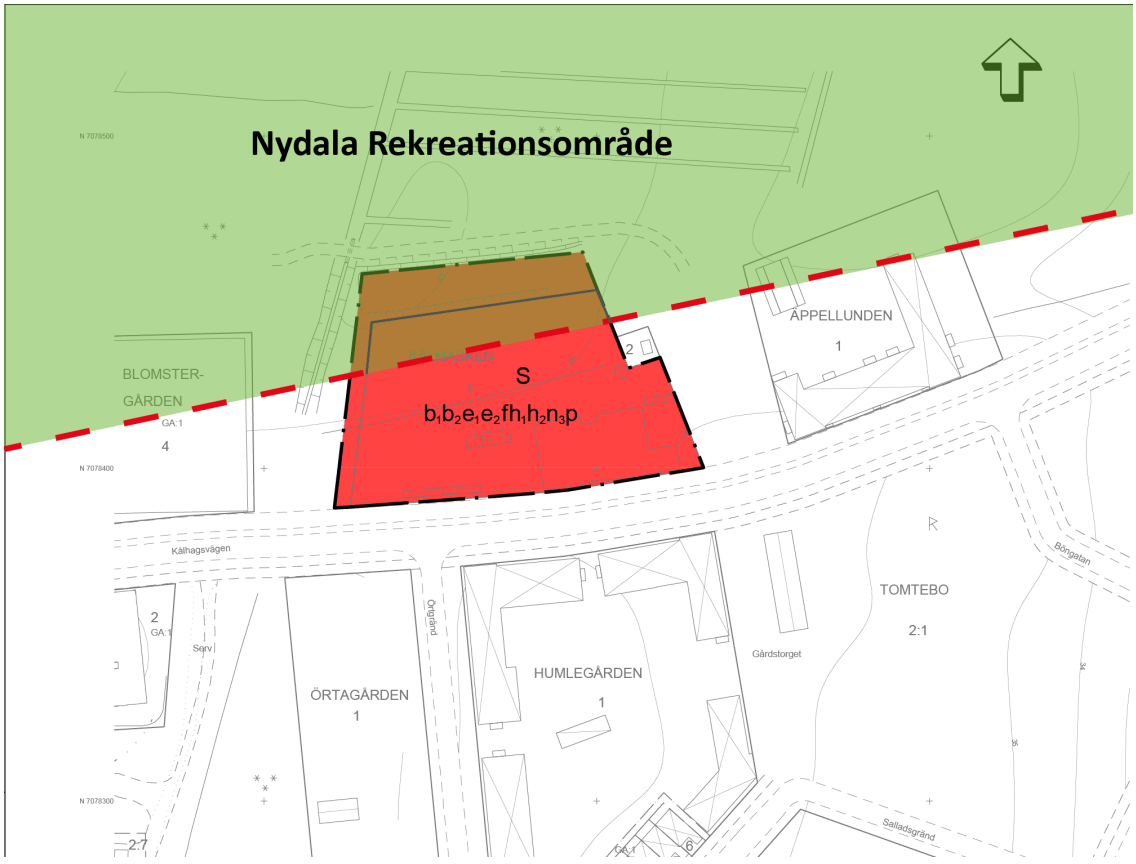
Kommunala ställningstaganden

Översiktsplan, fördjupningar och tematiska tillägg

Planområdet omfattas av gällande översiktsplan Fördjupning för Umeå (Umeå kommun. *Fördjupning för Umeå.* Antagen av Kommunfullmäktige år 2011. Aktualitetsförklarad år 2018) och Fördjupning för Nydala (Umeå kommun. *Fördjupning för Nydala.* Antagen av

Kommunfullmäktige år 2012). Den fördjupade översiktsplanen för Nydala (Umeå kommun, 2012) gäller överordnat den fördjupade översiktsplanen för Umeå (Umeå kommun, 2018). I fördjupningen för Umeå (Umeå kommun, 2018) behandlas strategier för Umeås framtida tillväxt, till exempel bebyggelseutveckling, infrastruktur och grönstruktur, på en övergripande nivå.

Planområdet är till stora delar utpekat som bebyggelseområde i fördjupningen för Nydala (Umeå kommun, 2012). Den nu gällande detaljplanen innebar avsteg från översiktsplanens användningsavgränsning. Syftet med avsteget var att skapa förutsättningar för en lämplig struktur och bebyggelsemiljö som lever upp till översiktsplanens riktlinjer i Fördjupning för Nydala (Umeå kommun, 2012). Avsteget innebar att mark som är utpekat för rekreation tas i anspråk för bebyggelse. I det nu aktuella planförslaget innebär utökningen av fastigheten Kålmasken 1 ytterligare ett avsteg från översiktsplanens användningsavgränsning, där mark som är utpekad för rekreation tas i anspråk för att möjliggöra för ytterligare kvartersmark, se figur 2. Syftet med det här avsteget är att skapa förutsättningar för en förskola med sex avdelningar, vilket kräver en större tomtstorlek än vad som möjliggörs i gällande detaljplan. Det här avsteget bedöms inte motverka översiktsplanens intentioner och intrånget bedöms inte heller påverka någon bevarandevärd naturmark eller något område för rekreation.

Figur 2: Utökningen av fastigheten Kålmasken 1 och förhållandet till Fördjupning för Nydala. Med röd linje illustreras fördjupningens gränser för Nydalas rekreationsområde och grå heldragen linje visar tidigare avsteg.

Detaljplaner

Planområdet omfattas av detaljplan för fastigheten Tomtebo 1:1 och del av Tomtebo 2:1 (2480K-P2019/23), lagakraftvunnen år 2019, som omges av flertalet andra detaljplaner samt icke planlagd mark, se Figur 3. Genomförandetiden är 10 år.

Detaljplanen anger att fastigheten Kökstäppan 1 får bebyggas med skola med en högsta byggnadshöjd av 12 meter. Fastigheten Kålmasken 1 får bebyggas med skola eller bostäder med en högsta byggnadshöjd av 15 meter. Byggnad ska placeras med fasadens långsida mot gata och torg, högst 1,0 meter från fastighetsgräns och byggnadens huvudfasad ska placeras i fond mot gata. Minst 50 % av cykelparkering anordnas väderskyddat. Utrymme för underhåll/reparation av cykel ska iordningsställas vid uppförande av bostäder, gäller ej gruppbostad. Det råder inget parkeringsförbud vid uppförande av skola och planbeskrivningen anger att besöksparkering får anordnas på skolans mark. Fastigheten Nyttoväxten 2 är avsedd för återvinning.

Figur 3: Gällande detaljplan i grönt område och aktuella plangränser visas med vit linje.

Planbesked

Planbesked är ett kommunalt beslut som lämnas för att formellt meddela om kommunen tänker inleda eller inte inleda planläggning. Planbeskedet är inte bindande och kan inte överklagas. Kommunen kan också inleda planläggning utan att planbesked lämnats.

Byggnadsnämnden beslutade 2022-05-18 §134 att inleda planläggning för fastigheterna Kökstäppan 1, Kålmasken 1 och del av Tomtebo 2:1.

Undersökning av miljöpåverkan

När en detaljplan upprättas eller ändras ska kommunen ta ställning till om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Planförslaget ska genomgå en undersökning enligt sjätte kapitlet i miljöbalken (1998:808) och 5 § miljöbedömningsförordningen (2017:966), där omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan ska identifieras. Om undersökningen resulterar i att en betydande miljöpåverkan kan antas ska planförslaget utredas i en miljökonsekvensbeskrivning, MKB. En MKB ska redovisa kommunens bedömning av den påverkan på miljön som planens genomförande kan få. Det som framkommer i en MKB ska integreras i planarbetet och handlingen ska samrådas i samband med planprocessen.

Enligt kommunens bedömning kan detaljplanens genomförande inte antas innebära en betydande miljöpåverkan, varför ingen MKB har upprättats.

Behovsbedömningen grundas på bifogad genomgång av planens miljöpåverkan. Genomgången visar ingen anledning att anta att det finns risk för betydande miljöpåverkan. Vid sammanvägning av faktorer med risk för inverkan bedöms inverkan inte heller vara jämförbar med betydande miljöpåverkan.

- Det finns inte anledning att anta att planen medför påverkan på riksintresse.
- Det finns inte anledning att anta att planen medför betydande påverkan på Natura 2000-område.
- Det finns inte anledning att anta att planen medför att miljökvalitetsnorm kommer att överskridas.
- Det finns inte anledning att anta att planen äventyrar eller hindrar uppfyllande av kvalitetskraven för någon vattenförekomst.

Länsstyrelsen Västerbotten har tagit del av beslutet och delar kommunens bedömning att planen inte innebär någon betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning kring viktiga aspekter att belysa i planarbetet framöver samt vikten av barns tillgång till friyta för varierande lek och utevistelse.

Beslutet fattades den 3 december 2022 och fanns offentliggjort på kommunens anslagstavla från den 16 december 2022 till den 6 januari 2023.

Kommunala beslut i övrigt av betydelse för detaljplanen

- Kollektivtrafikprogram (Kollektivtrafikprogram för Umeå kommun. Beslutat av kommunfullmäktige 2021-10-25). År 2025 ska 65 procent av Umeåbornas resor ske genom kollektivtrafik, cykel eller till fots. Kollektivtrafikprogrammet pekar ut riktning och åtgärder för tillgänglig och förbättrad kollektivtrafik i takt med att Umeå kommun växer.

- Cykeltrafikprogram (Cykeltrafikprogram för Umeå. Beslutat av kommunfullmäktige 2018-06-18.) Programmets mål är att öka andelen resor som görs med cykel samt att trafiksäkerheten för cyklister ska förbättras.
- Anvisningar för avfallshantering och återvinning (Anvisningar för avfallshantering och återvinning. Utfärdad november 2023. Vatten och Avfallskompetens i Norr AB). Råd och anvisningar vid ny- och ombyggnad av plats för avfallshämtning av alla avfallsslag som uppkommer i hushållen. Dessa säkerställer att avfallshanteringen ska kunna hanteras med framkomlighet för hämtningsfordon och hämtningspersonal.
- Parkeringsnorm (Parkeringsnorm för Umeå kommun. Godkänd av byggnadsnämnden 2017-12-13. Antagen av kommunfullmäktige 2018-03-26. Reviderad av byggnadsnämnden 2024-05-22). Genom parkeringsnorm anger kommunen det lägsta antal parkeringsplatser som ska tillföras fastigheten vid ny- och tillbyggnad av bostäder, verksamheter samt vid ändrad användning. Parkeringsbehovet ska tillgodoses på ett hållbart och godtagbart sätt samt bidra till att främja minskat bilanvändande. Hur parkeringsbehovet ska lösas redovisas vid ansökan om bygglov, där den vid tidpunkten gällande parkeringsnormen tillämpas.
- Dagvattenprogram (Dagvattenprogram för Umeå. Beslutat av kommunfullmäktige 2022-01-31). Programmet slår fast hur dagvattnet ska hanteras i takt med kommunens fortsatta tillväxt, utan att medborgare och omgivande miljö ska påverkas negativt.

Ställningstaganden enligt miljöbalken

Hushållningsbestämmelser

När kommunen arbetar med att ta fram en ny detaljplan ska hushållningsbestämmelserna i tredje och fjärde kapitlen i miljöbalken (1998:808) tillämpas. Enligt miljöbalkens tredje kapitel ska mark- och vattenområden användas för det ändamål för vilka de är mest lämpade, utifrån deras nuvarande användning eller potentiella framtida användning. Företräde ska ges åt sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning. Mark- och vattenanvändningarna som skyddas av tredje kapitlet i miljöbalken utgör både bevarandeintressen och mark eller vatten som är lämpliga för en viss typ av exploatering. I den paragraf som berör naturvård, kulturmiljö och friluftsliv finns ett tillägg om att skydda fysisk miljö i övrigt. Detta tillägg syftar på att planeringen ska hushålla även med den bebyggda miljön och landskapsbilden.

Användningsområden som skyddas av hushållningsbestämmelserna är

- mark- och vattenområden som anses vara särskilt ekologiskt känsliga.
- mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse på grund av deras naturvärden, kulturvärden eller för friluftslivet. Även behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter ska beaktas.

Vissa av ovan nämnda mark- och vattenanvändningar utgör även riksintressen och ska skyddas särskilt.

Inom planområdet finns inga mark- eller vattenområden som anses vara särskilt ekologiskt känsliga, men markområdet bedöms vara en sådan miljö i övrigt som har betydelse på grund av dess naturvärde, det rörliga friluftslivet och det faktum att det är ett sammanhängande grönområde i tätort.

Grönstrukturen i området är bland annat planerad utifrån ett säkerställande av grönt stråk mellan Lillberget och Nydalasjön samt för att säkra och förstärka de gröna kopplingar som finns till omgivande natur- och rekreationsområden.

Norr om befintlig och planerad bebyggelse finns blandade naturmiljöer med varierande naturvärden bestående av igenväxande åkermark, löv- och barrskog. Inom naturmarken planeras ett upplyst gångstråk för att öka allmänhetens tillgång till naturen.

Lillberget, som ligger sydväst i området, består av gammal naturskogsliknande barrskog och bedöms inneha höga naturvärden till följd av att dess struktur främjar biologisk mångfald. Lillberget är också ett utflyktsmål och används som fritidsskog för närområdet. På berget planeras ett nytt utflyktsmål i form av en upplyst pulkabacke.

Detaljplanen innebär att en mindre del av grönområdet på Lillberget omvandlas till kvartersmark för skola. Lillberget är viktigt för allmänhetens tillgång till natur och har dessutom höga naturvärden vilket har medfört att utökningen av skolområdet har placerats så att intrånget i naturmark med höga värden minimeras.

Detaljplanen innebär även att en del av naturområdet i norr ianspråktas för skola samt bostäder. Även där säkerställs allmänhetens tillgång till naturområde då de gröna passagerna kvarstår.

Riksintressen

Planområdet omfattas av riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken (1998:808) i form av Umeå flygplats influensområde med hänsyn till flyghinder. Detta innebär att hänsyn behöver tas för säker in- och utflygningszon.

För detaljplaner innebär det att höga anläggningar såsom vindkraftverk, master, torn och andra byggnader (även ventilationshuvar, master, hisstoppar på byggnader etc.) kan behöva regleras med en högsta totalhöjd inom flygplatsens horisontella hinderyta.

Flygplatsens hinderytor på platsen medger en höjd upp till 52,4 meter över nollplanet. Detaljplanen reglerar att högsta nockhöjd på huvudbyggnad är 11,0 meter. Med nuvarande markläge överskrider detta inte flygplatsens horisontella hinderytor. Vid höjning av marknivån eller vid uppförande av uppstickande byggnadsdelar riskerar dock flygplatsens horisontella hinderytor att överskridas. Med anledning av detta regleras den högsta totalhöjden inom planområdet till 52,4 meter över nollplanet.

Om det under byggnation krävs att hinderytan överskrids när byggkranar ställs upp ska byggherren, innan byggstart, kontakta flygplatsens flygsäkerhetskoordinator för samordning.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer, MKN, är ett juridiskt bindande styrmedel vars syfte är att komma till rätta med miljöpåverkan från mer diffusa utsläppskällor såsom trafik och jordbruk. En MKN kan anges som en halt eller ett värde (högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten) men kan även beskrivas i ord. Normen ska avspegla den lägst godtagbara miljökvaliteten eller det önskade miljötillståndet, men tar vanligtvis sikte på hur mänsklig verksamhet ska utformas. Ett genomförande av en detaljplan får inte medföra att en norm överträds.

MKN kan ses som styrmedel för att på sikt nå miljökvalitetsmålen. Det finns idag MKN för olika föroreningar i utomhusluften (2010:477), för olika parametrar i vattenförekomster (2004:660), för olika parametrar i havsmiljön (2010:1341), för olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (2001:554) samt för omgivningsbuller (2004:675).

Miljökvalitetsnormer för utomhusluft

Miljökvalitetsnormerna, MKN, för utomhusluft syftar till att skydda människors hälsa och miljön genom att ange föroreningsnivåer som inte får överskridas (gränsvärden) och nivåer som inte bör överstigas (riktvärden) och dessa regleras i luftkvalitetsförordningen (2010:477).

Det finns svenska MKN för den högsta tillåtna halten i utomhusluft av kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, fina partiklar (PM10 och PM2,5), bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly.

Luftkvalitetsproblem i svenska städer i relation till normer är främst kopplat till trafiken och då i form av kvävedioxid (NO_2) och partiklar (PM10).

I delar av centrala Umeå överskrids gränsvärdena för luftföroreningar (kvävedioxid). Kommunen arbetar därför med ett åtgärdsprogram för att uppfylla normen, med syftet att uppfylla miljökvalitetsnormen som anger lägsta godtagbara miljökvalitet.

Tillkommande trafik i och med detaljplanens genomförande bedöms inte innebära betydande luftutsläpp som leder till att MKN riskerar att överskridas.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Vattenmyndigheterna har det övergripande ansvaret att se till att EU:s ramdirektiv för vatten (vattendirektivet) genomförs i Sverige. Grundvatten, sjöar, vattendrag och kustvatten har delats in i vattenförekomster för vilka bedömning har skett när det gäller vilken ekologisk, kemisk eller kvantitativ status som vattnet har och vilka krav som ställs för att kunna upprätthålla och förbättra denna status.

Bottenvikens vattendistrikt

Bottenvikens vattendistrikt är Sveriges nordligaste vattendistrikt och omfattar hela Norrbottens län samt större delen av Västerbottens län. Länsstyrelsen i Norrbottens län har

utsetts till vattenmyndighet i distriktet. Vattendistriktet beslutade i december 2016 om (nya) miljökvalitetsnormer MKN, åtgärdsprogram och förvaltningsplan för åren 2016–2021. Beslutade MKN innebär kortfattat att alla ytvattenförekomster ska uppnå eller behålla hög eller god ekologisk status och god kemisk ytvattenstatus samt att alla grundvattenförekomster ska uppnå eller behålla god kvantitativ status och god kemisk grundvattenstatus (om inte undantag har meddelats). Yt- och grundvattenstatusen får generellt inte försämras.

Inget av distriktets vatten uppnår god kemisk status till följd av storskalig och långväga spridning av kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE, används bland annat som flamskyddsmedel), vilka sprids till miljön via läckage från varor, avfallsupplag med mera. Bortsett från dessa är det ett femtiotal vattendrag, sjöar och kustvatten som inte uppnår god kemisk status på grund av påverkan från olika tungmetaller och tributyltenn (TBT).

Vattenkvaliteten är överlag god inom distriktet, men vissa utmaningar finns att särskilt ta hänsyn till i samband med samhällsutvecklingen:

- Fysiska förändringar, exempelvis utvinning av energi, vägar, ökad produktionen inom jord- och skogsbruk som påverkar vattnen negativt. Fysisk påverkan är den vanligaste orsaken till att god ekologisk status inte nås i distriktet.
- Bearbetning, schaktning och dikning av sulfidjordar som gör att sulfidmineralen oxiderar i kontakt med syre. Vid oxidering av sulfidmineral sänks markens surhetsvärde pH, vilket medför att metaller utlakas och kan spridas till vattendrag.
- Storskalig påverkan från areella näringar, exempelvis genom gödsling, utdikning, ökad solinstrålning vid avverkning samt effekter från körskador i marken.
- Läckage av metaller från avslutad och pågående gruvverksamhet.
- Vattentäkter som saknar vattenskyddsområde eller där föreskrifter och skyddsområdets avgränsningar behöver revideras. I Bottenvikens vattendistrikt är det bara drygt 10 % av de allmänna vattentäkterna som har fullgott skydd.

Nuvarande status för berörda vattenförekomster

Ett genomförande av en detaljplan får inte medföra att statusen försämras för någon av kvalitetsfaktorerna (ekologisk och kemisk).

Detaljplaneområdet avvattnas mot Tavlefjärden via Tomtebobäcken och Holmsjöbäcken.

Planområdet är beläget ungefär fyra kilometer uppströms Tomtebobäckens sammanflöde med vattenförekomsten Holmsjöbäcken. Efter det är det en kilometer kvar av Holmsjöbäcken innan Tavlefjärden. Tomtebobäcken rinner till största delen genom skogsmark, med inslag av våtmark. Den nedersta tredjedelen utgörs däremot av jordbruksmark och här är bäckmiljön påverkad av uträtning för jordbruksändamål. I anslutning till stadsdelen Tomtebo rinner bäcken genom den anlagda Sagotjärnen.

I den dagvattenutredning som sedan tidigare finns för området (WSP, 2017) finns några fördröjande åtgärder beskrivna. Det finns också information om förändringar av läge för trumma under vägen, tillagda ytor för dagvattenhantering i norra delen av den nu gällande

detaljplanens planområde, en redovisning av rinnvägar och att dagvattnet leds om norr om den nu gällande detaljplanens planområde innan det fortsätter ner mot Sagotjärnen. Enligt den komplettering av dagvattenutredningen som gjordes 2017 föreslås ett antal fördröjnings- och reningsåtgärder, såsom gröna tak, svackdiken, torra dammar, växt- och regnbäddar, genomsläppliga ytor, skelettjordar, stenkistor och nedsänkta stråk. Enligt det ursprungliga dagvattenutredningsdokumentet föreslås en kombination av några av dessa olika åtgärder, som tillsammans har kapacitet att fördröja ner till en nivå så att dagvattenflödet ut till Sagotjärnen inte ökar jämfört med nuläget.

Kommunen bedömer, med dessa föreslagna åtgärder och med reglering genom planbestämmelse, att minst 50 % av marken ska vara genomsläpplig [**b**], att genomförandet av detaljplanen inte kommer medföra att statusen försämras för någon av kvalitetsfaktorerna (ekologisk eller kemisk) för vattenförekomsterna nedströms planområdet (Holmsjöbäcken och Tavlefjärden).

Detaljplanen innebär en utökning av fastighetstorleken för de två fastigheterna Kökstäppan 1 och Kålmasken 1 genom att ta naturmark i anspråk. Totalt möjliggörs att fastigheterna kan ökas med 2 400 m^2 för att uppnå två fastigheter på cirka 6 500 m^2 styck. Den största delen av denna tillkommande yta utgörs av gårdsmiljö och lekytor för barn. På grund av att det rör sig om en begränsad yta naturmark som övergår till kvartersmark i form av skolgård eller friyta bedöms inte föroreningar och näringsbelastningen öka nämnvärt i dagvattnet. Reningskapacitet på sträckan mellan planområdet och vattenförekomsten Holmsjöbäcken bedöms dessutom vara så hög att den utan problem klarar eventuella tillkommande föroreningar som planförslaget medför. Delavrinningsområdet uppströms Holmsjöbäcken utgörs av 887 hektar. Sammantaget innebär planförslaget att 0,38 hektar naturmark omvandlas till kvartersmark. Detta motsvarar mindre än en halv promille av delavrinningsområdet.

Nuvarande status och miljökvalitetsnormer, MKN, för berörda vattenförekomster redovisas i tabell nedan. (www.viss.lansstyrelsen.se, hämtad: 2024-03-28**).** Informationen är hämtad från Vatteninformationssystem i Sverige, VISS. VISS är en databas som utvecklats av vattenmyndigheterna och länsstyrelserna i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten. VISS innehåller information om Sveriges större sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten.

Inom och i anslutning till detaljplaneområdet finns Tomtebobäcken (NW708463-172518) som är ett övrigt vatten registrerat i VISS.

Vattenförekomst	EU-CD	Ekologisk Nuläge	Kemisk Nuläge	MKN Ekologisk status/mål	MKN Kemisk status/mål	Miljöproblem
Ytvattenförekomst (vattendrag) Holmsjöbäcken	SE708216-172556	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027	God kemisk ytvattenstatus	Belastning av näringsämnen till följd av urban utbredning, jordbruk, skogsbruk. Morfologiska förändringar och kontinuitet. Läckage av metaller p.g.a. markavvattning av sura sulfatjordar.
Ytvattenförekomst (kustvatten) Tavlefjärden	SE637640-204160	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2039	God kemisk ytvattenstatus 2027 med undantag av kvicksilver/ kvicksilverföreningar och bromerad difenyleter.	Belastning av näringsämnen till följd av urban markanvändning, enskilda avlopp, jord- och skogsbruk. Bristande konnektivitet genom dammar/ barriärer. Avvattning och uträtning av vattendrag för jord- och skogsbruksändamål.

Miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten

Umeälvens mynning (30 km) är en utpekad vattenförekomst med fisk- eller musselvatten enligt Naturvårdsverkets förteckning (NFS 2002:6).

Vattenförekomsten bedöms inte beröras av detaljplanens genomförande.

Miljökvalitetsnormer för omgivningsbuller

Miljökvalitetsnormer för buller bygger på ett EG-direktiv för buller som infördes i svensk lagstiftning i förordning om omgivningsbuller (2004:675). Enligt förordningen ska omgivningsbuller kartläggas och åtgärdsprogram upprättas för vägar och järnvägar inom kommuner med fler än 100 000 invånare eller från vägar med en trafiktäthet på mer än tre miljoner fordon per år. Därtill ska strategiska bullerkartor tas fram som visar bullersituationen under det närmast föregående kalenderåret. Med förordningen infördes även en miljökvalitetsnorm, MKN, för buller. Målet är att sträva efter att omgivningsbuller inte medför skadliga effekter på människors hälsa.

Kommunen och myndigheter ansvarar för att MKN följs, men det fråntar inte verksamhetsutövare att genom sin egenkontroll sträva efter att begränsa bullerstörningar. Som en del i arbetet med att uppnå MKN för buller har Umeå kommun antagit ett åtgärdsprogram mot buller för år 2019–2023 som innefattar buller från vägtrafik, järnvägstrafik, flygtrafik och viss industriell verksamhet. Ett nytt åtgärdsprogram för buller är under framtagande. Syftet med åtgärdsprogrammet är att förbättra ljudmiljön och minska antalet boende som är exponerade för buller genom att vidta åtgärder som leder till att ljudmiljön förbättras. Syftet är också att vidareutveckla former för ett strukturerat och kontinuerligt arbete med ljud- och bullerfrågor i kommunen.

Trafikverket ansvarar för statliga vägar och broar, exempelvis dimensionering, hastighetsbegränsning, skick, slitage och bullerskyddsåtgärder på och längs statliga vägar. Trafikverket ska, på samma sätt som kommunen enligt kraven i förordning om omgivningsbuller (2004:675), kartlägga omgivningsbuller från vissa vägar. Kommunen för en kontinuerlig dialog med Trafikverket i dessa frågor.

För mer information, se rubrik *Hälsa och säkerhet – Buller*.

Planeringsförutsättningar

Under respektive rubrik i detta avsnitt beskrivs förutsättningarna på platsen.

Mark- och vattenområden

Fastigheten Kökstäppan 1 är obebyggd och befintlig detaljplan reglerar användningsområdet skola. Fastigheten har mindre nivåskillnader och skogen är avverkad.

Fastigheten Kålmasken 1 är bebyggd med en förskola i sex avdelningar och befintlig detaljplan reglerar användningsområdena skola och bostäder. Fastigheten har mindre nivåskillnader.

Berörda delar av fastigheten Tomtebo 2:1 består av olika typer av naturmark med varierande höjdskillnader och regleras i befintlig detaljplan som natur och natur våtmark.

Fastigheten Nyttoväxten 2 är obebyggd och befintlig detaljplan reglerar användningsområdet återvinning. Skogen är avverkad.

Stads- och landskapsbild

Planområdet ligger i stadsdelen Tomtebo inom området som benämns Tomtebo gård, som ännu inte är helt färdigbyggt, vilket innebär att området som helhet inte har en tydlig avläsbar karaktär. Gatunätet, ett flertal flerbostadshus, ett parkeringshus och en förskola är uppförda och arbetet pågår med att färdigställa torg och grönstråk. Området kommer att förtätas ytterligare med flerbostadshus, gruppboende, förskola och parkeringshus. Även inslag av centrumverksamhet kan förekomma.

Bebyggelsen inom Tomtebo gård är 3–5 våningar och ska placeras mot gata för att åstadkomma skyddade innergårdar och liv mot gatan. Kulör- och materialval regleras inte i gällande detaljplan och det finns en stor variation i de uppförda kvarteren.

Kulturmiljö

Det finns ingen utpekad kulturmiljö eller andra värdefulla byggnader inom planområdet eller i dess närhet.

Naturmiljö

Inom planområdet finns planlagd naturmark och kvartersmark. I direkt anslutning till planområdet finns naturområden med varierande naturvärden. Den gröna infrastrukturen bedöms vara viktig ur flera aspekter såsom rekreation och stadsnära besöksmål.

Lillberget, som ligger sydväst i området, består av gammal naturskogsliknande barrskog och bedöms inneha höga naturvärden till följd av att dess struktur främjar biologisk mångfald. Trädens storlek varierar men de flesta större träden har en bröstdiameter på cirka 20 cm då tillväxten begränsas av den karga hällmarken på berget. På Lillberget planeras en pulkabacke som en del i utvecklingen av naturområdet.

Norr om planområdet finns blandade naturmiljöer med varierande naturvärden bestående av igenväxande åkermark, löv- och barrskog. I direkt anslutning till planområdet planeras ett upplyst gångstråk för att öka allmänhetens tillgång till en naturnära upplevelse.

Social miljö

Rekreation och friytor

För bostäder, lokaler för fritidshem, förskola, skola eller annan jämförlig verksamhet, ska det enligt åttonde kapitlet plan- och bygglagen (2010:900) inom fastigheten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta, det vill säga utemiljöer som är lämpliga för lek och utevistelse. I friytan inräknas inte ytor avsedda för byggnader eller trafikanläggningar, exempelvis cykel- och bilparkering eller angöringsväg. Takterrasser har begränsad tillgänglighet och betraktas därför som kompletterande ytor och kan därmed bara delvis ingå i friytan. Om det inte finns tillräckliga utrymmen att ordna både friyta och parkering ska friyta anordnas i första hand.

Friytan bör kännetecknas av varierande terräng- och vegetationsförhållanden, goda sol- och skuggförhållanden, god luftkvalitet samt god ljudkvalitet. Vid placering och anordnande av friytan bör särskilt beaktas friytans tillgänglighet, säkerhet och förutsättningarna för att friytan kan användas till lek, rekreation samt fysisk och pedagogisk aktivitet för den verksamhet som friytan är avsedd för.

I enlighet med Boverkets allmänna råd om friyta (BFS 2015:1 FRI) ska den planerade utemiljön för skolverksamhet vara:

- Rymlig med varierande terräng- och vegetationsförhållanden.
- Anpassad så att den ger goda sol- och skuggförhållanden.
- I direkt anslutning till den planerade skolbyggnaden.
- Anpassad till skolans verksamhet.
- Placerad så att barn och eleverna i den planerade skolan självständigt kan ta sig mellan skolbyggnaden och utemiljön.

Förutom det allmänna rådet har Boverket även tagit fram en rapport (Boverket och Movium, *Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö*, 2015) där det rekommenderas en friyta på 40 m^2 per barn i förskolan och 30 m^2 per barn i grundskola. Rapportens rekommendation av friytans minsta storlek är 3000 m^2, oavsett antal barn. Detta beror på att en barngrupp bedöms behöva minst 3000 m^2 sammanhängande yta för att utveckla lek och socialt samspel.

Barnperspektiv

Barn och unga under 18 år utgör en femtedel av Sveriges befolkning. De har inte rösträtt, inte körkort och är beroende av vuxnas engagemang och arbete för att deras livsvillkor ska bli så bra som möjligt. Hur vi planerar, utformar och förvaltar den byggda miljön har stor betydelse för barns och ungas livsmiljöer. Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag. Det ökar behovet av fokus på arbetet med barns rättigheter i fysisk planering och stadsutveckling. Enligt barnkonventionen är barn självständiga individer och de ska ges möjlighet att medverka och få sina behov tillgodosedda i den fysiska planeringen. Att miljöer och lämpliga ytor är tillgängliga, upplevs trygga och är av god kvalitet främjar barns utveckling och är viktiga komponenter för barns uppväxt.

Fastigheten Kålmasken 1 angörs via Kålhagsvägen och fastigheten Kökstäppan 1 angörs via Lillbergsvägen. Lokalgatorna är utformade för låga hastigheter och utan genomfartstrafik vilket medför relativt låga trafikflöden. Längs gatorna finns gångbana på ena sidan och separerad gång- och cykelbana på andra sidan. Utformningen av gaturummet bidrar till en tryggare trafikmiljö för fotgängare och cyklister, inbegripet barn. För mindre barn finns det goda möjligheter att gå och cykla mellan bostaden och förskolorna i området och för större barn går det med enkelhet att cykla till grundskolan i närbeläget område.

Gårdar i området fredas från fordonstrafik då det anordnas gemensamma parkeringslösningar. I området finns det gott om gröna rekreationsmöjligheter.

Tillgänglighet, trygghet och jämställdhet

Att känna sig trygg och kunna röra sig fritt är en demokratisk rättighet för alla människor. Alla ytor ska göras tillgängliga, trygga och användbara för alla grupper av människor så långt det är möjligt, inom rimliga kostnader. Hinder för tillgänglighet kan, beroende på vem du är, finnas i allt från den fysiska miljön till platsens upplevda trygghet. Det är viktigt att identifiera aspekter som kan skada tillgängligheten för vissa för att skapa rum för så många som möjligt.

Byggnader och lokaler ska vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Nybyggda entréer ska vara tillgängliga och angöringsavstånden får inte överstiga 25 meter. Markplaneringen ska utföras så att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan nå målpunkter som entréer mm. utan hinder.

Planområdet befinner sig i ett område under utbyggnad där gatunätet är färdigt, vilket innebär att framtida exploateringar ska anpassas till gatans nivå. Området är relativt plant med mindre nivåskillnader, vilket ger förutsättningar för god tillgänglighet för människor att ta sig till och från planområdet.

Fastigheten Kökstäppan 1 är obebyggd med mindre nivåskillnader.

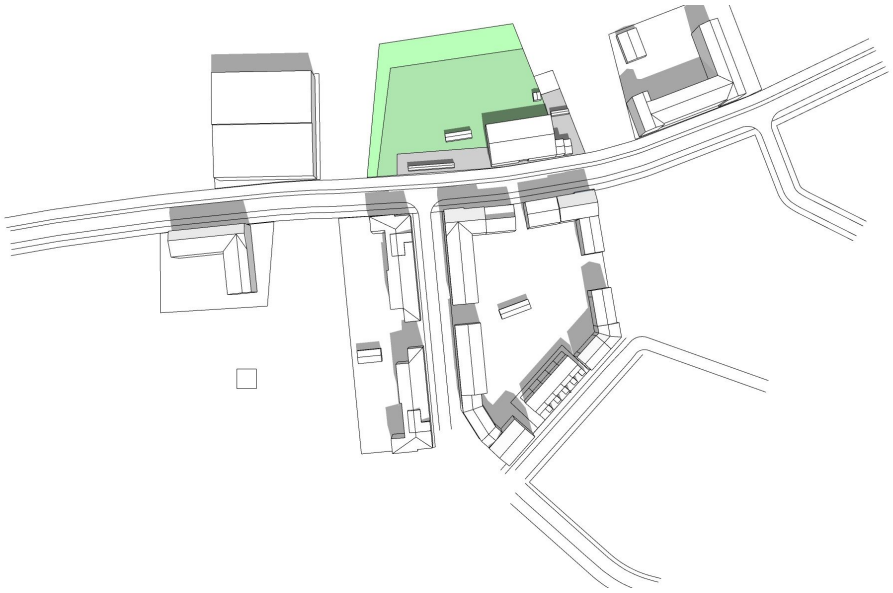
Fastigheten Kålmasken 1 är bebyggd med en förskola i sex avdelningar med en iordningsställd skolgård med mindre nivåskillnader. Skolbyggnaden är placerad i anslutning till gata.

Sol- och skuggförhållanden

Fastigheten Kökstäppan 1 är obebyggd.

Fastigheten Kålmasken 1 är bebyggd med en förskola i två våningar och mindre komplementbyggnader, se figur 4.

Ljusförhållandena inom planområdet är idag goda.

Figur 4: Kålmasken 1 vars befintliga friyta redovisas i mörkgrön och tillkommande friyta i ljusare grön. Illustrationen visar den 20 juli kl. 12:00.

Trafik

Gång- och cykeltrafik

Gatunätet i området innehåller trottoar och gång- och cykelväg (lokalnät) och ett huvudstråk för cykel som ansluter till huvudstråket som går genom Tomtebo.

Kollektivtrafik

Inom 150 respektive 360 meter nås busshållplatser som trafikeras av busslinje 75 samt stomlinjetrafik, busslinje 8. Hög turtäthet.

Motorfordonstrafik

Kålhagsvägen och Lillbergsvägen är de två huvudgatorna i området. Fastigheten Kökstäppan 1 och Nyttoväxten 2 angränsar till Lillbergsvägen och fastigheten Kålmasken 1 angränsar till Kålhagsvägen.

Parkering, angöring och avfall

Stadsdelsområdet Tomtebo gård är planerat för att minimera biltrafiken inom och genom området, med hållbara resor i fokus. Parkeringarna i stadsdelen är samlade i gemensamma parkeringshus. På skolans mark får besöksparkeringar och hämta-/lämnaparkeringar anordnas.

Fastigheten Nyttoväxten 2, vars användning är begränsad till återvinning **[E_1]**, angränsar till fastigheten Nyttoväxten 1 som är avsedd för parkering **[P]**.

Fastigheten Kökstäppan 1 är obebyggd.

Fastigheten Kålmasken 1 är bebyggd med en förskola och angöring av varutransporter sker via torget i öster. Parkering och angöring för anställda samt hämta- och lämnazon sker i närliggande parkeringsgarage inom fastigheten Blomstergården 4.

Ytor för utsortering av samtliga fraktioner av avfall som uppkommer ska finnas. Det innebär att det ska finnas plats för hushållsavfall (restavfall och matavfall), förpackningar och eventuellt verksamhetsavfall. Vakins gällande anvisningar för ny- och ombyggnationer av plats för avfallshämtning (NOA) ska följas vid bygglovsprövning.

Avfallsutrymmet ska placeras så att det är tillgängligt för avfallslämnarna och hämtningspersonal. Vägen ska vara framkomlig och sikten ska vara god. Körning på gång- och cykelväg är inte tillåten. Väghållaren är ansvarig för vägens utformning, skyltning, skötsel och framkomlighet.

Fastigheten Nyttoväxten 2 omfattas av användningen återvinning **[E_1]**.

Geotekniska förhållanden

Enligt SGU:s jordartskarta utgörs planområdet av mestadels postglacial sand, morän och berg.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Planområdet ingår i kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp. Vatten och avlopp ansluts till kommunalt nät.

Anslutningspunkt anges av huvudman.

Dagvatten

Dagvatten är regn- och smältvatten som tillfälligt avrinner på markytan. Under naturliga förhållanden infiltreras större delen av vattnet i marken, innan det når vattendrag. I takt med att staden förtätas och tidigare oexploaterade ytor hårdgörs minskar möjligheterna till naturlig infiltration i marken, vilket medför att dagvattnet avleds direkt till närliggande vattendrag. Detta ställer krav på en robust och långsiktigt hållbar dagvattenhantering.

Aktuella fastigheter omfattas inte av något krav avseende markens anordnande.

Snöhantering

Fastighetsägaren ansvarar för snöhanteringen inom den egna fastigheten.

El, värme, fiber och tele

Ny bebyggelse ansluts till befintliga nät.

Hälsa och säkerhet

Detaljplanen får inte leda till störningar som kan innebära olägenheter för människors hälsa (vilket definieras i 9 kap. 3 § miljöbalken (1998:808)). Med olägenhet för människors hälsa avses en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan ha en menlig inverkan på hälsan. Även de störningar som i första hand påverkar välbefinnandet kan vara olägenheter för människors hälsa, exempelvis buller. Bedömningen av om en störning inverkar menligt på hälsan beror på hur människor i allmänhet uppfattar situationen. För att störningen ska omfattas av miljöbalkens bestämmelse krävs att den har en viss varaktighet, antingen genom att den pågår under en sammanhängande tid eller att den återkommer, regelbundet eller oregelbundet.

Kommunen har skyldighet att betala ersättning för skador (exempelvis värdeminskning av fastigheter) som uppkommer till följd av beslut enligt plan- och bygglagen. Bedömning sker

från fall till fall enligt lag och rättspraxis. En viktig utgångspunkt för lagstiftningen är att samhället har förbehållit sig rätten att besluta om ändrad markanvändning.

Miljöfarlig verksamhet

Detaljplanen skapar inte förutsättningar för miljöfarlig verksamhet.

Transporter av farligt gods

Planområdet är inte beläget inom påverkansområde för transportled för farligt gods.

Brandsäkerhet

I Umeåregionen finns det totalt tio brandstationer. På Umeå brandstation arbetar heltidsanställda brandmän. Övriga nio är deltidsstationer som bemannas av brandmän i beredskap, bland annat i Holmsund.

Närmaste sjukhus finns i Umeå (Norrlands universitetssjukhus), cirka 3,4 km nordväst om detaljplaneområdet.

Närmaste brandpost finns 390 meter respektive 420 meter från fastigheterna i planområdet.

Buller

Enligt naturvårdverkets riktvärden för buller på skolgård från väg- och spårtrafik bör den ekvivalenta bullernivån 50 dBA underskridas på delar av gården som är avsedda för lek, vila och pedagogisk verksamhet. Vidare bör den maximala nivån 70 dBA underskridas på dessa ytor.

Förorenad mark och vatten

Enligt kommunal kartering finns det inga kända föroreningar inom planområdet.

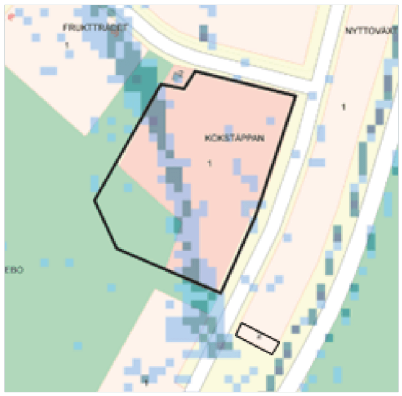
Radon

Radon är en radioaktiv gas som finns naturligt i mark och grundvatten och som, beroende på markens genomsläpplighet och husgrundens täthet, kan sippra in i huset och skapa en ohälsosam inomhusmiljö. Eftersom förhöjda radonhalter inomhus är en olägenhet för människors hälsa så finns det gränsvärden som ska följas för nybyggda bostäder.

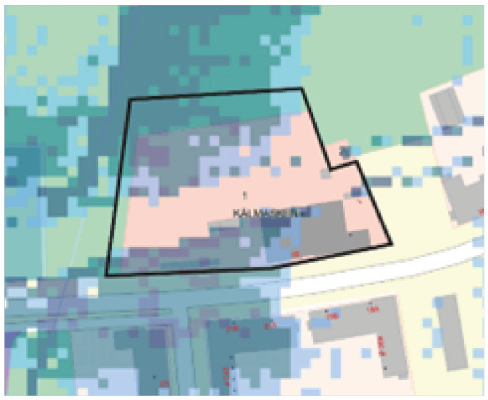
Enligt kommunal kartering utgör planområdet normalriskområde för markradon.

Risk för översvämning

Enligt kommunal skyfallskartering från 2018 finns det liten till viss risk för översvämning inom fastigheten Kökstäppan 1 och fastigheten Nyttoväxten 2, se figur 5, och fastigheten Kålmasken 1, se figur 6.

Figur 5: Fastigheterna Kökstäppan 1 och Nyttoväxten 2. Ljusblå färg motsvarar vattendjup på 0,1–0,3 meter. Mellanblå färg motsvarar vattendjup på 0,3–0,5 meter. Mörkblå färg motsvarar vattendjup på mer än 0,5 meter.

Figur 6: Fastigheten Kålmasken 1. Ljusblå färg motsvarar vattendjup på 0,1–0,3 meter. Mellanblå färg motsvarar vattendjup på 0,3–0,5 meter. Mörkblå färg motsvarar vattendjup på mer än 0,5 meter.

Risk för ras, skred och erosion

Enligt kommunal kartering finns det ingen risk för skred inom planområdet eller i dess närhet.

Förändringar och konsekvenser

Mark- och vattenanvändning

Ett av syftena med detaljplanen är att inom området befästa och skapa planmässiga förutsättningar för skola inom fastigheten Kökstäppan 1 samt skola och/eller bostäder inom Kålmasken 1. I användningen skola ingår till exempel förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, högskola, universitet och övrig vuxenutbildning. Även idrottshall, matsal, bibliotek, personalkontor, skolgård och parkering som hör till skolverksamheten ingår. Med användningen bostäder avses boenden med varaktig karaktär i form av bostäder, fritidshus och olika typer av kategoribostäder som till exempel studentbostäder, seniorbostäder eller andra typer av gruppbostäder. Även olika typer av bostadskomplement ingår i användningen.

Det innebär att delar av naturmarken i anslutning till fastigheten Kökstäppan 1 planläggs som skola **[S]** medan naturmark i anslutning till Kålmasken 1 planläggs som skola **[S]** och bostäder **[B]**. Förändringen möjliggör för förskola med sex avdelningar men även andra typer av skolor eller funktioner som inryms inom användningen skola kan bedömas lämpliga. Behovet av skola i området bedöms inte minska och väger därmed tyngre än allmänhetens tillgång till område för natur då kommunal service är en sådan funktion som behövs för att säkerställa den långsiktiga utvecklingen av en stad som växer. Byggrätten för bostäder inom fastigheten Kålmasken 1 genererar ca 30 bostäder. Under avsnittet Naturmiljö är förändringar och konsekvenser avseende ianspråktagande av naturmark beskrivet.

Syftet är även att befästa användningen återvinning **[E1]** och skapa planmässiga förutsättningar för parkering **[P]** inom fastigheten Nyttoväxten 2 för att möjliggöra en mer flexibel användning.

Stads- och landskapsbild

Detaljplanen möjliggör för skola **[S]** och bostäder **[B]** med en största byggnadsarea om 900 m^2 för huvudbyggnad **[e_1]** och tillhörande komplementbyggnader om totalt 150 m^2 byggnadsarea **[e_2]**. Syftet med dessa bestämmelser är att reglera skalan på tillkommande bebyggelse för att skapa förutsättningar för friyta för lek och utevistelse som följer Boverkets allmänna råd om friyta samt rekommendation om friytans minsta storlek. Huvudbyggnad ska placeras med fasadens långsida mot gata och torg, högst 1,0 meter från fastighetsgräns **[p]** vilket syftar till att säkerställa en stadsmässig karaktär och anpassning till omgivningen. Högsta nockhöjd för huvudbyggnad är 11 meter vilket möjliggör att fastigheterna kan bebyggas med en skolbyggnad i två våningar med trästomme. Byggs bostäder med betongstomme kan byggnaden bli upp till tre våningar. Högsta nockhöjd för komplementbyggnader är 3,5 meter. Reglering i nockhöjd syftar till att huvud- och komplementbyggnader inte ska medföra ett dominerande inslag i stadsmiljön och för att skapa en gårdsmiljö med goda ljusförhållanden.

Detaljplanen möjliggör även för återvinning **[E_1]** och parkering **[P]** där byggnaden kan uppföras med en byggnadshöjd på 7,5 meter med syfte att anpassa höjden till intilliggande byggrätt för parkering inom fastigheten Nyttoväxten 1.

Inom planområdet regleras den högsta totalhöjden till 52,4 meter över nollplanet, för att säkerställa att tillkommande bebyggelse inte överskrider Umeå flygplats horisontella hindersyta.

Naturmiljö

Detaljplanen innebär att tidigare planlagd naturmark omvandlas till kvartersmark för skola och bostäder. Lillberget är viktigt för allmänhetens tillgång till natur och har dessutom höga naturvärden vilket har medfört att utökningen av skolområdet har placerats så att intrånget i naturmark med höga värden minimeras, se Figur 7.

Byggnadsnämnden anser, i det här fallet, att trädfällning bör undvikas i så stor utsträckning som möjligt. Träd är betydelsefulla för lek, skugga och attraktivitet, så kallade ekosystemtjänster. Skogen bör så långt som möjligt vara en del av skolgården. Sommartid erbjuder skogen skugga och träden filtrerar även föroreningar, vilket ökar skolgårdens attraktivitet. För fastigheten Kökstäppan 1 innebär det att tillkommande yta förses med utökad bygglovsplikt i form av att marklov även krävs för fällning av träd **[a]**. Därtill regleras det att träd endast får fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk **[n_1]**. Syftet med bestämmelserna och den utökade bygglovsplikten är att marken fortsatt ska utgöras av skogsmark och att Lillbergets naturvärden därmed inte påverkas mer än marginellt.

Utökningen av fastigheten Kålmasken 1 har beaktat den gröna passagen, diket och det planerade upplysta gångstråket. Naturområdet direkt norr om den idag befintliga fastigheten Kålmasken 1 är avverkat och bedöms inte längre inneha några naturvärden att beakta. Det går dock att tillskapa naturvärden i form av ekosystemtjänster och på så sätt få till en stimulerande skolgård. Träd kan planteras, för att till exempel ge lekskugga, och buskar kan planteras, för att skapa exempelvis labyrinter eller bersåer att göra kojor av. För att utforma skolgårdarna kan till exempel planeringsverktyget grönytefaktor (GYF) användas. Tjänstepersoner inom Umeå kommuns avdelningar Miljö- och hälsoskydd och Gator och parker har tagit fram tabeller för grönytefaktor för skolgårdar för detta ändamål.

Figur 7: Plangränser redovisas med vit linje, gröna passager redovisas i grön linje.

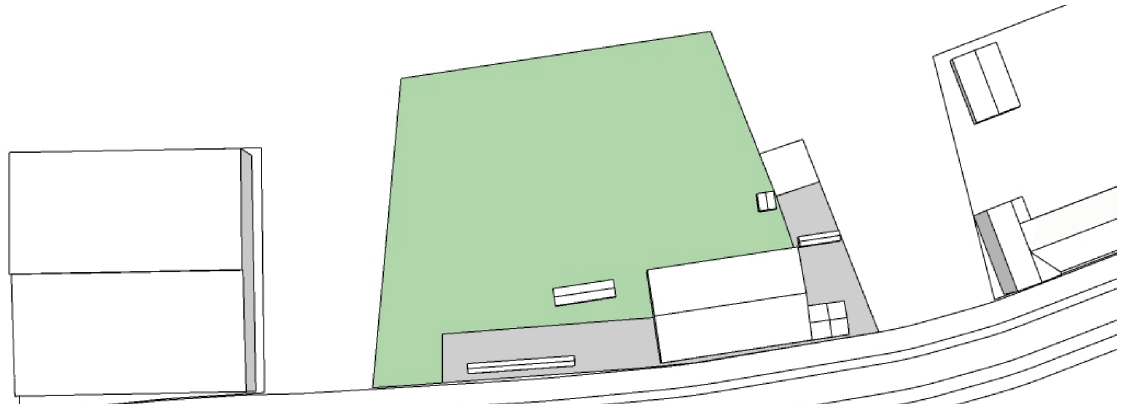
Social miljö

Rekreation och friytor

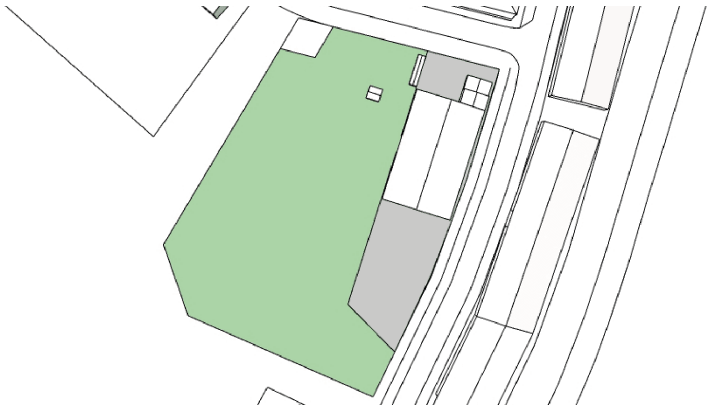
I detaljplanen har friyta för skolgården eller bostaden säkerställts med begränsning av byggrätterna genom en placeringsbestämmelse som anger att huvudbyggnad ska placeras med fasadens långsida mot gata och torg, högst 1,0 meter från fastighetsgräns **[p],** och en största byggnadsarea om 900 m^2 för huvudbyggnad **[e_1]** med tillhörande komplementbyggnader om totalt 150 m^2 byggnadsarea **[e_2]**. Dessutom tillåts endast parkering för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga samt att hämta-/lämnayta får anordnas inom kvartersmark **[n_2]**. För att friytan inte ska hårdgöras i för hög grad samt för att underlätta dagvattenhanteringen ska minst 50 % av marken vara genomsläpplig **[b]**. Figur 8 och 9 visar möjlig friyta på fastigheterna Kålmasken 1 och Kökstäppan 1.

Det innebär att detaljplanen möjliggör en friyta om minst 3000 m^2 och om det uppförs en förskola med sex avdelningar uppnås även 40 m^2 friyta per barn. Huvudbyggnadens placering möjliggör för en skyddad och bullerfri utemiljö med goda sol- och skuggförhållanden. Det totala behovet av friyta för antalet elever bestäms i bygglovet.

Detaljplanen möjliggör att det inom fastigheten anordnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse, i enlighet med 8 kap. plan- och bygglagen.

Figur 8: Möjlig friyta på fastigheten Kålmasken 1.

Figur 9: Möjlig friyta på fastigheten Kökstäppan 1.

Barnperspektiv

Barnperspektivet beaktas genom att friytor för utevistelse, lek och rekreation utökas och säkerställs med flertalet planbestämmelser inom planområdet, se avsnitten *Naturmiljö, Rekreation och friytor* samt *Parkering, angöring och avfall*.

Den utökade tomtarean bidrar till att det ges bättre möjligheter att skapa en attraktiv utemiljö där exempelvis bibehållen natur kan bidra till att främja barns utveckling.

Tillgänglighet, trygghet och jämställdhet

Fastigheten Kökstäppan 1 är obebyggd vilket innebär att tillkommande bebyggelse behöver uppfylla aktuella tillgänglighetskrav. Markytan som tillförs fastigheten är en del av Lillberget. De nivåskillnader som berget tillför kan bidra till en spännande och variationsrik skolgård. På grund av tomtens förutsättningar kommer det inte vara möjligt att utforma en fullt ut tillgänglig skolgård vilket medför att övriga delar av skolgården behöver utformas så att den blir tillgänglig och användbar för alla.

Fastigheten Kålmasken 1 är bebyggd där både skolbyggnad och skolgård bedöms vara tillgänglig och användbar i den omfattning som krävs. Markytan som tillförs fastigheten behöver anpassas till befintlig skolgård.

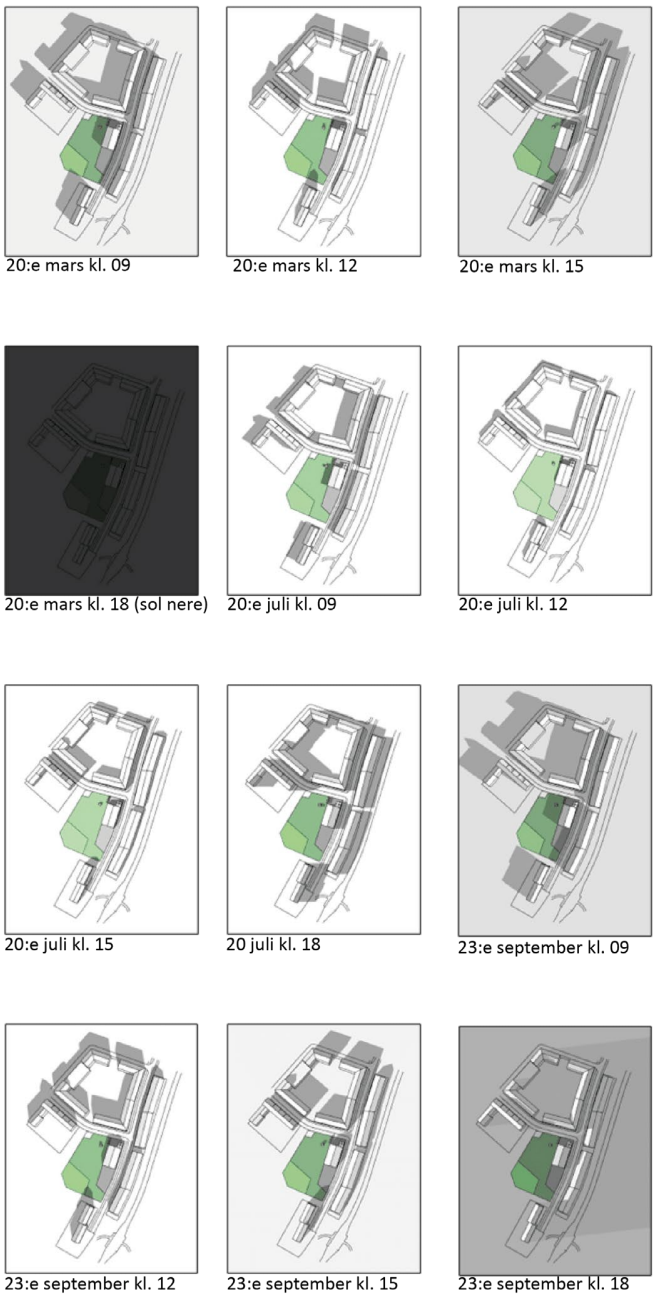
Sol- och skuggförhållanden

En skuggstudie syftar till att bedöma soltillgången för utomhusområdena inom planområdet utifrån detaljplanen. Vår- och höstdagjämning används traditionellt för bedömning av utomhusutrymmen i Sverige.

Skuggstudien för fastigheten Kökstäppan 1 har gjorts utifrån föreslagen byggrätt, se figur 10. Observera att det är den maximala byggrätten som illustreras av volymen i skuggstudien och inte den faktiska byggnaden.

Representativa tidpunkter har valts för att illustrera de tidpunkter som föreslagen bebyggelse påverkar omkringliggande bebyggelse mest samt tidpunkter då även annan befintlig bebyggelse skuggar. De tidpunkter under året som valts ut är vårdagjämning 20 mars, högsommar 20 juli samt höstdagjämning 23 september.

Ljusförhållandena inom planområdet är goda. Sammantaget är bedömningen att ljusförhållandena med maximal nyttjad detaljplan är fortsatt goda inom planområdet och inom närliggande fastigheter.

Figur 101: Skuggstudie för fastigheten Kökstäppan 1.

Trafik

Planförslaget innebär inte några förändringar av gång- och cykeltrafiken, av kollektivtrafiken eller av motorfordonstrafiken.

Parkering, angöring och avfall

Detaljplanen innebär att fastigheten Nyttoväxten 2 kan användas för parkering **[P]** med syfte att möjliggöra en förlängning av det parkeringshus som är möjligt att uppföra inom

fastigheten Nyttoväxten 1. Förändringen medför en mer flexibel utformning då exempelvis in- och utfart kan placeras på byggnadens kortsida.

Möjligheten att uppföra parkering inom fastigheterna Kökstäppan 1 och Kålmasken 1 regleras till att endast parkering för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga samt hämta/lämna får anordnas inom kvartersmark **[n_2]** med syfte att begränsa antalet parkeringsplatser inom fastigheterna.

För fastigheten Kökstäppan 1 kommer angöring av varutransporter ske från gata och personalparkeringar kommer placeras i närliggande parkeringshus inom fastigheterna Nyttoväxten 1 och 2. En hämta- och lämnazon med tillhörande parkeringar kan anordnas inom fastigheten eller i närliggande parkeringshus.

Detaljplanen innebär ingen förändring för fastigheten Kålmasken 1 avseende parkeringsbehov då den utökade tomtarean inte medför en utökad byggrätt för huvudbyggnad. Varumottagning, parkering och angöring samt hämta- och lämnazon kan även fortsättningsvis ske via torget respektive parkeringshuset alternativt anordnas inom fastigheten.

För en förskola på sex avdelningar beräknas bilparkeringsbehovet till cirka 18 platser.

Parkeringsreduktion för bostäder kan vara möjlig med hjälp av mobilitetsåtgärder, enligt parkeringsnormen.

Cykelparkeringsbehovet enligt den nu gällande parkeringsnormen bedöms vara möjligt att tillgodose inom respektive fastighet.

Hur parkeringsbehovet ska lösas redovisas vid ansökan om bygglov, där den vid tidpunkten gällande parkeringsnormen tillämpas.

Detaljplanen bedöms inte medföra förändringar eller konsekvenser för fastigheterna Kökstäppan 1 och Kålmasken 1, utan avfallshanteringen kommer fortsättningsvis lösas inom respektive fastighet via gata eller torg.

Inom fastigheten Nyttoväxten 2 bekräftar detaljplanen befintlig användning återvinning **[E_1]** vilket innebär att detaljplanen inte bedöms medföra någon förändring eller konsekvens avseende avfall och återvinning.

Geotekniska förhållanden

Kommunen bedömer att det inte är nödvändigt att utreda planförslaget i en geoteknisk utredning. De geotekniska förutsättningarna för byggnation ska klargöras innan bygglov beviljas.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

En exploatering av fastigheten innebär en ökad vattenförbrukning och ett ökat spillvattenflöde.

Vakin anvisar lämpliga anslutningspunkter till det allmänna ledningsnätet i samband med projektering/exploatering.

Dagvatten

I undersökningen om betydande miljöpåverkan anges att detaljplanen inte kan antas innebära risk för påverkan gällande dagvatten. Utifrån detta har det inte tagits fram någon dagvattenutredning.

Lokalt omhändertagande av dagvatten bedöms delvis vara möjligt inom planområdet. Lämplig fördröjning bör genomföras som del av utformningen av skolgården. För att säkerställa en god dagvattenhantering anges med planbestämmelse att minst 50 % av marken ska vara genomsläpplig **[b]**. Syftet med planbestämmelsen är att säkerställa yta för dagvattenhantering i enlighet med sedan tidigare utförd dagvattenutredning för området. En genomsläpplig yta består av material som tillåter vatten att tränga in i jorden under materialet och kan till exempel utgöras av gräs, sand eller grus. Viss typ av plattläggning där vattnet har möjlighet att tränga mellan plattorna kan också anses vara genomsläpplig.

Dagvatten som behöver avledas från fastigheten ansluts till det allmänna dagvattennätet. Vakin anvisar lämpliga anslutningspunkter till det allmänna ledningsnätet i samband med projektering/exploatering.

Snöhantering

Detaljplanen innebär ingen förändring avseende fastighetsägarens ansvar för snöhantering inom fastigheten.

El, värme, fiber och tele

Detaljplanen bedöms inte medföra några förändringar eller konsekvenser.

Hälsa och säkerhet

Brandsäkerhet

Framkomligheten för ambulans och räddningstjänst till och från detaljplaneområdet bedöms vara god.

För att säkerställa möjligheterna att genomföra en effektiv släckinsats i händelse av brand behöver markbrandposter som ger en kapacitet på 600 l/min vid brandplats säkerställas. Om

närmaste brandpost är 390 meter från fastighet behöver brandpost kunna leverera minst 900-1000 l/min.

Byggnaders utformning och blåljuspersonals behov av åtkomst, framkomlighet till brandposter och brandvatten beaktas därutöver i samband med bygg- och markprojektering i enlighet med gällande regler.

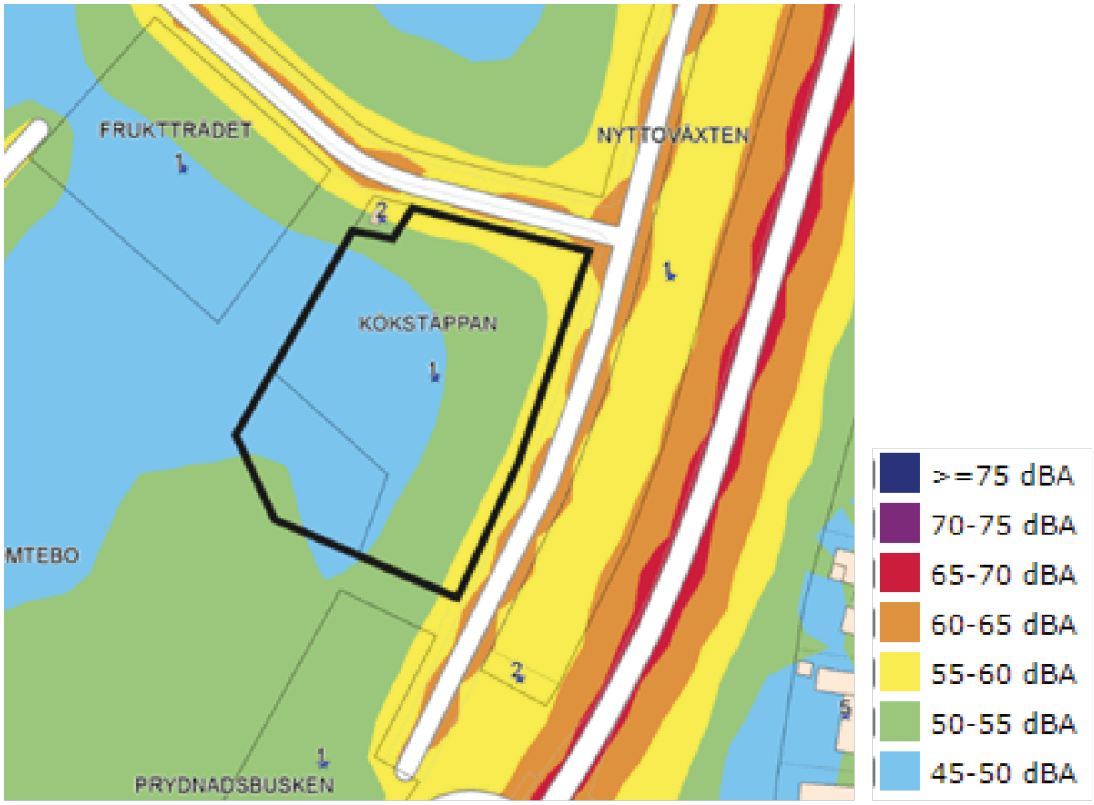
Buller

Enligt övergripande kommunal bullerkartering (Tyréns, 2016) är planområdet utsatt för bullernivåer som understiger gällande riktvärden, varför någon bullerutredning inte utförts. Inte heller bedöms tillkommande bebyggelse, tillsammans med framtida trafikökning generellt i samhället, alstra trafikbuller i sådan omfattning att bullerutredning kan anses nödvändig.

Detaljplanen reglerar att huvudbyggnaden ska placeras i anslutning till gata vilket medför att skolgården hamnar i ett mer skyddat läge från bullerkällan.

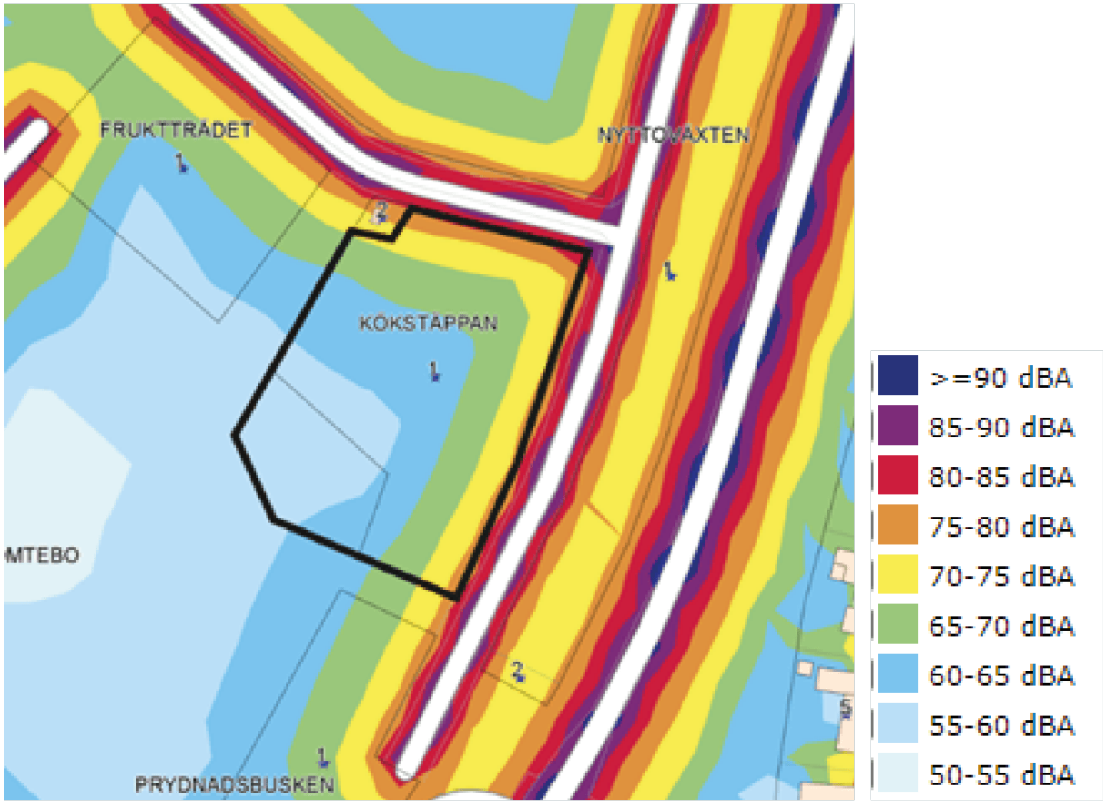
För skolgårdarna på fastigheterna Kålmasken 1 och Kökstäppan 1 innebär det att större delen av gårdarna underskrider 50 dBA ekvivalent ljudnivå.

Figur 11 illustrerar beräknad högsta ekvivalenta medeldygnsnivå på 60 dBA för fastigheten Kökstäppan 1.

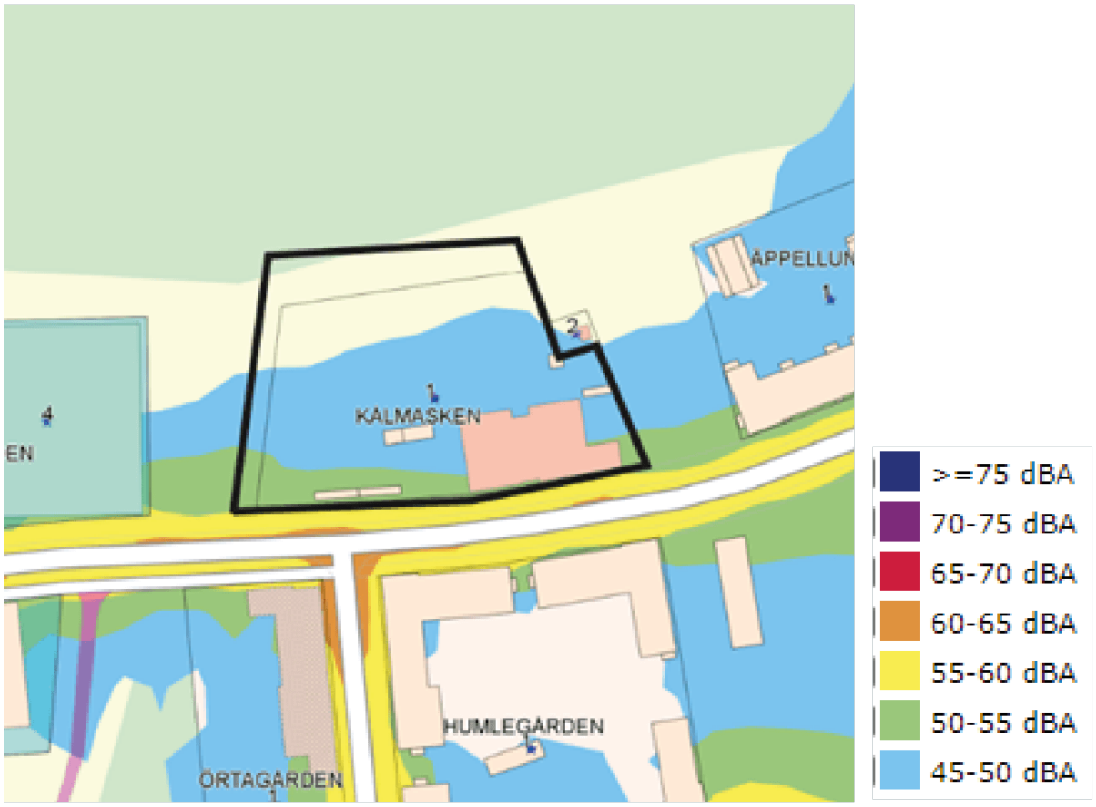
Figur 11: Ekvivalent medeldygnsnivå för fastigheten Kökstäppan 1.

Figur 12 illustrerar beräknad högsta maximala ljudnivå på 85 dBA vid fasad för byggnaden inom fastigheten Kökstäppan 1.

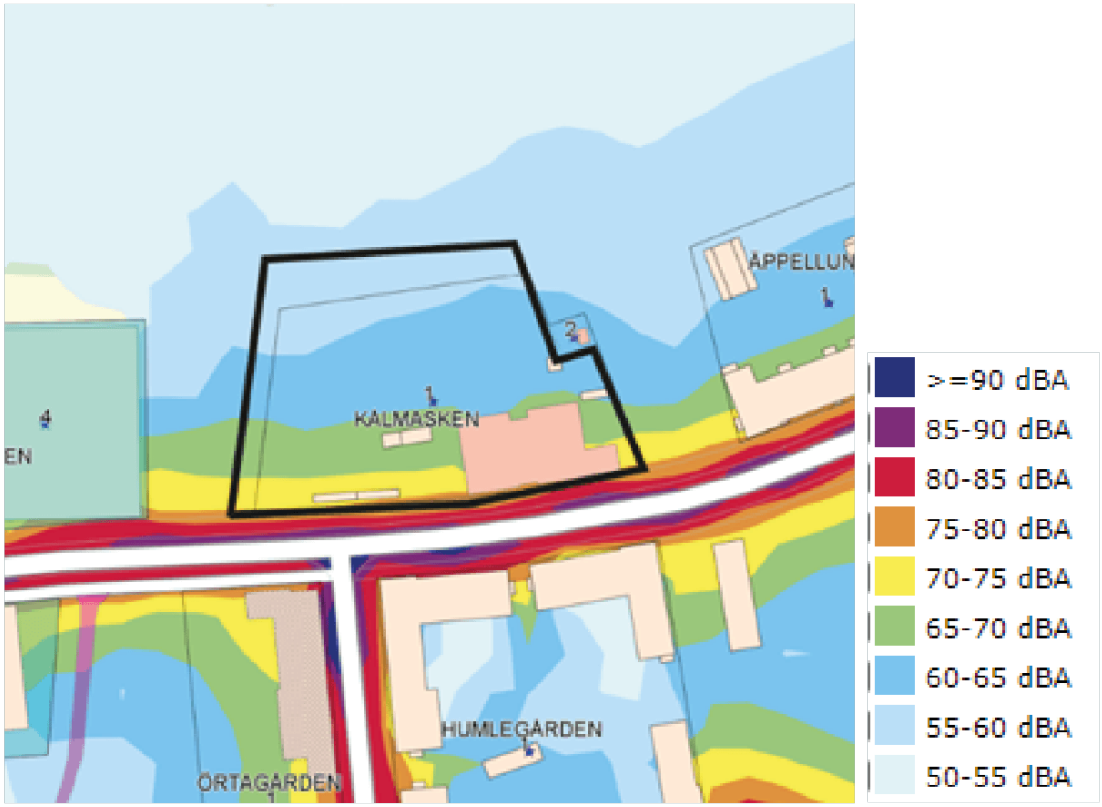
Figur 12: Maximala ljudnivåer för fastigheten Kökstäppan 1.

Figur 13 illustrerar beräknad högsta ekvivalenta medeldygnsnivå på 55 dBA vid fasad för byggnaden inom fastigheten Kålmasken 1.

Figur 13: Ekvivalent medeldygnsnivå för fastigheten Kålmasken 1.

Figur 14 illustrerar beräknad högsta maximala ljudnivå på 80 dBA vid fasad för byggnaden inom fastigheten Kålmasken 1.

Figur 14: Maximala ljudnivåer för fastigheten Kålmasken 1.

Radon

Eftersom planområdet ligger inom ett område som är karterat som normalriskområde krävs ett radonskyddat utförande.

I samband med bygglovgivning fastställs grundläggningsmetod för att säkerställa att radonhalten i den färdiga byggnaden inte blir för hög.

Risk för översvämning

För fastigheten Kökstäppan 1 finns en viss risk för översvämning men huvudbyggnad ska placeras i närhet till gata och lågpunkten inom fastigheten sammanfaller med skolgården. Risken för översvämning bedöms därmed vara minimal men vid projektering och exploatering av fastigheten är det viktigt att ta hänsyn till höjdsättning och markens lutning för att undvika skada på byggnader.

Skyfallskarteringen från 2018 bedöms däremot inte längre vara aktuell för fastigheten Kålmasken 1 då det sedan januari 2024 finns en förskola på tomten och det har skett omfattande markarbeten.

Genomförandefrågor

Under detta avsnitt redovisas de organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för att detaljplanen ska kunna genomföras på ett samordnat och ändamålsenligt sätt. Även konsekvenserna av dessa åtgärder redovisas.

Organisatoriska frågor

Tidplan

Målsättningen är att detaljplanen ska antas i december 2025. Den preliminära tidplanen baseras på att inga större förändringar sker under planprocessen och att detaljplanen inte överklagas. Vid ett överklagande kan tidpunkten för detaljplanens laga kraft förskjutas upp till två år framåt i tiden, vilket medför motsvarande förskjutning av genomförandet.

Avtal

Flertalet avtal kommer att bli aktuella för detaljplanens genomförande, exempelvis avtal om rättigheter, avtal om vatten och avlopp, avtal om markförvärv och optioner och eller liknande avtal/beslut.

Planavtal

Planavtal har skrivits mellan sökanden och Detaljplanering den 30 november 2022. Avtalet syftar till att reglera kostnader för arbetet med att upprätta denna detaljplan.

Ekonomiska frågor

Planavgift
Planavgift regleras i ett särskilt planavtal och betalas av exploatören.

Huvudmannaskap för allmän plats

Alla allmänna platser ska ha en huvudman. Huvudmannen för de allmänna platserna är ansvarig för att ställa i ordning och förvalta de allmänna platserna, till exempel för att bygga ut och sköta gator. När kommunen är huvudman för allmänna platserna ska kommunen, efter hand som bebyggelsen färdigställs enligt detaljplanen, ordna de allmänna platserna så att de kan användas för avsett ändamål i enlighet med planen. Om kommunen anser att allmänhetens tillträde till platsen är viktig bör kommunen planlägga med kommunalt huvudmannaskap.

Planen omfattar endast kvartersmark, inom vilken fastighetsägaren svarar för alla åtgärder. Kommunen är huvudman för angränsande allmän plats.

Huvudmannaskap för vatten, avlopp och dagvatten

Planområdet ingår i kommunalt verksamhetsområde för dricks-, spill- och dagvatten.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Fastighet belastas med kostnader för iordningställande och skötsel av marken som skolgård.

Ekonomiska konsekvenser för fastighetsägare

Kostnader som belastar fastighetsägare/exploatören:

- Planavgift för detaljplanens framtagande.
- Lantmäteriförrättning för att justera Kålmasken 1 och Kökstäppan 1 enligt detaljplanen.
- Eventuell lantmäteriförrättning för att justera Nyttoväxten 2 enligt detaljplanen.
- Eventuell lantmäteriförrättning för framtida avstyckning för bostadsändamål inom Kålmasken 1.

Lovplikt

Enligt 4 kap. 14–15 §§ plan- och bygglagen (2010:900) kan kommunen inom visa ramar i en detaljplan besluta att minska eller utöka bygglovspliktens omfattning. En utökad bygglovsplikt kan vara lämpligt i vissa kulturmiljöer för att bevara nuvarande struktur och gestaltning. Lättnader i bygglovsplikten får emellertid inte beslutas om bygglov krävs för att tillvarata grannars intressen eller allmänna intressen. Detta gäller även rivningslov och marklov.

Bygglovsplikten utökas avseende marklov med hänsyn till naturvärden på Lillberget. Syftet med den utökade bygglovsplikten är att Bygglov ges möjlighet att pröva åtgärden.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning

Planområdet utgörs av de kommunala fastigheterna Kålmasken 1, Kökstäppan 1, Nyttoväxten 2 och Tomtebo 2:1. Detaljplaneförslaget medför att mark från Tomtebo 2:1, tidigare planlagd som naturmark, kan överföras till fastigheterna Kålmasken 1 och Kökstäppan 1, för att möjliggöra för skola. Detaljplanen möjliggör även för eventuell framtida avstyckning för bostadsändamål inom fastigheten Kålmasken 1.

Fastigheten Nyttoväxten 2, tidigare planlagd för återvinning, kan överföras till fastigheten Nyttoväxten 1, för att möjliggöra en mer flexibel lösning med parkering och återvinning. Figur 15 visar möjliga markbyten.

Fastighetsbildning sker efter prövning av ansökan om lantmäteriförrättning. Ansökan om lantmäteriförrättning görs skriftligen till lantmäterimyndigheten i Umeå kommun av respektive fastighetsägare.

Fastighet	**Förändringar och konsekvenser**
Tomtebo 2:1	Markområde A kan överföras till Kålmasken 1 (kvartersmark). Markområde B kan överföras till Kökstäppan 1 (kvartersmark).
Kålmasken 1	Kan utökas med markområde A från Tomtebo 2:1 (kvartersmark). Kan avstyckas för bostadsändamål i framtiden (kvartersmark).
Kökstäppan 1	Kan utökas med markområde B från Tomtebo 2:1 (kvartersmark).
Nyttoväxten 2	Markområde C kan överföras till Nyttoväxten 1 (kvartersmark).
Nyttoväxten 1	Kan utökas med markområde C från Nyttoväxten 2 (kvartersmark).

Figur 15: Markbyten. Fastigheten Kålmasken 1 till vänster, fastigheterna Kökstäppan 1 och Nyttoväxten 2 till höger.

Tekniska frågor

Planförslaget möjliggör för olika typer av lösningar avseende parkering och angöring till fastigheterna vilket kan medföra att mindre åtgärder i gatan kan bli aktuellt beroende på vilken lösning som väljs i kommande bygglovsskede.

Upplysningar

Plankartan utgör själva detaljplanen. Dess bestämmelser är juridiskt bindande enligt plan- och bygglagen (2010:900) och fungerar som ett skriftligt och visuellt avtal över hur marken får användas eller bebyggas. Detaljplanen utreder ansvarsfrågan för olika byggnationer och gemensamma anläggningar som avlopp och gator. Detaljplanen utreder också flera frågor som behöver lösas i ett sammanhang för att göra den nya mark- eller vattenanvändningen lämplig och hållbar över tid. Detaljplanen är därför styrande vid bygglovsprövning. Plankartan har tagits fram i AutoCAD 2025 med FocusDetaljplan 2025 och ”BFS_2022_11_01_Bestammelsekatalog.xml.”

Planbeskrivningen är ett vägledande och förtydligande dokument till hur detaljplanen ska förstås genomföras och beskriver hur olika frågor eller förutsättningar har hanterats.

Grundkartan är ett underlag för detaljplanearbetet som redovisar topografi och fastighetsförhållanden inom planområdet och dess närmaste omgivning.

Fastighetsförteckningen utgör kommunens bedömning av vilka som ingår i samrådskretsen. Därför anger fastighetsförteckningen vilka fastigheter, fastighetsägare och andra rättighetsinnehavare som berörs av planförslaget. Fastighetsförteckningen måste samordnas med grundkartan för att båda dokumenten ska redovisa samma uppdaterade fastighetsinformation. Under detaljplaneprocessen används fastighetsförteckningen som en adresslista för att skicka ut underrättelse om när planförslaget är på samråd eller granskning.

Samrådskrets

Detaljplanens samrådskrets består av närliggande fastighetsägare, rättighetsinnehavare, närboende och lokalhyresgäster som bedöms beröras direkt av ett genomförande av detaljplanen. I figur 16 redovisas detaljplanens samrådskrets.

Under planprocessens gång blir fastighetsägare och andra rättighetsägare som bedöms ingå i samrådskretsen underrättade genom brevutskick inför samråd och granskning. Vid utökat förfarande sker även en kungörelse i lokaltidningen under samrådsskedet. Endast de som lämnat synpunkter under samråd och granskning vars synpunkter inte blivit tillgodosedda blir underrättade om antagande.

Figur 16: Karta med samrådskrets.

Medverkande

Deltagande kommunala verksamheter

- Detaljplanering
- Fastighet
- Gator och parker
- Lantmäteri
- Mark och exploatering
- Miljö- och hälsoskydd
- Utbildning

Deltagande kommunala bolag

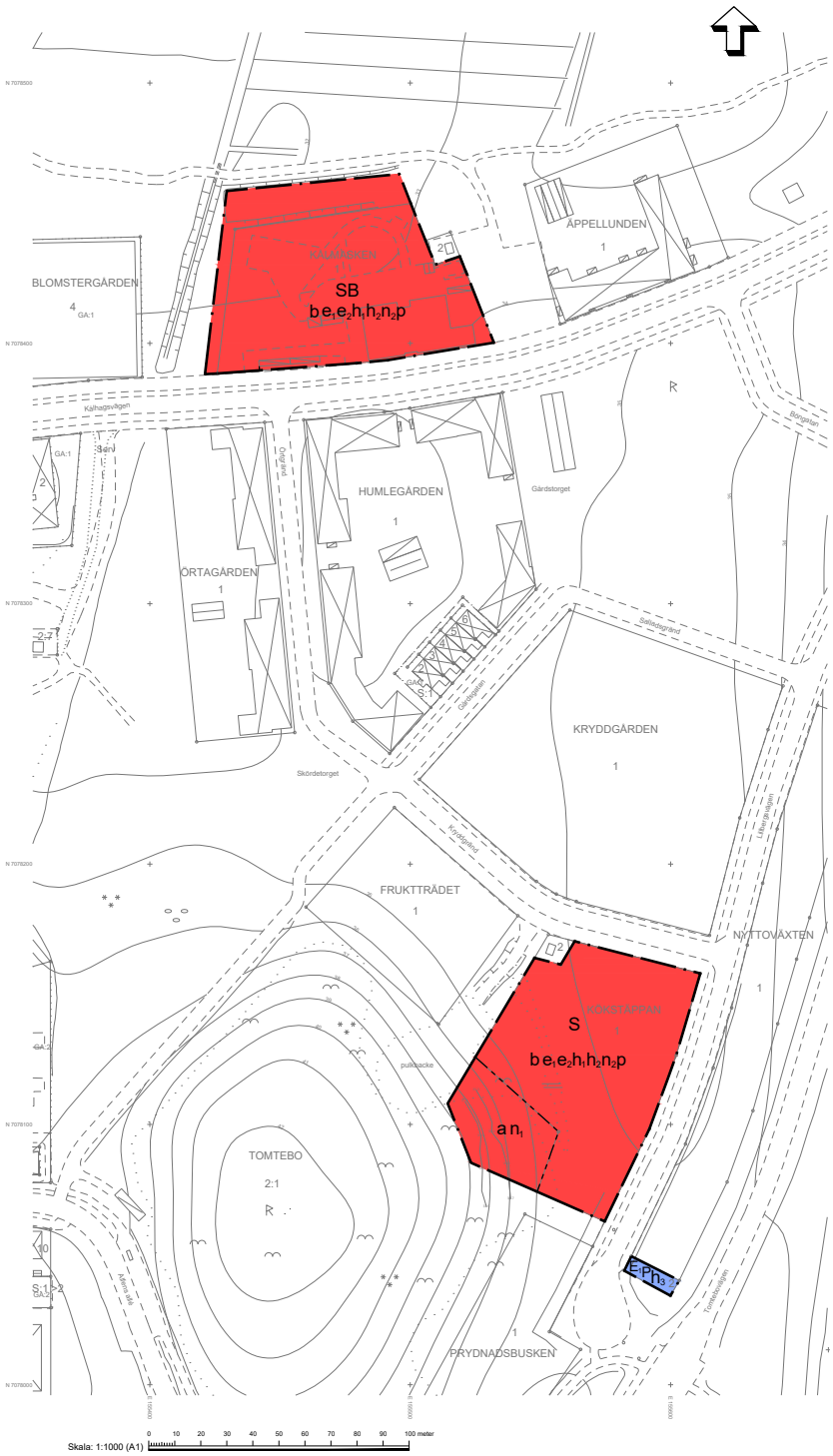
- Umeå Energi AB
- Umeåregionens brandförsvar
- Vatten- och avfallskompetens i norr AB (VAKIN)

Källor

Fotografier: Umeå kommun, om inte annat anges.

Ortofoton: Lantmäteriet, om inte annat anges.

Kartor och illustrationer: Umeå kommun, om inte annat anges.

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

Planområdesgräns

Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark

B	Bostäder
E$_1$	Återvinning
P	Parkering
S	Skola

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Höjd på byggnadsverk

h$_1$	Högsta nockhöjd på huvudbyggnad är 11.0 meter.
h$_2$	Högsta nockhöjd på komplementbyggnad är 3.5 meter.
h$_3$	Högsta byggnadshöjd är 7.5 meter.

Markens anordnande och vegetation

n$_1$	Träd får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk
n$_2$	Endast parkering för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga samt parkering för hämta/lämna får anordnas.

Placering

p	Huvudbyggnad ska placeras med fasadens långsida mot gata eller torg, högst 1.0 meter från fastighetsgräns.

Utförande

b	Minst 50 % av marken ska vara genomsläpplig.

Utnyttjandegrad

e$_1$	Största byggnadsarea är 900 kvadratmeter för huvudbyggnad.
e$_2$	Största byggnadsarea är 150 kvadratmeter för komplementbyggnader.

Ändrad lovplikt

a	Marklov krävs även för fällning av träd.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALL KVARTERSMARK

Höjd på byggnadsverk

Högsta totalhöjd är 52.4 meter över angivet nollplan.

GENOMFÖRANDETID

Genomförandetiden är 5 år och börjar gälla fr.o.m. laga kraft

GRUNDKARTA TILL DETALJPLAN

Upprättad 2024-04-25 BN-2024/00128
Reviderad 2025-04-22

Lantmäterimyndighet

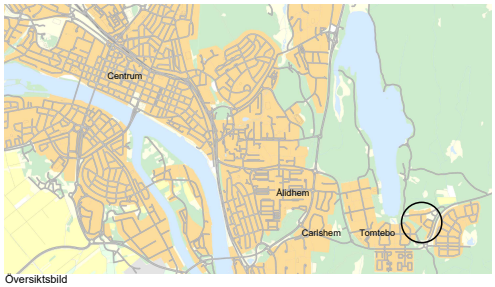
Mätning : MU
Kartkonstruktion : AKR

Kartstandard enligt HMK
- Innehållsstandard: Mindre betydelsefull information har utelämnats
- Lägesnoggrannhet: Objekten är skapade genom stereoskopertolkning eller terrester inmätning (inmätas)
- Aktualitetsstandard: Vissa preciserat kartinnehåll inom planområdet är kontrollerat och aktuellt vid på kartan angiven tidpunkt

Koordinatsystem i plan och höjd : Sweref 99 20 15 resp RH 2000
Höjdinformation: Höjdkurvor genererade av laserdata från 2019-2020
Ursprung : Digital primärkarta
Underjordiska ledningar och anläggningsrutt redovisas ej på grundkartan
Plangränser och planbestämmelser redovisas ej på grundkartan
Godkänd ur sakhetssynpunkt för spridning
Upphovsrätt : Umeå kommun
Kartan är anpassad för skala 1:1000

TECKENFÖRKLARING

Bostadshus, husliv resp. takkant
Komplementbyggnad, husliv resp. takkant
Barrskog, enstaka barrträd
Lövskog, enstaka lövträd
Berg i dagen , formlämning
Sankmark
Gemensamhetsanläggning
Ledningsrätt/servitut
Ägoslagsgräns
Fastighetsgräns
Väg, gång- och cykelväg
Dike
Höjdkurva
Stig
Stäkt

Översiktsbild

Antagandehandling
Till planen hör:
- Planbeskrivning

Beslut
Antagen:
Laga kraft:
Vidimeras:

Detaljplan för fastigheten
Kökstäppan 1 m.fl.
inom Tomtebo i Umeå kommun, Västerbottens län
Umeå kommun, Detaljplanering, oktober 2025

Johanna Söderholm
Planchef

Henrik Axelsson
Planarkitekt

UMEÅ KOMMUN
BN-2022/00198 Plankartan är ritad av Sandra Thomée

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-10-22

§ 226

Tomtebo 2:1, Kålmasken 1, Kökstäppan 1 och Nyttoväxten 2

Diarienr: BN-2022/00198

Detaljplan för Kökstäppan 1 med flera

Beslut

1. **Byggnadsnämnden godkänner detaljplanen för Kökstäppan 1 med flera.**

2. **Byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta detaljplanen för Kökstäppan 1 med flera enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.**

Syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och bostäder som är anpassade till rådande stadsbild. Syftet är också att skapa förutsättningar för friyta för lek och utevistelse som följer Boverkets allmänna råd om friyta samt rekommendation om friytans minsta storlek. Ett annat syfte är att bevara de naturvärden som förekommer inom planområdet och att säkerställa ytor för dagvattenhantering. Dessutom syftar detaljplanen till att skapa förutsättningar för återvinning och parkering.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering den 30 november 2022.

Planområdet är beläget i Tomtebo. Detaljplanen bekräftar användningen skola för fastigheterna Kökstäppan 1 och Kålmasken 1. De båda fastigheternas storlek är tänkt att utökas genom att delar av angränsande naturmark inom fastigheten Tomtebo 2:1 tas i anspråk för ändamålet. Detta behöver göras för att säkerställa nödvändig friyta för förskola med sex avdelningar.

Fastigheten Kålmasken 1 är bebyggd med en förskola med sex avdelningar vars friyta bedöms vara för liten för den andel barn som

förskolan är dimensionerad för. Genom att ianspråkta naturmark norr och väster om fastigheten tillförs cirka 1 200 m^2 vilket innebär att friytan per barn efter planens genomförande blir minst 40 m^2 och att den totala sammanhängande friytan blir minst 3 000 m^2.

Fastigheten Kökstäppan 1 är obebyggd och där planeras det för en förskola med sex avdelningar. Även här är fastigheten för liten i förhållande till den planerade bebyggelsen då friytan inte blir tillräckligt stor. Genom att ianspråkta naturmark sydväst om fastigheten tillförs cirka 1 200 m^2 vilket innebär att friytan per barn blir minst 40 m^2 och att den totala sammanhängande friytan blir minst 3 000 m^2 efter planens genomförande. Lillberget är viktigt för allmänhetens tillgång till natur och har dessutom höga naturvärden vilket har medfört att utökningen av skolområdet har placerats för att minimera intrång i naturmark med höga värden.

Inom fastigheten Kålmasken 1 bekräftas användningen bostäder. Byggrätten för bostäder är densamma som för skola, vilket kan generera cirka 30 bostäder.

Detaljplanen bekräftar även användningen återvinning inom fastigheten Nyttoväxten 2 och användningen utökas till att även omfatta parkering, för att möjliggöra en mer flexibel användning.

Detaljplanen handläggs med utökat förfarande då planförslaget inte överensstämmer med kommunens översiktsplan i sin helhet.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Samrådsmöte hölls den 17 september 2024.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bland annat att Swedavia anser att högsta medgivna höjd över nollplan för samtliga objekt inom planområdet bör regleras. Av

yttrande betecknat som ”Yttrande 1” framgår det bland annat att den som skrivit yttrandet anser att Förskolan Kålmaskens placering ger störningar, skuggig utegård mot norr, går emot Boverkets riktlinjer och stämmer inte heller med Umeå kommuns råd i funktionsprogram. I samma yttrande står det också att Umeå kommun behöver införa solstudier hela året om och det ges även förslag till alternativ placering, utformning och användning.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen, utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet, att förnyad granskning inte behöver ske.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att detaljplanen handläggs med utökat förfarande. Detaljplanen handläggs med utökat förfarande eftersom planförslaget inte överensstämmer med översiktsplanen i sin helhet. I det nu aktuella planförslaget innebär utökningen av fastigheten Kålmasken 1 ett avsteg från översiktsplanens användningsavgränsning, där mark som är utpekad för rekreation tas i anspråk för att möjliggöra för ytterligare kvartersmark. Syftet med det här avsteget är att skapa förutsättningar för en förskola med sex avdelningar, vilket kräver en större tomtstorlek än vad som möjliggörs i gällande detaljplan. Det här avsteget bedöms inte motverka översiktsplanens intentioner och intrånget bedöms inte heller påverka någon bevarandevärd naturmark eller något område för rekreation.

Kvarstående synpunkter

De som har kvarstående synpunkter kommer att få underrättelse om beslutet tillsammans med besvärshänvisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-10-02
Antagandehandlingar

- Plankarta daterad oktober 2025
- Planbeskrivning daterad oktober 2025

Övriga handlingar

- Granskningsutlåtande daterat oktober 2025
- Samrådsredogörelse daterad juni 2025

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-10-22

Beredningsansvariga

Henrik Axelsson, planarkitekt
Johanna Söderholm, planchef

Föredragande

Henrik Axelsson, planarkitekt

Beslutsordning

Ordföranden finner att byggnadsnämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutet med handlingar ska skickas till
Kommunfullmäktige, Umeå kommun

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till
detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till

- Sökanden
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen

UMEÅ KOMMUN

Samrådsredogörelse

Diarienummer: BN-2022/00198
Datum: 2025-06-09
Handläggare: Henrik Axelsson

Detaljplan för fastigheten
Kökstäppan 1 m.fl.
inom Tomtebo i Umeå kommun, Västerbottens län

Ett förslag till detaljplan för fastigheten Kökstäppan 1 m.fl. har upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och bostäder som är anpassade till rådande stadsbild. Syftet är också att skapa förutsättningar för friyta för lek och utevistelse som följer Boverkets allmänna råd om friyta samt rekommendation om friytans minsta storlek. Ett annat syfte är att bevara de naturvärden som förekommer inom planområdet och att säkerställa ytor för dagvattenhantering. Dessutom syftar detaljplanen till att skapa förutsättningar för återvinning och parkering.

Detaljplanen handläggs med utökat planförfarande och har varit föremål för samråd från den 4 september till den 26 september 2024**.** Samrådskrets, statliga och kommunala instanser, föreningar m.fl. har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Nedan redovisas de inkomna synpunkterna. Vissa yttranden har sammanfattats, men kan begäras ut i sin helhet.

Länsstyrelsen i Västerbottens län

Har inkommit med ett yttrande enligt nedan:

Länsstyrelsen har inget att tillägga i fråga om hur planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer, med hänsyn till prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

Länsstyrelsens synpunkter

Naturmiljövärden
Utökningen norr om fastigheten Kålmasken 1 sker på redan avverkad mark som i dagsläget saknar naturvärde.

Planförslaget innebär även att en mindre del av grönområdet på Lillberget ianspråktas som kvartersmark för skola. Området har tidigare varit del av ett större skogsparti. Befintlig skog har minskat påtagligt i takt med att området exploaterats och bebyggts. Genomförandet av planen medför att ytterligare en del av kvarvarande skogsområde påverkas.

Umeå kommun
Postadress: 901 84 Umeå
Besöksadress: Skolgatan 31A
Telefon: 090-16 10 00 (växel)
Webbplats: www.umea.se/kommun

Detaljplanering
Telefon: 090-16 64 90
Mejladress: detaljplanering@umea.se
Webbplats: www.umea.se/detaljplanering

Det är av stor vikt att det gröna stråket mellan Nydalasjön och Grössjön inklusive Lillberget bibehålls, då detta utgör en spridningskorridor för växter och djur i området.

Lillberget består av gammal naturskogsliknande barrskog på karg hällmark. Enligt planförslaget ska avverkning regleras så att träd med en bröstdiameter över 20 centimeter endast får fällas om trädet är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk. Precis som framhålls i planunderlaget har dock de flesta av träden en bröstdiameter på cirka 20 cm, då tillväxten begränsas av den karga hällmarken på berget. Det innebär att även träd med relativt liten stamdiameter kan ha en hög ålder och därmed ett högt naturvärde. Vidare anges att fällda träd ska ersättas med nya, men att ersättningsplantan inte behöver vara likvärdig utan kan utgöras av en ung trädplanta.

Länsstyrelsen ifrågasätter hur naturvärdena kan bibehållas om avverkade, potentiellt gamla träd, ersätts med ungplantor. Det är också oklart huruvida utökningen kan ske utan att den sammanhängande gröna korridor kommunen pekat ut i tidigare planförslag äventyras.

Vattenfrågor/MKN Vatten
Beskrivning av miljöproblem för vattenförekomsten Tavlefjärden i tabell på sidan 17 behöver kompletteras med uppgifter om belastning av näringsämnen till följd av urban markanvändning, enskilda avlopp, jord- och skogsbruk.

De vattenförekomster som tar emot ytvatten från detaljplaneområdet har en sämre än god status och åtgärder behöver genomföras för att följa MKN. Kommunen bedömer att ”detaljplanen inte påverkar möjligheten att vattenförekomsterna nedströms ska uppnå god status” och hänvisar till att sträckan är 4 km från detaljplaneområdet till inflödet till Holmsjöbäcken och ytterligare 1 km till Tavlefjärden. I den DP som antogs 2019-09-12 för fastigheten Tomtebo 1:1 samt del av Tomtebo 2:1 gjordes en dagvattenutredning. Synpunkter som då också framfördes från Länsstyrelsen var bland annat att ”det är angeläget att det sker en uppföljning av vattenkvaliteten i Tomtebobäcken (Holmsjöbäcken) för att säkerställa att ingen försämring sker av vattenkvaliteten”. Kommunen bör kunna hänvisa till den dagvattenutredning som tidigare är gjord för området och utifrån den bedöma ev. konsekvenser för vattenmiljön av föreslagen ändring i DP. Om underlag finns bör kommunen även visa ifall den samlade bebyggelsen som har etablerats i området har påverkat vattenkvaliteten i Tomtebobäcken/Holmsjöbäcken och vidare ut i Tavlefjärden.

Kommentar

Kommunen bedömer att bevarandevärda naturvärden i den gröna korridoren inte påverkas mer än marginellt. Korridorens funktion bedöms inte äventyras av utökningen. Utökningen sker i utkanten av korridoren och

den ianspråktar en relativt liten del av korridorens yta. Naturområdet på berget som tas i anspråk påverkar inte markant allmänhetens tillgång till natur. Den gröna korridorens huvudsakliga koppling går i nord-sydlig riktning och rörelse i den ledden påverkas inte av att ytan ianspråktas.

Kommunen anser att man, i det här fallet, bör undvika att fälla träd i så stor utsträckning som möjligt. De planbestämmelser som reglerar fällning av träd har därför ändrats och skärpts. Planbestämmelsen om att träd med en bröstdiameter över 20 centimeter endast får fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk [**n_1**] har ändrats till att träd endast får fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk. Planbestämmelsen om att fällda träd ska ersättas med nya [**n_2**] har tagits bort. Planbestämmelsen om att marklov krävs även för fällning av träd med en bröstdiameter över 20 centimeter [**a**] har ändrats till att marklov krävs även för fällning av träd. Planbestämmelsen [**n_2**] Fällda träd ska ersättas med nya har tagits bort från plankartan. Legenden på plankartan har uppdaterats med de ändrade planbestämmelserna. Avsnittet under rubriken Naturmiljö i planbeskrivningen har kompletterats med ett stycke om detta och planbeskrivningens bilaga Planbestämmelser med lagstöd har uppdaterats med information om de ändrade planbestämmelserna.

Tabellen på sidan 17 i planbeskrivningen har kompletterats med uppgifter om belastning av näringsämnen till följd av urban markanvändning, enskilda avlopp, jord- och skogsbruk.

I den dagvattenutredning som sedan tidigare finns för området (WSP, 2017) finns några fördröjande åtgärder beskrivna. Det finns också information om förändringar av läge för trumma under vägen, tillagda ytor för dagvattenhantering i norra delen av den nu gällande detaljplanens planområde, en redovisning av rinnvägar och att dagvattnet leds om norr om den nu gällande detaljplanens planområde innan det fortsätter ner mot Sagotjärnen. Enligt den komplettering av dagvattenutredningen som gjordes 2017 föreslås ett antal fördröjnings- och reningsåtgärder, såsom gröna tak, svackdiken, torra dammar, växt- och regnbäddar, genomsläppliga ytor, skelettjordar, stenkistor och nedsänkta stråk. Enligt det ursprungliga dagvattenutredningsdokumentet föreslås en kombination av några av dessa olika åtgärder, som tillsammans har kapacitet att fördröja ner till en nivå så att dagvattenflödet ut till Sagotjärnen inte ökar jämfört med nuläget.

Kommunen bedömer att med dessa föreslagna åtgärder och med reglering genom planbestämmelse, om att minst 50 % av marken ska vara genomsläpplig [**b**], kommer genomförandet av detaljplanen inte medföra att statusen försämras för någon av kvalitetsfaktorerna (ekologisk eller kemisk) för vattenförekomsterna nedströms planområdet (Holmsjöbäcken och Tavlefjärden).

Avsnittet om miljökvalitetsnormer för vatten på sidorna 16-18 har uppdaterats med hänvisningar till den dagvattenutredning som sedan tidigare finns för området (WSP, 2017). Det har också uppdaterats med en bedömning, baserad på dagvattenutredningen, av planförslagets eventuella konsekvenser för vattenmiljön.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

Lantmäterimyndigheten i Umeå kommun

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras
Planbeskrivning
Detaljplanen möjliggör även för avstyckning för bostäder inom Kålmasken, vilket bör framgå.

För plangenomförandet viktiga frågor där planen bör förbättras
Planbeskrivning
Är tanken att Kålmasken ska bebyggas med antingen skola eller bostäder? Om så är fallet bör det framgå tydligare.

Delar av planen som bör förbättras
Planbeskrivning
Motiveringen till varför ändring av befintlig detaljplan som ännu har genomförandetid bör förtydligas.

Bör framgå vem det är som ansvarar för att lämna in ansökan om lantmäteriförrättning.

I planbeskrivningen finns tex. planbestämmelsen a_1, i plankartan finns endast a. Se över detta då det finns fler planbestämmelser som ej matchar plankartan.

Kommentar

Planbeskrivningen har kompletterats med information om att detaljplanen även möjliggör avstyckning för bostadsändamål.

Fastigheten Kålmasken 1 är bebyggd med en förskola med sex avdelningar, vars friyta har bedömts vara för liten för det antal barn som förskolan är dimensionerad för. I den detaljplan som gäller idag är fastigheten planlagd för användningarna skola och bostäder. Användningarna förändras inte i det här planförslaget. Tanken med att planlägga både för användningarna skola och bostäder är, i det här fallet, att skapa flexibilitet inför framtida eventuella förändringar av behovet av skolplatser och bostäder.

Den gällande detaljplanen bedöms kunna upphävas och ersättas, i de delar som det här planförslaget omfattar, under den pågående genomförandetiden. Detta då det inte påverkar någon berörd fastighetsägare negativt och då det finns ett behov av att utöka

fastigheternas storlek, för att säkerställa tillräcklig friyta för förskola med sex stycken avdelningar. Planbeskrivningen har kompletterats med ett avsnitt om detta, under den inledande beskrivningen av detaljplanen.

Ansökan om lantmäteriförrättning görs skriftligen till lantmäterimyndigheten i Umeå kommun av respektive fastighetsägare. Planbeskrivningen har kompletterats med information om detta.

Planbeskrivningen har reviderats genom att beteckningar för planbestämmelser, i förekommande fall, har ändrats så att de överensstämmer med de beteckningar som finns i plankartan.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

Skanova (Telia company) AB

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet.

Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet när detaljplanarbete påbörjas och kallas till samrådsmöten för det aktuella området för att kunna samordna nya ledningar.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på plankartan. Kontakta ledningskollen.se

Kabelanvisning beställs via ledningskollen.se

För ledningssamordning kontakta telia-natforvaltning@teliacompany.com

Kommentar

Skanova har fått utskick av samrådshandlingar i detaljplanearbetet och därmed även varit inbjudna till samrådsmötet. Kommunen bedömer att det är tillräckligt för att tillgodose Skanovas önskemål om deltagande i detaljplanearbetet.

Huruvida ledning kan ligga kvar i befintligt läge, eller behöver flyttas, utreds närmare i detaljprojektering. Eventuell rättighet eller avtal som berör teleanläggningen gäller. Det är fastighetsägarens ansvar att hålla sig informerad om befintliga ledningars läge samt att bekosta eventuell flytt.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Det nya planförslaget möjliggör utökad friyta varav ett av planområdena ianspråktar en del av den gröna korridoren i anslutning till Lillberget för detta.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det kan förtydligas i planbeskrivningen trädens betydelse för lek, skugga och attraktivitet sk ekosystemtjänster och att skogen bör så långt som möjligt vara en del av skolgården. Det finns flera skolgårdar på stadsdelen Tomtebo där skogen är integrerad och utnyttjas för utelek. De bästa exemplen är tex Tomtebogårdsskolan och förskolan Bergatrollet. Sommartid erbjuder skogen skugga och träden filtrerar även föroreningar vilket ökar skolgårdens attraktivitet. I övrigt har inte miljö- och hälsoskyddsnämnden några synpunkter på planförslaget.

Kommentar

I planbeskrivningen, under förändringar och konsekvenser när det gäller barnperspektivet, står det att den utökade tomtarean bidrar till att det ges bättre möjligheter att skapa en attraktiv utemiljö där exempelvis bibehållen natur kan bidra till att främja barns utveckling. Under avsnittet Förändringar och konsekvenser tillhörande Tillgänglighet, trygghet och jämställdhet står det att de nivåskillnader som berget tillför och dess befintliga vegetation kan bidra till att skapa en spännande och innehållsrik skolgård.

I planförslaget reglerades det innan samrådet med planbestämmelser bland annat om att träd med en bröstdiameter över 20 centimeter endast får fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk [**n_1**], att fällda träd ska ersättas med nya [**n_2**] och att marklov krävs även för fällning av träd med en bröstdiameter över 20 centimeter [**a**]. Avdelningen Detaljplanering instämmer i det som Miljö- och hälsoskyddsnämnden skriver om trädens och skogens betydelse för lek, skygga och attraktivitet och anser att man, i det här fallet, bör undvika att fälla träd i så stor utsträckning som möjligt. De planbestämmelser som reglerar fällning av träd har därför ändrats och skärpts. (Se kommentaren till Länsstyrelsens yttrande här ovan). Avsnittet under rubriken Naturmiljö i planbeskrivningen har kompletterats med ett stycke om detta.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

Tekniska nämnden, Gator och parker

Inga synpunkter.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

Umeåregionens brandförsvar

Tillgång till brandvatten/brandvattenförsörjning
För att säkerställa möjligheterna att genomföra en effektiv släckinsats i händelse av brand behöver en markbrandpost anordnas med längsta avstånd på 150 meter till fastigheterna.

Tillgänglighet – Insatstid
Eftersom insatstiden överstiger 10 minuter till detta område är utrymning med hjälp av räddningstjänsten inte något alternativ.

Notering avseende skydd mot brandspridning mellan byggnader
Ur brandskyddssynpunkt ska det vara minst 8 meter mellan byggnader för att inte krav på brandteknisk avskiljning ska föreligga. Detta är värt att uppmärksamma i planprocessen, så att de blir kända för sökanden i ett tidigt skede.

Kommentar

Närmaste brandpost finns 390 meter respektive 420 meter från fastigheterna i planområdet. Det kan behövas fler, men det hanteras inte inom ramen för arbetet med detaljplanen.

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

Umeå energi AB

Umeå Energi har inget att erinra avseende fjärrvärme-, el- eller bredbandsledningar.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

Vakin, Avfall & återvinning, hushållsavfall

1 januari 2024 blev det obligatoriskt för verksamheter att sortera ut förpackningar. Det blev även obligatoriskt för verksamheter att sortera ut sitt matavfall. Därmed behövs en avfallslösning för dessa fraktioner. Vakin tog även över ansvaret för återvinningsstationerna 1 januari 2024, det är viktigt att säkerställa i detaljplanen att ytan avser plats för återvinningsstation.

Vakin ansvarar för insamling av kommunalt avfall. Med kommunalt avfall avses avfall som uppkommer från hushåll och jämförligt avfall från annan verksamhet. Beställning av kärl och hämtning av mat- och restavfall görs hos Vakin. Förpackningar hämtas av valfri entreprenör.

För hämtning av kommunalt avfall eller avfall under kommunalt ansvar måste transportvägar, mått och anvisningar enligt Vakins anvisningar för avfall och återvinning följas.

Transportvägen ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer, om parkering förekommer måste vägen vara bredare. Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare, dock minst 3,5 meter bred.

Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på vägens bredd eller den fria höjden. Snövallar får inte inkräkta på transportvägens bredd och transportvägen ska vara halkbekämpad vintertid. Längs hela transportvägen, fram till hämtningsfordonets uppställningsplats, ska det vara fri höjd på minst 4,7 meter. Genomfart eller tömning ska av säkerhetsskäl inte ske utanför entréer. Vid transport, tömning och eventuell vändning ska det vara fri sikt och god framkomlighet.

Körning utanför entréer och vid platser där många personer vistas, som exempelvis lekplatser, ska undvikas. Om sophämtning ska ske inne på fastigheten måste det finnas genomfart eller vändmöjlighet för sopbilen. Vändplan ska ha en diameter på minst 18 meter. Alternativ till detta kan vara en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en T-vändning.

Se Vakins anvisningar för avfallshantering och återbruk för ytterligare anvisningar gällande dimensionering, framkomlighet mm.

Kommentar

Ett av syftena med detaljplanen är att skapa förutsättningar för återvinning. Inom fastigheten Nyttoväxten 2 bekräftar detaljplanen befintlig användning återvinning [**E_1**], vilket innebär att detaljplanen inte bedöms medföra någon förändring av förutsättningarna avseende återvinning.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

Vakin, vatten och avlopp

Har inget att erinra.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

Yttrande 1

Om ”goda sol- och skuggförhållanden” för utemiljön så är inte Kökstäppans förskoleläge i norr så som anges i Umeå kommuns första funktionsprogram 2009/2010 med ”byggnader i norr”. Förskolan är i ett österläge som ger skuggor på närutelekplats från fm och till tidig em.

För att följa funktionsprogramråd behöver ”Kökstäppan”-förskoleläget vara i norr och med utsikt söderut. Då kan förskolan komma längre ifrån trafik i öster med mindre störningar och säkrare barnmiljö.

Enligt yttrandet står det om förskolan Kålmasken att ”solstudier genomförts”. Men att det var endast på sommarhalvåret så på vinterhalvåret finns inga sol- och skuggstudier gjorda. Så verkar det även vara för Kökstäppan, något som då behöver göras innan detaljplanen kan godkännas.

Detaljplaneunderlaget för Kökstäppan 1 med flera visar förskola i österläge och intill/nära gata/trafik. Byggnaden är som Kålmasken, 6 avd. 2 plan, och blir då med inre utformning som inte har utvärderats m a p text/innehåll mot ritning.

I yttrandet finns ett bildcollage som visar förskolan Kålmaskens ”skuggläge” utomhus, emot funktionsprogram. Enligt yttrandet finns inomhus genomgångsrum i groventré med många dörrar liksom inne på avdelningarna, också emot funktionsprogram. Dessutom EN entré per plan vilket ger störningar jämfört med EN per avdelning. Det ger därmed ökade smittrisker.

I planer för nya förskolor har nämnts från politiskt håll liksom medialt att bygga flexibelt för andra behov. Sådant visas i designboken ”Flex-Friskare Förskola”. För Kökstäppan betyder det att planera för 8 avd 2 plan (nu 6 – 2) där annat behov nyttjas till barnantalet ökat.

Yttrandet innehåller även beskrivande bilder och förslag på material som skulle kunna användas i arbetet.

Kommentar

Förskolans utformning har ännu inte detaljprojekterats och byggnadens placering är inte fastställd. Plankartan låser ingen utformning utan lämnar gestaltningen öppen, förutsatt att kraven på tillräcklig friyta kan tillgodoses. Det finns en placeringsbestämmelse [**p**] som reglerar att huvudbyggnad ska placeras med fasadens långsida mot gata och torg, högst 1,0 meter från fastighetsgräns, i syfte att säkerställa en stadsmässig karaktär och anpassning till omgivningen.

Skuggstudie för fastigheten Kökstäppan 1 omfattar vårdagjämning 20 mars, högsommar 20 juli samt höstdagjämning 23 september. Dessa tidpunkter har valts för att illustrera de tidpunkter som föreslagen bebyggelse påverkar omkringliggande bebyggelse mest, samt tidpunkter då även annan befintlig bebyggelse skuggar.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

Ändringar efter samråd

Planhandlingarna har ändrats på följande punkter:

Plankartan

- Planbestämmelsen [$\mathbf{n_2}$] Fällda träd ska ersättas med nya har tagits bort.
- Beteckningen för planbestämmelsen [$\mathbf{n_3}$] Endast parkering för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga samt parkering för hämta/lämna får anordnas har ändrats till [$\mathbf{n_2}$].
- Legenden har uppdaterats med de ändrade planbestämmelserna: [$\mathbf{n_{1}}$] Träd får endast får fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk och [**a**] Marklov krävs även för fällning av träd.
- Planbestämmelsen [**f**] Minst 50 % av cykelparkering anordnas väderskyddad har tagits bort.
- Planbestämmelsen [$\mathbf{e_2}$] Största byggnadsarea är 125 m² för komplementbyggnader har ändrats till Största byggnadsarea är 150 m² för komplementbyggnader.

Planbeskrivningen:

- Avsnittet under rubriken Naturmiljö har kompletterats med ett stycke om att kommunen anser att man, i det här fallet, bör undvika att fälla träd i så stor utsträckning som möjligt och med information om de ändrade planbestämmelserna kopplat till fällning av träd.
- Planbeskrivningens bilaga Planbestämmelser med lagstöd har uppdaterats med information om de ändrade planbestämmelserna.
- Tabellen på sidan 17 har kompletterats med uppgifter om belastning av näringsämnen till följd av urban markanvändning, enskilda avlopp, jord- och skogsbruk.
- Avsnittet om miljökvalitetsnormer för vatten på sidorna 16-18 har uppdaterats med hänvisningar till den dagvattenutredning som sedan tidigare finns för området (WSP, 2017). Det har också uppdaterats med en bedömning, baserad på dagvattenutredningen, av planförslagets eventuella konsekvenser för vattenmiljön.
- Har kompletterats med information om att detaljplanen även möjliggör för avstyckning för bostadsändamål. Kompletteringen har gjorts både i löpande text och i tabell.
- Har kompletterats med ett avsnitt, under den inledande beskrivningen av detaljplanen, med en motivering till varför den befintliga detaljplanen bedöms kunna upphävas och ersättas, i de delar som det här planförslaget omfattar, under den pågående genomförandetiden.
- Har kompletterats med information om att ansökan om lantmäteriförrättning görs skriftligen till lantmäterimyndigheten i Umeå kommun av respektive fastighetsägare.

- Har reviderats genom att beteckningar för planbestämmelser, i förekommande fall, har ändrats så att de överensstämmer med de beteckningar som finns i plankartan.
- Redaktionella ändringar.

Detaljplanering, Umeå kommun, juni 2025

Denna handling har godkänts av tillförordnad planchef Harry Bertilsson med planarkitekt Henrik Axelsson som handläggare. Handlingen är godkänd i kommunens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-12-02

§ 228

Diarienr: KS-2025/00954

Antagande: Detaljplan för Kökstäppan 1 med flera

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta detaljplanen för fastigheten Kökstäppan 1 m.fl. enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och bostäder som är anpassade till rådande stadsbild. Syftet är också att skapa förutsättningar för friyta för lek och utevistelse som följer Boverkets allmänna råd om friyta samt rekommendation om friytans minsta storlek. Ett annat syfte är att bevara de naturvärden som förekommer inom planområdet och att säkerställa ytor för dagvattenhantering. Dessutom syftar detaljplanen till att skapa förutsättningar för återvinning och parkering.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering den 30 november 2022.

Planområdet är beläget i Tomtebo. Detaljplanen bekräftar användningen skola för fastigheterna Kökstäppan 1 och Kålmasken 1. De båda fastigheternas storlek är tänkt att utökas genom att delar av angränsande naturmark inom fastigheten Tomtebo 2:1 tas i anspråk för ändamålet. Detta behöver göras för att säkerställa nödvändig friyta för förskola med sex avdelningar.

Fastigheten Kålmasken 1 är bebyggd med en förskola med sex avdelningar vars friyta bedöms vara för liten för den andel barn som förskolan är dimensionerad för. Genom att ianspråkta naturmark norr och väster om fastigheten tillförs cirka 1 200 m^2 vilket innebär att friytan per

barn efter planens genomförande blir minst 40 m^2 och att den totala sammanhängande friytan blir minst 3 000 m^2.

Fastigheten Kökstäppan 1 är obebyggd och där planeras det för en förskola med sex avdelningar. Även här är fastigheten för liten i förhållande till den planerade bebyggelsen då friytan inte blir tillräckligt stor. Genom att ianspråkta naturmark sydväst om fastigheten tillförs cirka 1 200 m^2 vilket innebär att friytan per barn blir minst 40 m^2 och att den totala sammanhängande friytan blir minst 3 000 m^2 efter planens genomförande. Lillberget är viktigt för allmänhetens tillgång till natur och har dessutom höga naturvärden vilket har medfört att utökningen av skolområdet har placerats för att minimera intrång i naturmark med höga värden.

Inom fastigheten Kålmasken 1 bekräftas användningen bostäder. Byggrätten för bostäder är densamma som för skola, vilket kan generera cirka 30 bostäder.

Detaljplanen bekräftar även användningen återvinning inom fastigheten Nyttoväxten 2 och användningen utökas till att även omfatta parkering, för att möjliggöra en mer flexibel användning.

Detaljplanen handläggs med utökat förfarande då planförslaget inte överensstämmer med kommunens översiktsplan i sin helhet.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Samrådsmöte hölls den 17 september 2024.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bland annat att Swedavia anser att högsta medgivna höjd över nollplan för samtliga objekt inom planområdet bör regleras. Av yttrande betecknat som ”Yttrande 1” framgår det bland annat att den som skrivit yttrandet anser att Förskolan Kålmaskens placering ger

störningar, skuggig utegård mot norr, går emot Boverkets riktlinjer och stämmer inte heller med Umeå kommuns råd i funktionsprogram. I samma yttrande står det också att Umeå kommun behöver införa solstudier hela året om och det ges även förslag till alternativ placering, utformning och användning.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen, utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet, att förnyad granskning inte behöver ske.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att detaljplanen handläggs med utökat förfarande. Detaljplanen handläggs med utökat förfarande eftersom planförslaget inte överensstämmer med översiktsplanen i sin helhet. I det nu aktuella planförslaget innebär utökningen av fastigheten Kålmasken 1 ett avsteg från översiktsplanens användningsavgränsning, där mark som är utpekad för rekreation tas i anspråk för att möjliggöra för ytterligare kvartersmark. Syftet med det här avsteget är att skapa förutsättningar för en förskola med sex avdelningar, vilket kräver en större tomtstorlek än vad som möjliggörs i gällande detaljplan. Det här avsteget bedöms inte motverka översiktsplanens intentioner och intrånget bedöms inte heller påverka någon bevarandevärd naturmark eller något område för rekreation.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-10-28
Byggnadsnämndens beslut om godkännande 2025-20-22, BN § 226

Antagandehandlingar

- Plankarta daterad oktober 2025
- Planbeskrivning daterad oktober 2025

Övriga handlingar

- Granskningsutlåtande daterat oktober 2025
- Samrådsredogörelse daterad juni 2025

Beredningsansvariga

Henrik Axelsson, planarkitekt
Johanna Söderholm, planchef

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsen 2025-12-02

Föredragande
Henrik Axelsson, planarkitekt

Planeringsutskottets beslutsordning
Yrkanden
Ulrik Berg (M) och **Hans Lindberg (S) –** bifall till tjänsteskrivelsens förslag

Propositionsordning som godkänns
Det finns ett förslag till beslut. Ordförande finner att planeringsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning
Kommunstyrelsen beslutar enligt planeringsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till
detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till
- Sökanden
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen

Umeå kommun
Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag
2025-11-25

§ 96

Diarienr: KS-2025/00954

Antagande: Detaljplan för Kökstäppan 1 med flera

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta detaljplanen för fastigheten Kökstäppan 1 m.fl. enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och bostäder som är anpassade till rådande stadsbild. Syftet är också att skapa förutsättningar för friyta för lek och utevistelse som följer Boverkets allmänna råd om friyta samt rekommendation om friytans minsta storlek. Ett annat syfte är att bevara de naturvärden som förekommer inom planområdet och att säkerställa ytor för dagvattenhantering. Dessutom syftar detaljplanen till att skapa förutsättningar för återvinning och parkering.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering den 30 november 2022.

Planområdet är beläget i Tomtebo. Detaljplanen bekräftar användningen skola för fastigheterna Kökstäppan 1 och Kålmasken 1. De båda fastigheternas storlek är tänkt att utökas genom att delar av angränsande naturmark inom fastigheten Tomtebo 2:1 tas i anspråk för ändamålet. Detta behöver göras för att säkerställa nödvändig friyta för förskola med sex avdelningar.

Fastigheten Kålmasken 1 är bebyggd med en förskola med sex avdelningar vars friyta bedöms vara för liten för den andel barn som förskolan är dimensionerad för. Genom att ianspråkta naturmark norr och väster om fastigheten tillförs cirka 1 200 m^2 vilket innebär att friytan per

barn efter planens genomförande blir minst 40 m^2 och att den totala sammanhängande friytan blir minst 3 000 m^2.

Fastigheten Kökstäppan 1 är obebyggd och där planeras det för en förskola med sex avdelningar. Även här är fastigheten för liten i förhållande till den planerade bebyggelsen då friytan inte blir tillräckligt stor. Genom att ianspråkta naturmark sydväst om fastigheten tillförs cirka 1 200 m^2 vilket innebär att friytan per barn blir minst 40 m^2 och att den totala sammanhängande friytan blir minst 3 000 m^2 efter planens genomförande. Lillberget är viktigt för allmänhetens tillgång till natur och har dessutom höga naturvärden vilket har medfört att utökningen av skolområdet har placerats för att minimera intrång i naturmark med höga värden.

Inom fastigheten Kålmasken 1 bekräftas användningen bostäder. Byggrätten för bostäder är densamma som för skola, vilket kan generera cirka 30 bostäder.

Detaljplanen bekräftar även användningen återvinning inom fastigheten Nyttoväxten 2 och användningen utökas till att även omfatta parkering, för att möjliggöra en mer flexibel användning.

Detaljplanen handläggs med utökat förfarande då planförslaget inte överensstämmer med kommunens översiktsplan i sin helhet.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Samrådsmöte hölls den 17 september 2024.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bland annat att Swedavia anser att högsta medgivna höjd över nollplan för samtliga objekt inom planområdet bör regleras. Av yttrande betecknat som ”Yttrande 1” framgår det bland annat att den som skrivit yttrandet anser att Förskolan Kålmaskens placering ger

störningar, skuggig utegård mot norr, går emot Boverkets riktlinjer och stämmer inte heller med Umeå kommuns råd i funktionsprogram. I samma yttrande står det också att Umeå kommun behöver införa solstudier hela året om och det ges även förslag till alternativ placering, utformning och användning.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen, utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet, att förnyad granskning inte behöver ske.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att detaljplanen handläggs med utökat förfarande. Detaljplanen handläggs med utökat förfarande eftersom planförslaget inte överensstämmer med översiktsplanen i sin helhet. I det nu aktuella planförslaget innebär utökningen av fastigheten Kålmasken 1 ett avsteg från översiktsplanens användningsavgränsning, där mark som är utpekad för rekreation tas i anspråk för att möjliggöra för ytterligare kvartersmark. Syftet med det här avsteget är att skapa förutsättningar för en förskola med sex avdelningar, vilket kräver en större tomtstorlek än vad som möjliggörs i gällande detaljplan. Det här avsteget bedöms inte motverka översiktsplanens intentioner och intrånget bedöms inte heller påverka någon bevarandevärd naturmark eller något område för rekreation.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-10-28
Byggnadsnämndens beslut om godkännande 2025-20-22, BN § 226

Antagandehandlingar

- Plankarta daterad oktober 2025
- Planbeskrivning daterad oktober 2025

Övriga handlingar

- Granskningsutlåtande daterat oktober 2025
- Samrådsredogörelse daterad juni 2025

Beredningsansvariga

Henrik Axelsson, planarkitekt
Johanna Söderholm, planchef

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsens planeringsutskott 2025-11-25

Föredragande
Henrik Axelsson, planarkitekt

Planeringsutskottets beslutsordning
Yrkanden
Ulrik Berg (M) och **Hans Lindberg (S) –** bifall till tjänsteskrivelsens förslag

Propositionsordning som godkänns
Det finns ett förslag till beslut. Ordförande finner att planeringsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till
detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till
- Sökanden
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-03

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/00976

Utformning av samverkan med intresseorganisationer enligt LSS

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att inrätta ett rådgivande organ för samverkan enligt LSS § 15 p7

att utse individ- och familjenämnden till ansvarig nämnd för det rådgivande organets verksamhet och funktion, samt att individ- och familjenämndens reglemente kompletteras med ansvaret

att uppdra till individ- och familjenämnden att ta fram en föreskrift för det rådgivande organet i enlighet med gällande riktlinjer för rådgivande organ.

Ärendebeskrivning
Enligt LSS 15 § punkt 7 (Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade) hör det till en kommuns uppgift att samverka med organisationer som företräder människor med omfattande funktionshinder. Ansvar för samverkan har formellt varit tilldelat Umeå kommuns funktionshinderråd (UFR). Under 2025 pågår arbete med att ta fram föreskrifter för UFR i enlighet med antagen riktlinje för rådgivande organ. Av reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder framgår att Individ- och familjenämnden har i uppgift att fullgöra de uppgifter som en kommun ansvarar för enligt LSS.

Enligt förarbeten till LSS (prop 1992/93:159 s. 97-98, 185) ska samverkan möjliggöra att organisationer fortlöpande ges möjlighet att lämna förslag och att ge synpunkter på hur verksamheten enligt lagen läggs upp och bedrivs, så att huvudmannen tillförs viktiga kunskaper och åsikter. Vidare framgår att former för samverkan bör bestämmas av huvudmannen och organisationerna tillsammans.

Under 2025 har en gemensam arbetsgrupp bildats med representanter för Umeå kommun och representanter för intresseorganisationer enligt LSS. Det gemensamma arbetet har syftat till att ta fram förslag på forum och form för samverkan enligt LSS 15 § 7 punkten. Möjligheten att hantera LSS-

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00976

samverkan i UFR har utretts i dialog med intresseorganisationerna, vilka efterfrågat separat hantering av samverkan enligt LSS.

I september 2025 har arbetsgruppen enats om att föreslå att inrätta ett rådgivande organ för LSS-samverkan som en del i att upprätta strukturer för samverkan.

Enligt Umeå kommuns riktlinje för rådgivande organ fastställer fullmäktige vilka rådgivande organ som ska inrättas i Umeå kommun samt vilken nämnd som ska tilldelas ansvar för organet. Eftersom individ- och familjenämnden genom reglemente fullgör kommunens uppgift enligt LSS avgränsas det rådgivande organets funktion till hur den verksamheten läggs upp och bedrivs.

Ansvarig nämnd har det övergripande ansvaret för det rådgivande organets verksamhet och funktion. Varje rådgivande organ ska ha en föreskrift som reglerar det rådgivande organets ändamål och arbetssätt. Förslag till föreskrift för rådgivande organ upparbetas av organet själv och beslutas av ansvarig nämnd.

Stadsledningskontorets bedömning
Stadsledningskontoret har inget att tillägga eller invända kring individ- och familjenämndens förslag.

Beslutsunderlag

IFN Protokoll per 22 oktober 2025 §232
Riktlinje för rådgivande organ

Beredningsansvariga

Dan Gideonsson

Beslutet ska skickas till
Individ- och familjenämnden

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Dan Gideonsson
Ledningskoordinator

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2025-10-22

§ 232

Diarienr: IFN-2025/00096

Utformning av samverkan med intresseorganisationer enligt LSS

Beslut

Individ- och familjenämnden beslutar att:

- föreslå till kommunfullmäktige att inrätta ett rådgivande organ för samverkan enligt LSS § 15 p7.
- föreslå till kommunfullmäktige att utse individ- och familjenämnden till ansvarig nämnd för det rådgivande organets verksamhet och funktion, samt att individ- och familjenämndens reglemente kompletteras med ansvaret
- föreslå till kommunfullmäktige att uppdra till individ- och familjenämnden att ta fram en föreskrift för det rådgivande organet i enlighet med gällande riktlinjer för rådgivande organ.

Ärendebeskrivning

Enligt LSS 15 § punkt 7 (Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade) hör det till en kommuns uppgift att samverka med organisationer som företräder människor med omfattande funktionshinder. Ansvar för samverkan har formellt varit tilldelat Umeå kommuns funktionshinderråd (UFR). Under 2025 pågår arbete med att ta fram föreskrifter för UFR i enlighet med antagen riktlinje för rådgivande organ. Av reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder framgår att Individ- och familjenämnden har i uppgift att fullgöra de uppgifter som en kommun ansvarar för enligt LSS.

Enligt förarbeten till LSS (prop 1992/93:159 s. 97-98, 185) ska samverkan möjliggöra att organisationer fortlöpande ges möjlighet att lämna förslag och att ge synpunkter på hur verksamheten enligt lagen läggs upp och bedrivs, så att huvudmannen tillförs viktiga kunskaper och åsikter. Vidare

framgår att former för samverkan bör bestämmas av huvudmannen och organisationerna tillsammans.

Under 2025 har en gemensam arbetsgrupp bildats med representanter för Umeå kommun och representanter för intresseorganisationer enligt LSS. Det gemensamma arbetet har syftat till att ta fram förslag på forum och form för samverkan enligt LSS 15 § 7 punkten. Möjligheten att hantera LSS-samverkan i UFR har utretts i dialog med intresseorganisationerna, vilka efterfrågat separat hantering av samverkan enligt LSS.

I september 2025 har arbetsgruppen enats om att föreslå att inrätta ett rådgivande organ för LSS-samverkan som en del i att upprätta strukturer för samverkan.

Enligt Umeå kommuns riktlinje för rådgivande organ fastställer fullmäktige vilka rådgivande organ som ska inrättas i Umeå kommun samt vilken nämnd som ska tilldelas ansvar för organet. Eftersom individ- och familjenämnden genom reglemente fullgör kommunens uppgift enligt LSS avgränsas det rådgivande organets funktion till hur den verksamheten läggs upp och bedrivs.

Ansvarig nämnd har det övergripande ansvaret för det rådgivande organets verksamhet och funktion. Varje rådgivande organ ska ha en föreskrift som reglerar det rådgivande organets ändamål och arbetssätt. Förslag till föreskrift för rådgivande organ upparbetas av organet själv och beslutas av ansvarig nämnd.

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkande

Andreas Lundgren (S), Andreas Sellstedt (V) och Igor Hell (M) yrkar bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Arbetsutskottets beslutsgång

Individ- och familjenämndens arbetsutskott beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2025-10-22

Individ- och familjenämndens beslutsordning

Yrkande

Andreas Lundgren (S), Hanna Lundin-Jernberg (L), Andreas Sellstedt (V), Ahmed Hersi (MP), Veronica Kerr (KD) och Igor Hell (M) yrkar bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Individ- och familjenämndens beslutsgång

Individ- och familjenämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beredningsansvariga

Karolina Lundqvist, socialdirektör
Petra Nylander, processledare
Maria Sydlén, jurist

Beslutet ska skickas till

Ulrika Gustafsson, kvalitetschef

UMEÅ KOMMUN

Riktlinje för rådgivande organ

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Diarienummer:
KS 2023/00267

Datum och paragraf för beslutet:
§ 35, 26 februari 2024

Dokumenttyp:
Riktlinje

Giltighetstid:
Tills vidare

Dokumentansvarig
Kommunstyrelsen - Stadsledningskontoret

Riktlinje för Rådgivande organ i Umeå kommun

Inledning

Det finns en lagstadgad skyldighet för kommunens nämnder att samråda med dem som brukar kommunens tjänster (Kommunallagen 8 kap. 3 §). Av Umeå kommuns kvalitetsstrategi framgår att kommunen ska lyssna på invånare och intressenter och ta reda på synpunkter och idéer från dessa.

Syfte

Riktlinjen syftar till att tydliggöra gemensamma utgångspunkter avseende funktion, sammansättning och arbetssätt för de rådgivande organ som Umeå kommun upprättar.

Definitioner

Rådgivande organ
Begreppet rådgivande organ används för organ som återkommande samlar företrädare för ideella, privata och offentliga organisationer, myndigheter och grupper för att föra dialog och ha informationsutbyte samt initiera/möjliggöra samverkan och samarbete i frågor/ärenden inom ett angivet ämne eller område.

Samråd
Med begreppet samråd avses överläggning eller diskussion mellan företrädare för Umeå kommun och intressenter och berörda i fråga som berör kommunens verksamhet. Samråd kan ske på olika sätt, att lyfta en fråga för samråd i ett rådgivande organ kan vara en del i en längre beredningsprocess.

Vissa samrådsförfaranden styrs av krav i lagstiftning, exempelvis i processer relaterade till plan- och bygglagen eller utifrån lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk samt konsultationslagen. Krav på samråd ställs även i FNs barn- respektive funktionsrättskonventioner. Detta innebär att Umeå kommun i sådana fall inte bestämmer i vilka frågor eller med vilka aktörer samråd ska ske.

Samverkan
Begreppet samverkan syftar på ett närmare samarbete rörande hur verksamhet läggs upp och bedrivs. Krav på samverkan ställs bland annat i Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Brukarråd
Brukarråd organiseras i relation till en enskild organisatorisk enhet eller verksamhet. I ett brukarråd ingår individer som är brukare av kommunens verksamhet inom en enskild organisatorisk enhet eller specifik verksamhet.

Medborgardialog
Medborgardialog innebär ett strukturerat meningsutbyte mellan förtroendevalda och invånare. Den används som ett redskap för att ta med kommuninvånarnas kunskap och synpunkter i beredning ~~i~~ av specifik fråga eller beslutsärende.

Avgränsningar

Generella och specifika krav på utformning av beredningsprocess samt beredning av enskilda ärenden inför beslut behandlas inte i denna riktlinje. Utformning och nyttjande av brukarråd och medborgardialoger enligt ovanstående definition behandlas inte ~~av~~ i denna riktlinje.

Beslutsrätt & mandat

Kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige fastställer vilka rådgivande organ Umeå kommun ska upprätthålla. Fullmäktige förtydligar vilken nämnd som har ansvar för respektive rådgivande organ i reglemente för Umeå kommuns nämnder och styrelser. Den nämnd som utses benämns ansvarig nämnd. I detta sammanhang är även kommunstyrelsen att betrakta som nämnd.

Det är endast Kommunfullmäktige som kan fatta beslut om bildande eller nedläggning av ett rådgivande organ.

Ansvarig nämnd
Ansvarig nämnd har det övergripande ansvaret för det rådgivande organets verksamhet och funktion. Ansvarig nämnd fattar beslut om föreskrifter för de rådgivande organ som nämnden har tilldelats ansvar för av kommunfullmäktige. En nämnd kan inte delegera beslutsrätt till ett rådgivande organ.

Rådgivande organ
Rådgivande organ bidrar till;

- Kunskapsuppbyggnad och kunskapsöverföring
- Informations- och erfarenhetsutbyte samt dialog
- att identifiera möjligheter till och möjliggöra samarbete och samverkan mellan olika aktörer
- att tydliggöra roll och ansvarsfördelning i specifika samarbets- och samverkansfrågor

Formella beslut om samarbete och samverkan samt beslut om enskild aktörs planering, finansiering och uppföljning av åtgärder inom sagda samarbete/samverkan ska hanteras i enlighet med de regler och krav som gäller för respektive aktör.

Ett rådgivande organ har inte beslutsrätt över kommunens verksamheter, processer och tjänstepersoner.

Rådgivande organ regleras genom Föreskrift

Varje rådgivande organ ska ha en föreskrift som reglerar det rådgivande organets ändamål och arbetssätt. Föreskriften ersätter tidigare reglemente och/eller arbetsordning.

Förslag till föreskrift för rådgivande organ upparbetas av respektive rådgivande organ och beslutas av ansvarig nämnd.

Av föreskrift ska följande framgå:

- Syfte med det rådgivande organet
- Tidsperiod som föreskriften gäller
- Sammansättning

- Organisation
- Arbetsformer
- Ekonomi/arvoden
- Ansvarig nämnd
- Val av ledamöter och ersättare

Föreskriften ska revideras i samband med ny mandatperiod. I samband med revideringen ska ansvarig nämnd även bedöma om rådets syfte, sammansättning och arbetsformer är ändamålsenliga och om behovet av det rådgivande organet kvarstår/är fortsatt relevant. Ansvarig nämnd har mandat att fastställa justeringar av föreskrift alternativt att föreslå kommunfullmäktige att rådet ska utgå.

Planering och uppföljning av det rådgivande organets verksamhet

Rådgivande organ kan inför kommande verksamhetsår upprätta planering över de aktiviteter det rådgivande organet avser genomföra. Planering anmäls därefter till ansvarig nämnd. Rådgivande organ ska inte upprätta en egen ekonomisk planering (budget).

Rådgivande organ kan, om det bedöms ändamålsenligt, i slutet på respektive verksamhetsår skriftligt redovisa de aktiviteter det rådgivande organet genomfört under året i form av en verksamhetsredogörelse. Det rådgivande organets verksamhetsredogörelse anmäls till ansvarig nämnd. Representanter för myndigheter, organisationer eller samarbetspartners ansvarar för att återrapportering sker till den organisation/myndighet/intressent representanten företräder i den omfattning det är möjligt.

Sammansättning av rådgivande organ

Det rådgivande organets syfte och ändamål bör vara styrande för rådets sammansättning

Ansvarig nämnd avgör utifrån rådets syfte/ändamål vilka aktörer som ska erbjudas delta i rådet samt hur många platser respektive aktör ska erbjudas.

Ett rådgivande organ kan bestå av förtroendevalda, representanter från näringsliv och intresseorganisationer, tjänstepersoner från Umeå kommun eller andra myndigheter och organisationer samt representanter från andra intressenter eller grupper som berörs av rådets arbete.

Respektive aktör som inbjuds att delta i det rådgivande organet har ansvar att utse den/de som ska representera aktören i det rådgivande organet. Respektive aktör har ansvar för att meddela vilken person/roll som är utsedd samt vem som utgör ersättare för denna person vid frånvaro. En ledamot i ett råd ska delta på rådets sammanträden. Om en ledamot inte kan delta, ska ersättare för denne inkallas i enlighet med rådets föreskrifter. Även om ordinarie ledamot är närvarande kan ersättare närvara vid rådets sammanträde för att ta del av information och överläggningar.

Ansvarig nämnd ska bland nämndens ledamöter utse de som ska utgöra ordförande och vice ordförande för det rådgivande organet samt tillse att tjänstepersoner i form av föredragande och sekreterare utses för de rådgivande organ som nämnden ansvarar för.

Arbetsformer

Mötesform och mötesfrekvens för rådgivande organ ska framgå i rådets föreskrift.

I rådets föreskrift ska det framgå hur och inom vilken tidsram kallelse och eventuella handlingar ska skickas till de som ingår i rådet.

Rådgivande organs sammanträden protokollförs inte, däremot ska minnesanteckningar föras och distribueras till de personer som ingår i det rådgivande organet. Minnesanteckningar ska publiceras på kommunens hemsida. Hantering av minnesanteckningar regleras med fördel i respektive rådgivande organs föreskrift.

Ersättning & arvode

Ansvarig nämnd/styrelse beslutar i föreskrifterna för rådet om ekonomisk ersättning ska utgå för deltagande på rådets möten och för deltagande i ev arbetsgrupper/referensgruppsmöten som rådet inrättar. Ekonomisk ersättning utgår i sådana fall enligt Arvodesreglemente för förtroendevalda i Umeå kommun. Arvode utgår ej till den som i roll av tjänsteperson i företag, intresseorganisation, statlig eller offentlig myndighet deltar i det rådgivande organet. Respektive deltagande kommunal nämnd/styrelse bär kostnad för egna ledamöters deltagande vid möte i rådgivande organ.

Uppföljning

Riktlinjen för Rådgivande organ i Umeå kommun ska aktualitets- och relevansprövas i enlighet med riktlinje för styrande dokument. Kommunstyrelsen är ansvarig för uppföljning och aktualitets- och relevansprövning av riktlinje för rådgivande organ.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-12-02

§ 229

Diarienr: KS-2025/00976

Förslag rådgivande organ för samverkan LSS

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att inrätta ett rådgivande organ för samverkan enligt LSS § 15 p7

att utse individ- och familjenämnden till ansvarig nämnd för det rådgivande organets verksamhet och funktion, samt att individ- och familjenämndens reglemente kompletteras med ansvaret

att uppdra till individ- och familjenämnden att ta fram en föreskrift för det rådgivande organet i enlighet med gällande riktlinjer för rådgivande organ.

Ärendebeskrivning

Enligt LSS 15 § punkt 7 (Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade) hör det till en kommuns uppgift att samverka med organisationer som företräder människor med omfattande funktionshinder. Ansvar för samverkan har formellt varit tilldelat Umeå kommuns funktionshinderråd (UFR). Under 2025 pågår arbete med att ta fram föreskrifter för UFR i enlighet med antagen riktlinje för rådgivande organ. Av reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder framgår att Individ- och familjenämnden har i uppgift att fullgöra de uppgifter som en kommun ansvarar för enligt LSS.

Enligt förarbeten till LSS (prop 1992/93:159 s. 97-98, 185) ska samverkan möjliggöra att organisationer fortlöpande ges möjlighet att lämna förslag och att ge synpunkter på hur verksamheten enligt lagen läggs upp och bedrivs, så att huvudmannen tillförs viktiga kunskaper och åsikter. Vidare framgår att former för samverkan bör bestämmas av huvudmannen och organisationerna tillsammans.

Under 2025 har en gemensam arbetsgrupp bildats med representanter för Umeå kommun och representanter för intresseorganisationer enligt LSS. Det gemensamma arbetet har syftat till att ta fram förslag på forum och form för samverkan enligt LSS 15 § 7 punkten. Möjligheten att hantera LSS-samverkan i UFR har utretts i dialog med intresseorganisationerna, vilka efterfrågat separat hantering av samverkan enligt LSS.

I september 2025 har arbetsgruppen enats om att föreslå att inrätta ett rådgivande organ för LSS-samverkan som en del i att upprätta strukturer för samverkan.

Enligt Umeå kommuns riktlinje för rådgivande organ fastställer fullmäktige vilka rådgivande organ som ska inrättas i Umeå kommun samt vilken nämnd som ska tilldelas ansvar för organet. Eftersom individ- och familjenämnden genom reglemente fullgör kommunens uppgift enligt LSS avgränsas det rådgivande organets funktion till hur den verksamheten läggs upp och bedrivs.

Ansvarig nämnd har det övergripande ansvaret för det rådgivande organets verksamhet och funktion. Varje rådgivande organ ska ha en föreskrift som reglerar det rådgivande organets ändamål och arbetssätt. Förslag till föreskrift för rådgivande organ upparbetas av organet själv och beslutas av ansvarig nämnd.

Stadsledningskontorets bedömning
Stadsledningskontoret har inget att tillägga eller invända kring individ- och familjenämndens förslag.

Beslutsunderlag
IFN Protokoll per 22 oktober 2025 §232
Riktlinje för rådgivande organ

Beredningsansvariga
Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning
Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-12-02

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till
Individ- och familjenämnden

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-25

§ 359

Diarienr: KS-2025/00976

Förslag rådgivande organ för samverkan LSS

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att inrätta ett rådgivande organ för samverkan enligt LSS § 15 p7

att utse individ- och familjenämnden till ansvarig nämnd för det rådgivande organets verksamhet och funktion, samt att individ- och familjenämndens reglemente kompletteras med ansvaret

att uppdra till individ- och familjenämnden att ta fram en föreskrift för det rådgivande organet i enlighet med gällande riktlinjer för rådgivande organ.

Ärendebeskrivning

Enligt LSS 15 § punkt 7 (Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade) hör det till en kommuns uppgift att samverka med organisationer som företräder människor med omfattande funktionshinder. Ansvar för samverkan har formellt varit tilldelat Umeå kommuns funktionshinderråd (UFR). Under 2025 pågår arbete med att ta fram föreskrifter för UFR i enlighet med antagen riktlinje för rådgivande organ. Av reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder framgår att Individ- och familjenämnden har i uppgift att fullgöra de uppgifter som en kommun ansvarar för enligt LSS.

Enligt förarbeten till LSS (prop 1992/93:159 s. 97-98, 185) ska samverkan möjliggöra att organisationer fortlöpande ges möjlighet att lämna förslag och att ge synpunkter på hur verksamheten enligt lagen läggs upp och bedrivs, så att huvudmannen tillförs viktiga kunskaper och åsikter. Vidare framgår att former för samverkan bör bestämmas av huvudmannen och organisationerna tillsammans.

Under 2025 har en gemensam arbetsgrupp bildats med representanter för Umeå kommun och representanter för intresseorganisationer enligt LSS. Det gemensamma arbetet har syftat till att ta fram förslag på forum och form för samverkan enligt LSS 15 § 7 punkten. Möjligheten att hantera LSS-samverkan i UFR har utretts i dialog med intresseorganisationerna, vilka efterfrågat separat hantering av samverkan enligt LSS.

I september 2025 har arbetsgruppen enats om att föreslå att inrätta ett rådgivande organ för LSS-samverkan som en del i att upprätta strukturer för samverkan.

Enligt Umeå kommuns riktlinje för rådgivande organ fastställer fullmäktige vilka rådgivande organ som ska inrättas i Umeå kommun samt vilken nämnd som ska tilldelas ansvar för organet. Eftersom individ- och familjenämnden genom reglemente fullgör kommunens uppgift enligt LSS avgränsas det rådgivande organets funktion till hur den verksamheten läggs upp och bedrivs.

Ansvarig nämnd har det övergripande ansvaret för det rådgivande organets verksamhet och funktion. Varje rådgivande organ ska ha en föreskrift som reglerar det rådgivande organets ändamål och arbetssätt. Förslag till föreskrift för rådgivande organ upparbetas av organet själv och beslutas av ansvarig nämnd.

Stadsledningskontorets bedömning
Stadsledningskontoret har inget att tillägga eller invända kring individ- och familjenämndens förslag.

Beslutsunderlag
IFN Protokoll per 22 oktober 2025 §232
Riktlinje för rådgivande organ

Beredningsansvariga
Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning
Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-25

Beslutet ska skickas till

Individ- och familjenämnden

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-14

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/01028

Taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att anta ändringarna i taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa i enlighet med förslaget

att ändringarna träder i kraft 2026-01-01.

Ärendebeskrivning
Miljö- och hälsoskyddsnämnden har till kommunfullmäktige överlämnat förslag om höjning av taxa i rubricerat ärende.

Umeå kommuns taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa fastställdes av kommunfullmäktige den 8 april 2010. Enligt taxan tas en fast avgift ut motsvarande 3 timmars handläggningstid för undersökning/inspektion. Den tid som idag läggs på förberedelser, resor, inspektion och slutlig handläggning av ärendet bedöms uppgå till 5 timmar jämfört med 3 timmar i nuvarande taxa. Anledningen till ökningen av tiden är att säkerhetsläget i Östersjön kräver att två handläggare genomför inspektionen jämfört med tidigare då inspektionen genomfördes av en handläggare. I samband med ändringen av taxan görs också en indexuppräkning av avgiftsbeloppet som gäller för 2025 till 2026 års taxenivå vilket innebär att taxan höjs från 1215 till 1253 kr/h.

Beslutsunderlag
MHN protokoll 2025-10-16, § 127
Taxan

Beslutet ska skickas till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Elin Pietroni
stadsdirektör

Tomas Jakobsson
kommunsekreterare

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01028

Taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Kommunfullmäktiges beslut åååå-mm-dd, § X

Enligt 25 § lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa och 8 § förordningen (2007:156) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa, får kommunen ta ut avgifter för undersökningar och åtgärder som avses i 17 och 23 §§ samma lag. Avgiften ska motsvara den faktiska kostnaden.

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller för Miljö- och hälsoskyddsnämndens i Umeå kommun undersökningar och åtgärder enligt lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa, samt de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

2 § Avgiftsskyldig är ägaren till fartyget eller luftfartyget som är föremål för undersökningar eller åtgärder.

3 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja de i denna taxa antagna avgifterna med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i arbetskostnadsindex för tjänstemän (totalindex) räknat fram till den 1 oktober före avgiftsåret. Prisindex som tillämpas gäller för kommunal verksamhet (PKV) och publiceras av Sveriges kommuner och regioner (SKR) för att följa prisutvecklingen i samhället.

4 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

5 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i räkning.

6 § Vid tillämpning av denna taxa är timtaxan 1253 kr per hel timme handläggningstid år 2026.

Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid miljö- och hälsoskyddsnämnden har använt för förberedelser i ärendet, resa till och från undersökningen, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, provtagning och kontroller i övrigt samt slutlig handläggning av ärendet.

7 § För undersökningar eller åtgärder som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton eller helgdagar, tas en avgift ut som är 1,5 gånger högre än ordinarie avgift.

Undersökningsavgift

8 § För undersökning (inspektion) av fartyg enligt 23 § lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa tas en fast avgift ut motsvarande 5 timmars handläggningstid.

Avgift för åtgärder

9 § För åtgärder enligt 17 § eller 23 § lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa, tas avgift ut i form av timavgift för den faktiskt nedlagda handläggningstiden samt en avgift motsvarande den faktiska kostnaden för använt material. Timavgift tas ut för varje påbörjad halv timme nedlagd handläggningstid.

Om miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar till annan att utföra sanerings- och skyddsåtgärder debiteras den avgiftsskyldige den faktiska kostnaden för åtgärderna.

Överklaganden

10 § Av 32 § lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa följer att beslut om avgift gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet, samt att beslut om avgift överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

§ 127
Ärendenr: 2025-5418

Uppdatering av taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att

1. anta ändringarna i taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa i enlighet med förslaget, med en redaktionell ändring av § 3 i föreslagen taxa.
2. ändringarna träder i kraft 2026-01-01.

Reservation
Mikael Thyni (M), Gabriel Farrysson (M), Mats Granath (M) och Julia Algotsson (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för Moderaternas förslag.

Ärendebeskrivning

Umeå kommuns taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa fastställdes av kommunfullmäktige den 8 april 2010. Enligt taxan tas en fast avgift ut motsvarande 3 timmars handläggningstid för undersökning/inspektion. Den tid som idag läggs på förberedelser, resor, inspektion och slutlig handläggning av ärendet bedöms uppgå till 5 timmar jämfört med 3 timmar i nuvarande taxa. Anledningen till ökningen av tiden är att säkerhetsläget i Östersjön kräver att två handläggare genomför inspektionen jämfört med tidigare då inspektionen genomfördes av en handläggare. I samband med ändringen av taxan görs också en indexuppräkning av avgiftsbeloppet som gäller för 2025 till 2026 års taxenivå vilket innebär att taxan höjs från 1215 till 1253 kr/h.

Tillsyn enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa
På begäran från fartyg eller deras skeppsmäklare kontrollerar Umeå kommun fartyg i Umeå hamn med avseende på förekomst av internationella hot mot människors hälsa. Hot som kan vara aktuella är till exempel nya eller återkommande smittsamma sjukdomar (pandemier), antimikrobiell resistens (antibiotikaresistenta bakterier), hot mot livsmedelssäkerhet och dricksvatten (smittade livsmedel). Kommunen utfärdar så kallade saneringsintyg angående att åtgärder mot sådana hot antingen har vidtagits eller inte behöver vidtas Intygen förnyas var sjätte månad.

Kontrollen kan också innebära att åtgärder behöver vidtas. Åtgärder kan dessutom vara aktuella när det gäller luftfartyg eftersom Umeå inte bara är karantänshamn utan även karantänsflygplats. Till sådana hamnar och flygplatser kan fartyg respektive luftfartyg dirigeras i händelse av misstänkt internationellt hot mot människors hälsa.

Kontroll kan även ske utan ovanstående begäran, om misstanke finns om att ett internationellt hot förekommer eller om ett giltigt saneringsintyg inte kan visas upp för myndigheter i hamnen, men är ytterst sällsynt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-10-08
Uppdaterad Taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa.

Beredningsansvariga

Nils Gilenstam, Enhetschef
Joakim Linder, Miljöinspektör

Yrkanden på sammanträdet

Andreas Sjögren (S) yrkar enligt tjänsteskrivelsen, med en redaktionell ändring i § 3. Meningen *Basmånad för indexuppräkning är oktober månad 2025* stryks.

Mikael Thyni (M) yrkar att prisindex för kommunal verksamhet (PKV) för oktober månad ska användas vid indexuppräkningen till 2026 års taxa.

Beslutsgång

Ordförande ställer de två förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsen, med redaktionell ändring.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Bilagor

Uppdaterad Taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-12-02

§ 232

Diarienr: KS-2025/01028

Taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta ändringarna i taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa i enlighet med förslaget

att ändringarna träder i kraft 2026-01-01.

Ärendebeskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har till kommunfullmäktige överlämnat förslag om höjning av taxa i rubricerat ärende.

Umeå kommuns taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa fastställdes av kommunfullmäktige den 8 april 2010. Enligt taxan tas en fast avgift ut motsvarande 3 timmars handläggningstid för undersökning/inspektion. Den tid som idag läggs på förberedelser, resor, inspektion och slutlig handläggning av ärendet bedöms uppgå till 5 timmar jämfört med 3 timmar i nuvarande taxa. Anledningen till ökningen av tiden är att säkerhetsläget i Östersjön kräver att två handläggare genomför inspektionen jämfört med tidigare då inspektionen genomfördes av en handläggare. I samband med ändringen av taxan görs också en indexuppräkning av avgiftsbeloppet som gäller för 2025 till 2026 års taxenivå vilket innebär att taxan höjs från 1215 till 1253 kr/h.

Beslutsunderlag

MHN protokoll 2025-10-16, § 127
Taxan

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-12-02

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-25

§ 358

Diarienr: KS-2025/01028

Taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta ändringarna i taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa i enlighet med förslaget

att ändringarna träder i kraft 2026-01-01.

Ärendebeskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har till kommunfullmäktige överlämnat förslag om höjning av taxa i rubricerat ärende.

Umeå kommuns taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa fastställdes av kommunfullmäktige den 8 april 2010. Enligt taxan tas en fast avgift ut motsvarande 3 timmars handläggningstid för undersökning/inspektion. Den tid som idag läggs på förberedelser, resor, inspektion och slutlig handläggning av ärendet bedöms uppgå till 5 timmar jämfört med 3 timmar i nuvarande taxa. Anledningen till ökningen av tiden är att säkerhetsläget i Östersjön kräver att två handläggare genomför inspektionen jämfört med tidigare då inspektionen genomfördes av en handläggare. I samband med ändringen av taxan görs också en indexuppräkning av avgiftsbeloppet som gäller för 2025 till 2026 års taxenivå vilket innebär att taxan höjs från 1215 till 1253 kr/h.

Beslutsunderlag

MHN protokoll 2025-10-16, § 127
Taxan

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-25

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-20

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/00983

Fastställande av kreditlimiter, internbankspåslag samt borgensavgift för Umeå kommunkoncern 2026

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att för verksamhetsår 2026 bevilja en kreditlimit (inkl extern ansvarsförbindelse) på totalt 16 080 200 000 SEK för Umeå kommunkoncern varav 3 650 000 000 SEK för Umeå kommun, 12 339 900 000 SEK för bolag inom UKF-koncernen samt 90 300 000 SEK för övriga av kommunen direktägda företag och organisationer, allt enligt bifogad bilaga

att ingå borgen såsom för egen skuld för ansvarsförbindelser som anges avseende de bolag och upp till det belopp som anges som ”Total limit” i specifikation bilaga 1, jämte därpå löpande ränta och kostnader

att styrelsen i Umeå Kommunföretag AB, och i brådskande fall verkställande direktören, får omdisponera UKF-företagens limiter inom beslutad totallimit för UKF. Av kommunfullmäktige utsedd internbanksverksamhet får upplåna medel upp till ovan angivna maximala belopp

att bolagens internbankspåslag och borgensavgift för 2026 ska uppgå till totalt 0,45%.

Ärendebeskrivning
Umeå kommunkoncerns totala kreditlimit ökar med 222 300 000 SEK jämfört med förra året. Den främsta ökningen består i de pågående investeringar hos Umeå Energi och Umeva.

I enlighet med ”Regel och riktlinjer för finansiell verksamhet” gäller att styrelsen för Umeå Kommunföretag AB ska besluta om att tillstyrka maximala kreditnivåer för vart och ett av de företag som ingår i UKF-koncernen. Kommunfullmäktige ska enligt samma regelverk slutligen besluta om en maximal kreditnivå för hela kommunkoncernen, dvs för UKF-företagen, kommunen själv och av kommunen direktägda företag och

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00983

organisationer. I enlighet med dessa regler föreslås beviljande av koncernlimiter inklusive ansvarsförbindelser, enligt bifogad bilaga.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Kreditlimiter inkl. ansvarsförbindelser för Umeå kommunkoncern, 2026
Bilaga 2: Umeå kommunföretag protokoll 2025-11-03, nr 293, punkt 4:3
Bilaga 3: Limiter 2026 UKFs styrelse, punkt 4:3

Beredningsansvariga

Olof Jansson och Anna-Karin Nilsson

Beslutet ska skickas till

UKF

Förnamn, Efternamn	Anna-Karin Nilsson
Befattning	Portföljförvaltare

Bilaga 1. Kreditlimiter inkl. ansvarsförbindelser för Umeå kommunkoncern 2026

*Ansvarsförbindelserna kan förändras under året men får tillsammans med internbankslimiten aldrig överstiga den totala limiten

UKF	Borgen/garanti 2026*	Internbankslimit 2026	TOTAL limit 2026	TOTAL limit 2025	*Differens fg år*
Umeå Kommunföretag AB	360 000 000	307 200 000	667 200 000	667 200 000	*0*
Umeå Energi AB	406 000 000	2 094 000 000	2 500 000 000	2 300 000 000	*200 000 000*
AB Bostaden i Umeå	0	4 500 000 000	4 500 000 000	4 500 000 000	*0*
Umeå Vatten och Avfall AB	140 000	2 249 860 000	2 250 000 000	2 100 000 000	*150 000 000*
Infrastruktur i Umeå AB	0	850 000 000	850 000 000	990 000 000	*-140 000 000*
Umeå Hamn	0	1 100 000 000	1 100 000 000	1 080 000 000	*20 000 000*
Dåva Deponi och avfallscenter	32 000 000	1 100 000	33 100 000	33 100 000	*0*
Umeå Parkerings AB	0	20 000 000	20 000 000	20 000 000	*0*
Kompetensspridning i Umeå AB	0	0	0	2 000 000	*-2 000 000*
VB Museum AB, UKF 60%	0	35 000 000	35 000 000	35 000 000	*0*
Science Park, UKF 51%	0	300 000	300 000	1 000 000	*-700 000*
UKF, majoritetsägda bolag	**798 140 000**	**11 157 460 000**	**11 955 600 000**	11 728 300 000	***227 300 000***
Nolia AB, UKF 50%	0	10 000 000	10 000 000	10 000 000	*0*
Kvarken Link OY**, UKF 50%	370 000 000	0	370 000 000	370 000 000	*0*
Norrlandsoperan, UKF 40%	0	4 000 000	4 000 000	4 000 000	*0*
UKF, övriga bolag	**370 000 000**	**14 000 000**	**384 000 000**	384 000 000	***0***
Umeå kommunkoncerns pensionsstiftelse	0	300 000	300 000	300 000	*0*
UKF, övrigt	0	300 000	**300 000**	300 000	***0***
TOTALT UKF	**1 168 140 000**	**11 171 760 000**	**12 339 900 000**	12 112 600 000	***227 300 000***

**motsvarar EUR 35 000 000

Umeå kommun	Borgen/garanti 2026*	Internbankslimit 2026	TOTAL limit 2026	TOTAL limit 2025	*Differens fg år*
Umeå kommun	100 400 000	3 549 600 000	3 650 000 000	3 650 000 000	***0***

Umeå Folkets Husförening, UK 98%	0	95 000 000	90 000 000	95 000 000	*-5 000 000*
Umeå kommuns pensionsstiftelse	0	300 000	300 000	300 000	*0*
TOTALT Umeå kommun	100 400 000	3 644 900 000	**3 740 300 000**	3 745 300 000	-5 000 000

TOTALT Umeå kommunkoncern	**Borgen/garanti 2026***	**Internbankslimit 2026**	**TOTAL limit 2026**	**TOTAL limit 2025**	***Differens fg år***
Summa limiter Umeå kommunkoncern	1 268 540 000	14 816 660 000	**16 080 200 000**	**15 857 900 000**	*222 300 000*

Specifikation, ansvarsförbindelser

Umeå kommuns ansvarsförbindelser, lån utom internbanken	**Borgen/garanti 2026**
Umeå Kommunföretag AB	360 000 000
Umeå Vatten och Avfall AB	140 000
Umeå Energi AB	406 000 000
Dåva Deponi och avfallscenter	32 000 000
Kvarken Link OY**	370 000 000
Total intern borgen	**1 168 140 000**
Norrlands Etanolkraft (Umeå Energi)	41 000 000
Kasamark bygdegårdsförening	2 900 000
HSBs BRF Kuratorn	56 500 000
Total extern borgen	**100 400 000**
Summa ansvarsförbindelse Umeå kommun	**1 268 540 000**

Styrelseprotokoll nr **293**

PROTOKOLL fört vid sammanträde med
styrelsen för Umeå Kommunföretag AB
Den 3 november 2025. 13:15 – 14:30.

Beslutande:	Hans Lindberg Anders Ågren Mattias Larsson Bore Sköld Tomas Wennström Elmer Eriksson
Ej närvarande:	Janet Ågren
Övriga närvarande:	Fredrik Lundberg Fredrik Forsell Jonas Wållberg VD Inab Lena Höök Gustafsson – Ekonomidirektör Umeå kommun

§ 1 **Sammanträdets öppnande**

Förklarade ordföranden Hans Lindberg sammanträdet öppnat varefter föredragningslistan fastställdes.

§ 2 **Val av protokolljusterare**

Beslöts att dagens protokoll skall justeras av Hans Lindberg och Anders Ågren.

§ 3 **Protokoll**

3:1 **Styrelseprotokoll**

Beslöts att lägga protokoll från styrelsens sammanträde 2025-10-06 (nr 292) till handlingarna.

§ 4 Lägesorientering koncernen

4:1 Bolagspresentation Inab – VD Jonas Wållberg

VD Jonas Wållberg – ny VD på Inab sedan den 1 maj år 2025 - informerade om ett antal aktuella frågor i Inab:

- Ny vision
- Bolagsordning och särskilda ägardirektiv
- Bolagets uppdrag
- Inriktningsmål
- Möjligheter och utmaningar

Det bildspel som visades under mötet har delgivits styrelsen.

Beslöts att lägga informationen till handlingarna.

4:2 Kollektivtrafik

4:2:1 Allmän information om kollektivtrafiken

Styrelsen informerades om svar på insändare i Västerbottens Kuriren som berör den genomförda upphandlingen av lokaltrafiken i Umeå.

Pågående process med betalsystemet i syfte att säkerställa en funktionalitet i enlighet med de förväntningar som finns hos upphandlande enhet och finansiärer.

Beslöts att lägga informationen till handlingarna.

4:2:2 Resandestatistik

Bra intäkter men resandet viker jämfört med utfallet innan det nya betalsystemet implementerades.

Beslöts att lägga informationen till handlingarna.

4:2:3 Sommartidtabell 2026

Förslaget innefattar en utökning på linje 2 under högsommartidtabellen. Utökningen ryms inom ramen för den fastställda budgeten.

UKF:s styrelse beslutar:
Att fastställa framarbetat förslag till sommartidtabell 2026.

TeamEngine E-Signing

4:3 **Beslut – Limiter kommunkoncernen 2026**

Umeå kommunföretags koncerns kreditlimiter ökar med 227 300 000 sek jämfört med förra året. Ökningen beror på investeringar hos Umeå Energi och Vakin.

UKF:s styrelse beslutar att föreslå kommunfullmäktige att besluta:
Att fastställa förslag till kreditlimiter för 2026.

4:4 **Beslut – Försäljning av aktier (direktjusteras)**

Kvarken Link OY är moderbolaget i den av Umeå och Vasa ägda rederikoncernen. Umeå kommunföretag äger 50 % och Vasa stad resterande 50 % av aktierna i Kvarken Link OY. Kvarken Link OY äger i sin tur 100 % av driftbolaget, NLC Ferry AB OY (Wasaline). Färjan, Aurora Botnia, kommer fortsatt att ägas av Kvarken Link OY och hyras ut till den nya operatören. Affären förutsätter godkännande av EIB, Europeiska investeringsbanken, där lånen för färjan ligger.

UKF:s styrelse beslutar:

Att uppdra åt Kvarken Link OY att sälja samtliga aktier i NLC Ferry AB OY (Business ID 2965226-4) till Stena Line Scandinavia AB (Business ID 556231-7825) i enlighet med bilagt affärsförslag, villkorat att Kommunfullmäktige tillstyrker försäljningen.
Att föreslå Kommunstyrelsen att tillstyrka försäljning av samtliga aktier enligt ovan.
Att föreslå Kommunfullmäktige att besluta om försäljning av samtliga aktier enligt ovan.
Att besluta om omedelbar justering av paragraf 4:4.

4:5 **Information – Pensionsstiftelse september 2025**

Utfall till och med september år 2025 fanns redovisat i de möteshandlingar som delgivits styrelsen inför sammanträdet.

Beslöts att lägga informationen till handlingarna.

4:6 **Rapport från VD**

VD gick igenom den VD-rapport som medföljde styrelsehandlingarna. Utöver denna information betonade VD det goda samarbetet med Umeå kommuns stadsdirektör.

Beslöts att lägga informationen till handlingarna.

/§ 5 **Övriga frågor**

5:1 **Nästa sammanträde 2025-12-01 kl 1315**

§6 **Sammanträdets avslutning**

Vid protokollet

Fredrik Lundberg

Justeras

Hans Lindberg Anders Ågren

Signatures for document with ID: 32921E4D-92D1-4E43-A376-745285616035.

Flik 4-3

Limitutrymme 2026

UKF:s styrelse tillstyrker för vidare beslut i KS/KF:

Att besluta om kreditlimiter för 2026

Bakgrund

Kreditlimiter till primärkommunen och samtliga bolag som är med i internbanken skall beslutas årligen.

Ärendebeskrivning

Umeå kommunföretags koncerns totala kreditlimit ökar med **227 300 000** SEK jämfört med förra året. Ökningen beror på investeringar hos Umeå Energi och Vakin.

I enlighet med ”Regel och riktlinjer för finansiell verksamhet” gäller att styrelsen för Umeå Kommunföretag AB ska besluta om att tillstyrka maximala kreditnivåer för vart och ett av de företag som ingår i UKF-koncernen och är medlemmar i internbanken. Kommunfullmäktige ska enligt samma regelverk slutligen besluta om en maximal kreditnivå för hela kommunkoncernen, dvs för UKF-företagen, kommunen själv och av kommunen direktägda företag och organisationer. I enlighet med dessa regler föreslås beviljande av koncernlimiter inklusive ansvarsförbindelser, enligt bifogad bilaga.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Kreditlimiter inkl. ansvarsförbindelser för UKF koncernen 2026

Kreditlimiter inkl. ansvarsförbindelser för UKF koncernen 2026

Ansvarsförbindelser får tillsammans med checklimit på Swedbank aldrig överstiga den totala beviljade limiten

UKF	Borgen 2026	Internbank 2026	TOTAL limit 2026	TOTAL limit 2025	*Differens fg år*
Umeå Kommunföretag AB	360 000 000	307 200 000	667 200 000	667 200 000	*0*
Umeå Energi AB	406 000 000	2 094 000 000	2 500 000 000	2 300 000 000	*200 000 000*
AB Bostaden i Umeå	0	4 500 000 000	4 500 000 000	4 500 000 000	*0*
Umeå Vatten och Avfall AB	140 000	2 249 860 000	2 250 000 000	2 100 000 000	*150 000 000*
Infrastruktur i Umeå AB	0	850 000 000	850 000 000	990 000 000	*-140 000 000*
Umeå Hamn	0	1 100 000 000	1 100 000 000	1 080 000 000	*20 000 000*
Dåva Deponi och avfallscenter	33 100 000	0	33 100 000	33 100 000	*0*
Umeå Parkerings AB	0	20 000 000	20 000 000	20 000 000	*0*
Kompetensspridning i Umeå AB (bara i fg år för jämförelse)	0	-	-	2 000 000	*-2 000 000*
VB Museum AB, UKF 60%	0	35 000 000	35 000 000	35 000 000	*0*
Science Park, UKF 51% (tas bort vid slutförd fusion)	0	300 000	300 000	1 000 000	*-700 000*
UKF, majoritetsägda bolag	799 240 000	**11 156 360 000**	**11 955 600 000**	11 728 300 000	***227 300 000***
Nolia AB, UKF 50%	0	10 000 000	10 000 000	10 000 000	*0*
Kvarken Link OY**, UKF 50%	370 000 000	0	370 000 000	370 000 000	*0*
Norrlandsoperan, UKF 40%	0	4 000 000	4 000 000	4 000 000	*0*
UKF, övriga bolag	370 000 000	**14 000 000**	**384 000 000**	384 000 000	***0***
Umeå kommunkoncerns pensionsstiftelse	0	300 000	300 000	300 000	*0*
UKF, övrigt	0	300 000	**300 000**	300 000	***0***
TOTALT UKF	1 169 240 000	11 170 660 000	**12 339 900 000**	12 112 600 000	***227 300 000***

**motsvarar EUR 35 000 000

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-12-02

§ 230

Diarienr: KS-2025/00983

Fastställande av kreditlimiter, internbankspåslag samt borgensavgift för Umeå kommunkoncern 2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att för verksamhetsår 2026 bevilja en kreditlimit (inkl extern ansvarsförbindelse) på totalt 16 080 200 000 SEK för Umeå kommunkoncern varav 3 650 000 000 SEK för Umeå kommun, 12 339 900 000 SEK för bolag inom UKF-koncernen samt 90 300 000 SEK för övriga av kommunen direktägda företag och organisationer, allt enligt bifogad bilaga

att ingå borgen såsom för egen skuld för ansvarsförbindelser som anges avseende de bolag och upp till det belopp som anges som ”Total limit” i specifikation bilaga 1, jämte därpå löpande ränta och kostnader

att styrelsen i Umeå Kommunföretag AB, och i brådskande fall verkställande direktören, får omdisponera UKF-företagens limiter inom beslutad totallimit för UKF. Av kommunfullmäktige utsedd internbanksverksamhet får upplåna medel upp till ovan angivna maximala belopp

att bolagens internbankspåslag och borgensavgift för 2026 ska uppgå till totalt 0,45%.

Ärendebeskrivning

Umeå kommunkoncerns totala kreditlimit ökar med 222 300 000 SEK jämfört med förra året. Den främsta ökningen består i de pågående investeringar hos Umeå Energi och Umeva.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsen 2025-12-02

I enlighet med ”Regel och riktlinjer för finansiell verksamhet” gäller att styrelsen för Umeå Kommunföretag AB ska besluta om att tillstyrka maximala kreditnivåer för vart och ett av de företag som ingår i UKF-koncernen. Kommunfullmäktige ska enligt samma regelverk slutligen besluta om en maximal kreditnivå för hela kommunkoncernen, dvs för UKF-företagen, kommunen själv och av kommunen direktägda företag och organisationer. I enlighet med dessa regler föreslås beviljande av koncernlimiter inklusive ansvarsförbindelser, enligt bifogad bilaga.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Kreditlimiter inkl. ansvarsförbindelser för Umeå kommunkoncern, 2026
Bilaga 2: Umeå kommunföretag protokoll 2025-11-03, nr 293, punkt 4:3
Bilaga 3: Limiter 2026 UKFs styrelse, punkt 4:3

Beredningsansvariga

Olof Jansson och Anna-Karin Nilsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till
UKF

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-25

§ 360

Diarienr: KS-2025/00983

Fastställande av kreditlimiter, internbankspåslag samt borgensavgift för Umeå kommunkoncern 2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att för verksamhetsår 2026 bevilja en kreditlimit (inkl extern ansvarsförbindelse) på totalt 16 080 200 000 SEK för Umeå kommunkoncern varav 3 650 000 000 SEK för Umeå kommun, 12 339 900 000 SEK för bolag inom UKF-koncernen samt 90 300 000 SEK för övriga av kommunen direktägda företag och organisationer, allt enligt bifogad bilaga

att ingå borgen såsom för egen skuld för ansvarsförbindelser som anges avseende de bolag och upp till det belopp som anges som ”Total limit” i specifikation bilaga 1, jämte därpå löpande ränta och kostnader

att styrelsen i Umeå Kommunföretag AB, och i brådskande fall verkställande direktören, får omdisponera UKF-företagens limiter inom beslutad totallimit för UKF. Av kommunfullmäktige utsedd internbanksverksamhet får upplåna medel upp till ovan angivna maximala belopp

att bolagens internbankspåslag och borgensavgift för 2026 ska uppgå till totalt 0,45%.

Ärendebeskrivning

Umeå kommunkoncerns totala kreditlimit ökar med 222 300 000 SEK jämfört med förra året. Den främsta ökningen består i de pågående investeringar hos Umeå Energi och Umeva.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-25

I enlighet med ”Regel och riktlinjer för finansiell verksamhet” gäller att styrelsen för Umeå Kommunföretag AB ska besluta om att tillstyrka maximala kreditnivåer för vart och ett av de företag som ingår i UKF-koncernen. Kommunfullmäktige ska enligt samma regelverk slutligen besluta om en maximal kreditnivå för hela kommunkoncernen, dvs för UKF-företagen, kommunen själv och av kommunen direktägda företag och organisationer. I enlighet med dessa regler föreslås beviljande av koncernlimiter inklusive ansvarsförbindelser, enligt bifogad bilaga.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Kreditlimiter inkl. ansvarsförbindelser för Umeå kommunkoncern, 2026
Bilaga 2: Umeå kommunföretag protokoll 2025-11-03, nr 293, punkt 4:3
Bilaga 3: Limiter 2026 UKFs styrelse, punkt 4:3

Beredningsansvariga

Olof Jansson och Anna-Karin Nilsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till
UKF

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-11-14

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/01030

Omtag för hemtjänstens avgiftsmodell

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att inhibera verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut från november 2024 om höjning av hemtjänstavgifterna i två steg med start den 1 januari 2026, varvid nuvarande avgiftsnivåer kvarstår tills vidare *enligt äldrenämndens och individ- och familjenämndens likalydande förslag.*

Ärendebeskrivning
Kommunfullmäktige beslutade i november 2024 om nya avgifter för hemtjänsten. Sedan det beslutet har förutsättningarna dock delvis förändrats varpå äldrenämnden och individ- och familjenämnden föreslår kommunfullmäktige besluta enligt nedan:

Äldrenämndens förslag
att inhibera verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut från november 2024 om höjning av hemtjänstavgifterna i två steg med start den 1 januari 2026, varvid nuvarande avgiftsnivåer kvarstår tills vidare.

Individ- och familjenämndens förslag 2025-10-22
att begära uppskov för verkställande av beslutad hemtjänsttaxa under tiden översyn genomförs. Uppskovet gäller tills att äldrenämnden och individ- och familjenämnden återkommer till kommunfullmäktige med ett nytt förslag till avgiftsmodell.

Individ- och familjenämndens förslag 2025-11-19
att inhibera verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut från november 2024 om höjning av hemtjänstavgifterna i två steg med start den 1 januari 2026, varvid nuvarande avgiftsnivåer kvarstår tills vidare.

Stadsledningskontoret har inget att erinra mot förslagen.

Beslutsunderlag
IFN protokoll 2025-10-22.
ÄN protokoll 2025-11-20.
IFN protokoll 2025-11-19

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01030

Beslutet ska skickas till
Individ- och familjenämnden
Äldrenämnden

Elin Pietroni
stadsdirektör

Tomas Jakobsson
kommunsekreterare

Umeå kommun **Sammanträdesprotokoll**
Individ- och familjenämnden **2025-10-22**

§ 236

Diarienr: IFN-2025/00295

Nämndinitiativ (S, MP) - Omtag för hemtjänstens avgiftsmodell

Beslut

Individ- och familjenämnden ger förvaltningen i uppdrag att genomföra en ny avgiftsöversyn för hemtjänsten. Den nya översynen ska ske i dialog med pensionärs- och funktionsrättsorganisationerna.

Individ- och familjenämnden ger förvaltningen i uppdrag att tillskriva fullmäktige för att begära uppskov för verkställande av beslutad hemtjänsttaxa under tiden översyn genomförs. Uppskovet gäller tills att äldrenämnden och individ- och familjenämnden återkommer till kommunfullmäktige med ett nytt förslag till avgiftsmodell.

Ärendebeskrivning

Följande initiativ föreligger från (S, MP):
Vid kommunfullmäktiges sammanträde i november 2024 fattades beslut om en höjning av hemtjänstavgifterna i två steg under 2026 och 2027. Den första höjningen ska träda i kraft i januari 2026. Beslutet motiverades med att avgifterna varit oförändrade under lång tid och att hemtjänstavgifterna i Umeå är långt under nivåerna i jämförbara kommuner – samtidigt som hemtjänsten och äldreomsorgen i Umeå stod inför stora ekonomiska utmaningar i likhet med jämförbara kommuner. För Umeås och norra Sveriges del tillkommer också en särskilt stor brist på arbetskraft, i synnerhet med de kompetenser som behövs för en trygg vård och omsorg.
Sedan beslutet har förutsättningarna dock delvis förändrats. Granskningar av utbetalda ersättningar till kommunala och privata utförare har lett till att resurser hämtats hem och det har under 2025 skett en minskning av antalet hemtjänsttagare. Efter fullmäktiges avgiftsbeslut 2024 har det också inletts ett omfattande reformarbete i hemtjänsten. Det pågår en omställning till ett nytt upphandlingssystem och en utredning av en ny modell med

ramtid för hemtjänstinsatser. Allt detta kan få betydelse för hur avgiftsuttaget lämpligen bör utformas. Många äldre och personer med funktionsnedsättning kämpar också fortsatt med små ekonomiska marginaler, vilket enligt vår mening kräver att avgiftshöjningen pausas och att den ekonomiska situationen för sårbara grupper analyseras ytterligare som ett led i framtagandet av en ny avgiftsmodell. Det är också av yttersta vikt att de överväganden som ligger till grund för en ny avgiftsmodell är förankrade i en dialog med pensionärs- och funktionsrättsorganisationerna.
Mot bakgrund av detta föreslår vi att:
-Individ- och familjenämnden ger förvaltningen i uppdrag att genomföra en ny avgiftsöversyn för hemtjänsten. Den nya översynen ska ske i dialog med pensionärs- och funktionsrättsorganisationerna.

-Individ- och familjenämnden ger förvaltningen i uppdrag att tillskriva fullmäktige för att begära uppskov för verkställande av beslutad hemtjänsttaxa under tiden översyn genomförs. Uppskovet gäller tills att äldrenämnden och individ- och familjenämnden återkommer till kommunfullmäktige med ett nytt förslag till avgiftsmodell.

Individ- och familjenämndens beslutsordning

Yrkande
Andreas Sellstedt (V), Veronica Kerr (KD), Igor Hell (M), Hanna Lundin-Jernberg (L) yrkar bifall till Lundgrens (S) och Hersis (MP) nämndsinitiativ.

Individ- och familjenämndens beslutsgång

Individ- och familjenämnden beslutar i enlighet med Lundgrens (S) och Hersis (MP) nämndsinitiativ.

Beslutsunderlag

Nämndinitiativ (S, MP) - Omtag för hemtjänstens avgiftsmodell

Beslutet ska skicka till
Ulrika Gustafsson, kvalitetschef
Simon Blomberg, ekonomichef

Umeå kommun
Äldrenämnden

Protokollsutdrag
2025-11-20

§ 159
Diarienr: ÄN-2025/00245

Återkoppling av nämndinitiativ (S, MP) - Omtag för hemtjänstens avgiftsmodell

Beslut

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om att inhibera verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut från november 2024 om höjning av hemtjänstavgifterna i två steg med start den 1 januari 2026, varvid nuvarande avgiftsnivåer kvarstår tills vidare.

Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade i november 2024 att höja hemtjänstavgifterna i två steg från och med 2026 och 2027. Beslutet motiverades av lång tid utan avgiftsjustering, låga avgiftsnivåer i jämförelse med andra kommuner samt behovet av att stärka äldreomsorgens långsiktiga kompetensförsörjning.

På äldrenämnden den 23 oktober inkom ett nämndinitiativ från Socialdemokraterna och Miljöpartiet om en förnyad översyn av hemtjänstavgifterna. Initiativet innebär att avgiftshöjningen som beslutats av kommunfullmäktige 2024 föreslås pausas tills översynen är genomförd. Syftet med nämndinitiativet är att avvakta med den planerade avgiftshöjningen tills en förnyad översyn av hemtjänstavgifterna är genomförd. Översynen kan ge möjlighet till en tydligare och mer överskådlig avgiftskonstruktion och ska säkerställa att avgiftsnivåerna är socialt och ekonomiskt hållbara samt förankrade i dialog med pensionärs- och funktionsrättsorganisationer.

Sedan beslutet fattades har förutsättningarna delvis förändrats. Äldrenämndens budget bedöms inför 2026 vara i balans, vilket innebär att det, utifrån ekonomiska förutsättningar, är möjligt att avvakta med avgiftshöjningen.

Stor andel av insatser med låg omfattning avser insatser som tvätt, inköp, städ och hushållsgöromål. Avgiftshöjningens syfte var till stor del att effektivisera resursanvändningen inom äldreomsorgen genom att minska insatser med låg omfattning för att säkerställa att vård- och omsorgspersonalens kompetens används där den gör mest nytta. Utmaningarna med kompetensförsörjning inom äldreomsorgen kvarstår.

Utifrån ovan föreslås att verkställigheten av beslutet om avgiftshöjning inhiberas och att nuvarande avgiftsnivåer kvarstår tills översynen är genomförd och nytt förslag till avgiftsmodell har presenterats för kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Nämndinitiativ - (S, MP) - Omtag för hemtjänstens avgiftsmodell
Protokollsutdrag äldrenämnden 2025-10-23 § 138

Beredningsansvariga

Sofia Westin, ekonomichef
Anna Karlander, kanslichef

Beslutet ska skickas till
Kommunstyrelsen

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2025-11-19

§ 250

Diarienr: IFN-2025/00295

Nämndinitiativ (S, MP) - Omtag för hemtjänstens avgiftsmodell

Beslut

Individ- och familjenämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta:

Att inhibera verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut från november 2024 om höjning av hemtjänstavgifterna i två steg med start den 1 januari 2026, varvid nuvarande avgiftsnivåer kvarstår tills vidare.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade i november 2024 att höja hemtjänstavgifterna i två steg från och med 2026 och 2027. Beslutet motiverades av lång tid utan avgiftsjustering, låga avgiftsnivåer i jämförelse med andra kommuner samt behovet av att stärka äldreomsorgens långsiktiga kompetensförsörjning.

På individ- och familjenämndens sammanträde den 22 oktober inkom ett nämndinitiativ från Socialdemokraterna och Miljöpartiet om en förnyad översyn av hemtjänstavgifterna. Initiativet innebär att avgiftshöjningen som beslutats av kommunfullmäktige 2024 föreslås pausas tills översynen är genomförd. Syftet med nämndinitiativet är att avvakta med den planerade avgiftshöjningen tills en förnyad översyn av hemtjänstavgifterna är genomförd. Översynen kan ge möjlighet till en tydligare och mer överskådlig avgiftskonstruktion och ska säkerställa att avgiftsnivåerna är socialt och ekonomiskt hållbara samt förankrade i dialog med pensionärs- och funktionsrättsorganisationer.

Vid individ- och familjenämndens sammanträde 22 oktober beslutade nämnden att:

Individ- och familjenämnden ger förvaltningen i uppdrag att genomföra en
ny avgiftsöversyn för hemtjänsten. Den nya översynen ska ske i dialog med
pensionärs- och funktionsrättsorganisationerna.

Individ- och familjenämnden ger förvaltningen i uppdrag att tillskriva fullmäktige för att begära uppskov för verkställande av beslutad hemtjänsttaxa under tiden översyn genomförs. Uppskovet gäller tills att äldrenämnden och individ- och familjenämnden återkommer till kommunfullmäktige
med ett nytt förslag till avgiftsmodell.

Nu föreslås individ- och familjenämnden att ta ett förtydligande beslut avseende att -sats två i beslutet så att det harmoniserar med formuleringen i Äldrenämndens beslut.

Utifrån ovan föreslås att verkställigheten av beslutet om avgiftshöjning inhiberas och att nuvarande avgiftsnivåer kvarstår tills översynen är genomförd och nytt förslag till avgiftsmodell har presenterats för kommunfullmäktige.

Individ- och familjenämndens beslutsordning

Yrkande
Veronica Kerr (KD), Igor Hell (M) och Andreas Sellstedt (V), yrkar bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Individ- och familjenämndens beslutsgång

Individ- och familjenämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutsunderlag

Skrivelse-nämndinitiativ (S, MP)
Individ- och familjenämndens beslut 2025-10-22 § 236

Beredningsansvarig

Simon Blomberg, ekonomichef

Beslutet ska skickas till
Kommunstyrelsen

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2025-11-19

Ulrika Gustafsson, kvalitetschef
Simon Blomberg, ekonomichef

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-12-02

§ 231

Diarienr: KS-2025/01030

Omtag för hemtjänstens avgiftsmodell

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att inhibera verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut från november 2024 om höjning av hemtjänstavgifterna i två steg med start den 1 januari 2026, varvid nuvarande avgiftsnivåer kvarstår tills vidare *enligt äldrenämndens och individ- och familjenämndens likalydande förslag.*

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade i november 2024 om nya avgifter för hemtjänsten. Sedan det beslutet har förutsättningarna dock delvis förändrats varpå äldrenämnden och individ- och familjenämnden föreslår kommunfullmäktige besluta enligt nedan:

Äldrenämndens förslag
att inhibera verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut från november 2024 om höjning av hemtjänstavgifterna i två steg med start den 1 januari 2026, varvid nuvarande avgiftsnivåer kvarstår tills vidare.

Individ- och familjenämndens förslag 2025-10-22
att begära uppskov för verkställande av beslutad hemtjänsttaxa under tiden översyn genomförs. Uppskovet gäller tills att äldrenämnden och individ- och familjenämnden återkommer till kommunfullmäktige med ett nytt förslag till avgiftsmodell.

Individ- och familjenämndens förslag 2025-11-19
att inhibera verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut från november 2024 om höjning av hemtjänstavgifterna i två steg med start den 1 januari 2026, varvid nuvarande avgiftsnivåer kvarstår tills vidare.

Stadsledningskontoret har inget att erinra mot förslagen.

Beslutsunderlag

IFN protokoll 2025-10-22.
ÄN protokoll 2025-11-20.
IFN protokoll 2025-11-19.

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till
Individ- och familjenämnden
Äldrenämnden

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-11-25

§ 361

Diarienr: KS-2025/01030

Omtag för hemtjänstens avgiftsmodell

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att inhibera verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut från november 2024 om höjning av hemtjänstavgifterna i två steg med start den 1 januari 2026, varvid nuvarande avgiftsnivåer kvarstår tills vidare *enligt äldrenämndens och individ- och familjenämndens likalydande förslag.*

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade i november 2024 om nya avgifter för hemtjänsten. Sedan det beslutet har förutsättningarna dock delvis förändrats varpå äldrenämnden och individ- och familjenämnden föreslår kommunfullmäktige besluta enligt nedan:

Äldrenämndens förslag

att inhibera verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut från november 2024 om höjning av hemtjänstavgifterna i två steg med start den 1 januari 2026, varvid nuvarande avgiftsnivåer kvarstår tills vidare.

Individ- och familjenämndens förslag 2025-10-22

att begära uppskov för verkställande av beslutad hemtjänsttaxa under tiden översyn genomförs. Uppskovet gäller tills att äldrenämnden och individ- och familjenämnden återkommer till kommunfullmäktige med ett nytt förslag till avgiftsmodell.

Individ- och familjenämndens förslag 2025-11-19

att inhibera verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut från november 2024 om höjning av hemtjänstavgifterna i två steg med start den 1 januari 2026, varvid nuvarande avgiftsnivåer kvarstår tills vidare.

Stadsledningskontoret har inget att erinra mot förslagen.

Beslutsunderlag

IFN protokoll 2025-10-22.
ÄN protokoll 2025-11-20.
IFN protokoll 2025-11-19.

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till
Individ- och familjenämnden
Äldrenämnden

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-12-01

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2025/01085

Utbetalning av partistöd 2026

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att betala ut partistöd för 2026 enligt bilaga 1.

Ärendebeskrivning
Beslut om att betala ut partistöd ska fattas av kommunfullmäktige minst en gång per år (kommunallagen 4 kap 32 §).

Umeå kommunfullmäktige har i samband med att reglerna senast antogs (2022-11-28, § 205) beslutat att ramen för partistödet räknas upp årligen med index om 1 %. Bilaga 3 och 4.

Partistöd 2026
Politiska sekreterarnas budget 2026 har indexerats med 3,7 % som är den genomsnittliga nivåhöjningen av utfall av kommunens avtal under föregående år. Budgeten för *Partistöd* och *Utbildningsbudgeten* 2026 har indexerats med 1 %. Bilaga 1

Redovisning av partistödets nyttjande 2024
Samtliga partier i kommunfullmäktige har före det stipulerade sista datumet 2025-06-30 inkommit med redovisning av partistöd inklusive granskningsrapport för 2024. Dessa anmäldes till kommunfullmäktige 2025-08-25, § 158, diarienummer: KS-2025/00099-14. Bilaga 2.

Redovisning av partistödets nyttjande 2025
Redovisning av 2025 års partistöd ska vara inskickade till ksdiarium@umea.se senast 2026-06-30. Mall för redovisning av partistödets nyttjande samt mall för granskningsrapport bifogas. Bilaga 5 och 6

Beslutsunderlag
- Bilaga 1 Partistöd 2026 (indexuppräknade)
- Bilaga 2 KF-protokoll 2025-08-25, § 158 - Anmälningsärenden
- Bilaga 3 Regler för partistöd, antagna 2022-11-28

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01085

- Bilaga 4 KF-protokoll 2022-11-28 - Ekonomiskt stöd till partier i Umeå kommun (partistöd)
- Bilaga 5 Mall för partistödets nyttjande redovisning
- Bilaga 6 Mall för granskningsrapport

Beredningsansvariga

Åsa Sjöström
Tomas Jakobsson

Beslutet ska skickas till

Therese Stellén

Beslut och bilagorna 1, 5 och 6 skickas till: Samtliga politiska partier i kommunfullmäktige

Elin Pietroni
stadsdirektör

Tomas Jakobsson
kommunsekreterare

Partistöd 2026

Budget 2025	5 493 500
Budget 2026	5 548 400
Grundstöd	*1 553 552*
Mandatstöd	*3 994 848*

Parti	Mandat	Grundstöd	Mandatstöd	Partistöd
Socialdemokraterna	24	172 617	1 475 021	1 647 638
Centerpartiet	5	172 617	307 296	479 913
Moderaterna	12	172 617	737 510	910 127
Liberalerna	3	172 617	184 378	356 994
Miljöpartiet	4	172 617	245 837	418 454
Kristdemokraterna	2	172 617	122 918	295 535
Vänsterpartiet	9	172 617	553 133	725 750
Arbetarpartiet	2	172 617	122 918	295 535
Sverigedemokraterna	4	172 617	245 837	418 454
Totalt	**65**	**1 553 552**	**3 994 848**	**5 548 400**

Utbildningsbudget 2026

Budget 2025	307 600
Budget 2026	310 700
Grundstöd	0
Mandatstöd	310 700

Parti	Mandat	Grundstöd	Mandatstöd	Utbildningsbudget
Socialdemokraterna	24	0	114 720	114 720
Centerpartiet	5	0	23 900	23 900
Moderaterna	12	0	57 360	57 360
Liberalerna	3	0	14 340	14 340
Miljöpartiet	4	0	19 120	19 120
Kristdemokraterna	2	0	9 560	9 560
Vänsterpartiet	9	0	43 020	43 020
Arbetarpartiet	2	0	9 560	9 560
Sverigedemokraterna	4	0	19 120	19 120
Totalt	**65**	**0**	**310 700**	**310 700**

Budget Politiska sekreterare 2026	
Budget 2025	4 930 200
Budget 2026	5 112 600
Grundstöd	1 687 158
Mandatstöd	3 425 442

Parti	Mandat	Grundstöd 25%	Mandatstöd	Budget polsek.
Socialdemokraterna	24	187 462	1 264 779	1 452 241
Centerpartiet	5	187 462	263 496	450 958
Moderaterna	12	187 462	632 389	819 851
Liberalerna	3	187 462	158 097	345 559
Miljöpartiet	4	187 462	210 796	398 258
Kristdemokraterna	2	187 462	105 398	292 860
Vänsterpartiet	9	187 462	474 292	661 754
Arbetarpartiet	2	187 462	105 398	292 860
Sverigedemokraterna	4	187 462	210 796	398 258
Totalt	**65**	**1 687 158**	**3 425 442**	**5 112 600**

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-08-25

§ 158

Diarienr: KS-2025/00099

Anmälningsärenden 2025-08-25

Motioner

Motion 19/2025: Pausa den storskaliga tillsynen av enskilda avlopp i Umeå; Elmer Eriksson (M). Diarienummer KS-2025/00683.

Motion 20/2025: Utred flygets betydelse för Umeås och Umeåregionens tillväxt; Anders Sellström (KD). Diarienummer KS-2025/00704.

Motion 21/2025: Det behövs fler ställplatser för husvagnar och husbilar i Umeå; Anders Ågren (M), Mattias Larsson (C), Hanna Lundin Jernberg (L), Veronica Kerr (KD). Diarienummer KS-2025/00705.

Motion 22/2025: Åtgärder mot antisemitismen i Umeås skolor; Hanna Lundin Jernberg (L) och Anders Norqvist (L).

Motion 23/2025: Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå; Hanna Lundin Jernberg (L)

Motion 24/2025: Testa innan du köper – välfärdsteknik för en tryggare vardag; Veronica Kerr (KD)

Redovisning av partistödets nyttjande och revisionsrapport 2024

Diarienummer: KS-2025/00512
Arbetarpartiets redovisning
Centerpartiets redovisning
Kristdemokraternas redovisning
Liberalernas redovisning
Miljöpartiets redovisning
Moderaternas redovisning
Socialdemokraternas redovisning

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunfullmäktige 2025-08-25

Sverigedemokraternas redovisning
Vänsterpartiets redovisning

Statistikrapporter ej verkställda beslut

Lagen om särskilt stöd för vissa funktionshindrade (LSS): individ- och familjenämnden 2025-06-15, § 155. Diarienummer: KS-2025/00027-3

Socialtjänstlagen (SoL): Individ- och familjenämnden 2025-06-18, § 154. Diarienummer: KS-2025/00027-2

UMEÅ KOMMUN

Regler för kommunalt partistöd i Umeå kommun

Dokumenttyp: Regler/föreskrifter	
Dokumentansvarig: Kommunledningsstaben	**Beslutsdatum:** 2014-11-24, rev. 2019-03-25, Rev. 2022-11-28, § 205
Beslutad av: Kommunfullmäktige	**DNR:** KS-2014/00985

I kommunallagen (2017:725) finns de grundläggande bestämmelserna om kommunalt partistöd.

I Umeå kommun ska därutöver följande gälla.

1 § Rätt till partistöd

Det lokala partistödet utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap. 29 § kommunallagen.

2 § Grundstöd och mandatstöd

Partistödet består av
- ett grundstöd 28% av anslaget, som uppgår till om X kronor per parti och år, samt
- ett mandatstöd 72% av anslaget, som uppgår till Y kronor per mandat och år.

3 § Fördelning av partistöd

Vid fördelningen av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap vallagen (2005:837).

Partistöd utgår inte efter det att representationen upphört.

Överskott får flyttas till nästkommande år och över mandatperioden och ska behandlas som inteckning i kommunens eget kapital.

Eventuellt uppkommet underskott regleras under innevarande mandatperiod.

4 § Redovisning och granskning

En mottagare av partistöd årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg av partiet utsedd granskare.

5 § Årlig utbetalning

Partistöd betalas ut årligen senast under januari månad det år partistödet avser efter beslut av fullmäktige.

Har redovisning och granskningsrapport enligt 4 kap. 31 § andra stycket kommunallagen inte lämnats in till kommunstyrelsen inom föreskriven tid utbetalas inget stöd för nästkommande år.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2022-11-28

§ 205

Diarienr: KS-2014/00985

Ekonomiskt stöd till partier i Umeå kommun (partistöd)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att revidera *Regler för kommunalt partistöd* så att partistödet består av:
- ett grundstöd 28% av anslaget, som uppgår till om X kronor per parti och år, samt
- ett mandatstöd 72% av anslaget, som uppgår till Y kronor per mandat och år.

att ramen för partistödet räknas årligen upp med index om 1%.

att partistöd för 2023 betalas ut enligt bilaga.

Ärendebeskrivning

Regler för partistöd antogs i kommunfullmäktige 2014 och reviderades senast 2019. Beslut om fördelning av grundstöd och mandatstöd behöver ske inför den nya mandatperioden. Grundstödet ökas från 12% till 28%.

Beslutsunderlag

Regler för kommunalt partistöd.
Stöd till partier.

Beredningsansvariga

Lena Höök Gustafsson
Johan Gammelgård

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunfullmäktige 2022-11-28

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag.
Lars Forsgren (SD) - att lägga slå ihop utbildning, politiska sekreterare inklusive eventuella avgifter och partistöd med syftet att enbart dela ut partistöd.
-att avsluta anställningar av politiska sekreterare.
-att minska partistöd med 30% efter en i hopslagning av samtliga stöd till partier.

Propositionsordning som godkänns

Ordföranden ställer bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag mot bifall till Lars Forsgrens yrkanden. Kommunstyrelsen bifaller näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Reservation

Lars Forsgren (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Maria Nilsson, Mikael Berglund och Davis Kaza

Yrkanden

Maria Nilsson (SD) – Bifall till:

- att slå ihop utbildning, politiska sekreterare inklusive eventuella avgifter och partistöd med syftet att enbart dela ut partistöd.
- att avsluta anställningar av politiska sekreterare.
- att minska partistöd med 30% efter en i hopslagning av samtliga stöd till partier.

Mikael Berglund (S) – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Kommunstyrelsens förslag *mot* Maria Nilssons (SD) förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2022-11-28

Beslutet ska skickas till
De politiska partierna i kommunfullmäktige

Rutin för redovisning av partistödet

Redovisningen av partistödet från Umeå kommun ska vara utformad enligt följande;

- Partistödets omfattning för det aktuella året.
- Redogörelse för hur partistödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin.
- Om överföring av partistödet har skett till andra delar av partiorganisationen ska eventuell motprestation anges.
- Redovisningen ska vara undertecknad av behörig företrädare för partiet.
- Granskningsrapporten från granskare, som partiet utsett, ska tydligt intyga att **partiets redovisning** ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts och att de uppgifter som partiet redovisar är korrekta. Granskarens namn och kontaktuppgifter ska tydligt framgå.
- Redovisning och tillhörande granskningsrapport ska ha inkommit till Umeå kommun senast den 30 juni året efter det år som redovisningen avser.

[Skriv text]

Mall för redovisning av partistödets nyttjande

Parti	
År	
Erhållet partistöd	
Vid överföring av partistöd till andra delar av partiorganisationen, ange summa samt motprestation	Summa: Motprestation:
Redogörelse för partistödets nyttjande	

_____

Datum och ort

_____

x

x Underskrift från behörig företrädare för partiet

[Skriv text]

x Underskrift från behörig företrädare för partiet

Granskningsrapport

Till kommunfullmäktige, Umeå kommun

Som vald revisor i partiet X har jag granskat hur partiet X har nyttjat erhållet partistöd under året 20xx.

Min granskning har utgått från partiets X:s redovisning för nyttjande av partistöd samt partiets ekonomiska redovisning som underlag för detta.

Enligt min bedömning har partiet X nyttjat erhållet partistöd från Umeå kommun i enlighet med vad som anges 4 kap, 29 § kommunallagen.*

_____

Ort och datum

_____

Revisor partiet X

Kommunalt partistöd
4 kap. 29 § Kommunallagen, Kommuner och regioner får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd).

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-12-02

§ 233

Diarienr: KS-2025/01085

Utbetalning av partistöd 2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att betala ut partistöd för 2026 enligt bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Beslut om att betala ut partistöd ska fattas av kommunfullmäktige minst en gång per år (kommunallagen 4 kap 32 §).

Umeå kommunfullmäktige har i samband med att reglerna senast antogs (2022-11-28, § 205) beslutat att ramen för partistödet räknas upp årligen med index om 1 %. Bilaga 3 och 4.

Partistöd 2026

Politiska sekreterarnas budget 2026 har indexerats med 3,7 % som är den genomsnittliga nivåhöjningen av utfall av kommunens avtal under föregående år. Budgeten för *Partistöd* och *Utbildningsbudgeten* 2026 har indexerats med 1 %. Bilaga 1

Redovisning av partistödets nyttjande 2024

Samtliga partier i kommunfullmäktige har före det stipulerade sista datumet 2025-06-30 inkommit med redovisning av partistöd inklusive granskningsrapport för 2024. Dessa anmäldes till kommunfullmäktige 2025-08-25, § 158, diarienummer: KS-2025/00099-14. Bilaga 2.

Redovisning av partistödets nyttjande 2025

Redovisning av 2025 års partistöd ska vara inskickade till ksdiarium@umea.se senast 2026-06-30. Mall för redovisning av partistödets nyttjande samt mall för granskningsrapport bifogas. Bilaga 5 och 6

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsen 2025-12-02

Beslutsunderlag

- Bilaga 1 Partistöd 2026 (indexuppräknade)
- Bilaga 2 KF-protokoll 2025-08-25, § 158 - Anmälningsärenden
- Bilaga 3 Regler för partistöd, antagna 2022-11-28
- Bilaga 4 KF-protokoll 2022-11-28 - Ekonomiskt stöd till partier i Umeå kommun (partistöd)
- Bilaga 5 Mall för partistödets nyttjande redovisning
- Bilaga 6 Mall för granskningsrapport

Beredningsansvariga

Åsa Sjöström
Tomas Jakobsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till
Therese Stellén

Beslut och bilagorna 1, 5 och 6 skickas till: Samtliga politiska partier i kommunfullmäktige

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-12-02

§ 370

Diarienr: KS-2025/01085

Utbetalning av partistöd 2026

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att betala ut partistöd för 2026 enligt bilaga 1.

Ärendebeskrivning
Beslut om att betala ut partistöd ska fattas av kommunfullmäktige minst en gång per år (kommunallagen 4 kap 32 §).

Umeå kommunfullmäktige har i samband med att reglerna senast antogs (2022-11-28, § 205) beslutat att ramen för partistödet räknas upp årligen med index om 1 %. Bilaga 3 och 4.

Partistöd 2026
Politiska sekreterarnas budget 2026 har indexerats med 3,7 % som är den genomsnittliga nivåhöjningen av utfall av kommunens avtal under föregående år. Budgeten för *Partistöd* och *Utbildningsbudgeten* 2026 har indexerats med 1 %. Bilaga 1

Redovisning av partistödets nyttjande 2024
Samtliga partier i kommunfullmäktige har före det stipulerade sista datumet 2025-06-30 inkommit med redovisning av partistöd inklusive granskningsrapport för 2024. Dessa anmäldes till kommunfullmäktige 2025-08-25, § 158, diarienummer: KS-2025/00099-14. Bilaga 2.

Redovisning av partistödets nyttjande 2025
Redovisning av 2025 års partistöd ska vara inskickade till ksdiarium@umea.se senast 2026-06-30. Mall för redovisning av partistödets nyttjande samt mall för granskningsrapport bifogas. Bilaga 5 och 6

Umeå kommun **Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-12-02

Beslutsunderlag

- Bilaga 1 Partistöd 2026 (indexuppräknade)
- Bilaga 2 KF-protokoll 2025-08-25, § 158 - Anmälningsärenden
- Bilaga 3 Regler för partistöd, antagna 2022-11-28
- Bilaga 4 KF-protokoll 2022-11-28 - Ekonomiskt stöd till partier i Umeå kommun (partistöd)
- Bilaga 5 Mall för partistödets nyttjande redovisning
- Bilaga 6 Mall för granskningsrapport

Beredningsansvariga

Åsa Sjöström

Tomas Jakobsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Therese Stellén

Beslut och bilagorna 1, 5 och 6 skickas till: Samtliga politiska partier i kommunfullmäktige

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-12-05

Kommunfullmäktiges valberedning

Diarienr: KS-2025/01104

Avsägelse; ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i äldrenämnden och ersättare i personalnämnden; Rebecca Sellstedt (V)

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Rebecca Sellstedt (V) begärt entledigande från uppdragen som ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i äldrenämnden och ersättare i personalnämnden.

Ärendebeskrivning
Rebecca Sellstedt (V) avsäger sig uppdragen som ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i äldrenämnden och ersättare i personalnämnden.

Beredningsansvariga
Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till
Rebecca Sellstedt
ÄN, PN
Lönesupport, Troman

Förnamn, Efternamn	Sofia Gustafsson
Befattning	Nämndsekreterare

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-12-09

Kommunfullmäktiges valberedning

Diarienr: KS-2025/01117

Avsägelse; ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden; Jonathan Nilsson (S)

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Jonathan Nilsson (S) begärt entledigande från uppdraget som ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Robin Sandström (S) till ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Ärendebeskrivning
Jonathan Nilsson (S) avsäger sig uppdraget som ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Beredningsansvariga
Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till
Jonathan Nilsson
Robin Sandström
MHN
Lönesupport, Troman

Förnamn, Efternamn	Sofia Gustafsson
Befattning	Nämndsekreterare

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2025-12-15

§ 36

Diarienr: KS-2025/01117

Avsägelse; ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden; Jonathan Nilsson (S)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Jonathan Nilsson (S) begärt entledigande från uppdraget som ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Robin Sandström (S) till ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Ärendebeskrivning

Jonathan Nilsson (S) avsäger sig uppdraget som ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till
Jonathan Nilsson
Robin Sandström
MHN
Lönesupport, Troman

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2025-12-10

Kommunfullmäktiges valberedning

Diarienr: KS-2025/01126

Avsägelse; Ledamot i Samråd för Vård och Omsorg; Carin Nilsson (S)

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Carin Nilsson (S) begärt entledigande från uppdraget som ledamot i Samråd för Vård och omsorg.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Lena Karlsson Engman (S) till ledamot i Samråd för Vård och omsorg.

Ärendebeskrivning
Carin Nilsson (S) avsäger sig uppdraget som ledamot i Samråd för Vård och omsorg.

Beredningsansvariga
Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till
Carin Nilsson
Lena Karlsson Engman
Äldrenämnden
Region Västerbotten
Troman

Förnamn, Efternamn	Sofia Gustafsson
Befattning	Nämndsekreterare

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2025-12-15

§ 37

Diarienr: KS-2025/01126

Avsägelse; Ledamot i Samråd för Vård och Omsorg; Carin Nilsson (S)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Carin Nilsson (S) begärt entledigande från uppdraget som ledamot i Samråd för Vård och omsorg.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Lena Karlsson Engman (S) till ledamot i Samråd för Vård och omsorg.

Ärendebeskrivning

Carin Nilsson (S) avsäger sig uppdraget som ledamot i Samråd för Vård och omsorg.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till
Carin Nilsson
Lena Karlsson Engman
Äldrenämnden
Region Västerbotten
Troman

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2025-11-14

Kommunfullmäktiges valberedning

Diarienr: KS-2025/00883

Fyllnadsval; Ersättare i individ- och familjenämnden; Magnus Lindqvist (S)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Patrik Esperi (S) till ersättare i individ- och familjenämnden.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beviljade 27 oktober 2025 Magnus Lindqvist (S) begäran om entledigande från uppdraget som ersättare i individ- och familjenämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Patrik Esperi
Troman, Lönesupport
IFN

Förnamn, Efternamn	Sofia Gustafsson
Befattning	Nämndsekreterare

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2025-12-15

§ 35

Diarienr: KS-2025/00883

Fyllnadsval; ersättare i individ- och familjenämnden; Magnus Lindqvist (S)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Patrik Esperi (S) till ersättare i individ- och familjenämnden.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beviljade 27 oktober 2025 Magnus Lindqvist (S) begäran om entledigande från uppdraget som ersättare i individ- och familjenämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till
Patrik Esperi
Troman, Lönesupport
IFN

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2025-12-09

Kommunfullmäktige

Diarienr: KS-2025/00099

Anmälningsärenden 2025-12-15

Motioner

Dnr KS-2025/01071
Motion 42/2025: Inför lågkostnadsparkering i parkeringshusen för att stärka centrumhandeln; Anders Sellström (KD)

Dnr KS-2025/01083
Motion 43/2025: Stärk spelbranschen och den kreativa infrastrukturen i Umeå – för tillväxt, innovation och nya jobb; Veronica Kerr (KD) och Anders Sellström (KD)

Dnr KS-2025/01148
Motion 44/2025: Inför tjänstegarantier för myndighetsutövning inom Umeå kommun; Anders Ågren (M), Mattias Larsson (C), Hanna Lundin Jernberg (L) och Veronica Kerr (KD)

Dnr KS-2025/1149
Motion 45/2025: Revidera Umeås kommuns resepolicy; Anders Ågren (M)

Dnr KS-2025/01154
Motion 46/2025: Funktionsrättskonsekvensbeskrivning - utred införandet av FKB i Umeå kommun; Maria Lindvall (-)(L)

Dnr KS-2025/01155
Motion 47/2025: Rätt till servicetoalett; Maria Lindvall (-)(L)

Revisionsrapporter

Dnr KS-2025/001151
Uppföljande granskning av hantering av skyddade personuppgifter

- Kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden.
- Umeå Energi och Vakin

MOTION 2025-11-10

Inför lågkostnadsparkering i parkeringshusen för att stärka centrumhandeln

Umeås stadskärna är en viktig mötesplats och en del av kommunens identitet. Här arbetar, handlar och möts inte bara de som bor i centrum – utan människor från hela kommunen och stora delar av Västerbotten. Handeln i centrala Umeå är därför en angelägenhet för alla.

UPAB:s egna testmätningar från 2025 visar dessutom att parkeringshusen i centrala Umeå endast är fyllda till i genomsnitt **38 procent**. På vardagar är beläggningen **40 procent** och på helger **35 procent**, med högsta uppmätta nivåer på 56 procent. Det är alltså god tillgänglighet även under de mest belastade tiderna. Detta understryker att det inte finns någon brist på parkeringsplatser i p-husen – däremot finns det en tydlig brist på incitament att använda dem.

Tidigare erbjöds i praktiken ett lågkostnadsalternativ med **två timmars parkering för 15 kronor**. Detta togs bort i samband med en generell prisjustering den **1 januari 2022**, vilket gjort parkering betydligt dyrare för besökare och småföretagens kunder.

Att underlätta för människor att ta sig till centrum stärker småföretag, kaféer, restauranger och evenemangsarrangörer. Lågkostnadsparkering under rimliga tider kan ses som ett konkret sätt att stötta lokalt näringsliv, samtidigt som det bidrar till en mer levande stadskärna.

Det är också en fråga om rättvisa och tillgänglighet. Efter fortsatt införande av begräsningar för biltrafiken och den nya mobilitetsnormen som begränsar parkeringsmöjligheterna, har det blivit tydligt att kommunens trafikpolitik i första hand utgår från de som bor centralt eller har goda bussförbindelser. Men Umeå består av mer än centrum. För många som bor i ytterområden, på landsbygd eller pendlar in till arbete och evenemang är bilen det enda realistiska färdsättet. Kommunens beslut måste spegla att även dessa invånare är en del av Umeås tillväxt och vardagsliv.

Kommunen talar ofta om att Umeå ska vara en attraktiv stad att bo och verka i. Attraktivitet handlar också om tillgänglighet.

Med rimliga parkeringsvillkor skapas bättre balans mellan hållbarhet och livskraft – mellan stadskärna och ytterområden. Då parkeringshusen i dag har låg beläggning finns inget trafiktekniskt argument mot att göra dem mer attraktiva. Tvärtom skulle en rimligare prisnivå minska söktrafiken i centrum, styra parkering in i p-husen och samtidigt stötta stadskärnans företagare.

Vi föreslår därför att kommunen ser över möjligheten att återinföra rabatterad parkering i parkeringshusen i centrala Umeå. Det skulle vara ett välkommet stöd för stadens småföretagare – och för alla som vill fortsätta handla, äta och mötas i hjärtat av Umeå.

Förslag till beslut

Kristdemokraterna i Umeå yrkar att kommunfullmäktige beslutar:
Att Umeå kommun återinför 2 timmar rabatterad parkering i de kommunala parkeringshusen, i syfte att stärka stadskärnans attraktivitet, handel och företagande.

MOTION 2025-11-28

Stärk spelbranschen och den kreativa infrastrukturen i Umeå – för tillväxt, innovation och nya jobb

Bakgrund

Umeå är redan en viktig del av det växande spelklustret i norra Sverige genom två samverkansprojekt och en förstudie – ett samarbete mellan kommuner, utbildningsaktörer och fristående spelstudior.

I Campusområdet, på **A Working Labs anläggning som fungerar som både hyresvärd och central mötesplats**, samverkar ett tiotal oberoende studior inom **Gamebridge** med utbildningsanordnaren **Futuregames**, som under hösten välkomnade 60 nya studenter till spelutbildningar i Umeå. En viktig möjliggörare i detta arbete har varit **Phil Hopkin på A Working Lab**, vars insatser varit avgörande för den miljö som byggts upp.

Samtidigt växer den svenska spelbranschen kraftigt. Branschen omsätter idag närmare 35 miljarder kronor i Sverige, och är en av få kulturella näringar som är både teknikintensiv, global och sysselsättningsskapande. Enligt rapporten *PowerUP – Spelbranschen: en svensk basnäring* är hela 87,5 procent av företagen mikrobolag, vilket gör lokala stödstrukturer och ekosystem avgörande för att branschen ska kunna växa.

Spelutveckling är dessutom inte platsbundet – det är en digital och exportinriktad bransch som kan skapa jobb i hela Sverige, även i mindre och medelstora kommuner. Att främja spelbranschen i Umeå är därför inte bara en kultursatsning, utan också ett konkret steg för att stärka kommunens attraktivitet för entreprenörer och kreatörer.

Umeås möjlighet

Umeå har en unik chans att bli ett regionalt nav för spelutveckling – ett område där innovation, kultur, teknik och utbildning möts. Men för att den lokala spelbranschen ska kunna utvecklas vidare krävs ett tydligt politiskt engagemang från kommunen.

Vi ser ett behov av att kommunen:

- **tydliggör spelbranschens roll i näringslivsstrategin,**
- **underlättar för uppstart och samverkan genom lokaler, nätverk och rådgivning,**
- **stärker kopplingen mellan utbildning, företag och arbetsliv, och**
- **synliggör spelutveckling som en framtidsbransch för unga i Umeå.**

Det handlar om att skapa rätt förutsättningar för en växande och hållbar kreativ ekonomi – där spelbranschen utgör en central del.

Förslag till beslut

Med hänvisning till ovanstående föreslår Kristdemokraterna att kommunfullmäktige beslutar att uppdra till kommunstyrelsen:

1. **Att se över hur spelutveckling och digitala kulturformer kan lyftas in i kommunens befintliga näringslivsstrategi, innovationsarbete och unga entreprenörsprogram.**
2. **Att undersöka förutsättningarna för att skapa eller stödja ett företagscenter, inkubator eller liknande miljö för digitala kreativa entreprenörer, särskilt inom spelutveckling.**
3. **Att utreda hur kommunen kan främja samverkan mellan utbildningsaktörer och spelbranschen, till exempel genom praktikplatser, mentorskap eller projektbaserade samarbeten.**

Veronica Kerr (KD)

Anders Sellström (KD)

Motion till Umeå kommunfullmäktige

Revidera Umeås kommuns resepolicy

Kommunfullmäktige beslutade senast 2023 om en uppdaterad resepolicy, som beskriver Umeå kommuns förhållningssätt till resor i tjänsten.

Före 2023 års policy var regeln att anställda och förtroendevalda kunde resa med flyg vid tjänsteresor som var längre än 50 mil. I den nuvarande resepolicyn rangordnas val av färdsätt, där flyg har den sista prioriteten. Innan ställning tas till färdsätt så ska man överväga om mötet inte kan göras digitalt. Det gäller såväl lokala som regionala, nationella eller internationella resor.

Det finns goda möjligheter idag att delta i digitala möten, vilket är positivt. Men det borde vara upp till respektive förvaltning och respektive enhet att avgöra vad som passar bäst för verksamheten. I vissa fall passar det bra med fysiska möten, andra gånger fungerar det med digitala möten. Det är dock inget som behöver finnas med i kommunens resepolicy.

Enligt resepolicyn ska gång och cykel, buss, tåg eller färja prioriteras före flyget vid resor. Det gäller enligt policyn både vid lokala, regionala, nationella och internationella resor. Med det förhållningssättet blir restiden oerhört lång för vissa tjänsteresor. Det står i kontrast till kommunens ambition att värna goda kommunikationer och välfungerande flygförbindelser både nationellt och internationellt.

Umeå är i hög grad beroende av goda flygförbindelser, inte minst med hänsyn till vår geografiska placering i norra Sverige. Flyget spelar en central roll för att knyta samman hela landet och skapa möjligheter för bland annat ett konkurrenskraftigt näringsliv även utanför storstäderna. När anställda och förtroendevalda behöver resa längre sträckor ska flyg därför vara ett möjligt och rimligt alternativ. Val av färdsätt ska inte styras av symbolpolitik.

Under 2025 har Umeå kommun tagit initiativ till ”Allians för fossilfritt flyg”, vars uttalade syfte är att rädda och utveckla det svenska inrikesflyget. På Umeå kommuns hemsida kan man läsa om initiativet, och bland annat står följande:

”Allians för fossilfritt flyg uppmanar alla statliga myndigheter och alla kommuner och regioner att ändra sina resepolicyer så att

- flyg blir ett valbart resesätt för alla längre resor i tjänsten

- betalning för fossilfritt flygbränsle blir obligatoriskt vid alla flygresor.

Vi i Alliansen för fossilfritt flyg tar täten och har i våra respektive organisationer tagit initiativ för att ändra i våra egna resepolicyer så att flyget blir ett valbart resesätt och fossilfritt flygbränsle blir ett obligatoriskt tillval. Vi är medvetna om att det här inte är något som sker över en natt, men det brådskar att få till den här förändringen.”

Det är mycket positivt att Umeå kommun går i bräschen för detta i norra Sverige, men man måste leva som man lär. Umeå kommun har nämligen **inte** ändrat i den egna resepolicyn, utan där är fortsättningsvis flyget det resesätt som alltid ska vara det sista alternativet, när alla andra möjligheter är uttömda.

Med anledning av ovanstående föreslår jag att kommunfullmäktige beslutar

att revidera Umeå kommuns resepolicy genom att föra in en skrivelse om att flyg kan väljas för längre resor än 50 mil samt till de destinationer där tåg eller buss i linjetrafik samt i förekommande fall färja inte utgör ett realistiskt alternativ.

att betalning för fossilfritt flygbränsle blir obligatoriskt vid alla flygresor.

att ta bort skrivelser i resepolicyn som reglerar användningen av digitala möten

att uppdra till personalnämnden att uppdatera riktlinjerna för tjänsteresor i enlighet med motionen

Umeå 2025-12-09

Anders Ågren,
Kommunalråd, M

Motion till Umeå kommunfullmäktige

Inför tjänstegarantier för myndighetsutövning inom Umeå kommun

Invånare och företag ska kunna lita på att kommunen håller det man lovar och levererar i tid. En tjänstegaranti är ett löfte om vilken service eller kvalitet som kan förväntas av en viss kommunal tjänst. Det kan till exempel betyda att kommunen lovar att behandla ett ärende inom en viss tid.

Umeå kommun har idag ett antal kvalitetsdeklarationer som beskriver hur kommunens arbete genomförs. Det kan bland annat handla om hur fritidsgårdarna bedriver sitt arbete eller hur snabbt kommunen plogar bort snö efter snöfall. Något som däremot saknas är konkreta garantier kring handläggningstider vid myndighetsutövning.

Kommunen bör därför införa tjänstegarantier inom all myndighetsutövning. När en komplett ansökan lämnas in ska handläggning ske inom en fastställd tidsram. Om kommunen inte håller garantin och handläggningstiden överskrids, så ska den sökande kompenseras med en reducerad avgift.

Det ökar förtroendet för kommunens verksamheter när det finns tjänstegarantier som kommunen lyckas följa. Förutsägbarhet är något som uppskattas av såväl företag som privatpersoner. Det ökar incitamentet för kommunen att hålla utlovade garantier om det införs reducerade avgifter när utlovade handläggningstider överskrids.

Tjänstegarantier fungerar också som ett strategiskt verktyg i kommunens kvalitetsarbete. De definierar konkreta mål som verksamheterna behöver leva upp till, vilket underlättar uppföljning och på så vis kan stärka kvalitetsarbetet i kommunen.

Med anledning av ovanstående föreslår vi att kommunfullmäktige beslutar

att uppdra till berörda nämnder att införa tjänstegarantier i kommunens myndighetsutövning, där kommunen åtar sig att handlägga ärenden inom utsatt tid när kompletta handlingar finns. Vid överskriden handläggningstid ska sökande kompenseras genom reducerad avgift.

Umeå 2025-12-02

Anders Ågren (M)

Mattias Larsson (C)

Hanna Lundin Jernberg (L)

Veronica Kerr (KD)

Motion till Umeå kommunfullmäktige 2025-12-11

Funktionsrättskonsekvensbeskrivning - utred införandet av FKB i Umeå kommun

Sverige beslutade att ratificera Funktionsrättskonventionen den 24 juni 2008, vilket innebär att vi åtagit oss att följa konventionens bestämmelser och arbeta för att främja och skydda rättigheterna för personer med funktionsnedsättning.

Det som inte följde med ratificeringen två år senare är att det vid en kollision mellan konventionens artiklar och landets lagar och regler så trumfar våra styrande lagar och regler vid beslut i nämnder, styrelser och domstolar. Konventionen är mer ett internationellt åtagande. Den har inte rättsverkan och kan inte åberopas för att ge juridiska effekter, även om våra regler är oklara eller otillräckliga.

Det finns alltså inte direkt några konsekvenser för det offentliga då inte agerar för att förbättra brister som upptäcks eller påtalas. Den enda konsekvensen är egentligen att Sverige får kritik från FN.

Detta förhållande mellan en konventions rättskraft och makten i våra lagar var till slut grunden till att Barnkonventionen blev svensk lag. Därefter tvingades kommuner, regioner och myndigheter att följa konventionen via integrering i svenska lagar istället för att ta ansvar redan innan inkorporering. I samband med att Barnkonventionen blev inkorporerad i svensk lag år 2020 har diskussionen om att även inkorporera Funktionsrättskonventionen blivit än tydligare och mer påtaglig inom funktionsrättsrörelsen. Fler och fler röster har sedan dess även höjts på det allmänna planet med krav på att Sverige ska föra inkorporera Funktionsrättskonventionen.

Mänskliga rättigheter är okränkbara och funktionsrättsperspektivet ska genomsyra alla kommunens verksamheter. Sedan ratificeringen år 2009 är därför alla offentliga aktörer såsom Umeå kommun, skyldiga att följa och förverkliga konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Det är här det bristande genomslaget för Funktionsrättskonventionen kommer in. Myndigheten för delaktighet, MFD, har kontinuerligt redovisat sina resultat av efterlevnaden av konventionen till FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Där framkommer att Sverige fortfarande har en otillräcklig involvering och samverkan med personer med funktionsnedsättning i beslutsprocesser som rör dessa personers livssituation och rättigheter och att det brister i tillgång till offentliga och privata miljöer, digitala tjänster och information för dem. Det brister även i resurser för tillhandahållande av adekvata stödinsatser som behövs för att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett självständigt liv.

Sverige får alltså fortfarande kritik på områden som rör tillgänglighet och delaktighet, rättigheter och skydd samt stöd och service. Det finns inget som indikerar att Umeå kommun skulle skilja sig från vad som redovisats för Sverige i stort beträffande arbetet med funktionsrätt. Så här kan vi inte ha det i vår kommun.

Motion till Umeå kommunfullmäktige 2025-12-11

Jag vet att funktionsrätt Stockholm har tagit fram ett verktyg tillsammans med Region Stockholm som de kallar för Funktionsrättskonsekvensbeskrivning, FKB. Det är ett verktyg som fungerar likt en Miljökonsekvensbeskrivning. Verktyget utgår från FN-konventionerna om mänskliga rättigheter och rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

En funktionsrättskonsekvensbeskrivning, FKB, är ett tydligt och strukturerat verktyg som utvecklats redan 2021. Det är lätt att använda verktyget både på strukturell nivå och på individnivå. Syftet är att på ett enkelt men genomgripande sätt följa konventionernas intentioner bättre genom att få in dessa frågor i arbetet inför olika beslut som fattas på förvaltnings- och politisk nivå. Verktyget kan användas i dialogen mellan funktionsrättsföreningarna samt patientorganisationerna å ena sidan och kommunen å andra sidan, och innebär i praktiken att en beskrivning ska finnas med från början vid tjänsteutlåtande, beslut, genomförande, ända fram till uppföljning och utvärdering.

Målet är att verktyget ska bidra till att kommunen lätt gör rätt från början. Det innebär att kommunen slipper att göra justeringar i efterhand som kan vara både kostsamma och ta lång tid. Funktionsrättskonsekvensbeskrivning innebär att varje beslut som tas inom kommunen ska analyseras utifrån vilka konsekvenser det får för personer med olika funktionsnedsättningar. Det gör det enkelt att tillämpa en universell utformning för att skapa samhällsmiljöer som är tillgängliga och användbara för alla. Arbetet med verktyget gör det möjligt att tillvarata kunskaper om behov, förutsättningar och möjligheter för personer med funktionsnedsättning.

Umeå kommuns verksamhet bygger på idén om och att vi med gemensamma krafter skapar ett gott liv för alla i Umeå och gör det med på våra medborgare i fokus, med öppenhet, tillit och utifrån vilja till ständiga förbättringar. Sedan 2015 är bristande tillgänglighet en diskrimineringsgrund. Vi trodde nog i vår okunnighet att Sverige utvecklades åt rätt håll i dessa frågor. Trots det så har Sverige återigen fått kritik på cirka 50 olika områden från FN-kommittén. Det visar att vi behöver vässa våra verktyg och skärpa våra rutiner över hela landet så även i Umeå.

Jag yrkar därför att:

- Umeå kommunfullmäktige ska ge stadsledningskontorets strategiska utvecklingsavdelning i uppdrag att utreda förutsättningarna för att implementera verktyget Funktionsrättskonsekvensbesrivning, FKB inom kommunens verksamheter och bolag.
- Utredningen ska ske i samverkan och dialog med övriga kommunala förvaltningar och kommunägda bolag samt ska på lämpligt sätt involvera Funktionshinderrådet samt funktionshinder- och patientföreningar i kommunen.
- Utredningen efter genomfört arbete skall lämna förslag på om arbetssättet ska införas i Umeå kommun inom ett avgränsat område eller en förvaltning på försök för att sedan utvärdera effekterna av verktyget och eventuellt bredda införandet.

Maria Lindvall (-)(L)
Ledamot Umeå kommunfullmäktige

Motion till Umeå kommunfullmäktige 2025-12-11

Rätt till servicetoalett

Umeå kommun bör utveckla riktlinjer för så kallade servicetoaletter vars grundkrav bland annat inkluderar skötbrits för vuxna och god ventilation. Servicetoaletter bör i övrigt vara välutrustade och anpassade för att tillgodose specifika behov för personlig hygien och ha tydliga och enkla instruktioner för användaren.

Idag saknar alla våra anpassade offentliga toaletter väsentliga funktioner såsom vuxenskötbord, brits eller säng för blöjbyten och en lyft. Det innebär att personer med behov av dessa hjälpmedel tvingas lägga sig direkt på golvet eller helt avstå från att byta blöja eller stomi. Det gör att tillgängligheten till det offentliga rummet begränsas väsentligt för de personer som berörs.

En stabil brits som ändå kan justeras eller en säng för vuxna i behov av blöjbyten eller vård är ett självklart behov som måste kunna fyllas. Servicetoaletten bör vara utrustad och utformad så att den kan tillgodose användarnas behov och anpassade för att möjliggöra byte av blöja och byte av ostomi / urostomi. Det behövs justerbara britsar eller fasta britsar med lyft för att möjliggöra säkra, hygieniska och ergonomiska blöjbyten, och för att minska risk för skador för både brukare och omsorgspersonal.

På offentliga toaletter bör det finnas ett tillräckligt stort och lämpligt inrett privat utrymme med möjlighet till integritet när man hanterar stomi. Det behövs först och främst en lämplig ändamålsenlig yta, mycket god ventilation och väl förslutningsbara sopkärl samt en brits för säkra och hygieniska blöjbyten på vuxna personer.

Det behöver finnas ett färdighetstänkande redan i arkitekturens utformning och i inredningsdesignen. Där det nu inte funnits detta tänk så måste kommunen inventera var i det kommunala beståndet eller i de förhyrda lokalerna som servicetoaletter kan byggas. Det måste vara mjöligt att skapa åtminstone en eller ett fåtal servicetoaletter i Umeå kommun.

Jag yrkar:

- att förvaltningen förbättrar tillgängligheten på ett antal utvalda bland befintliga offentliga toaletter för rörelsehindrade samt installerar stärkt ventilation, lyft och andra nödvändiga tillbehör så att vuxna personer med fysisk funktionsnedsättning ges möjlighet att under värdiga och säkra förhållanden kan gå på toaletten.
- att Umeå kommun vid upphandlingar inför byggandet av fastigheter och lokaler ställer krav på att det ska finnas servicetoaletter där det är lämpligt samt att tjänstepersoner även i detaljplanearbetet informerar och följer upp att tekniker och andra konsulter som anlitas faktiskt införlivar behovet av servicetoaletter i sitt arbete och sina förslag.

Maria Lindvall (-)(L)
Ledamot Umeå kommunfullmäktige

UMEÅ KOMMUN

Kommunrevisionen informerar

Uppföljande granskning: Hantering av skyddade personuppgifter

Granskningens inriktning

Vi har granskat om kommunstyrelsen och berörda nämnder i Umeå kommun har vidtagit ändamålsenliga åtgärder utifrån tidigare revision av hanteringen av skyddade personuppgifter. Granskningen omfattar kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden.

Resultat

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen och övriga granskade nämnder **delvis** har vidtagit ändamålsenliga åtgärder utifrån revisionens tidigare granskning. Samtliga nämnder har behandlat ärendet och gett förvaltningarna i uppdrag att åtgärda konstaterade brister, men återrapportering av åtgärder till nämnderna har i flera fall inte genomförts.

Granskningen visar att flera rekommendationer från tidigare revision delvis är omhändertagna. Exempelvis saknas fortfarande ett kommunövergripande styrdokument för hantering av skyddade personuppgifter, och risk- och konsekvensanalyser är inte genomförda eller integrerade i internkontrollplanerna i alla nämnder. Vidare har inte alla nämnder säkerställt att åtkomsten till skyddade personuppgifter är tillräckligt begränsad, och det finns oklarheter kring användningen av säker digital kommunikation.

Utbildningsinsatser har genomförts i vissa nämnder, men det saknas en kommunövergripande utbildning riktad till alla medarbetare som hanterar skyddade personuppgifter. Rutiner för internpost och loggkontroller varierar mellan nämnderna, och uppföljning av avvikelser behöver stärkas.

Rekommendationer

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att revidering av riktlinje för informationssäkerhet genomförs
- Utreda behovet av en kommunövergripande utbildning som rör skyddade personuppgifter
- Säkerställa att arbetet med att utveckla incidenthanteringsprocess för informationssäkerhetsincidenter genomförs enligt plan
- Säkerställa att arbetet med att utveckla det kommunövergripande arbetet avseende hantering av internpost genomförs enligt plan

Kommunstyrelsen, fritidsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt för- och grundskolenämnden rekommenderas att:

- Överväga att analysera risker kopplat till hanteringen av skyddade personuppgifter inom ramen för det ordinarie internkontrollarbetet.

Kommunstyrelsen och individ- och familjenämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att åtkomsten till skyddade personuppgifter är begränsade där skyddade personuppgifter förekommer

Kommunstyrelsen, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, För- och grundskolenämnden, Individ- och familjenämnden, Fritidsnämnden, Kulturnämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att kommunens tjänst för säker digital kommunikation används där det bedöms föreligga ett behov
- Säkerställa att de åtgärder som vidtas med anledning av revisorernas granskningar återrapporteras till nämnden

---

EY:s rapport *"Uppföljande granskning av hantering av skyddade personuppgifter 2025"*. För ytterligare information, kontakta revisionens ordförande Ewa Miller, ewa.miller@umea.se

Kommunrevisionen, 2025-11-19

För yttrande
Kommunstyrelsen
Fritidsnämnden
Kulturnämnden
Individ- och familjenämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
För- och grundskolenämnden
För kännedom
Kommunfullmäktige

Revisionsrapport ”Uppföljande granskning: Hantering av skyddade personuppgifter 2025”

De förtroendevalda revisorerna i Umeå kommun har givit EY i uppdrag att genomföra en granskning av kommunens hantering av skyddade personuppgifter. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2025.

I rapporten framgår bedömningar och rekommendationer. Till rapporten bifogas också revisionens kortversion av rapporten.

Revisorerna önskar ett yttrande över rapporten där Kommunstyrelsen och nämndernas (se *för yttrande* ovan) åsikter kring granskningen och dess rekommendationer framgår. Om utfästelser görs i svaret, önskas också tidsplan kring dessa. Revisionen önskar detta yttrande över rapporten senast den 28 februari 2026.

Revisionen önskar därtill återkoppling från kommunstyrelsen och berörda nämnder (se *för yttrande* ovan) senast den 30 november 2026 avseende vilka åtgärder som har vidtagits utifrån lämnade rekommendationer.

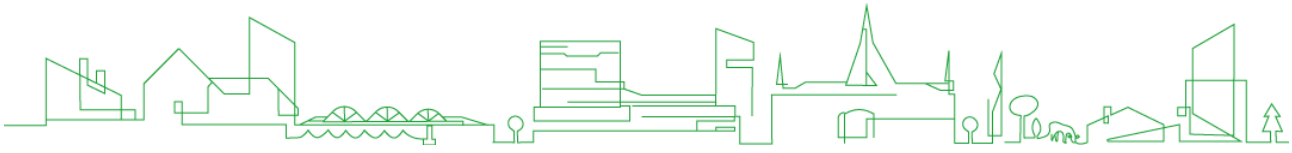
Yttrande över rapporten samt återkoppling önskas via e-post till kommunrevisionen@umea.se.

Umeå kommuns revisorer,

Ewa Miller	Per-Erik Evaldsson
Ordförande	*Vice ordförande*

Kommunrevisionen granskar

Uppföljande granskning: Hantering av skyddade personuppgifter, 2025

Angående granskningen

Revisionsuppdraget är ett kommunalt förtroendeuppdrag och revisorerna är direkt ansvariga inför kommunfullmäktige och därmed indirekt inför medborgarna genom den representativa demokratin. Revisionen har uppdrag att granska de verksamheter som styrelser, nämnder och kommunala bolag bedriver.

I formell mening är varje revisor en egen myndighet, men i det praktiska revisionsarbetet sker arbetet gemensamt.

Ytterst syftar revisionen till att undersöka om verksamheten bedrivs i enlighet med uppställda mål och på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

- Revisorernas uppdrag regleras i kommunallag, aktiebolagslag, god revisionssed, ägardirektiv och reglemente.
- Revision ska utföras på ett oberoende sätt.
- Revisorerna genomför grundläggande granskning, granskning av delårsrapport och årsredovisning och fördjupade granskningar.

Revisorerna ska därför objektivt, opartiskt och sakligt, självständigt granska den verksamhet som styrelse, nämnder och beredningar bedriver. Revisorerna ska också bedöma om de förtroendevalda ledamöterna i nämnder och styrelser har tillräcklig styrning och kontroll över verksamhetens ekonomi, prestationer och kvalitet.

Revisorernas uttalanden och bedömningar finns i revisionsberättelser och granskningsrapporter. En ambition i revisorernas arbete är att deras rekommendationer i samband med granskning ska kunna användas av verksamheterna för att åstadkomma effekter i deras förbättringsprocess.

Kontaktuppgifter

Om kommunrevisorernas uppdrag

kommunrevisionen@umea.se

Ordförande i kommunrevisionen

Ewa Miller, ordförande

ewa.miller@umea.se

Revisionsrapport 2025
Genomförd på uppdrag av revisorerna
November 2025

Uppföljande granskning: Hantering av skyddade personuppgifter

Umeå kommun

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

Shape the future with confidence

Shape the future with confidence

Innehåll

Sammanfattning **2**

1. Inledning **3**
1.1. Bakgrund 3
1.2. Syfte och revisionsfrågor 3
1.3. Metod och avgränsning 3
1.4. Revisionskriterier 4

2. Granskningsresultat **5**
2.1. Behandling av den tidigare granskningen 5
2.2. Åtgärder utifrån tidigare granskning 6
2.3. Åtgärderna i förhållande till rekommendationerna 15

3. Samlad bedömning **23**
Bilaga 1: Källförteckning 25
Bilaga 2: Granskning av kommunens hantering av skyddade personuppgifter 26

Shape the future
with confidence

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en uppföljande granskning av kommunens hantering av skyddade personuppgifter. Kommunens revisorer granskade kommunens hantering av skyddade personuppgifter år 2023.

Vår sammanfattade bedömning är att kommunstyrelsen samt övriga granskade nämnder ***delvis*** har vidtagit ändamålsenliga åtgärder med utgångspunkt från revisionens tidigare granskningar.

Granskningen visar att nämnderna har tagit flera steg för att förbättra hanteringen av skyddade personuppgifter. Bland de positiva iakttagelserna kan nämnas att samtliga granskade nämnder har behandlat frågan om skyddade personuppgifter i sina respektive sammanträden och att förvaltningarna har fått i uppdrag att åtgärda identifierade brister. Flera nämnder har också infört eller reviderat rutiner för hantering av skyddade personuppgifter, och utbildningsinsatser har genomförts. En upphandlad tjänst för säker digital kommunikation har införts och är tillgänglig för hela kommunen, även om anslutningsgraden varierar mellan verksamheterna.

Vidare visar granskningen att några nämnder har inkluderat kopplade till skyddade personuppgifter i sina internkontrollplaner. Vissa nämnder gör riskanalyser på verksamhetsnivå men dessa lyfts inte på ett strukturerat sätt till nämndsnivå.

Kommunövergripande styrdokument och riktlinjer för hantering av skyddade personuppgifter är inte uppdaterad och det är inte säkerställt att begränsning av åtkomst till skyddade personuppgifter är inte fullt ut genomförd i alla system. Slutligen råder oklarheter kring nyttjandet av säker digital kommunikation, och det finns behov av att säkerställa att denna används där det är motiverat.

Granskningen visar vidare att återrapportering av vidtagna åtgärder till nämnderna inte har skett.

För enskilda bedömningar samt de rekommendationer vi lämnar med anledning av resultatet av denna granskning, se avsnitt 3.

Shape the future
with confidence

1. Inledning

1.1. Bakgrund

En viktig del i revisionsarbetet är att de rekommendationer som ges tas om hand av berörda nämnder. Det innebär att de områden där revisionen ser behov av förbättring får uppmärksamhet och åtgärdas, så att verksamheten kan utvecklas på ett positivt sätt.

Kommunens revisorer granskade under år 2023 kommunens hantering av skyddade personuppgifter. Granskningen omfattade kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden. Den sammanfattande bedömning var att kommunstyrelsen och de granskade nämnderna inte på ett tillräckligt sätt säkerställt att skyddade personuppgifter inte röjs till obehöriga, samt att de tillämpade rutiner inte var ändamålsenliga.

I revisionens tidigare granskningar riktades ett antal rekommendationer till kommunstyrelse och berörda nämnder. Se tabellen i avsnitt 2.2 *Åtgärder utifrån tidigare granskning* för en sammanställning utifrån respektive granskningsobjekt i primärkommunen.

Med anledning av vikten av att skyddade personuppgifter hanteras på ett ändamålsenligt sätt samt iakttagelser och bedömningar från tidigare granskning har revisorerna beslutat att genomföra en uppföljande granskning.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den uppföljande granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen samt berörda nämnder (se avgränsning nedan) har vidtagit ändamålsenliga åtgärder med utgångspunkt från revisionens tidigare granskning och rekommendationer.

Granskningen ska besvara följande *revisionsfrågor:*

- Har åtgärder vidtagits utifrån revisionens tidigare granskning?
- Har åtgärderna medfört att rekommendationerna har omhändertagits i tillräcklig utsträckning?

1.3. Metod och avgränsning

Granskningen omfattar kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden. Granskningen avgränsas till att följa upp de rekommendationer som lämnats i granskningen. *I granskningen ingår bland annat att kartlägga om:*

Shape the future with confidence

- Kommunstyrelsen och berörda nämnder har behandlat ärendet (revisionsrapporten) på ett sammanträde?
- Kommunstyrelsen och berörda nämnder har gett förvaltningarna i uppdrag att åtgärda konstaterade brister?
- Åtgärderna har följts upp och återrapporterats till kommunstyrelsen och berörda nämnder

Uppföljningen har genomförts genom dokumentanalys och skriftliga frågor till respektive förvaltning.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av revisionskriterier och rekommendationer från tidigare granskning.

Shape the future with confidence

2. Granskningsresultat

2.1. Behandling av den tidigare granskningen

Utifrån protokollsgranskning kan vi konstatera att samtliga granskade nämner och bolag har behandlat granskningen vid ett sammanträde, se nedan:

Nämnd	Behandling av tidigare granskning	Beslut i samband med behandling	Uppföljning av åtgärder i yttrande
Kommunstyrelsen	2024-06-04 § 92	Kommunstyrelsen beslutar att yttra sig enligt förvaltningens förslag.	Ingen uppföljning genomförd.
Individ- och familjenämnden	2024-05-22 § 121	Nämnden beslutar att yttra sig enligt förvaltningens förslag.	Ingen samlad uppföljning genomförd. Vissa åtgärder har dock följts upp.
Kulturnämnden	2024-05-23 § 44	Nämnden beslutar att yttra sig enligt förvaltningens förslag.	Ingen samlad uppföljning genomförd. Nämnden har informerats om rutiner för skyddade personuppgifter och hur de tillämpas (2024-12-19).
Fritidsnämnden	2024-05-22 § 38	Nämnden beslutar att yttra sig enligt förvaltningens förslag.	Ingen samlad uppföljning till nämnden. Uppföljning har skett inom förvaltningen och till nämndens presidium.
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	2024-05-22 § 51	Nämnden beslutar att yttra sig enligt förvaltningens förslag.	Ingen samlad uppföljning till nämnden. Dock har nämnden informerats om pågående granskning och har fått möjlighet att ställa frågor.
För- och grundskolenämnden	2024-05-23 § 46	Nämnden beslutar att yttra sig enligt förvaltningens förslag.	Ingen samlad uppföljning till nämnden

Shape the future
with confidence

2.2. Åtgärder utifrån tidigare granskning

I revisionens tidigare granskning riktades ett antal rekommendationer. Se nedanstående tabell för en sammanställning:

Rekommendation	Riktad till
Upprätta och anta ett kommunövergripande styrdokument för hanteringen av skyddade personuppgifter. Ett sådant styrdokument, exempelvis i form av en riktlinje, bör omfatta inriktningen för arbetet både kommunens kunder och dess medarbetare på en strategisk nivå.	Kommunstyrelsen
Upprätta risk- och konsekvensanalyser specifikt avseende hanteringen av skyddade personuppgifter. Vid behov inkludera området i internkontrollplanerna.	Kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden
Upprätta och anta styrande dokument för hanteringen av skyddade personuppgifter inom det egna ansvarsområdet. Tydliggör riktlinjen i verksamhetsnära rutiner/instruktioner.	Kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden
Genomföra regelbundna utbildningar för samtliga medarbetare som hanterar skyddade personuppgifter, exempelvis som en del av ett årshjul. Överväg också att på en övergripande nivå informera samtliga medarbetare om skyddade personuppgifter.	Kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden
Begränsa åtkomsten till personuppgifterna genom strikt behörighetstilldelning.	Kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden
Skyndsamt implementera krypterad e-post genom tjänsten Säker digital kommunikation i hela kommunen.	Kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden
Stärk arbetsrutinerna för användandet av internposten vid hantering av skyddade personuppgifter.	Kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden
Genomföra kontroller av användarloggar som en organisatorisk säkerhetsåtgärd för att	Kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och

Shape the future with confidence

minska riskerna för röjning av skyddade personuppgifter.	grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden
Säkerställa möjligheten att systematiskt följa upp avvikelser avseende skyddade personuppgifter.	Kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden
Säkerställa att nämnden inte lagrar filer med sekretessmarkerad information på ett sätt som kan strida mot GDPR.	Individ- och familjenämnden

I kommande avsnitt redogör vi i tabellform för vilka åtgärder respektive granskningsobjekt har vidtagit utifrån de lämnade rekommendationerna. I den högra kolumnen finns våra iakttagelser kopplat till respektive svar/åtgärd inom ramen för den uppföljande granskningen. I den högra kolumnen finns också iakttagelser kopplat till uppföljande frågor till respektive granskningsobjekt.

2.2.1. Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens kommentarer och åtgärder enligt yttrande	EY:s iakttagelser 2025
Kommunstyrelsen avser revidera och förtydliga riktlinje för informationssäkerhet, som omfattar skyddade personuppgifter.	Vid granskningen av den reviderade riktlinjen (mars 2025) framkommer inga revideringar gällande skyddade personuppgifter. Enligt företrädare från stadsledningskontoret inväntar kommunstyrelsen införandet av nya cybersäkerhetslagen innan revidering av informationssäkerhet.
Kommunstyrelsen framhåller att det finns en metod för riskanalys gällande informationssäkerhetsrisker som genomförs löpande. Styrelsen bedömer att hanteringen av skyddade personuppgifter kan hanteras inom befintlig metodik. Behörighetstilldelning, kontroll av loggar och övriga relevanta åtgärder uppges kunna vidtas som en följd av detta.	
Gällande uppföljning av avvikelser föreslår kommunstyrelsen att en särskild fråga kan läggas till i befintliga system för att uppmärksamma incidenter som involverar skyddade personuppgifter.	
Kommunstyrelsen framhåller att utbildning ska ske inom ramen för informationssäkerhetsutbildning.	Enligt företrädare från stadsledningskontoret pågår en uppstart av en kommungemensam utbildning i informationssäkerhet och digitala

Shape the future with confidence

	risker i kommunens förvaltningar. Däremot att det inte har tagits fram någon specifik utbildning för medarbetare som hanterar skyddade personuppgifter ur ett kommunövergripande perspektiv.
Kommunstyrelsen framhåller att tjänsten *Säkra meddelanden* (Sefos) införs för säker hantering av känslig information. Styrelsen bedömer att den tjänst för krypterad e-post som revisionen hänvisar till inte är aktuell att införa.	Enligt företrädare för stadsledningskontoret finns tjänsten Sefos tillgänglig för hela kommunen, men samtliga verksamheter har inte anslutit sig ännu.

2.2.2. Individ- och familjenämnden

Individ- och familjenämndens kommentarer och åtgärder enligt yttrande	EY:s iakttagelser 2025
Nämnden inväntar kommunstyrelsens riktlinjer innan egna riktlinjer för skyddade personuppgifter utformas eller kompletteras med lokala rutiner.	Kommunstyrelsen har inte reviderat riktlinjen avseende hantering av skyddade personuppgifter (se avsnitt 2.2.1).
Nämnden planerar att inkludera hantering av skyddade personuppgifter i internkontrollplanen för 2025.	Vi har tagit del av nämndens internkontrollplan för år 2025 och av den framgår att risken har inkluderats.
Hantering av skyddade personuppgifter ingår i introduktionen för nyanställda, och utbildningen ses över utifrån nya riktlinjer. Möjlighet till regelbunden intern utbildning utreds och ska samordnas med eventuella kommunövergripande utbildningsinsatser.	Företrädare från förvaltningen påpekar att hanteringen av skyddade personuppgifter ingår i den verksamhetsnära introduktionen. Detta har inte gått att styrka med underlag.
Nämnden har genomfört en övergång till ett nytt verksamhetssystem (från februari 2024). I det nya systemet arbetas det för en strikt behörighetstilldelning. I och med att man ser över arbetssätt och rutiner i övergången till det nya systemet, identifieras risker kopplade till skyddade personuppgifter och hanteras allt eftersom de upptäcks.	Enligt företrädare för förvaltningen har inte arbetet fortskridit eftersom införandet av ett nytt verksamhetssystem avbröts, däremot att en ny process med upphandling av verksamhetssystem har påbörjats.
Tjänsten Säkra meddelanden (Sefos) införs för säker e-posthantering; rutiner för systemanvändning utformas utifrån olika verksamheters behov.	Tjänsten Sefos har införts.
Nämnden framhåller att de vid hantering av skyddade personuppgifter avser att tydliggöra rådande arbetssätt samt upprätta en nämndgemensam rutin för hanteringen av	Vi har erhållit underlag som bekräftar att en ny rutin har tagits fram tillsammans med äldrenämnden.

Shape the future with confidence

internpost där hanteringen av skyddade personuppgifter ska ingå.	
Loggkontroller ses över i samband med nytt verksamhetssystem. Möjlighet för chefer att beställa loggar för personer med skyddade personuppgifter planeras utökas (om det finns en misstanke om dataintrång eller obefogad sökning i systemet).	Enligt uppgift har arbetet inte fortskridit eftersom införandet av verksamhetssystemet avbrutits. Upphandling har påbörjats.
Det pågår undersökningar om möjligheten att lägga till en kontrollfråga om skyddade personuppgifter i det gemensamma systemet för avvikelserapporteringen, vilket skulle förbättra uppföljningen. Nämnden ska uppdatera rutinerna kring personuppgiftsincidenter för att säkerställa att incidenter med skyddade personuppgifter hanteras snabbt.	Företrädare för förvaltningen uppger att en kontrollfråga inte har lagts till men att nämndens önskemål har mottagits av de som ansvarar för systemet. Vidare har rutinen gällande personuppgiftsincidenter uppdaterats. Vi har tagit del av rutindokumentet som bekräftar att hantering av incidenter med skyddade personuppgifter har uppdaterats.
Rutiner för avvikelsehantering enligt SoL, LSS och Lex Sarah ses över för att alla fel kring personuppgifter även rapporteras som personuppgiftsincidenter.	Vi har erhållit underlag som styrker att förvaltningen har reviderat rutinerna gällande avvikelsehantering enligt SoL, LSS och Lex Sarah som förtydligar att alla fel kring personuppgifter även rapporteras som personuppgiftsincidenter.
Nämnden beslutade 2021 att känslig information skulle flyttas från Sharepoint 2010 till Microsofts molntjänster enligt tekniska nämndens rekommendationer. Vid varje ny eller pågående lagring av personuppgifter i dessa molntjänster görs konsekvensbedömningar enligt GDPR artikel 35[1]. Det framhålls särskilt att skyddade personuppgifter inte får lagras i molntjänster. För andra sekretesskyddade personuppgifter som måste lagras i molntjänster används pseudonymisering[2] som skyddsåtgärd, och det säkerställs att endast nödvändiga uppgifter lagras.	Detta är ett förtydligande utifrån revisionens rekommendation om att nämnden skulle säkerställa att nämnden inte lagrar filer med sekretessmarkerad information på ett sätt som kan strida mot GDPR.

[1] General Data Protection Regulation (Dataskyddsförordningen) artikel 35. *Konsekvensbedömning avseende dataskydd*

[2] Personuppgifter omvandlas så att de inte längre kan kopplas till en specifik individ utan att använda ytterligare information

Shape the future with confidence

2.2.3. Kulturnämnden

Kulturnämndens kommentarer och åtgärder enligt yttrande	EY:s iakttagelser 2025
Nämnden delar bilden att kommunövergripande rutiner, uppföljning och utbildning saknas, samt att eventuella riktlinjer, regler och styrning som skapas måste ta hänsyn till verksamheternas olika tekniska lösningar, system och funktionalitet.	Vi har tagit del av nämndens internkontrollplan för år 2024 och av den framgår att risken har inkluderats. Vi har tagit del av rutiner och checklista för skyddade identiteter hos *Kulturskolan*. Vi har även tagit del av ett dokument gällande gemensamma regler för *Umeåregionens folkbibliotek* där det framgår hur uppgifter av en person med skyddade personuppgifter ska hanteras.
Nämnden framhåller att berörda chefer inom Kulturskolan och biblioteksverksamheten har genomgått en utbildning gällande skyddande personuppgifter genom Skatteverket.	Vi har mottagit underlag som styrker deltagande i utbildning gällande skyddade personuppgifter genom Skatteverket.
I kommunens bibliotekssystem framgår aldrig annat än att det är en skyddad identitet och personens namn och adress framgår inte. Därtill framhåller nämnden att det inte är möjligt att begränsa personalens behörighet till bibliotekssystemet som revisorerna föreslår, då biblioteksservicen i så fall skulle inskränkas.	

I nämndens yttrande till revisorerna bemöter nämnden ett urval av rekommendationerna som riktades till nämnden. Rekommendationerna avseende krypterad e-post, rutiner för internpost, kontroll och användarloggar och uppföljning av avvikelser bemöts inte. Vid uppföljande frågor till nämnden uppges följande:

Enligt företrädare från kulturförvaltningen framgår att förvaltningen inte har genomfört informationssäkerhetsklassning och riskanalys av sina handlingar, och därmed inte kan göra konsekvensbedömningen ifall de behöver använda tjänsten Sefos (vilken kan nyttjas för säker e-post).

Efter en personuppgiftsincident gällande hantering av känsliga personuppgifter förmedlad via internpost som inkommit till fel mottagare har förtydliganden skickats till enhetschefer om hur hanteringen av internpost ska ske.

Företrädare från förvaltningen framhåller även att det i verksamhetssystemet inte registreras skyddade personuppgifter, enbart de uppgifter de enskilde vill lämna. Kontroller av användarloggar är därmed inte tillämpligt.

Shape the future with confidence

Angående uppföljning av avvikelser konstaterar nämnden att det finns en rutin för hanteringen av personuppgiftsincidenter som ska implementeras i förvaltningen. Det framgår även att under våren 2025 inledde förvaltningen ett arbete med Stadsarkivet och en kommunstrateg för att klassa sina handlingar, men arbetet pausades när resurserna omfördelades till stadsledningskontoret i väntan på en kommunövergripande plan för informations- och säkerhetsklassning.

2.2.4. Fritidsnämnden

Fritidsnämndens kommentarer och åtgärder enligt yttrande	EY:s iakttagelser 2025
Nämnden kommer att bevaka kommunstyrelsen revidering av riktlinjen för informationssäkerhet och därefter upprätta verksamhetsnära rutiner för hanteringen av skyddade personuppgifter.	Vi har mottagit underlag som visar att i kommunens bokning- och bidragssystem inkluderas frågan ifall personen har skyddade personuppgifter, och att denne då inte ska registrera sig i systemet. Detta tyder på en tydliggjord hantering av skyddade personuppgifter.
Förvaltningen använder sig av kommunens dokumentationsstöd för konsekvensbedömning och i enlighet med GDPR artikel 35. I befintliga arbetssätt inkluderas hanteringen av skyddade personuppgifter.	Enligt företrädare från förvaltningen, har fritidsnämnden inte för avsikt att upprätta specifika risk- och konsekvensanalyser då nämndens utgångspunkt är att hantera skyddade personuppgifter i så liten utsträckning som möjligt, samt att de åtgärder som genomförs i enlighet med yttrandet bedöms som tillräckliga. Enligt företrädare från förvaltningen är det befintliga arbetssättet kommunens dokumentationsstöd för konsekvensbedömning enligt artikel 35 GDPR. Genom detta stöd ska hanteringen av skyddade personuppgifter inkluderas i arbetet.
Förvaltningen kommer att komplettera sin introduktion av nya medarbetare med ett avsnitt om hanteringen av skyddade personuppgifter.	Vi har erhållit material som bekräftar att hanteringen av skyddade personuppgifter har inkluderats i utbildningsmaterial gällande informationssäkerhet och hantering av verksamhetens information.
Gällande behörighetstilldelning framhåller nämnden att verksamheten använder system där de inte har möjlighet att styra tillgången på personuppgifter på den nivån att det går att genomföra en strikt behörighetstilldelning. Därtill att verksamhetssystemet därför	

Shape the future with confidence

tillämpar pseudonymisering för att undvika behandling av skyddade personuppgifter.	
Inom kommunen pågår ett arbete med att införa tjänsten Sefos som gör det möjligt att skicka känslig information och sekretessuppgifter med e-post.	Enligt företrädare för stadsledningskontoret finns tjänsten Sefos tillgänglig för hela kommunen, men samtliga verksamheter har inte anslutit sig ännu.
Det bedöms inte som aktuellt att genomföra regelbundna kontroller av användarloggar då nämnden har minimerat all behandling av skyddade personuppgifter, samt att kontroller av loggar kontroller av loggar kan initieras utifrån att det sker personuppgiftsincidenter.	
Förvaltningen följer upp rapporterade personuppgiftsincidenter utan dröjsmål, ifall en incident med skyddade personuppgifter skulle upptäckas kan åtgärder snabbt vidtas.	

2.2.5. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens kommentarer och åtgärder enligt yttrande	**EY:s iakttagelser 2025**
Efter upprättande av ett kommunövergripande styrdokument skulle nämndspecifika styrdokument kunna utarbetas och ligga i linje med de övriga rekommendationerna i revisionens granskning.	Nämnden har inte upprättat något eget styrdokument. Däremot har rutiner tagits fram/reviderats. Se nedan.
Utbildningsförvaltningen och dess verksamheter har rutinbeskrivningar.	Vi har erhållit rutinbeskrivningar för hantering av personer med skyddade personuppgifter inom gymnasieskola, Komvux och yrkeshögskola (reviderades våren 2025).
I det förvaltningsövergripande arbetet ingår att stärka arbetsrutiner för användandet av internpost vid hanteringen av skyddade personuppgifter.	Företrädare från utbildningsförvaltningen uppger att för gymnasieverksamheten innebär implementering av nya rutiner att hanteringen av skyddade personuppgifter via internpost helt ska upphöra och att dessa uppgifter ersätts med fiktiva uppgifter. För vuxenutbildningen skickas inget via internpost, men vid informationsdelning sker detta via fingerade uppgifter eller muntligen. Enligt arbetsmarknads- och integrationsavdelningens rutin ska skyddade personuppgifter skickas med rekommenderat brev.
Inom arbetsmarknads- och integrationsavdelningen har det upprättats arbetsmaterial som medarbetare ska ta del av	Enligt företrädare från utbildningsförvaltningen har arbetsmarknads- och integrationsavdelningen tagit fram ett internt utbildningsmaterial avseende hantering av

Shape the future with confidence

innan årsskiftet 2024/2025 vilket även kommer att ges till nyanställda.	skyddade personuppgifter. Även alla skoladministratörer på gymnasiet samt berörda tjänstepersoner inom vuxenutbildningen har deltagit i Skatteverkets utbildning om skyddade personuppgifter, samt att denna utbildning avses att genomföras årligen och ingå som en del i verksamheternas årshjul. Vi har erhållit underlag som styrker att arbetsmarknads- och integrationsavdelningen har internt utbildningsmaterial avseende hanteringen av skyddade personuppgifter, samt att utbildningsinsatser sker enligt årshjul.
Nämnden påpekar att loggkontroller redan genomförs i förhållande till skyddade personuppgifter. Därtill att en riktad satsning har gjorts gällande en förstärkt GDPR-organisation inom förvaltningen vilket innebär att fler medarbetare med kunskap gällande personuppgifter.	Enligt företrädare på utbildningsförvaltningen behöver rutiner nu ses över och anpassas till en ny förvaltningsstruktur när utbildningsförvaltningen planeras att delas.
En utbildningsinsats är inplanerad för medarbetare inom verksamheterna för att lyfta vikten av att anmäla personuppgiftsincidenter. Nämnden framhåller att det inom det kommunövergripande inrapporteringssystemet fångas in personer med skyddade personuppgifter i de fall en incident skulle ske.	Enligt företrädare på utbildningsförvaltningen finns en utbildning digitalt sedan höstterminen 2025 och är tillgänglig för samtliga medarbetare.

2.2.6. För- och grundskolenämnden

För- och grundskolenämndens kommentarer och åtgärder enligt yttrande	**EY:s iakttagelser 2025**
Efter upprättande av ett kommunövergripande styrdokument skulle nämndspecifika styrdokument kunna utarbetas och ligga i linje med de övriga rekommendationerna i revisionens granskning.	Nämnden har inte upprättat något eget styrdokument. Däremot har rutiner tagits fram/reviderats. Se nedan.
Utbildningsförvaltningen och dess verksamheter har rutinbeskrivningar.	Vi har erhållit handlingsplaner för elever med skyddade personuppgifter samt rutindokument för hanteringen av skyddade personuppgifter inom för- och grundskolan.
I det förvaltningsövergripande arbetet ingår att stärka arbetsrutiner för användandet av internpost vid hanteringen av skyddade personuppgifter.	Företrädare från utbildningsförvaltningen uppger att i för- och grundskoleverksamheten innebär implementering av nya rutiner att hanteringen av skyddade personuppgifter via internpost helt ska upphöra och att dessa

Shape the future with confidence

	uppgifter ersätts med fiktiva uppgifter. I för- och grundskoleverksamheten skickas inget via internpost, men vid informationsdelning sker detta via fingerade uppgifter eller muntligen. I rutinen för hantering av personer med skyddade personuppgifter inom för- och grundskola framgår att uppgifter till gymnasieantagningen skickas med rekommenderat brev. I rutinen framgår även att rutinen årligen ska följas upp, och vid nyanställning ska rutinen aktualiseras av anställande chef.
Nämnden påpekar att loggkontroller redan genomförs i förhållande till skyddade personuppgifter. Därtill att en riktad satsning har gjorts gällande en förstärkt GDPR-organisation inom förvaltningen vilket innebär att fler medarbetare med kunskap gällande personuppgifter.	
En utbildningsinsats är inplanerad för medarbetare inom verksamheterna för att lyfta vikten av att anmäla personuppgiftsincidenter. Nämnden framhåller att det inom det kommunövergripande inrapporteringssystemet fångas in personer med skyddade personuppgifter i de fall en incident skulle ske.	

2.2.7. Bedömning

Revisionsfråga: Har åtgärder vidtagits utifrån revisionens tidigare granskning?

Bedömning:

Vi bedömer att kommunstyrelsen, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt för- och grundskolenämnden **i allt väsentligt** har vidtagit åtgärder utifrån revisionens tidigare granskning. Vi grundar vår bedömning på att nämnderna i sina yttranden beskriver de åtgärder som planerats och att nämnderna med dokumentation har kunnat styrka att arbete utförts i enlighet med de planerade åtgärderna. I de fall åtgärder inte är vidtagna är vår bedömning att ovanstående nämnder på ett tydligt sätt redogjort för bakgrunden till detta.

Vi bedömer att kulturnämnden **delvis** har vidtagit åtgärder utifrån revisionens tidigare granskning. Vi grundar vår bedömning på att kulturnämnden i sitt yttrande till revisionen endast beskriver åtgärder, eller motiverar varför åtgärder inte är aktuella, kopplat till några av rekommendationerna. Enligt vår bedömning har därför inte nämnden tagit ett

Shape the future with confidence

samlat ställningstagande till rekommendationerna, även om vi har fått information om fler åtgärder vid uppföljande frågor.

2.3. Åtgärderna i förhållande till rekommendationerna

Rekommendation	Riktad till	EY:s kommentarer
Upprätta och anta ett kommunövergripande styrdokument för hanteringen av skyddade personuppgifter. Ett sådant styrdokument, exempelvis i form av en riktlinje, bör omfatta inriktningen för arbetet både kommunens kunder och dess medarbetare på en strategisk nivå.	Kommunstyrelsen	Vid granskningen av den reviderade riktlinjen (mars 2025) framkommer inga revideringar gällande skyddade personuppgifter. Enligt företrädare från stadsledningskontoret inväntar kommunstyrelsen införandet av nya cybersäkerhetslagen innan revidering av informationssäkerhet. **Rekommendationen är inte omhändertagen.**
Upprätta risk- och konsekvensanalyser specifikt avseende hanteringen av skyddade personuppgifter. Vid behov inkludera området i internkontrollplanerna.	Kommunstyrelsen	Styrelsen hänvisar till befintlig metodik för löpande riskanalys och bedömer att skyddade personuppgifter kan hanteras inom denna ram. Risken finns inte med i internkontrollplan. **Rekommendationen är delvis omhändertagen.**
	Individ- och familjenämnden	Individ- och familjenämnden har inkluderat hantering av skyddade personuppgifter i internkontrollplanen för 2025. **Rekommendationen är omhändertagen**.
	Kulturnämnden	Kulturnämnden har inkluderat risken att *skyddade personuppgifter hanteras felaktigt*, i internkontrollplanen för 2024. **Rekommendationen är omhändertagen.**
	Fritidsnämnden	Vi kan inte se att fritidsnämnden har genomfört riskanalyser eller inkluderat risken i internkontrollarbetet. Företrädare från förvaltningen uppger att genom att förvaltningen använder kommunens dokumentationsstöd för konsekvensbedömning enligt artikel 35 GDPR inkluderas hanteringen av skyddade personuppgifter, och att nämnden då inte har för avsikt att upprätta specifika risk- och konsekvensanalyser.

Shape the future with confidence

		Rekommendationen är delvis omhändertagen.
	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Vi kan inte se att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har genomfört riskanalyser eller inkluderat risken i internkontrollarbetet. Enligt företrädare från förvaltningen föreslås i nämndens internkontrollplan för 2026 att systematiskt kontrollera efterlevnad av rutiner med syfte att minimera risk att personer med skyddade personuppgifter röjs. **Rekommendationen är inte omhändertagen per november 2025.**
	För- och grundskolenämnden	Vi kan inte se att för- och grundskolenämnden har genomfört riskanalyser eller inkluderat risken i internkontrollarbetet. **Rekommendationen är inte omhändertagen.**
Upprätta och anta styrande dokument för hanteringen av skyddade personuppgifter inom det egna ansvarsområdet. Tydliggör riktlinjen i verksamhetsnära rutiner/instruktioner.	Kommunstyrelsen	Enligt företrädare från stadsledningskontoret har avdelningen Lön och Pension upprättade rutiner och checklistor för hanteringen av skyddade personuppgifter, däremot fanns dessa redan vid den tidigare granskningen. Inga nya rutiner har därmed upprättats inom det egna ansvarsområdet. Styrelsen har fler verksamhetsområden som i teorin kan stöta på skyddade personuppgifter. **Rekommendationen bedöms därför som ej omhändertagen.**
	Individ- och familjenämnden	Enligt företrädare från förvaltningen arbetar ett stabsnätverk med att förtydliga ansvaret av förvaltningarnas ansvar gällande dataskydd, informationssäkerhet och informationsförvaltning. **Rekommendationen bedöms som ej omhändertagen.**

Shape the future with confidence

	Kulturnämnden	Förvaltningen framhåller att de har rutiner för hur skyddade personuppgifter ska hanteras. Vår granskning visar att rutiner finns upprättade. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**
	Fritidsnämnden	Hanteringen av skyddade personuppgifter ingår i verksamhetens befintliga arbetssätt och vi har mottagit underlag som tyder på en tydliggjord hantering av skyddade personuppgifter i kommunens bokning- och bidragssystem. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**
	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Utbildningsförvaltningen och dess verksamheter har rutinbeskrivningar. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**
	För- och grundskolenämnden	Verksamheterna har rutinbeskrivningar. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**
Genomföra regelbundna utbildningar för samtliga medarbetare som hanterar skyddade personuppgifter, exempelvis som en del av ett årshjul. Överväg också att på en övergripande nivå informera samtliga medarbetare om skyddade personuppgifter.	Kommunstyrelsen	Det har inte tagits fram någon ämnesspecifik utbildning för medarbetare som hanterar skyddade personuppgifter ur ett kommunövergripande perspektiv. **Rekommendationen bedöms därför som ej omhändertagen**.
	Individ- och familjenämnden	Nämnden framhåller att utbildning finns och att befintlig introduktion inkluderar hanteringen av skyddade personuppgifter. Vi har inte mottagit underlag som styrker att hanteringen av skyddade personuppgifter ingår i introduktionen för nyanställda, däremot uppger företrädare från förvaltningen att hanteringen ingår i den verksamhetsnära introduktionen. **Vi kan därför inte bedöma om rekommendationen är omhändertagen.**
	Kulturnämnden	Kulturnämnden har vidtagit åtgärder genom att berörda chefer har genomgått en utbildning gällande skyddade personuppgifter. Detta har styrkts med

Shape the future with confidence

		underlag. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**
	Fritidsnämnden	Fritidsnämnden har vidtagit åtgärder genom att hanteringen av skyddade personuppgifter har inkluderats i utbildningsmaterial gällande informationssäkerhet och hantering av verksamhetens information. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**
	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har vidtagit åtgärder genom att förvaltningen har upprättat internt utbildningsmaterial för hantering av skyddade personuppgifter, och berörda tjänstepersoner har deltagit i en utbildning. Detta har styrkts med underlag. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**
	För- och grundskolenämnden	Enligt företrädare för nämnden finns en utbildning digitalt sedan höstterminen 2025 och är tillgänglig för samtliga medarbetare. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**
Begränsa åtkomsten till personuppgifterna genom strikt behörighetstilldelning.	Kommunstyrelsen	Avdelningen Lön och Pension har enligt uppgift säkerställt begränsad åtkomst. Vi har inte erhållit underlag som styrker att någon fler avdelning ska ha vidtagit någon åtgärd kopplat till detta. **Rekommendationen bedöms därför som delvis omhändertagen.**
	Individ- och familjenämnden	Vi har inte erhållit någon information eller underlag som tyder på att rekommendationen är omhändertagen. **Rekommendationen bedöms därför som ej omhändertagen**.
	Kulturnämnden	I och med införande av nytt biblioteksystem under oktober 2025 tillämpar nämnden individuell inloggning med SITHS-id, vilket begränsar behörigheten till systemet. **Rekommendationen bedöms därför som omhändertagen.**
	Fritidsnämnden	Fritidsnämnden tillämpar pseudonymisering, vilket vi bedömer som lämpligt eftersom strikt behörighetstilldelning inte är möjlig i nämndens system. Detta är inte är samma sak som fullständig anonymisering. Det bör finnas rutiner för hantering av

Shape the future with confidence

		nycklar/koder. **Rekommendationen bedöms dock sammantaget som omhändertagen.**
	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Enligt gällande rutiner är tillgången till uppgifterna strikt begränsad, så att endast rektor och ansvarig administratör får ta del av dem. När det gäller gymnasieverksamheten hanteras uppgifterna på papper, som förvaras inlåsta. För vuxenutbildningen finns informationen i system där enbart behöriga personer har åtkomst. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**
	För- och grundskolenämnden	Nämndens system är användar-/behörighetsstyrda så att endast personer som har arbetsuppgifter kopplat till aktuellt system har tillgång till det och därmed också då kunskap om hantering av skyddade personuppgifter. **Rekommendationen bedöms därför som omhändertagen.**
Skyndsamt implementera krypterad e-post genom tjänsten Säker digital kommunikation i hela kommunen	Kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden.	Tjänsten Sefos finns tillgänglig för samtliga nämnder att ansluta sig till. Det råder dock oklarheter exakt hur nyttjandet ser ut. **Rekommendationen bedöms som delvis omhändertagen.**
Stärk arbetsrutinerna för användandet av internposten vid hantering av skyddade personuppgifter	Kommunstyrelsen	I den reviderade riktlinjen för informationssäkerhet finns samma rutiner för internpost som tidigare. **Rekommendationen bedöms därför som ej omhändertagen.**
	Individ- och familjenämnden	Individ- och familjenämnden har vidtagit åtgärder genom att upprätta egna, nya, rutiner för hanteringen av internpost. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**
	Kulturnämnden	På förekommen anledning har ett förtydligande om arbetssätt skickats till enhetschefer. Vi har inte erhållit någon information eller underlag som tyder på att rekommendationen i övrigt är omhändertagen, tex med nya rutiner. Enligt företrädare för förvaltningen pågår ett kommunövergripande arbete med att utveckla hantering av internpost. **Rekommendationen bedöms därför som ej omhändertagen.**

Shape the future with confidence

	Fritidsnämnden	Fritidsnämnden uppger att förvaltningen följer befintliga riktlinjer för informationssäkerhet, där det finns ett avsnitt om fysisk posttjänst. **Rekommendationen bedöms som ej omhändertagen (se bedömning avseende KS).**
	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Det finns rutiner inom utbildningsförvaltningen. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**
	För- och grundskolenämnden	Det finns rutiner. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**
Genomföra kontroller av användarloggar som en organisatorisk säkerhetsåtgärd för att minska riskerna för röjning av skyddade personuppgifter.	Kommunstyrelsen	Styrelsen framhåller att loggkontroller och andra skyddsåtgärder kan införas vid behov i befintligt informationssäkerhetsarbete. **Rekommendationen bedöms som delvis omhändertagen.**
	Individ- och familjenämnden	Införandet av ett nytt verksamhetssystem har avbrutits. Däremot framgår att nuvarande rutiner möjliggör loggkontroller även för ärenden med skyddade personuppgifter. Nämnden har inte kunnat styrka att loggkontroller sker som en systematisk säkerhetsåtgärd. **Rekommendationen bedöms som delvis omhändertagen.**
	Kulturnämnden	Enligt nämnden innehåller inte deras verksamhetssystem inte skyddade personuppgifter (utöver samtyckesbaserade kontaktuppgifter). Vår bedömning är behovet av loggkontroller för just skyddade personuppgifter därför är begränsat. **Rekommendationen bedöms därför som ej tillämplig.**
	Fritidsnämnden	Enligt nämnden innehåller inte deras verksamhetssystem inte skyddade personuppgifter (utöver samtyckesbaserade kontaktuppgifter). Vår bedömning är behovet av loggkontroller för just skyddade personuppgifter därför är begränsat. **Rekommendationen bedöms därför som ej tillämplig.**

Shape the future with confidence

	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Inom utbildningsförvaltningen uppges loggkontroller nu genomföras i förhållande till skyddade personuppgifter. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen**.
	För- och grundskolenämnden	Inom förvaltningen uppges loggkontroller nu genomföras i förhållande till skyddade personuppgifter. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen**.
Säkerställa möjligheten att systematiskt följa upp avvikelser avseende skyddade personuppgifter.	Kommunstyrelsen	Ingen åtgärd är vidtagen. Företrädare för styrelsen påpekar att ett arbete med att utveckla incidenthanteringsprocess för informationssäkerhetsincidenter ses över i och med krav utifrån nya cybersäkerhetslagen. **Rekommendationen bedöms som delvis omhändertagen.**
	Individ- och familjenämnden	Ingen åtgärd är vidtagen. Ett arbete med att utveckla incidenthanteringsprocess för informationssäkerhetsincidenter ses över i och med krav utifrån nya cybersäkerhetslagen. **Rekommendationen bedöms som delvis omhändertagen.**
	Kulturnämnden	Kulturnämnden har en rutin som beskriver hantering av personuppgiftsincidenter. **Rekommendationen bedöms därför som omhändertagen.**
	Fritidsnämnden	Ingen åtgärd är vidtagen. Ett arbete med att utveckla incidenthanteringsprocess för informationssäkerhetsincidenter ses över i och med krav utifrån nya cybersäkerhetslagen. **Rekommendationen bedöms som delvis omhändertagen.**
	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Nämnden framhåller att inom det kommunövergripande inrapporteringssystemet fångas in personer med skyddade personuppgifter i de fall en incident skulle ske. Företrädare från förvaltningen uppger att uppföljning till nämnden kommer att ske i samband med en årsrapport gällande personuppgiftsincidenter, där särskild uppmärksamhet kommer att riktas mot eventuella incidenter som rör skyddade personuppgifter.

Shape the future with confidence

		Rekommendationen bedöms som delvis omhändertagen.
	För- och grundskolenämnden	Nämnden framhåller att inom det kommunövergripande inrapporteringssystemet fångas in personer med skyddade personuppgifter i de fall en incident skulle ske. **Rekommendationen bedöms som delvis omhändertagen.**
Säkerställa att nämnden inte lagrar filer med sekretessmarkerad information på ett sätt som kan strida mot GDPR	Individ- och familjenämnden	Nämnden framhåller att molntjänster används för lagring när verksamhetssystemet inte räcker till, att innan personuppgifter lagras i molntjänster genomförs konsekvensbedömningar enligt artikel 35 GDPR, och att inga skyddade personuppgifter lagras i molntjänst. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**

2.3.1. Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden **delvis** har vidtagit åtgärder som medfört att rekommendationerna har omhändertagits i tillräcklig utsträckning.

Vi grundar vår bedömning på att nämnderna har vidtagit ett antal åtgärder, men att dessa inte helt och hållet täcker de brister som tidigare har identifierats.

Shape the future with confidence

3. Samlad bedömning

Vår sammanfattade bedömning är att kommunstyrelsen samt övriga granskade nämnder ***delvis*** har vidtagit ändamålsenliga åtgärder med utgångspunkt från revisionens tidigare granskningar. Vi grundar vår bedömning på nedanstående:

Nämnd	Har åtgärder vidtagits utifrån revisionens tidigare granskning?	Har åtgärderna medfört att rekommendationerna har omhändertagits i tillräcklig utsträckning?
Kommunstyrelsen	**Ja**	**Delvis**
Individ- och familjenämnden	**Ja**	**Delvis**
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	**Ja**	**Delvis**
För- och grundskolenämnden	**Ja**	**Delvis**
Kulturnämnden	**Delvis**	**Delvis**
Fritidsnämnden	**Ja**	**Delvis**

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att revidering av riktlinje för informationssäkerhet genomförs
- Utreda behovet av en kommunövergripande utbildning som rör skyddade personuppgifter
- Säkerställa att arbetet med att utveckla incidenthanteringsprocess för informationssäkerhetsincidenter genomförs enligt plan
- Säkerställa att arbetet med att utveckla det kommunövergripande arbetet avseende hantering av internpost genomförs enligt plan

Kommunstyrelsen, fritidsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt för- och grundskolenämnden rekommenderas att:

- Överväga att analysera risker kopplat till hanteringen av skyddade personuppgifter inom ramen för det ordinarie internkontrollarbetet.

Kommunstyrelsen och individ- och familjenämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att åtkomsten till skyddade personuppgifter är begränsade där skyddade personuppgifter förekommer

Kommunstyrelsen, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, För- och grundskolenämnden, Individ- och familjenämnden, Fritidsnämnden, Kulturnämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att kommunens tjänst för säker digital kommunikation används där det bedöms föreligga ett behov
- Säkerställa att de åtgärder som vidtas med anledning av revisorernas granskningar återrapporteras till nämnden

Shape the future
with confidence

Umeå november 2025

Jonna Aimoson
Verksamhetsrevisor

Max Stenman
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Johan Perols
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Shape the future with confidence

Bilaga 1: Källförteckning

Dokument:

- Kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll 2024-06-04 § 92
  - Bilaga: Yttrande – Granskning av hantering av skyddade personuppgifter
- För- och grundskolenämndens sammanträdesprotokoll 2024-05-23
- Fritidsnämndens sammanträdesprotokoll 2024-05-22 § 38
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens sammanträdesprotokoll 2024-05-22 § 51
- Individ- och familjenämndens sammanträdesprotokoll 2024-05-22 § 121
  - Bilaga: Yttrande – Granskning av hantering av skyddade personuppgifter i Umeå kommun (2024-04-24)
- Kulturnämndens sammanträdesprotokoll 2024-05-23 § 44
- Kulturnämndens sammanträdesprotokoll 2023-11-23 § 73
  - Bilaga: Kulturnämndens internkontrollplan 2024
- Kulturnämnden sammanträdesprotokoll 2024-12-19 § 80
  - Bilaga: Uppföljning internkontrollplan 2024
- Kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll 2025-03-18 § 44
  - Bilaga: Riktlinjer för informationssäkerhet (2025-02-11)
- Riktlinjer för informationssäkerhet (2021-10-06)
- Rutin för hantering av personer med skyddade personuppgifter inom för- och grundskola (utbildningsförvaltningen)
  - Bilaga 1: PPE-blankett om skyddade personuppgifter
  - Bilaga 2: Information till rektor och handlingsplan för elev med skyddade personuppgifter
- Gemensamma regler för Umeåregionens folkbibliotek
- Rutin, Personuppgiftsincidenter kulturförvaltningen
- Rutin och checklista skyddade identiteter (Kulturskolan)
- Rutin, posthantering skyddade personuppgifter (Bibliotek)
- Individ- och familjenämndens internkontrollplan 2025
- Rutin hantering av fysisk post (IFN och ÄN)
- Rutin för loggningskontroll Treserva (IFN)
- Rutin, Personuppgiftsincident hos äldre- samt stöd- och omsorg
- Årshjul (vux och gymnasieadministration)
- Bildspel, Kunskapssteg för Informationssäkerhet och Personuppgiftsbehandling inom Arbetsmarknads- och integrationsavdelningen
- Rutin, avvikelsehantering enligt SoL och LSS (Socialtjänst)
- Rutin, rapportering av missförhållanden enligt Lex Sarah (Socialtjänst)

Shape the future with confidence

Bilaga 2: Granskning av kommunens hantering av skyddade personuppgifter

UMEÅ KOMMUN

Kommunrevisionen informerar

Uppföljande granskning: Hantering av skyddade personuppgifter (Umeå Energi och Vakin)

Granskningens inriktning

Vi har granskat om Umeå Energi AB och Umeå Vatten och Avfallskompetens i Norr AB (Vakin) har vidtagit ändamålsenliga åtgärder utifrån tidigare revision av hanteringen av skyddade personuppgifter. Granskningen omfattar uppföljning av rekommendationer från 2023 års revision.

Resultat

Vår sammanfattande bedömning är att Umeå Energi AB samt Umeå vatten och avfallskompetens AB **har** vidtagit ändamålsenliga åtgärder med utgångspunkt från revisionens tidigare granskning och rekommendationer.

Resultatet av granskningen visar att både Umeå Energi AB och Vakin har förbättrat sin hantering av skyddade personuppgifter, men det finns fortfarande några utvecklingsområden. Bolagen har tagit fram eller reviderat styrdokument som nu tydligt omfattar hantering av skyddade personuppgifter. Vakin har infört ett särskilt kapitel i sina riktlinjer för informationssäkerhet och en uppdaterad rutinbeskrivning för praktisk hantering, medan Umeå Energi har tagit fram ett utkast till riktlinje som väntas beslutas om under 2025.

Båda bolagen har tagit fram mallar och processer för konsekvensbedömningar enligt GDPR artikel 35, och Umeå Energi har genomfört sådana bedömningar. Trots detta har ingen av bolagen inkluderat hanteringen av skyddade personuppgifter i sina internkontrollplaner, vilket innebär att systematisk uppföljning och riskanalys på styrelsenivå kan förbättras.

När det gäller utbildning och kompetens har Umeå Energi säkerställt att hantering av skyddade personuppgifter ingår i den årliga utbildningen om dataskydd och informationssäkerhet för samtliga medarbetare. Vakin erbjuder årliga digitala utbildningar i GDPR och informerar särskilt berörda medarbetare om rutiner för skyddade personuppgifter, men det saknas dokumentation som styrker att all relevant personal fått kompetensutveckling.

Umeå Energi har analyserat sina system och konstaterat att skyddade personuppgifter inte hanteras i IT-system, utan hanteringen sker manuellt. Vakin hanterar skyddade personuppgifter manuellt på papper, förvarade i säkerhetsskåp, och endast tre personer har tillgång.

Båda bolagen har processer för att anmäla och följa upp personuppgiftsincidenter. Umeå Energi har särskilt kategoriserat skyddade personuppgifter i sin incidenthantering, medan Vakin följer upp avvikelser vid behov. Slutligen har båda bolagen behandlat revisionsrapporten i styrelsen och gett VD i uppdrag att åtgärda brister, men återrapportering av vidtagna åtgärder till styrelsen har inte alltid skett, vilket är ett tydligt förbättringsområde.

Rekommendationer

Vi rekommenderar bolagsstyrelserna att:

- Besluta om riktlinjerna för hantering av skyddade personuppgifter.
- Säkerställa att styrelsebeslut om att vidta åtgärder återrapporteras till styrelsen
- Överväga att genomföra riskanalyser avseende hantering av skyddade personuppgifter och inkludera området i internkontrollplanerna.

EY:s rapport *”Uppföljande granskning av hantering av skyddade personuppgifter Umeå Energi och Vakin, november 2025”*. För ytterligare information, kontakta revisionens ordförande Ewa Miller, ewa.miller@umea.se

Kommunrevisionen, 2025-11-19

För yttrande
Umeå Energi AB
Umeå vatten och avfallskompetens AB
För kännedom
Kommunfullmäktige

Revisionsrapport ”Uppföljande granskning: Hantering av skyddade personuppgifter 2025”

De förtroendevalda revisorerna i Umeå kommun har givit EY i uppdrag att genomföra en granskning av Umeå Energi AB:s samt Umeå vatten och avfallskompetens AB:s hantering av skyddade personuppgifter. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2025.

I rapporten framgår bedömningar och rekommendationer. Till rapporten bifogas också revisionens kortversion av rapporten.

Revisorerna önskar ett yttrande över rapporten där bolagsstyrelsernas åsikter kring granskningen och dess rekommendationer framgår. Om utfästelser görs i svaret, önskas också tidsplan kring dessa. Revisionen önskar detta yttrande över rapporten senast den 30 februari 2026.

Revisionen önskar därtill återkoppling från bolagsstyrelserna senast den 30 november 2026 avseende vilka åtgärder som har vidtagits utifrån lämnade rekommendationer.

Yttrande över rapporten samt återkoppling önskas via e-post till kommunrevisionen@umea.se.

Umeå kommuns förtroendevalda revisorer och lekmannarevisorer i berörda bolag,

Ewa Miller
Ordförande

Per-Erik Evaldsson
Vice ordförande

Revisionsrapport 2025
Genomförd på uppdrag av revisorerna
November 2025

Uppföljande granskning: Hantering av skyddade personuppgifter

Umeå kommun

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

Shape the future
with confidence

Shape the future with confidence

Innehåll

Sammanfattning **2**

1. Inledning **3**
1.1. Bakgrund 3
1.2. Syfte och revisionsfrågor 3
1.3. Metod och avgränsning 3
1.4. Revisionskriterier 4

2. Granskningsresultat **5**
2.1. Behandling av den tidigare granskningen 5
2.2. Åtgärder utifrån tidigare granskning 5
2.3. Åtgärderna i förhållande till rekommendationerna 8

3. Samlad bedömning **11**

Bilaga 1: Källförteckning 12
Bilaga 3: Umeå Vatten och Avfallskompetens i Norr AB: Granskning av bolagets hantering av skyddade personuppgifter 12
Bilaga 4: Umeå Energi AB: Granskning av bolagets hantering av skyddade personuppgifter 12

Shape the future with confidence

Sammanfattning

Vår granskning visar också att bolagen har behandlat ärendet (revisionsrapporten) på ett sammanträde och att bolagsstyrelserna har gett förvaltningarna i uppdrag att åtgärda konstaterade brister. Åtgärderna har däremot inte följts upp och återrapporterats.

EY har på uppdrag av lekmannarevisorerna i Umeå Energi AB samt Umeå vatten och avfallskompetens AB genomfört en uppföljande granskning av kommunens hantering av skyddade personuppgifter. Lekmannarevisorerna granskade kommunens hantering av skyddade personuppgifter år 2023. Granskningen har utgått från tidigare revision och de rekommendationer som då lämnades. Syftet har varit att bedöma om bolagen har vidtagit ändamålsenliga åtgärder och om dessa åtgärder är tillräckliga för att säkerställa ett gott skydd av personuppgifter.

Vår sammanfattande bedömning är att Umeå Energi AB samt Umeå vatten och avfallskompetens AB **har** vidtagit ändamålsenliga åtgärder med utgångspunkt från revisionens tidigare granskning och rekommendationer.

Granskningen visar att båda bolagen har behandlat frågan om skyddade personuppgifter i sina styrelser och gett förvaltningarna i uppdrag att åtgärda identifierade brister. Åtgärder har vidtagits, men uppföljning och återrapportering till styrelserna har inte skett i tillräcklig utsträckning.

När det gäller de specifika rekommendationerna har bolagen bland annat:

- Tagit fram eller reviderat styrdokument och rutiner för hantering av skyddade personuppgifter.
- Inkluderat hanteringen av skyddade personuppgifter i utbildningsmaterial och genomfört årliga utbildningar i dataskydd och informationssäkerhet.
- Genomfört konsekvensbedömningar, bland annat enligt GDPR för att identifiera risker och vidta nödvändiga åtgärder.
- Säkerställt att avvikelser och incidenter som rör skyddade personuppgifter kan följas upp genom befintliga processer för personuppgiftsincidenter.

Samtidigt konstateras att vissa rekommendationer ännu inte är helt omhändertagna, exempelvis att området inte har inkluderats i internkontrollplanerna och att vissa riktlinjer ännu inte är formellt fastställda. För Vakin sker hanteringen av skyddade personuppgifter manuellt och i mycket begränsad omfattning.

För bedömningar kopplat till respektive revisionsfråga, samt de rekommendationer vi lämnar med anledning av resultatet av denna granskning, se avsnitt 3.

Shape the future with confidence

1. Inledning

1.1. Bakgrund

En viktig del i revisionsarbetet är att de rekommendationer som ges tas om hand av berörda bolag. Det innebär att de områden där revisionen ser behov av förbättring får uppmärksamhet och åtgärdas, så att verksamheten kan utvecklas på ett positivt sätt.

Kommunens revisorer granskade under år 2023 kommunens hantering av skyddade personuppgifter. Granskningen omfattade kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden. Den sammanfattande bedömning var att kommunstyrelsen och de granskade nämnderna inte på ett tillräckligt sätt säkerställt att skyddade personuppgifter inte röjs till obehöriga, samt att de tillämpade rutiner inte var ändamålsenliga. Granskningen omfattade även Umeå Energi AB samt Umeå vatten och avfallskompetens AB, där bedömningen blev den samma.

I revisionens tidigare granskningar riktades ett antal rekommendationer till kommunstyrelse, nämnder och bolagsstyrelser. Se tabellen i avsnitt 2.2 *Åtgärder utifrån tidigare granskning* för en sammanställning utifrån respektive granskningsobjekt i primärkommunen.

Med anledning av vikten av att skyddade personuppgifter hanteras på ett ändamålsenligt sätt samt iakttagelser och bedömningar från tidigare granskning har revisorerna beslutat att genomföra en uppföljande granskning.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den uppföljande granskningen är att bedöma om Umeå Energi AB samt Umeå vatten och avfallskompetens AB har vidtagit ändamålsenliga åtgärder med utgångspunkt från revisionens tidigare granskning och rekommendationer.

Granskningen ska besvara följande *revisionsfrågor:*

- Har åtgärder vidtagits utifrån revisionens tidigare granskning?
- Har åtgärderna medfört att rekommendationerna har omhändertagits i tillräcklig utsträckning?

1.3. Metod och avgränsning

Granskningen omfattar Umeå Energi AB samt Umeå vatten och avfallskompetens AB (härefter Vakin). Granskningen avgränsas till att följa upp de rekommendationer som lämnats i granskningen. *I granskningen ingår bland annat att kartlägga om:*

- Berörda bolag har behandlat ärendet (revisionsrapporten) på ett sammanträde?

Shape the future with confidence

- Berörda bolag har gett förvaltningarna i uppdrag att åtgärda konstaterade brister?
- Åtgärderna har följts upp och återrapporterats till berörda bolag?

Uppföljningen har genomförts genom dokumentanalys och skriftliga frågor till respektive förvaltning.

Vi använder följande bedömningsskala för bedömning utifrån revisionsfrågorna:

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av revisionskriterier och rekommendationer från tidigare granskning.

Shape the future with confidence

2. Granskningsresultat

2.1. Behandling av den tidigare granskningen

Utifrån protokollsgranskning kan vi konstatera följande gällande bolagens behandling av den tidigare granskningen:

Bolag	Behandling av tidigare granskning	Beslut i samband med behandling	Uppföljning av åtgärder i yttrande
Vakin	2024-03-15 § 4, pt. 4:6 (Vakin)	Styrelsen beslutade att godkänna yttrande enligt VD:s förslag.	Styrelsen i Vakin har enligt uppgift tagit del av en uppföljning av åtgärderna. Vi har ej mottagit underlag som styrker detta
Umeå Energi AB	2024-02-29 § 29 2024-03-21 § 44	Styrelsen tog emot granskningen som information (februari) och beslutade att VD ska återkomma med en handlingsplan vid mötet i mars. Handlingsplan presenteras i styrelse och styrelsen gav styrelseordförande och VD ansvar att besvara rapportens rekommendationer (mars).	Uppföljning av Umeå Energi handlingsplan avses presenteras för styrelsen efter denna granskning.

2.2. Åtgärder utifrån tidigare granskning

I revisionens tidigare granskning riktades ett antal rekommendationer. Se nedanstående tabell för en sammanställning:

Se nedanstående tabell för en sammanställning utifrån respektive granskat bolag:

Rekommendation	Riktad till
Upprätta risk- och konsekvensanalyser specifikt avseende hanteringen av skyddade personuppgifter. Vid behov inkludera området i internkontrollplanerna.	Umeå Energi AB, UMEVA/Vakin
Upprätta och anta ett styrdokument av övergripande karaktär för hanteringen av skyddade personuppgifter. Riktlinjen bör	Umeå Energi AB, UMEVA/Vakin

Shape the future with confidence

tydliggöras genom verksamhetsnära rutiner/instruktioner.	
Genomföra regelbundna utbildningar för samtliga medarbetare som hanterar skyddade personuppgifter, exempelvis som en del av ett årshjul. Överväg också att på en övergripande nivå informera samtliga medarbetare om skyddade personuppgifter.	Umeå Energi AB, UMEVA/Vakin
Säkerställa ändamålsenliga systemstöd för hanteringen av skyddade personuppgifter.	Umeå Energi AB
Säkerställa möjligheten att systematiskt följa upp avvikelser avseende skyddade personuppgifter.	Umeå Energi AB, UMEVA/Vakin

I kommande avsnitt redogör vi i tabellform för vilka åtgärder respektive granskningsobjekt har vidtagit utifrån de lämnade rekommendationerna. I den högra kolumnen finns våra iakttagelser kopplat till respektive svar/åtgärd inom ramen för den uppföljande granskningen. I den högra kolumnen finns också iakttagelser kopplat till uppföljande frågor till respektive granskningsobjekt.

2.2.1. Vakin

Vakins kommentarer och åtgärder enligt yttrande	EY:s iakttagelser 2025
Bolaget hanterar ett fåtal skyddade personuppgifter och har därigenom inte sett ett behov av att införskaffa eller anpassa befintliga IT-stöd för att hantera denna typ av information. Hantering av skyddade personuppgifter sker manuellt på papper, med inlåsning för säkerhetsskydd med godkänt säkerhetsskåp, samt att tre personer har tillgång till uppgifterna. Dessa är utbildade i vad som gäller samt har tystnadsplikt. De bedömer att den manuella hanteringen är säker eftersom endast ett fåtal individer är involverade i den direkta hanteringen. Det framgår att anpassade datastöd medför att fler medarbetare kommer i kontakt med känslig information utöver de som har ansvar för hanteringen, samt att det medför en risk under nuvarande säkerhetsläge att IT-stöd utsätts för intrång och att känslig information röjs. Det	

Shape the future with confidence

framgår att den nuvarande hanteringen därmed är anpassad efter behov och inte står i strid med gällande lagstiftning i området.	
Bolaget avser att förtydliga personuppgiftshantering, inklusive skyddade personuppgifter, med ett eget kapitel i deras styrande dokument för informationssäkerhet och informationshantering.	Vi har erhållit reviderade riktlinjer (2025-10-21) för informationssäkerhet. Riktlinjen inkluderar behandling av skyddade personuppgifter. Det framgår inte om/när styrelsen fattade beslut om riktlinjen.
Bolaget ska uppdatera och fastställa en verksamhetsnära rutinbeskrivning för den praktiska hanteringen av skyddade personuppgifter.	Vi har erhållit en reviderad instruktion (2025-10-08) vilket beskriver hanteringen av kunder med skyddade personuppgifter.
Bolaget ska inkludera hanteringen av skyddade personuppgifter, likt övriga informationssäkerhetsfrågor, i internkontrollplaner.	Företrädare från Vakin framhåller att bolaget inte har inkluderat hanteringen av skyddade personuppgifter i internkontrollplan för 2025, men att de implementerar ISO 27001[1] i verksamhetssystem under hösten 2025.
Bolaget ska säkerställa att de medarbetare som hanterar, eller kommer att hantera skyddade personuppgifter, inom ramen för sitt arbete får den kompetensutveckling som krävs för uppgiften.	Vi har i granskningen inte erhållit underlag som styrker att bolaget har säkerställt att medarbetare har fått kompetensutveckling i området.

2.2.2. Umeå Energi AB

Åtgärder enligt fastställd handlingsplan	EY:s iakttagelser 2025
En övergripande riktlinje ska tas fram och fastställas.	Enligt företrädare från Umeå Energi ska en riktlinje för hantering av skyddade personuppgifter, fastställas. Vi har erhållit ett utkast till riktlinje. Företrädare uppger att beslut om riktlinjen ska ske i december 2025.
En konsekvensbedömning ska genomföras för kund och HR-processer som ska resultera i en dokumenterad bedömning av riskerna samt vilka åtgärder som behövs för att minimera riskerna och på så vis ska uppfylla GDPR artikel 35.	Vi har erhållit underlag till konsekvensbedömning vilket innehåller en introduktion om det praktiska tillvägagångssättet samt mallar för personuppgiftsbehandling, kartläggningsinformationsflöde, konsekvensbedömning samt åtgärder.
Hantering av skyddade personuppgifter ingår i en utbildning som medarbetare ska genomföra gällande dataskydd och informationssäkerhet årligen.	Vi har erhållit underlag som styrker att hantering av skyddade personuppgifter ingår i utbildningsmaterial.

[1] ISO 27001 är en internationell standard för informationssäkerhet

Shape the future with confidence

Ändamålsenliga systemstöd för hanteringen av skyddade personuppgifter ska införas. Genom konsekvensbedömningen ska bolaget identifiera i vilka system det saknas stöd för hanteringen samt ta fram rekommendationer för att förbättra systemstödet.	Enligt företrädare från Umeå Energi, behandlas inte skyddade personuppgifter inte i systemstöd.
Bolaget ska säkerställa möjligheten till att systematiskt följa upp avvikelser gällande skyddade personuppgifter via processen för anmälan av personuppgiftsincidenter, och särskilt där skyddade personuppgifter förekommer.	Enligt företrädare från Umeå Energi, finns möjligheten att systematiskt följa upp avvikelser gällande skyddade personuppgifter via processen för anmälan av personuppgiftsincidenter där skyddade personuppgifter är en särskild kategori av registrerade.

2.2.3. Bedömning

Revisionsfråga: Har åtgärder vidtagits utifrån revisionens tidigare granskning?

Bedömning:

Vi bedömer att Umeå Energi och Vakin **har** vidtagit åtgärder utifrån revisionens tidigare granskning. Vi grundar vår bedömning på att bolaget har vidtagit ett antal åtgärder och på ett tydligt sätt motiverat orsaker till att åtgärder inte har vidtagits kopplat till vissa av de brister som identifierades i revisionens tidigare granskning.

2.3. Åtgärderna i förhållande till rekommendationerna

2.3.1. Iakttagelser

Rekommendation	Riktad till	EY:s kommentarer
Upprätta risk- och konsekvensanalyser specifikt avseende hanteringen av skyddade personuppgifter. Vid behov inkludera området i internkontrollplanerna.	Umeå Energi AB	Inget av bolagen har inkluderat området i internkontrollplaner. **Rekommendationen bedöms som ej omhändertagen.**
	Vakin	Inget av bolagen har inkluderatområdet i internkontrollplaner. **Rekommendationen bedöms som ej omhändertagen.**

Shape the future with confidence

Upprätta och anta ett styrdokument av övergripande karaktär för hanteringen av skyddade personuppgifter. Riktlinjen bör tydliggöras genom verksamhetsnära rutiner/instruktioner.	Umeå Energi AB,	Umeå Energi har vidtagit åtgärder genom att upprätta en riktlinje avseende hanteringen av skyddade personuppgifter, denna är däremot inte fastställd. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**
	Vakin	Bolaget har förtydligat personuppgiftshanteringen, inklusive skyddade personuppgifter i en reviderad riktlinje för informationssäkerhet samt en rutinbeskrivning. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**
Genomföra regelbundna utbildningar för samtliga medarbetare som hanterar skyddade personuppgifter, exempelvis som en del av ett årshjul. Överväg också att på en övergripande nivå informera samtliga medarbetare om skyddade personuppgifter.	Umeå Energi AB	Skyddade personuppgifter ingår i en utbildning medarbetare ska genomföra gällande dataskydd och informationssäkerhet årligen. Vi har erhållit underlag som styrker att hanteringen av skyddade personuppgifter ingår i utbildningsmaterial. **Rekommendationen bedöms därför som omhändertagen.**
	Vakin	Utbildning i GDPR sker årligen genom digitala dataskyddsutbildningar Utöver detta informeras kundservicemedarbetare i hanteringen enligt den bifogade instruktionen om de skulle få in uppgifter som behöver hanteras. Ovanstående har inte kunnat bekräftas genom underlag. **Rekommendationen bedöms dock sammantaget som omhändertagen.**
Säkerställa ändamålsenliga systemstöd för hanteringen av skyddade personuppgifter	Umeå Energi AB	Bolaget har analyserat befintliga systemstöd och konstaterat att inga personuppgifter hanteras i systemstöd.

Shape the future with confidence

		Rekommendationen bedöms därför som omhändertagen.
Säkerställa möjligheten att systematiskt följa upp avvikelser avseende skyddade personuppgifter.	Umeå Energi AB,	Uppföljning av avvikelser gällande skyddade personuppgifter sker via processen för anmälan av personuppgiftsincidenter som är implementerad genom befintlig process. **Rekommendationen bedöms som omhändertagen.**
	Vakin	Vakin hanterar enligt intervjuade få skyddade personuppgifter och alla skyddade personuppgifter fysiskt och manuellt. Uppföljning av avvikelser bedöms därför kunna ske på förekommen anledning. **Rekommendationen bedöms därför som ej tillämplig.**

2.3.2. Bedömning

Revisionsfråga: Har åtgärderna medfört att rekommendationerna har omhändertagits i tillräcklig utsträckning?

Bedömning:
Vi bedömer att Umeå Energi AB och Vakin **har** vidtagit åtgärder som medfört att rekommendationerna har omhändertagits i tillräcklig utsträckning. Vi grundar vår bedömning på att bolaget har vidtagit ett antal åtgärder utifrån tidigare identifierade brister.

Shape the future with confidence

3. Samlad bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att Umeå Energi AB samt Umeå vatten och avfallskompetens AB **har** vidtagit ändamålsenliga åtgärder med utgångspunkt från revisionens tidigare granskning och rekommendationer. Vår sammanfattande bedömning grundar sig på nedanstående:

Bolag	Har åtgärder vidtagits utifrån revisionens tidigare granskning?	Har åtgärderna medfört att rekommendationerna har omhändertagits i tillräcklig utsträckning?
Umeå Energi AB	**Ja**	**Ja**
VAKIN	**Ja**	**Ja**

Vi rekommenderar bolagsstyrelserna i Umeå Energi och Vakin att:

- Besluta om riktlinjerna som behandlar skyddade personuppgifter
- Säkerställa att styrelsebeslut om att vidta åtgärder återrapporteras till styrelsen
- Överväga att genomföra riskanalyser avseende hantering av skyddade personuppgifter

Umeå november 2025

Jonna Aimoson
Verksamhetsrevisor

Max Stenman
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Johan Perols
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Shape the future with confidence

Bilaga 1: Källförteckning

Dokument:

- Umeå Energi AB styrelseprotokoll 2024-02-29
- Umeå Energi AB styrelseprotokoll 2024-03-21
- Umeå Energi AB Handlingsplan – hantering skyddade personuppgifter
- Umeå Energi AB Konsekvensbedömning – hantering skyddade personuppgifter
- Umeå Energi AB – Riktlinjer hantering av skyddade personuppgifter [utkast]
- Vatten och Avfallskompetens i Norr AB (VAKIN) styrelseprotokoll 2024-04-15
  - Bildspel till styrelsemöte 2024-03-15
- VAKIN tjänsteskrivelse 2024-03-05
- VAKIN Riktlinjer för informationssäkert (reviderad 2025-10-21)
- VAKIN Riktlinje för informationshantering (reviderad 2024-08-27)
- VAKIN Instruktion skyddade personuppgifter (reviderad 2025-10-08)

Bilaga 3: Umeå Vatten och Avfallskompetens i Norr AB: Granskning av bolagets hantering av skyddade personuppgifter

Bilaga 4: Umeå Energi AB: Granskning av bolagets hantering av skyddade personuppgifter